

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Praedicationes

(vol. 3)

Teologie pentru azi
București
2012

Predică la Duminica a 27-a după
Rusalii [Lc. 13, 10-17]

Iubiții mei¹,

vă mărturisesc cu durere faptul că trăiesc zilnic o dramă cumplită. O dramă, care e o consecință a lipsei *vederii de profunzime*, și care mă asaltează din toate părțile.

Mă îngrozește *privitul* oamenilor care *nu...vede* nimic esențial, nimic profund în alții.

Mă îngrozește *privitul bont*, *privitul orgolios*, *privitul subsidiarizant*.

Privim oamenii dar nu îi vedem!

Și îi privim cu o *tristețe* și cu o *lipsă de perspectivă halucinantă*. În fața cărora rămân dezarmat.

Și stau adesea și cuget la *ce rămâne* din acest *privit răutăcios* la alții, care *ne sapă* la temelia ființei noastre și nu ne personalizează de niciun fel.

Și, de fiecare dată, constat că invidia e *mai durabilă*, din păcate, în mulți dintre semenii mei, decât *bucuria*, culmea!, când *bucuria* e *patul pe care ni se odihnește inima* iar invidia e *cianura care ne arde intestinalele*.

¹ Predică scrisă în data de 6 decembrie 2008.

Și trăiesc drama aceasta zilnic...pentru că îmi doresc ca oamenii din jurul meu *să privească frumos și profund...și nu rece și demonic.*

Iar *privirea* pe care eu mi-o doresc e una *evangelică*, pentru că pe aceasta ne-a învățat-o Domnul, Care, în Evanghelia de astăzi, *a văzut-o* și *a chemat-o* pe femeia cuprinsă de *duhul neputinței* [πνεῦμα ἀσθενείας/ pnevma astenias] pentru ca să o *elibereze/ să o dezlege* de neputința ei [v. 11-12].

Femeia era *posedată* de demon, de un demon cu o lucrare foarte interesantă din punct de vedere *medical*, pentru că îi producea *slăbiciune/ astenie în trup*.

De 18 ani era *posedată* de acest drac și dracul îi produsese o asemenea *slăbiciune fizică* – dar și sufletească – încât nu putea să stea *cu totul dreaptă*, adică în poziția firească, *ridicată* a trupului [v. 11].

Dracul o gârbovise.

Era *gârbovă*, cum spun edițiile sinodale recente.

Era συγκύπτουσα/ *singchiptusa*, adică *îndoită de spate, adusă de spate* cum spune textul grecesc, acest participiu verbal fiind *unicat* în întreg Noul Testament.

O înconvoiașe în acest fel ca să vadă *numai pământul...*

Lipită de vederea pământului...ca o expresie a tuturor celor care sunt *împătimiți* numai de cele *materiale*, de ceea ce *se vede*.

Și Domnul o vede pe aceasta...și o *și cheamă* la Sine.

De aceea am spus că îmi doresc *să văd* în jurul meu priviri care *spun ceea ce cred* sau *văd profund oamenii*, pentru că aceștia sunt oamenii de care *avem nevoie*.

Tăcerile demonice dintre noi, aceste continue...*îl văd...dar nu îl ajut* sau *îl văd...dar aștept să vină el la mine...*nu ne ajută nicidecum!

Avem nevoie de vederi care *să spună* ceea ce *văd...cu delicatețea* de care *avem nevoie* când vrem să spunem lucrurile *bucuroase...dar și pe cele dureroase*.

Și prietenul, omul care *te ajută* cu adevărat, e cel care *te încurajează* când faci lucruri frumoase și care *te mustră* când *calci în străchini*.

Dar știe să facă aceste lucruri *cu normalitate*, cu moderație...și nu *cu ostentație*. Iar dacă știe ceea ce tu faci și îți spune *unde ai făcut bine* și *unde ai greșit* e semn că *te privește nepărtinitor*, te privește corect, te vede...*în folosul tău* și nu *într-al lui*.

Eu am crescut toată viața în acest spirit: al unei *sincerități prietenoase*, vulcanice, imediate...și sunt *mirat* când oamenii preferă cel mai adesea...să fie *mințiți frumos*.

Dacă preferăm mai tot timpul să fim *elogiați pe nedrept*...acesta e drumul *spre ușurătate* și nu spre *performanță* și *vigilență*, indiferent dacă e vorba de *viața duhovnicească* sau de *cariera noastră*.

Dacă nu muncim și nu trăim *pe măsura* darurilor noastre date nouă de către Dumnezeu trăim *sub nivelul nostru*...și acest lucru e *depersonalizant*...

Însă oamenii sunt adesea *enervați* de *excesul de personalitate*...și de *sinceritatea noastră*...

Oamenii sunt enervați cel mai adesea și de *minuni* și de *bunătatea față de alții*.

Când Domnul o *eliberează* de demon și, implicit, de *înconvoierea ei* [v. 12-13], arhisinagogos-ul [ὁ ἀρχισυνάγωγος], mai-marele sinagogii unde s-a făcut exorcizarea...se *indignează*, se mânie pe *bunătatea copleșitoare* a Domnului, e trist din cauza minunii și e *nefericit* că femeia s-a *vindecat* [v. 14].

Femeia a trăit exorcizarea ca pe o *minune imensă* în viața ei, pentru că fusese posedată nu o zi sau un an...ci 18.

Tocmai de aceea ea ἐδόξαζεν τὸν Θεόν [edoxazen ton Teon]/ *lăuda pe Dumnezeu* [v. 13].

Și lăuda pe Dumnezu nu doar *din gură* ci *cu toată ființa ei*. Ea trăia minunea *la modul doxologic*, la modul entuziast, la modul *deplin*.

Și tocmai la acest mod *deplin*...trebuie să-i vedem și noi pe alții și să *ne comportăm* față de ei.

Când vedem în ochii oamenilor că vor *să ne vorbească cu adevărat* și că *au nevoie de noi*...păcatul *împotriva* sincerității e *să te faci că nu ...înțelegi* ceea ce vezi în ochii altora.

Pentru că o mie de alți oameni, înaintea acestora, ne-au făcut să fim *mai mult decât prevăzători* prin nesimțirea și bădărnăia lor...a te comporta *reținut* și cu cel căruia *i se citește în ochi cumsecădenia* și iubirea față de tine...înseamnă că ai intrat în tagma oamenilor *pietroși* la inimă.

Și când oamenii *au înghețat*...pentru că nu au putut *să învingă* durerile și ispitele din viața lor au devenit, în fapt, *aidoma* celor care *i-au rănit*.

Și când am vorbit despre *drama nevederii, a cecității* din jurul meu...am vorbit despre acea *orbire* care e formată, de fapt, din *amărăciuni nevindecate, netransformate în binecuvântări*...și care ne-au adus *miopia* inimii.

Și omul biruit de *dureri multiple* a devenit un zid *la fel de surd* la nevoile altora ca și *zidurile* de care *s-a lovit anterior*.

Mai-marele sinagogii însă, în loc să spună *ceea ce credea*, se ascundea sub *diplomația firavă* a legii. El Îi recomanda Domnului *să vindece oricând* dar nu *sâmbăta*...nu *de sărbătoare*.

Și care mai era de fapt *sensul sărbătorii*...dacă respectarea *literei* sărbătorii nu era *amiabilă* nici cu *vindecarea*, nici cu *bucuria* și, în primul rând, cu *minunea*?

Ce fel de *sărbătoare* e aceea în care minunea *nu se simte la ea acasă*, nu e *arhiprezentă* și în care bucuria e *golită* de doxologie?

Vindecarea aceasta...e o *pregătire* pentru sărbătorile care vin, pentru *sărbători pline de bucurie*.

Și bucuria nu are cum să fie *ipocrită/fățarnică* [v. 15], pentru că bucuria *nu gândește răul*, nu se uită *la ale sale*, nu *se trufește* cu ceea ce are...ci întotdeauna *vede pe altul*, îl vede *adânc*...și asta o *înmulțește* în inima plină de bucurie.

Îmi aduc aminte cum am trăit *primele zile* ale convertirii mele, petrecută în zilele Revoluției Române din decembrie 1989...cu ce *bucurie sfântă*.

Pentru că eram *atât de bucuros* că m-am întâlnit cu Dumnezeuul meu și am înțeles *sursa supremă* a bucuriei și a împlinirii umane, a tuturor...și credeam că *toți trăiesc* aceeași bucurie, care *nu mai lasă loc* la nimic altceva.

Când am mers prima dată la Biserică...și când am cunoscut mai apoi și alte Biserici ortodoxe, și alți credincioși ortodocși, tot felul de credincioși...mi-am dat seama că *bucuria* nu are *aceeași relevanță* pentru toți...și că unii nu sunt *prieteni* mai deloc cu bucuria.

Cel mai *zguduitor* pentru mine a fost atunci când am înțeles că *majoritatea* nu a trăit niciodată o *întâlnire reală*, cutremurătoare cu Dumnezeu, cum îmi fusese dat mie să trăiesc...și că, pentru ei, Ortodoxia era o *credință înțeleasă de-a gata*, fără *profunzimi*, fără *prea multe taine*...și, mai ales, față de care nu trebuie să te simți *responsabil*.

Și apoi am trăit, pe rând, drama întâlnirii cu *impostura credincioșilor*, cu *duplicitatea* lor, cu *superioritatea lor fantasmagorică*, cu *neputințele* lor și *ale mele*, cu drama credinței care *nu se simte împlinită* sau cu cea care *te extremizează*, care *te isterizează* sau cu cea care *te face clinic*.

Și contactul cu toate aceste *drame*...dacă mă *distrugeau interior*, acum erau o *paiață*.

Și mulți dintre oamenii care mă *invidiază* și mă *urăsc pe nedrept*, fără să le facem nimic, alături de propria mea familie, paradoxal, mă urăsc pentru că *nu am...rămas ca ei*, ci *am învins*, în mine însumi, cu harul lui Dumnezeu, toate aceste *ziduri reci* ale ipocriziei și ale nesimțirii...și *am devenit*, și *devenim*...pe fiecare zi, *alții*.

Alții...care nu mai semănăm cu *cei care am fost*.

Cu *totul alții*, prin harul Celui care face din cei *aduși de spate*, fără *coloană vertebrală*...oameni *Drepti*.

De aceea am învățat *ce dureros e să vrei să te convertești în mod real la viața ortodoxă*...și cum trebuie *să te lupți*, cu cei de un sânge și de o credință cu tine...pentru acest lucru.

Acum *nu mai mă miră* faptul că mai-marele sinagogii *nu s-a bucurat* de binele din viața altuia.

Înțeleg – dar *nu pot să accept* – și *tăcerea parșivă* și *vederea nevăzătoare* din jurul meu.

Dacă nu poți *să vorbești* ceea ce *simți* și dacă *nu vezi* când *vezi* atunci ești *jalnic*.

Și *înțeleg* și această slăbiciune, și o văd și în mine, deși *nu o accept* deloc.

Mai-marele sinagogii putea *să accepte* minunea și bucuria femeii *în tăcere*...dar *nu a putut*.

A vrut să fie *canalie* și în zi de Paști.

Dacă nu poți să te bucuri, nici măcar în tăcere, de bucuria altuia, atunci ești *o mare pramatie*, un om tare decăzut.

Nu i s-a cerut *încuviințarea*...dar nu a putut *să-și rețină nesimțirea*. Cel mai adesea întâlnesc oameni de acest tip: care nu pot *să se înfrâneze* până nu îți arată că *sunt neam prost*.

Da, e o mare dramă!...

Tocmai de aceea și Domnul îi face *iprocriți*. Nu îi iartă...

Ipocriți nemilostivi [v. 14].

Erau *mai răi* cu un om decât cu boii și măgarii lor. Își hrăneau animalele – ca și noi, astăzi, care stăm *cu câinii* în casă – dar nu și oamenii.

Și Domnul îi învață și ne învață pe noi, ipocriții, pe toți la un loc, că *sărbătoarea adevărată e dezlegare*, depărtare de rău, de Satana...adică e *prăznuire bucuroasă* [v.16].

Se cuvenea să fie vindecată în zi de sâmbătă, în zi de sărbătoare, când *s-a odihnit* de boala ei, accentuează Domnul în v. 16, pentru că această femeie, de 18 ani sau, poate, niciodată, nu a fost *cu adevărat bucuroasă*...ca acum.

Bucuria duhovnicească e *viața sărbătorii*.

În ziua, în clipa când ești *trist* nu e *sărbătoare*...chiar dacă e Paștiul sau Crăciunul în toi! Numai când ești *bucuros*, când ești *dezlegat de neputința păcatului*, când ești *dezlegat de patimi*, de *satanizare*, poți să *prăznuiești*.

Pentru că *bucuria* e *harul* Domnului, *harul* lui Dumnezeu în viața noastră.

Când au auzit *sensul* sărbătorii, care e *bucuria* și au auzit că această femeie care lauda pe Dumnezeu *s-a vindecat* după 18 ani de satanizare...atunci *κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι* Αὐτῷ [*catishinonto* pantes i antichimeni Afto]/ *s-au umilit/ s-au rușinat* toți cei care erau împotriva Lui [v. 17].

S-au *rușinat* pentru că s-au simțit *penibili*.

Cei care erau *de partea* Domnului însă, se *bucurau de toate în mod strălucit*/ ἔχαιρεν ἐπὶ πάσιν τοῖς ἐνδόξοις [eheren epi pasin tis endoxis] [Ibidem].

Și se bucurau *din plin* pentru că fapta bună *umple de bucurie* indiferent dacă e făcută *față de tine* sau *față de alții*.

Și aici se vede *mărinimia* și *frumusețea* omului: când se bucură *de altul*, de minunile din viața altuia ca de sine.

Ce să facem însă ca să nu mai fim *atât de orbi* și *de...șmecheri* în relațiile dintre noi?

Ce să facem ca să *vedem profund* și să nu mai avem *urdori la ochi* sau, cum spune Domnul, să nu mai avem *ditamai grinda* în ochi?

Domnul ne spune că trebuie să *ne simplificăm* privirea și să o facem să *se bucure de toate cu nevinovăție*. Să nu se uite la *ce îi iese* dacă vorbește cu un om sau dacă îl ajută cu ceva.

Bădărănia care *astupă* izvorul bucuriei se evacuează din suflet dacă începi să faci fapta bună *în mod dezinteresat* dar *din iubire* față de Dumnezeu.

Simplificarea *vederii* e simplificarea *inimii*.

Dacă inima nu mai e *împărțită* nici vederea nu mai vede *bont*. Și dacă *privești adânc* oamenii, îi vezi *în adâncul* lor, știi să *vorbești* despre ei, să te *manifesti* față de ei în mod propriu...și să nu mai ai *reticențe prostești*.

Dumnezeu să ne dea tututor să *privim drept* și *să-L slăvim* pe Dumnezeu pentru că ne dă să *privim profund* lucrurile și pe noi înșine!

Dacă îi vom cere să *ne simplifice* viața, Dumnezeu ne va da o privire *mult mai nevinovată* ca

a pruncilor, pentru că ne va da *privirea curată* pe care nevoița o *aduce* în viața noastră! Amin.

*Recunoștința mântuitoare. Predică la
Duminica a 29-a după Rusalii [Lc. 17, 12-19]*

Iubiții mei²,

am ajuns la concluzia, la această vârstă, că unul dintre *motivele* pentru care Dumnezeu ne dă *să trăim* e acela de a ne învăța să fim...*recunoscători*.

Adică *să ne aducem aminte*, să ne *readucem* aminte mereu de oamenii care *au trecut* prin viața noastră, care *au însemnat* și *înseamnă imens* pentru noi dar, în primul rând, să ne reamintim, la fiecare suflare, *de prezența Lui în viața noastră*.

Adică viața ne e dată pentru *a fi* mereu *bucuroși* pentru că trăim lucruri *indescriptibil de frumoase*.

Și viața, trăită ca *bucurie* în fața lui Dumnezeu e mereu *preafrumoasă*, chiar dacă, în anumite momente, *colții negri* ai durerii sau ai ispitelor se *înfig* în carnea noastră.

Însă bucuria nu apare numai în mijlocul unei sănătăți *pline* ci și *în mijlocul* suferinței. Suferința e, de multe ori, *o conștientizare copleșitoare a bucuriei* existenței și *a darului imens* al sănătății, pe care îl conștientizezi *mai pronunțat* tocmai când *dai mâna* cu moartea.

² Predică scrisă în data de 17 ianuarie 2009.

Când boala *se încuibează* în tine, când moartea stă *la ușă* sau când treci *cu un milimetru* pe lângă moarte înțelegi de ce *recunoștința* este exprimarea *autentică*, adevărată, *ingenuă* a umanității.

Ieri, un avion românesc, s-a prăbușit...însă niciun pasager, care mergea spre Balc, nu a murit.

Când reporterul a întrebat, la cald, imediat după accident, pe unul dintre ei cum se simte, acela, deși se vedea că nu le are *cu mulțumirea*, primul lucru pe care l-a făcut a fost acela de *a-I mulțumi lui Dumnezeu că a scăpat cu viață*.

Adică *l-a luat gura* pe dinainte, a spus ceea ce *simțea* în ființa lui...și ceea ce simțea atunci se numește...*recunoștință*.

Pentru că această *stare plenară* a ființei noastre apare când noi *cunoaștem/ înțelegem* prin Cine am scăpat de moarte și *recunoaștem* și în fața altora acest lucru.

Recunoștința e o *formă de reamintire continuă*, de anamneză activă, doxologică, care izbucnește, din *prea multă* sinceritate și mulțumire, din ființa celui care a trăit *multe minuni* în viața lui.

De aceea Sfântul Proroc David spune la Ps. 9, 1-2: „Mărturisi-Te-voi, Doamne, *din toată inima mea*, spune-voi *toate minunile Tale*. Veseli-mă-voi și mă voi bucura *întru Tine*, cânta-voi numele Tău, Preaînalte” [cf. LXX].

Pentru că nu poți să spui *toate minunile* Domnului cu tine și cu toată lumea, nu poți *să mulțumești*, dacă *nu îți aduci aminte* de Domnul mereu. Aducerea aminte, *permanentizarea* bucuriei de a fi fost *ajutat* de Domnul e *preambulul* recunoștinței.

Iar dacă există o maximă care ne spune, că *recunoștința e o floare rară*, atunci, dacă nu există recunoștință...nu există în om nici *reamintire*...ci el e *amnezic*.

Uită repede. Uită tot...

Când citim viețile Sfinților Mucenici din vechime, observăm adesea cum torționarii erau *uimiți* de minunile Sfinților, cum, la un moment dat, chiar *credeau* în Dumnezeu datorită lor, însă, peste

ceva timp *se întorceau* la păgânătatea lor și erau *la fel de răi*.

În ceea ce ne privește pe noi, românii, *ne uităm adesea* trecutul, fără să învățăm *ceva major* din el. Și nu mă refer numai la trecutul istoric *național* ci și la cel *personal*.

Când e *prea soare* și *secetă* ne rugăm *să vină ploaie*, când e *prea ger* căutăm căldura și când suntem *în boală* ne promitem să fim *atenți* cu ceea ce mâncăm și la modul în care ne surmenăm.

Însă *uităm*, după aceea, ca niște *țânci*, atât *durerea* cât și *bucuria*.

Cei 9 leproși *vindecați* din Evanghelia de astăzi *s-au curățit de lepră*, s-au vindecat și au plecat la ale lor. Puțin *le-a păsat* de *Cine i-a vindecat*.

Boala nu îi învățase, cu adevărat, cât de *importantă* e sănătatea. Și nu îi mai învățase ceva și mai important: faptul că *sănătatea deplină* e atunci când *te bucuri* și *mulțumești*, adică atunci când *ai recunoștință*.

Oamenii *speciali* care au trecut prin viața mea m-au învățat că omul *nu costă nimic* dacă e o *haimana*, dacă e un *escroc*, dacă nu își aduce aminte *cu venerație* și dacă *nu se comportă*, și după moartea binefăcătorilor săi, *în duhul iubirii* și *al prieteniei* celei mai calde față de ei.

Pentru că recunoștința nu face *separație* între vii și morți, pentru că, pentru ea, toată lumea e *vie*.

Și e *vie*, pentru că singurele lucruri *durabile*, care *ne leagă* pe unii de alții, sunt *dragostea*, *recunoștința*, *ascultarea* și *venerația*.

Singurătatea sănătății celor 9 e o *singurătate postmodernă*. Unul și-a făcut transplant la inimă, altul s-a vindecat în mod minunat de SIDA, altul a scăpat de o tumoare....și *se întorc acasă*. Mulți care se vindecă prin rugăciunile Bisericii sau prin profesionalismul și dăruirea medicilor *se întorc acasă*....și *uită*. Dar *uită tun...*

Și uitarea, *închisă* în casă, nu face din sănătatea ta *un spațiu al bucuriei* ci unul în care tămâiezi resentimente, frici, marasmul.

Pentru că singurătatea *fără Dumnezeu* e o singurătate *părăsită*. E o singurătate *fără îndrăzneală* la Dumnezeu, o singurătate în care *te temi să ceri* pentru că știi că ești *un om necredincios*, un om care *nu ai iertat ca să fii iertat*.

Cunosc un om, care de vreo 50 de ani se luptă cu Dumnezeu *aproape zilnic*. Îl cunosc *atât de bine...* încât *aș vrea să uit* că *îl cunosc* atât de bine.

Când este *umilit* și *bolnav* e ca *un câine bățut*, urgisit, de care ți se face *milă* până la lacrimi...

Când zorii unei *mici bucurii se revarsă* în viața lui, devine un asemenea *arogant*, hulitor și monstru, încât ai vrea *să nu îl ierți* și *să nu îl ajuți* niciodată pe un asemenea *nerecunoscător*.

Însă, am conștientizat faptul, că și eu sunt *la fel*. Și că toți suntem *la fel*, în diverse grade, când *ne balansăm* între *smerenie* și *aroganță*.

Fiecare păcat al nostru e un *reflex arogant* al persoanei noastre, care e *făcută de rușine* prin păcatul ca atare.

Numai că, e o *mare diferență* între a recunoaște că *ai greșit* și *a tăcea...* și a recunoaște că *ai greșit* și *a-ți cere iertare*.

Pocăința e o *recunoaștere* a rolului iertării lui Dumnezeu în viața noastră, *a neapăratului ei*.

Recunoștința e o *recunoaștere* a *prezenteismului* lui Dumnezeu în viața noastră, *a relației continue* cu El și cu oamenii fundamentali ai vieții noastre.

Domnului *I s-a făcut milă* de ei, după cum ei înșiși *o ceruseră* [v. 13]. *Mila* lui Dumnezeu s-a revărsat în viața lor ca *vindecare de boală*, de lepră și ca *iertare de păcate*.

Însă, numai cel care *a văzut că s-a vindecat*, cel care a văzut că Hristos *l-a vindecat*, a venit cu *glas mare lăudând pe Dumnezeu* [μετὰ φωνῆς

μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν/ meta fonis megalis doxazon ton Teon, cf. GNT, v. 15].

De ce, când lauzi pe Dumnezeu *cu recunoștință*, îți vine *să țiți de bucurie* și ai vrea *să vestești tuturor* bucuria minunilor lui Dumnezeu din viața ta?

Pentru că recunoștința, așa cum spuneam la început, este *o exprimare completă* a persoanei noastre, o exprimare a bucuriei *de Dumnezeu*, a faptului că Dumnezeu nu e *o poveste*, nu e *un mit*, nu e *o minciună*, ci Dumnezeu *Se manifestă personal în viața noastră*.

Dacă un tânăr vine la tine ca să te întrebe, pe tine, om căsătorit, *ce e căsătoria*, așteaptă ca tu să îi explici *profunzimea* relației dintre doi oameni, *urmarea* a ceea ce se produce prin căsătorie. Dacă întâlnești însă, pe un om *bucuros* de Dumnezeu, *preavesel* din cauza *izvorului de viață* care îi vine în relația sa cu Dumnezeu, acela îți va spune *ce conținut are credința* în Dumnezeu.

Tu mărturisești, ca și omul duhovnicesc, despre *un interior* al tău, despre o experiență a ta, de care *te bucuri să vorbești*.

Recunoștința e tocmai acest fapt: bucuria de a vorbi *de bine* pe Dumnezeu și pe oameni.

De ce *de bine*? Pentru că experiența profundă *convertește* tot răul, toată greutatea, tot supliciuul nervilor, prin credință, *în gând bun*, *în mulțumire*.

Așa putem înțelege de ce mulți dintre oamenii duhovnicești, *muceniciți* în închisorile comuniste din România, după terminarea detenției nedrepte, nu au mai scris despre *torturi*...ci despre ceea ce *deveniseră*, ca *oameni ai lui Dumnezeu*, în urma lor.

Când închisoarea, boala, tristețea, durerea *îl rezidesc* pe om, când îl fac capabil *să străvadă*, prin timp, *voia* lui Dumnezeu cu el atunci acestea devin, din *elemente de dezumanizare*...însăși *eșafodajul vieții sfinte*.

Al 10-lea s-a întors [ὑπέστρεψεν/ ipestrepsen, v. 15]....

Ipo + strefo [ὑπό + στρέφω], în greacă, înseamnă *prin + întoarcere*, adică *mă reîntorc*.

Însă nu s-a reîntors *lemn tănase*, nu s-a reîntors *la fel*, ci s-a reîntors *plin de înțelegerea faptului*, că viața lui, de acum, de după *vindecare*, e *un dar* al lui Dumnezeu, primit din cauza bunătății *prea mari* a lui Dumnezeu față de oameni.

Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile Tale și niciun cuvânt nu e *pe măsură*/ nu e *de ajuns*, pentru ca *să spună toate* minunile Tale! Tu faci minuni *prea mari* și *preaneînțelese*, pentru ca făptura Ta netrebnică să le înțeleagă și să se bucure pe măsura lor.

Însă, așa cum spunem de obicei în condacul al 13-lea al fiecăruia acatist: *primește această puțină rugăciune*...recunoștința noastră, venită din credință [v. 19], e trăită mereu ca *improprie* bogăției milei lui Dumnezeu față de noi și față de întreaga creație.

Rugăciunea de recunoștință sau de mulțumire...*pentru binefacerile Tale prea mari pe care le-ai adus în viața noastră*...e cea care ne pune în relații dialogice profunde cu Dumnezeu și cu oamenii.

Vă mulțumesc foarte mult pentru gestul dv. de a mă ajuta și de a mă călăuzi în viață...

Vă voi rămâne mereu îndatorat pentru iubirea și prietenia dv...

Nu te voi uita niciodată, Părinte al meu, pentru bucuria de a vă fi fost atât de aproape...

Recunoștința față de oameni *îmbracă* diverse forme. Recunoștința animalelor față de oameni sau a oamenilor față de animale *îmbracă* diverse forme. Recunoștința față de părinți, bunici, frați, rude, duhovnici, părinți duhovnicești *îmbracă* forme dintre cele *mai subtile* și *mai pline de incandescență*.

Te simți *recunoscător* pentru locul unde te-ai născut, pentru oamenii care te-au născut și crescut, pentru educatorii, profesorii, ajutorii și binefăcătorii vieții tale.

Îi ai *în inimă* și pe toți îi *porți* în rugăciune.

Inima care se roagă *poartă* dragostea pentru ei, pentru ei *toți*, pentru *întreaga umanitate* și cu aceasta *intră* la Dumnezeu.

Preotul care slujește Sfânta Liturghie sau vreo slujbă anume *intră în fața* lui Dumnezeu ca să *mijlocească*, ca să *poarte* dorul din multe inimi și dintr-a lui. Tocmai de aceea se roagă ca Dumnezeu, Cel ce *l-a îmbrăcat* cu harul Preoției să îl umple de har, să îl întărească, pentru slujba recunoștinței, a mulțumirii, pe care *o reprezintă* slujirea preoțească.

Și mulțumirea îl face pe cel de departe, *apropiat* ție...

Iar credința recunoscătoare, recunoștința *credincioasă* îl mântuie pe om pentru că credința vie este una *mereu iubitoare*, doxologică, recunoscătoare, atentă, priveghetoare.

Cel care *priveghează* în credința lui, ca om credincios, e mereu gata să *spună* minunile Domnului. Încordarea credinței, atenția credinței se manifestă prin *fapte recunoscătoare*.

Pentru că Dumnezeu *ne-a miluit* pe noi, *miluim* și noi pe alții.

Pentru că Dumnezeu *ne-a învățat* să fim *verticali*, din acest motiv învățăm și noi pe alții *verticalitatea*, bunul simț, credincioșia, recunoștința.

De aceea, dacă doriți să fiți *proprii* ajutorului față de alții manifestați-vă bucuria de *a ajuta* și *prietenia* pe măsura iubirii lui Dumnezeu față de dumneavoastră.

Nu iubiți *puțin*!

Nu ajutați *cu măsură*!

Nu fiți *zgârciți* când vine vorba de *a fi oameni frumoși*!

Dacă nu vi se recunoaște *ajutorul* acordat altora...să nu credeți că *i-a lăsat* indiferenți. Însă nu știu *prea bine* să se bucure de *bine* și poate nici să *formuleze* bucuria pe care o au.

Dumnezeu *să vă bucure* și *să vă întărească* în toate cele ale vieții dumneavoastră! Amin!

Despre *neîntâmpinarea* ortodocșilor la
Întâmpinarea Domnului

Iubiții mei³,

în predica din 2007⁴ la praznicul de astăzi vorbeam despre *condiția majoră* a întâmpinării altora și anume aceea *de a fi plini de har*.

Ca să *întâmpini* pe cineva, ca să *îl bagi în seamă* și să *îl bucuri* trebuie să știi *cum să faci* acest lucru.

³ Predică scrisă pe data de 1 februarie 2009. Icoana de față este de la Mănăstirea Hurezi, jud. Vâlcea și a fost preluată de aici: <http://clasate.cimec.ro/Poza.asp?k=51EEBE5C643C4D9F8ED586EFBD908FAD>.

⁴ Ne referim la predica: *Pe cine întâmpinăm noi? La Întâmpinarea Domnului* [2 februarie], inclusă în Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Praedicationes* (vol. 1), Teologie pentru azi, București, 2011, p. 17-21.

Trebuie *să știi* și *să poți să îl bucuri*.
Nu doar *să vrei să îl bucuri*, ci *să știi și să poți să îl bucuri!*

Mi-am dat seama însă că ortodocșii nu știu *să întâmpine*. Nu mulți știu *să întâmpine*.

Pentru ei *întâmpinarea...înseamnă să îl domine* pe celălalt și nu *să-l accepte* așa cum este.

Când *nu vezi* sufletul celuilalt, atunci te pricepi să spui *o tonă de cuvinte*, care trec *pe lângă* inima lui și pe lângă nevoile lui...și tu rămâi cu oboseala de a fi fost *povățuitorul său închipuit*.

Dar nu ai fost nimic.

Ai fost un mare *îngâmfat* care știe să vorbească *pentru sine*, pentru că nu ascultă niciodată *ce spun* alții când *aceea spun ceea ce sunt*.

Eu ascult *tăcerile perverse* ale oamenilor, care sunt mai interesante, de multe ori, decât *automatisme* lor *verbale* sau decât *frazele lor dezlânate*.

E o mare diferență între *a asculta* și *a fi în stare să ascuți*.

Ascultăm diverse lucruri care *nu ne interesează* sau care *ne depășesc*, care *ne dezgustă* sau *ne intrigă maximum 5 minute*.

După care, cu o tipică nonșalanță fals-apocaliptică, se pare *la modă* acum, uităm *tot firescul* lucrurilor și ne comportăm ca și cum mâine lumea *ar intra în neant*.

De unde apetența pentru *un apocaliptism dictat de stat*, de niște *cipuri elementare...când descoperirea* e de la Dumnezeu și se petrece *după cum vrea Dumnezeu?*

De ce *apocalipsa/ descoperirea* e folosită *nu în cadru liturgic*, acolo unde îi e locul, ci *în stradă*, pentru *a țipa* în fața unui stat care *nu poate provoca niciodată a doua venire* a Domnului?

Manifestări panicarde și extremiste în România ortodoxă a lui 2009. Mult obscurantism

teologic și lipsă de cuviință. Multă nesiguranță falsă și avânt martiric închipuit. În lipsa unui *război real* bineînțeles că avem o *dispută utopică* legată de *monitorizarea noastră electronică*.

Lupta cu morile de vânt sau cu ceea ce nu se vede...e o luptă copilărească.

Și e o luptă *copilărească* pentru că lupta noastră nu e cu *tehnologia*, oricât de malefic e și va fi îndreptată spre noi ci cu *patimile* din noi.

Aruncând lupta *afară* din noi, pe teren electronic, politic, securistic nu facem decât să ne arătăm *inconsistența* credinței noastre.

Panica necontrolată nu are nimic de-a face cu *discernământul duhovnicesc*.

Vi se pare că Simeon și Ana, care vin să *Îl întâmpine* pe Domnul trăiau într-o lume...*paradisiacă*? Nu! Trăiau într-o lume *neînchipuibil de stricăță* și *de nefondată* în Dumnezeu în comparație cu lumea noastră *ortodoxă*.

Și, cu toate acestea, Simeon aștepta pe Παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ [*Paraclisin tou Israil*]/ pe *Mângâierea lui Israel* ca și noi, cei de astăzi [Lc. 2, 25].

Însă *Îl aștepta* pe Mesia *fiind plin* de harul lui Dumnezeu. Pentru că tot în același verset se spune: καὶ Πνεῦμα ἦν Ὁ Ἅγιος ἐπ' αὐτόν/ che Pnevma in Aghion ep' afton/ *și Duhul Sfânt era întru el*.

Era *întru el* și nu *peste el*, pentru că avem prepoziția *epi* cu Ac. și nu cu G.

Îl aștepta pe Domnul *fiind plin de har* și pregătit *să Îl vadă/ să Îl recunoască* prin harul Duhului lui Dumnezeu.

În România ortodoxă a lui 2009 însă e căutat cu *ardoare* Antihristul, venirea lui e *analizată*, e *înțeles după ureche* 666, cipul e ridicat la rangul de preocupare *mai importantă* decât viața liturgică și...foarte puțin...*reîntâmpină* pe Hristos *duhovnicește*, întru Duhul, pentru că cei mai mulți așteaptă *să li se fure cu totul* libertatea...că au și făcut până acum ceva cu libertatea lor.

Care *libertate* ni se fură? Libertatea *din vis*, de lângă trupul meu, de pe viitorul meu pașaport sau carte de identitate sau ...libertatea *din suflet*?

Omul teologic nu se teme că îi este *furată* identitatea și nici libertatea...pentru că *identitatea* și *libertatea* sunt *daruri dumnezeiești inalienabile* dacă există *relație vie* cu Dumnezeu.

Un mare Sfânt Ierarh al Bisericii, înaintat în vârstă, atunci când i s-a cerut *să își nege* libertatea adusă în sinea sa de Hristos, le-a spus celor din fața lui că nu poate *să nege* pe Cel care i-a făcut *numai bine* toată viața și Care reprezintă *libertatea sa*, pe care niciun *cip*, niciun *antihrist* sau *securist* nu ne-o poate *fura* și nici măcar *intui*.

Dacă persoana și viața duhovnicească a persoanei poate fi *stricată* de un obiect exterior, făcut de om...atunci omul este *mai puternic* decât Dumnezeu.

De ce? Pentru că persoana este *aneantizabilă* iar viața duhovnicească e *de nedestructurat* pentru că înseamnă *o continuă viețuire/ respirare/ existență* cu Dumnezeu și întru Dumnezeu.

Și, în consecință, trebuie să fii ori *prostuț* ori *manipulat/ dezinformat*...ca să dai *prea mult credit* unor lucruri care *nu te distrug ci te întăresc*.

Sunt mai mult decât *convins* că viețile noastre sunt *văzute*, după cum vezi orezul în palmă, de către diverși *factori de securitate* și *de putere* și de *mașinile lor ultraperformante*...de vreo 50 de ani încoace...și de vreo 10 ani într-un mod inimaginabil.

Pentru ca să monitorizezi ceva astăzi sau pe cineva nu ai nevoie de niciun *cip*, nici nu trebuie să te apropii de casa lui la 3 sau 10 kilometri, nici nu trebuie să știi *nimic* despre viața lui...pentru că există deja *o ultraperformantă tehnică* pentru ca să vezi ce face individul în casă, ce spune, cu cine se întâlnește...*exteriorisme*.

Însă aceste *mașini* și acești *oameni*, ca și dracii care *ne bântuie* toată ziua, nu văd nimic *din*

taina vieții noastre...chiar dacă *ne urmăresc* pas cu pas.

Dacă omul va *clona* oameni îi va face niște *mutanți seci*, fără profunzime.

Când Dumnezeu l-a creat pe om, pe acest om care nu știe să *întâmpine* și *nici să iubească*...l-a creat cu *profunzimi* de care *se va minuna toată veșnicia*.

Nimeni nu te poate *fura*, omule, de umanitate, ci doar tu te poți *dezumaniza* mergând cu ochii închiși!

Și unele dintre elementele care te *dezumanizează* sunt *continua* agitație, frica fără substrat real, nerăbdarea, neatenția, lipsa de sficiune, de modestie, de smerenie, de îngăduință.

În loc să te *umpli* de pace, de încredere, de nădejde în Dumnezeu, ocupându-te de *comentariu* la Apocalipsă, fără să fii un *teolog plin de har*, nu faci decât să *încurci* ceea ce *nu există* cu *ceea ce există*.

Iar ceea ce se petrece acum în lume e un *act de fațadă*...

Pentru că *încartiruirea* noastră și *monitorizarea* noastră nu este o invenție *de azi*, de la ora 14, ci e o *legalizare* a unor *eventuale abuzuri dorite*.

Însă *cu cip* sau *nu*...nu îmi atacă deloc statul român sau oricare alt stat al lumii *libertatea duhovnicească*, cum nici dracii, care mă urmăresc și în casă și la Biserică și pe stradă și la vecu, pe care îi simt numai eu...*nu mi-o strică*...ci doar *mă agită*.

De aceea *nu mă interesează* ce vor face în această direcție pe mai departe [pentru că *nu am cum să-i opresc*]...pentru că nu e o chestie *de acum*, ci cu ea *m-am născut*, eu, trăitor în secolul al XX-lea și apoi în secolul al XXI-lea.

Sunt doar un *număr* în inventarul statului, un număr *monitorizat* de la naștere și până la deces, sunt un *cazier accesabil*, sunt o *bază de date*, un *cetățean manipulabil*...dar asta crede statul despre mine nu și eu despre mine.

Viața persoanei și libertatea ei duhovnicească țin nu de *ce crede* statul despre ea, ci de *ce face* ea *împreună* cu adevăratul ei Stăpân, cu Dumnezeu.

Iar eu, *persoana-număr* din inventarul statului...nu mă las nici *manipulat* de *falsa agendă* politică, nici nu mă *frivolizez* din cauza crizei economice, nici nu *mănânc prost* pentru că aia vrea să îmi dea supermarketul, nici nu citesc lucruri *banale*, nu ascult lucruri care *nu îmi plac*, nu îmi fac prietenii care *nu mă zidesc duhovnicește*, nu mă *conformez* lucrurilor care *mă depersonalizează*, nici nu mi-e teamă de *antihriști* și *falși profeți mincinoși* ci...*rămân la toate*, care mă dezamăgesc...*rece*.

Sunt *rece fierbinte*.

Sunt *rece* la ce *mă dezumanizează* și *fierbinte*, din ce în ce *mai fierbinte*, cu harul lui Dumnezeu, la ce *nu mă piticește*, la ce *nu mă monstrifică*, la ce *nu mă urăște*.

Sunt *rece fierbinte* și *aștept*...pe Domnul, și azi, și mâine, și peste 3 zile și peste un an, doi, și peste o veșnicie...

Aștept *pe Domnul*, *numai cu El* vreau să fiu și cu toți Sfinții Lui și numai *pe El* să *Îl cunosc* și de *El* să *mă bucur* și *pe El* să *Îl preaslăvesc* și de frumusețea Lui să *fiu veșnic extaziat*.

De dracu, de 666, de cipuri, de antihriști, de alarmiști...*puțin îmi pasă*.

Eu rămân, la acestea, *rece*.

Însă sunt *prins*, cu totul *prins* – și așa vrea ca și dumneavoastră să fiți prinși, *cuprinși* – de dorul de *a trăit liturgic* și *teologic*, cât mai teologic și frumos relația mea cu Dumnezeul meu treimic. Cu Dumnezeul meu și al dumneavoastră.

Și, în același timp, așa vrea să *văd* în viața de toate zilele și în onlineul de toate zilele, al meu și al dumneavoastră, și *ortodocși*...

Pentru că *m-am săturat* de impostori până peste poate, de *zâmbitori ca la teatru*, de *artiști ai imposturii* și am nevoie, trebuie să mă înțelegeți!, și de *oameni reali*, cărora să *nu le citești* cărțile sau să *le auzi* o poziție publică iar, la contactul cu ei, să te apuce dezgustul lipsei lor *de întâmpinare*.

Când cartea *nu concordă* cu viața...mi-e frică
să îl mai *întâmpin* pe autor!

De ceva timp mi-e *inconfortabil* să mai
întâmpin pe cineva cu *amabilitate*, pentru că
amabilitatea *întâmpinării* mele e receptată cel mai
adesea ca o *ocazie*, pentru ca el să fie *nesimțit cu*
mine. Adică tu *bun* cu el și el *ghiolban* cu tine.

Tocmai de aceea *întâmpinarea mea* e tot mai
reticentă...tocmai datorită numărului sporit de
repere duhovnicești false sau *mai mici decât*
renumele.

Însă, ceea ce *mă miră* pe mine, e că *reperele*
se nasc din spuma mării și nu sunt *interogate la*
dosar, la experiență, la dexteritatea curentă.

Și mai grav e că *reperul* e ca și *admiratorul*.

Reperul își *admiră nesimțirea* în *admirator* iar
admirantul își *admiră impostura* în *admirat*. E o
pace nebuloasă, o convivialitate între cei doi...încât
nu mai mă miră că orbul *se înfrățește* cu chiorul ca
să vadă *cât de adâncă* e Marea Neagră.

Sfântul Simeon, *primitorul* de Dumnezeu, a
venit *întru Duhul*/ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι/ *ilten en to*
Pnevmati [Lc. 2, 27] și de aceea *L-a reperat* și *L-a*
primit în brațe pe Domnul [v. 27-28].

Ortodocșilor români din 2009, în marea lor
majoritate...li se pare că *văd pe dracu* în lipsa unei
vieți duhovnicești...dar nu văd în jurul lor niciun
Sfânt, niciun *Drept*, niciun *Teolog* care *să-i întreacă*
sau care *să le modereze* falsul elan interior.

Pentru că sunt *atenți* la draci și cancanuri,
Sfinții contemporani cu ei sunt *de veacuri ca*
inexistenți, știm *câteva lucruri* despre ei, uneori nici
nu știm *cum trăiesc* sau *unde sunt îngropați*...dar,
în rest, știm *toate mărunțișurile nedemne* de noi.

Însă ortodocșii noștri *nu îl văd* nici pe dracu și
nici pe Hristos. Dacă *Îl vezi* pe Hristos tot timpul, în
tine și în oameni, în întreaga creație – căci puterea
Lui *ne ține* în viață și *ne întărește* întru nevoințele

mântuirii noastre – l-am vedea *și pe dracu*. Însă numai dacă *Îl știm* pe Hristos, *îl recunoaștem* imediat și pe *împotrivitorul* Său.

De aceea sunt *convins*, că mulți dintre ortodocșii noștri *nu mai așteaptă nimic...* ci îi duc ziua, ceasul, clipa...

Unde? Nicăieri...

Se bucură de clipă *mai deștept* sau *mai prost*, *adună* ca să *risipească* alții în două clipe, *se laudă* cu ceea ce *nu au* și cu ceea ce *nu îi reprezintă*, se plimbă *fără rost*, visează *la năluci îmbrăcate în desuuri subțiri...*

Cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur referitoare *la împărtășire* se potrivesc de minune și la...întâmpinare: *Dacă nu ești vrednic să te împărtășești în fiecare zi, nu ești vrednic să te împărtășești nici la Paști.*

Dacă nu știi să *întâmpini* pe cineva astăzi, la ora 19, nu ești în stare *nici mâine* la ora 3 din noapte. Pentru că *întâmpinarea* e o stare continuă, o disponibilitate continuă...și nu o stare de-o zi.

Credința de ochii lumii și iubirea de amvon sunt credibile *trei clipe...*până la întâlnirea cu *adevărul gol-goluț* al personajului.

Ce e *deranjant* la urma urmei? Nu impostura *ca păcat...*pentru că poate fi înțeleasă, scuzată, ci impostura *ca încredere că nimeni nu își dă seama că ești impostor*. Și impostorul *nesimțit* e *detectabil*, numai că nu mulți *își duc* intuițiile și întrebările *până la capăt* în ceea ce îl privește.

Dacă citim chiar și *rapid*, fără atenție Lc. 2, vedem că singurii *recenzori* ai prezenței Domnului Hristos în Templu au fost doar...*două persoane*: un bărbat și o femeie.

Ambii bătrâni, foarte bătrâni...dar plini de har.

Ca să *întâmpini* pe cineva *cu critică de întâmpinare* trebuie să îl *înțelegi*. Ca să îl *întâmpini* trebuie să ai capacitatea de a *vedea*.

Dar nu poți vedea decât prin Duhul, pentru că luneta nu vede *adâncul* omului. Nici cititul nu vede *adâncul* omului, ci *transcititul* vede, adică *străvederea* sensurilor cărții, a adevărilor lor.

Și cartea e o *formă de energie personală contextualizată*, o *formă energetică de a te transmite...*

Tocmai de aceea prin harul Duhului, prin *energia dumnezeiască* înțelegi *energia omenească*, care este *amestecată* cu cea dumnezeiască, fără să se *distrugă* vreuna dintre ele. Dacă Îl ai pe Duhul, dacă ai harul Treimii, dacă ești *racordat* la viața Treimii poți să *citești* în cuvintele, gesturile, viețile oamenilor.

Altfel cum să *întâmpini* pe cineva...dacă nu îl *vezi*, dacă nu îl *înțelegi*?

Cum să *întâmpini* pe cineva *cu dor*, dacă nu îți vorbește *adânc* vieții tale și nu are o *legătură esențială* cu tine?

De aceea am zis în titlu că vorbesc despre *neîntâmpinare* la ortodocși, pentru că cei care *nu așteaptă continuu* pe Cineva...nu Îl așteaptă nici azi, chiar dacă e praznic.

Și dacă e praznic, ce?! A fost...o să treacă, mai vin zece ca ăsta...și tot ortodocși suntem. E vai de mama noastră dar suntem...

Cel mai greu e să *pronunți* lucruri care pe tine *nu te interesează*...dar îi pot trezi pe alții.

Pe mine, ca preot, mă *interesează* numai bucuria și pacea și *multa muncă cinstită*...Dar sunt nevoit să vorbesc numai despre *drame* și *păcate* care *îmi displac profund*.

Poate că mă *ajutați* și dumneavoastră să *văd* mai mulți ortodocși, în viața de toate zilele și la nivel online, ca să uit *câți impostori* am văzut până acum.

Ar fi o *preabinecuvântată consolare* să îmi indicați meri, cu mere *din belșug*...la care să mă duc cu sacul și să mă întorc cu tona.

Excludeți *publicitatea* pentru cei pe care *deja îi cunosc*...și cărora *nu mai vreau*, din spirit de *dreptate*, să le pronunț *nici numele*.

Pentru că aş vrea să *îmbrățișez* ortodocși de care să *nu rămân dezgustat* nici la 50 de ani după ce *i-am cunoscut*. Amin!

Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [Lc. 18, 10-14]

Iubiții mei⁵,

vă propunem în această duminică, la începutul perioadei Triodului, o *discuție avansată* asupra lui Lc. 18, 10-14, pentru ca să înțelegem diverse *rezonanțe* ale Evangheliei duminicale în învățătura Bisericii.

Mai întâi redăm *textul evanghelic* luat în discuție și *traducerea noastră* la el.

Ediția GNT:

10. ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.

⁵ Predică scrisă în data de 6 februarie 2009.

11. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης·

12. νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

13. ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπεν τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων, Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

14. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκείνων· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

*

10. Doi oameni s-au suit la templu/ în locul cel sfânt [pentru ca] să se roage, unul *fariseul* și celălalt *vameș /strângător de taxe*.

11. Fariseul, stând [în picioare] acestea se ruga întru sine: *Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt asemenea celorlalți oameni/ restului oamenilor, [care sunt] lacomi, nedrepti, adulterini sau aidoma acestui vameș*.

12. Postesc de două ori pe săptămână, dau a zecea parte din toate câte câștig/ dobândesc.

13. Însă vameșul, stând departe [în picioare], nu dorea/ nu vroia nici ochii *să-și ridice* către cer, ci *iși bătea pieptul* lui zicând: *Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!*

14. [De aceea] vă zic vouă, acesta s-a coborât *îndreptat* în casa lui în comparație cu acela. Fiindcă tot [cel care] *se va înălța pe sine* va fi *umilit*/ va fi *făcut de rușine* iar cel care *se umilește*/ *se rușinează pe sine* se va *înălța*.

*

Parabola noastră, la nivel *literal*, poate fi înțeleasă în mod *schematic* în următorul fel:

Doi oameni
s-au suit
 la templu
ca să se roage
 [destinația și motivația interioară]

Un fariseu și un vameș
 [încadrarea socială a persoanelor]

Fariseul...*se roagă*
 dar *conținutul* rugăciunii sale *se*
confundă cu *enumerarea*
 calităților personale
 [rugăciune fără transcendență]

Vameșul *se roagă...*
 fiind *conștient* de
 păcătoșenia personală
 și *așteaptă mila* lui Dumnezeu
 în viața sa
 [rugăciune bine-primită de către Dumnezeu]

Consecința rugăciunii e *îndreptarea*
 în fața lui Dumnezeu
 [vameșul *s-a îndreptat* în urma rugăciunii
 în comparație cu fariseul, care a plecat *fără*
folos interior]

Înălțarea de sine e *smerită* de către Dumnezeu
 iar *smerirea/ umilirea de sine* e *înălțată* de
 către Dumnezeu
 [*consecințele interioare* ale păcatelor și
 virtuților și *rolul activ* al lui Dumnezeu în
 viața noastră]

*

Știm că Lc. 18, 10-14 este o *parabolă* din Lc.
 18, 9, verset în care aflăm și *motivul* pentru care

Domnul a rostit-o: „Și a spus această *parabolă* pentru unii care *se convinseseră pe ei înșiși* că sunt *drepti* și *disprețuiau* [din acest motiv] pe ceilalți/ pe restul”.

Lc. 18, 9, cf. GNT:

Lc. 18, 9

Εἶπεν δὲ καὶ πρὸς τινὰς
τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς
ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἔξουθενούντας
τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην·

Deși, în primă instanță, credem că în parabola noastră avem de-a face numai *cu doi oameni*, în fapt însă Domnul a introdus în ea *întreaga umanitate*, punând un accent special pe *realitatea interioară* a celor care *s-au convins pe ei înșiși* că sunt *drepti/sfinți* în comparație cu cei care se recunosc *păcătoși*.

Lc. 18, 9 *răzbate* în afirmația de la Lc. 18, 11, în falsa rugăciune a fariseului din parabolă.

Adjectivul pronominal τοὺς λοιποὺς/ *tus lipus* [ceialți/ resturile] din v. 9 se identifică în v. 11 cu sintagma οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων/ *i lipi ton antropon*, adică cu *ceialți oameni/ cu restul oamenilor*.

Fariseul *parabolizat* de către Domnul îi reprezintă pe toți aceia care *se desolidarizează* de întreaga umanitate pe motivul unei *întâietăți utopice* față de ea.

La 18, 9 Luca a subliniat în mod extraordinar faptul că parabola îi *vizează* pe cei care *s-au autoconvins* de-a lungul vieții lor că sunt *drepti*, adică pe cei care *s-au împotmolit* în propriile lor realizări sau care *și-au supraestimat* realizările.

Tocmai de aceea *rugăciunea* fariseului, în afară de *adresant*, nu are *nicio cerere*...ci este o *simplă enumerare* de calități personale și o manifestare de *bună dispoziție față de sine*...

Erijarea sa în *judecător* al celorlalți pe baza *dreptății personale* cât și *atenția minimalizantă* la

persoana vameșului ne indică faptul că fariseul *nu se mai mustra pe sine* pentru vreun lucru anume, semn că nu mai avea *o relație vie* cu Dumnezeu sau *nu avusese niciodată*.

Raporturile sale cu Dumnezeu erau *distante* și *triumfaliste*.

Dreptatea lui era una *declamatorie*.

Îi era *ușor* să privească spre alții și să-i judece pentru că nu își găsea *niciun nod în papură*.

Iar o viață *fără remușcări*, fără dorința de *mai mult* la nivel personal *se formalizează*, devine *secătuită de noutate*, regresează continuu în mod *duplicitar* și se scufundă într-o *conformare* cu viața socială sau cultică.

Tot *conținutul interior* al rugăciunii fariseului [v. 11-12] este, paradoxal, exterior persoanei sale.

Adicosul/ nedreptul [ἄδικος] este în concepția sa cel care e *pătat* la nivelul percepției publice. Însă nu vede *dreptatea* ca *realitate interioară*, în cadrul relației sale cu Dumnezeu.

Tocmai de aceea Domnul vorbește în v. 14 despre *îndreptare*: pentru ca să arate că aceasta e o *realitate interioară* și nu una *exterioară*.

Participiul verbal *dedicheomenos* [δεδικαιώμενος] îl vizează numai pe vameș.

În ed. BOR 1988 suntem lăsați să înțelegem că și fariseul a simțit o *îndreptare* anume, dar *net inferioară* vameșului: „Zic vouă că acesta s-a coborât *mai îndreptat* la casa sa, *decât* acela”.

În ed. BOR 2001 se păstrează aceeași poziție mediană: „Vă spun Eu vouă: acesta s-a coborât la casa sa *mai îndreptat decât* acela”.

În GNT, pentru *dedicheomenos*, nu avem *grad de comparație*. Iar *para* cu Ac. [aici: παρ' ἐκείνου/ par' echinon] în acest context indică *antagonismul net* dintre *exteriorismul* rugăciunii fariseului și *interiorismul* celei a vameșului.

Tocmai de aceea traducerea noastră, conformă cu ediția grecească citată, e aceasta: „[De aceea] vă zic vouă, acesta s-a coborât *îndreptat* în casa lui *în comparație cu acela*”.

Și sensul traducerii noastre *se îmbină perfect* cu ultima parte a v. 14, unde găsim două binomuri

cu termeni antagonici: „Fiindcă tot [cel care] se va înălța pe sine va fi umilit/ va fi făcut de rușine iar cel care se umilește/ se rușinează pe sine se va înălța”.

Dacă mergem pe conținutul celor două ediții sinodale citate anterior nu putem să facem *distincția clară* între rugăciunea și viața fariseului și rugăciunea și viața vameșului, pentru că și fariseul pare *îndreptat* într-un anume fel, nu numai vameșul...

Însă rugăciunea sa nu a avut *transcendență*!

Pentru că în spațiul ei acesta nu a făcut decât să se *îndreptățească pe sine* și, în primul rând, rugăciunea fariseului a fost creată de către Domnul în parabolă tocmai pentru ca să exprime *încrederea* acestuia în sine, faptul că e *drept* și nu pentru ca să-l scuze.

Însă, în realitate, vameșul a fost cel care s-a *îndreptat*...în comparație cu fariseul, care a rămas *la buna impresie* despre sine.

Rugăciunea vameșului este *la polul opus* celei a fariseului și aceasta este *esența* predicii – *umilința* și *recunoașterea de sine* – pe care ne-o împărtășește Biserica noastră în acest moment și ne cere s-o *împlinim* în viața noastră.

Însă ed. sinodale românești citate de către noi sunt *identice* cu ed. MGK, unde apare *mallon* [μᾶλλον] pe lângă *dedicheomenos* și unde fariseul este *reabilitat* într-o anume proporție, dând *laxiștilor* sau *formaliștilor* ideea că și ei se pot *îndrepta* chiar dacă nu au o *umilință* și o *rugăciune autentice*.

Sfârșitul v. 14 însă, după cum aminteam, *desparte* foarte *strict* pe fariseu de vameș și, implicit, *interiorul* unuia față de al celuilalt.

Cel care se *înălță pe sine*, care își face o *bună impresie* despre sine, recte *fariseul*, va fi făcut de *rușine* de către Dumnezeu, pe când cel care se *umilește pe sine*, care își aduce toate păcatele și greșelile *în fața* conștiinței proprii și se rușinează pe sine prin ele, care își arată sieși murdăria sa va fi *înălțat*, prin har, de către Domnul.

Interiorul vameșului este *la antipodul* celui al fariseului.

Bătaia în piept, ca semn al ascezei, conștiința nemincinoasă de sine și rugăciunea prin care așteaptă totul de la Dumnezeu îl arată pe vameș un om dinamic în ciuda faptului că dinamismul său pare negativist.

Însă dinamismul său interior e fulminant, prin el iese din păcat și se întoarce în viața sa socială ca un om ușurat/ îndreptat și într-o relație corectă și profundă cu Dumnezeu.

Tentativa de rugăciune a fariseului, pe de altă parte, se transformă într-o adulare de sine stagnantă.

Fariseul nu coboară nicăieri.

Vameșul coboară în sine și coborârea în sine și recunoașterea de sine umilită îl înalță în fața lui Dumnezeu.

Fariseul nu coboară și de aceea...nici nu urcă.

Rugăciunea sa e formală și formalismul nu schimbă niciodată pe nimeni, pentru că mintea acestuia nu gândește în paradigma pocăinței ci în cea a împlinirii, de ochii lumii, a unor îndatoriri.

Iar când facem slujbe de dragul de a le face și când dăm sfaturi pentru că ni se pare că știm să le dăm sau venim la Biserică ca să avem de unde pleca acasă nu se schimbă nimic în viața noastră, nu sesizăm nicio creștere în înțelepciune și nici în virtute.

De aceea, fără o creștere în har și în înțelepciune nu avem nici idei noi, nici entuziasm pentru viața ortodoxă și nici dorul de a o apăra sau de a o prezenta detaliat.

Postul însă, postul de care ne apropiem nu ne lasă să fim călduți ci ne cere să fim fierbinți, non-conformiști cu tabieturile noastre, niște oameni războinici cu firea noastră. Ne cere să renunțăm la multe, la multe pe care nu le dorim de bunăvoie.

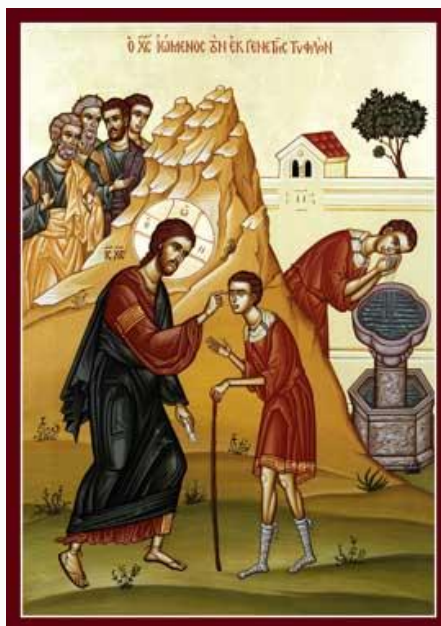
De aceea ne rugăm Domnului ca să ne întărească, pe fiecare în parte și pe toți deopotrivă, să facem ceva în sensul schimbării opticii noastre vizavi de noi înșine.

Dacă începem să ne vedem din ce în ce mai mult mai degrabă neîmplinirile și patimile decât virtuțile sau nu mai vedem mai deloc virtuți de atâta puzderie de vicii atunci e bine, mergem spre bine.

Nu uitați: pentru ca *să înaintăm* trebuie mai întâi *să ne coborâm în noi înșine*, pentru ca Domnul *să ne ridice spre lucruri bune!*

Dumnezeu să ne binecuvinteze și să ne umple de slava Sa acum și pururea și în vecii vecilor.
Amin!

Predică la Duminica a 6-a după Paști
[In. 9, 1-38]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁶,

duminica de astăzi, a orbului din naștere (τυφλὸν ἐκ γενετῆς/ *tiflon ec ghenetis*, In. 9, 1, cf. GNT), pune problema adâncă a vederii, a celei duhovnicești, care are conexiune internă cu tema duminicii trecute, unde a fost vorba despre apa vie [ὕδωρ ζῶν/ *idor zon*, In. 4, 10, cf. Idem].

Pentru ca să vezi *în mod fundamental*, pentru ca să nu mai fi orb, trebuie să ai în tine apa vie a harului, trebuie să ai în tine lumina dumnezeiască, pentru ca să poți vedea pe Dumnezeu și pe oameni *în profunzime* și nu periferic.

Ochii fizici nu au rolul decât de a ne pregăti pentru adevărata vedere. Dacă rămânem la ideea că *realitatea reală* înseamnă numai ceea ce se vede...suntem văzătorii unei infime părți din realitate.

Ceea ce putem vedea prin Duhul lui Dumnezeu depășește orice imaginație – cum am spus-o de multe ori – pentru că dincolo de vederea ochilor, care are conexiune internă cu ochiul și cu

⁶ Predică scrisă în data de 23 mai 2009.

creierul uman, omul are posibilitatea să vadă și prin *ochii sufletului*, ai duhului său, ceea ce reprezintă *adevărata vedere duhovnicească* a creștinului ortodox.

Omul nu are numai 5 simțuri trupești, ci și cinci simțuri sufletești. Iar când omul e plin de har și când Dumnezeu cel în Treime ne face capabili, prin harul Său dumnezeiesc, să vedem cele care nu se văd cu ochiul fizic, atunci putem vedea, *în extaz*, faptul, că sufletul *vede*, că sufletul *atinge*, că sufletul *miroase*, că sufletul *pipăie* duhovnicește cele pe care i le revelează Dumnezeu.

Dar că cele pe care le trăim duhovnicește, le trăim prin Duhul lui Dumnezeu, mai presus de cele ale lumii, fără ca prin aceasta *să murim* sau să nu mai fim *oameni*.

Cred că duminica de astăzi, acum, la final de praznic al Învierii Domnului, în ultima duminică înainte de Înălțarea Sa la dreapta Tatălui vrea să ne aducă aminte că *orbirea cea mai cruntă e cea a sufletului* și nu cea a ochilor fizici.

Dar că, pe de altă parte, vederea fizică, a ochilor noștri, e *un bun necesar* sau e *un semn* al sănătății și al integrității noastre, pentru că Dumnezeu a creat pe om cu vedere trupească și duhovnicească în același timp.

Evangelia duminicală de față e aproape întreg capitolul 9 de la Ioan.

Și 9, 1 începe *în mers*...pentru că Ioan ne spune că Domnul *trecea*...

El *trecea*...și a văzut „un om orb din naștere”...

Da, e *un aproape* la viteza cu care *ne mișcăm* noi prin lume...și, în viteza noastră...*nu vedem oameni*. Ne grăbim atât de mult spre *a ne îmbogăți* egoismul că *nu mai vedem oameni*.

Domnul, în timp ce *trecea*, în timp ce călătorea...*a văzut* un om și nu numai că *l-a văzut*, ci i-a văzut *adânca lui nevoie*.

Cam asta înseamnă *să vezi* un om: să vezi *profunzimile* celui din față ta și să te comporți față de el *la reala lui valoare*.

A face *milostenie* cu cineva sau *a ajuta* pe cineva...nu înseamnă *să îi arunci*, de sus, ceva, ca la un câine, ci *să vorbești* cu el și *să-l înțelegi* și să îl *respecți* la reala lui valoare, la reala lui *profunzime*, la reala lui *așteptare*.

Tocmai de aceea nu ne mai oprim ca să vedem oameni: pentru că nu suntem *în stare* să fim *oameni*. Pentru că nu suntem *oameni*, de aceea nici nu vedem oameni. Vedem numai obiecte, pentru că ne-am *reificat*, ne-am transformat în niște *ființe bolnave de materie*, de forme concrete, de întinăciune.

Evanghelistul nostru identifică în mod precis durerea, nevoia omului: era orb din naștere, adică dintotdeauna.

Nimic mai cumplit decât să nu vezi...și să fii *o povară* pentru alții. Cum tot la fel, nimic nu e mai cumplit decât să nu vezi, să nu *înțelegi duhovnicește* cele ale oamenilor...și să te crezi *duhovnicul* și *părintele duhovnicesc* al oamenilor. E la fel de cumplit.

Hirotesia întru duhovnic...nu te face, automat, *duhovnic*, adică un om care *înțelege* și îi *vede duhovnicește* pe alții, adâncul din ei, la sigur.

Pentru ca să fii *un duhovnic real*, cât și *un preot real*, trebuie să fii venit spre preoție cu o experiență duhovnicească *reală*, cu o curățire de patimi și cu *o experiență* mistică și teologică copleșitoare, pentru ca, în mod deplin conștient și întru vedere și simțire duhovnicească, să fii hirotonit preot și hirotesit duhovnic și să simți, să vezi, să fii *conștient continuu* despre *cum lucrează* harul lui Dumnezeu cu tine, în tine, prin tine.

Tocmai de aceea avem mulți preoți, mulți duhovnici...dar foarte puțini *oameni duhovnicești*, cu adevărat duhovnicești, în rândul ierarhiei și al poporului mirean și monahal și de aceea nu trebuie *să ne mirăm* că lucrurile sunt înțelese mai mult *pragmatic*, teluric...decât *dumnezeiește*.

Biserica lui Dumnezeu, cu adevărat, este divino-umană, în sensul că Dumnezeu este în mod

real, *împreună* cu Sfinții și Puterile cerești, *împreună cu noi* în tot timpul și că noi toți, cei din cer și cei de pe pământ suntem *un cor*, o singură *simfonie angelico-umană indescriptibilă*.

Da, aceasta e Biserica!

Numai că trebuie să ne întrebăm *câți trăiesc* astfel Biserica, *adevărata realitate* a Bisericii, pentru ca *să simtă* și *să vadă* că Dumnezeu și Sfinții și Puterile cerești sunt *cu ei* tot timpul.

Și dacă nu simțim *nicio adiere* a harului în noi, nici nu avem *vedenii* de la Dumnezeu, nici nu vedem că *creștem mereu* în virtuți, nici nu ne simțim *ai lui Dumnezeu*, ci *ai nimănui*...nu cumva suntem niște *orbi*...*din naștere* și niște *dezmoșteniți*?

De ce *orbi* și de ce *dezmoșteniți*? Pentru că ortodocșii *spun* și *văd* în mod real „lumina cea adevărată și primesc Duhul cel ceresc”, cum spunem la Liturghie, nu?

Iar Marele Pavel ne spune că avem „casă nefăcută de mână, veșnică, în ceruri” (οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς/ *ichian ahiropiiton eoninon en tis uranis*, cf. II Cor. 5, 1, Idem).

Dacă nici nu vedem *lumina* lui Dumnezeu și dacă nici nu ne *simțim* cetățeni ai veșniciei...nu suntem *orbi*...cât și *telurici*? Ba da! Suntem și una și alta.

Și tocmai de aceea, la 9, 3, Domnul le spune Ucenicilor Săi, că problema nevederii orbului nu este una *ereditară* și nici una *teologică*, care să țină *de păcat*, ci orbirea lui e prilejul „de a se manifesta/ arăta lucrările lui Dumnezeu în el” [ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ/ *ina fanerotita erga tu Teu en aftu*, In. 9, 3, Idem].

In. 9, 2-3 e un *răspuns mistic extraordinar* și un *ajutor foarte mare* pentru a înțelege *de neînțeleasa taină* a lucrării rugăciunii inimii.

Cu alte cuvinte, nu contează dacă ai fost *un mare păcătos*, nu contează dacă ai *un handicap* sau *mai multe*, nu contează dacă ești *bărbat* sau *femeie*, nu contează că ești *american* sau *român*...pentru ca să fii *ortodox* și pentru ca *să vezi* slava lui Dumnezeu.

De orbirea aceasta *fundamentală* pe care ne-au adus-o păcatele ne scapă *numai* Dumnezeu, prin aceea că *Își arată, Își manifestă, Își dezvăluie* lucrările/ energiile / slava Lui întru noi, pentru ca *să vedem dumnezeiește*.

Tocmai de aceea Sfinții *Îl cunosc* pe Dumnezeu și Dumnezeu *îi cunoaște* pe Sfinții Lui și Sfinții se cunosc, *se recunosc* unii pe alții, tocmai pentru că El este Cel care *Se revelează* la toți, în viața tuturor, într-un anume fel, pe măsura lor și de aceea, toți având *același Pedagog/ Învățător* și *aceeași învățătură* nu mai caută *să se contreze*, să se *îmbrâncească* reciproc, pentru că *se simt* și *se văd* ai Aceluiași Dumnezeu.

La 9, 2-3, Domnul *rectifică* gândirea Apostolilor Săi. Nu căutați, așadar, motivele nevederii reale în lucruri *colaterale*!

Bineînțeles că și orbul și părinții orbului nu erau niște *Sfinți*, care *nu păcătuiseră*. Și ei păcătuiseră...

Însă Domnul vorbește aici despre o altă *dimensiune* a păcatului sau despre *motivul real* pentru care un om este *orb*: pentru că Domnul *nu i S-a revelat* în ființa lui.

Și priviți cu atenție Scriptura, pentru că Ioan spune: ca să se manifeste/ să se arate „lucrările lui Dumnezeu *în el*“, în persoana orbului.

Și mai explicit...Domnul ne spune faptul că, chiar dacă am fi *curați* de tot păcatul și am avea *virtuți nenumărate* (lucru care nu se poate însă fără *vederea* slavei lui Dumnezeu), tot ce am făcut noi cu noi, tot ce credem noi că e *virtute* nu e nimic, e *un zero tăiat*, dacă Dumnezeu *nu Își manifestă* lucrările lui cele multiple întru noi, adică *slava Sa*.

Vederea sau *ziua reală* pentru noi o trăim atunci când Domnul face în persoana noastră *lucrările* Tatălui, ale Celui care L-a trimis în lume, ca să caute și să mântuiască oaia cea pierdută a umanității [cf. In. 9, 4].

Există *zi* și există *vedere*, ne spune Domnul la 9, 4, când El face *întru noi* lucrările Tatălui, și pe ale Sale și pe ale Duhului Sfânt.

Când Treimea cea Preasfântă și Preadumnezeiască face întru noi *cele ale Sale*.

În comparație cu *ziua cea neînserată*, care e *slava* Treimii (pentru că Soarele nostru cel veșnic, Lumina noastră, e Treimea și nimic altceva) este *noaptea necomuniunii* cu Dumnezeu, este noaptea „când nimeni nu poate *să lucreze*” [ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι/ *ote udis dinate ergazeste*, In. 9, 4, Idem].

Iar Iadul e tocmai numărul acelor persoane, îngeri sau oameni, în care Dumnezeu *nu a lucrat* cele ale Sale sau *nu S-a manifestat până la sfârșit*, pentru că ei au decis că *nu vor să aibă comuniune* cu Viața lor, cu Creatorul lor Cel preaiubitor.

Iadul e *o nelucrare a zilei*, a binelui, a iubirii.

Iadul e *singurătate perpetuă*, e grijă numai de *tine*, e *obsedare continuă de sine*, e o întoarcere continuă *spre sine*, e *neputința de a fi cu alții*.

Însă Iadul, până la a fi *continuu*, veșnic pentru o persoană...e mai întâi de toate *o obișnuință*. Căci o obișnuință dobândită în această viață, acum, e o *obstinată stare de egoism și de arogantă încredere în sine*.

In. 9, 5 avem *o profeție eclesiologică* în conexiune directă cu Mt. 28, 20, unde Domnul ne promite – și promisiunea Sa e *reală*, pentru că o trăim continuu – „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la *desăvârșirea/ împlinirea* veacului” [ἰδοὺ Ἐγὼ μεθ’ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος/ Idu Ego met imon imi pasas tas imeras eos tis sintelias tu eonos, cf. Idem].

Substantivul συντέλεια, -ας/ *sintelia, -as* [συν/ sin + τέλος/ telos] înseamnă și *sfârșit* și *desăvârșire/ împlinire*.

În ediția BOR 1988, așa cum avem noi Evanghelia în cult, s-a tradus prin: „până la *sfârșitul* veacului”, lucru *greșit* din punct de vedere dogmatic, pentru că ar presupune...„sfârșitul lumii”, adică *desființarea* lumii, a materiei și nu *desăvârșirea* ei, așa cum știu, în mod *nefast* sau *băbește*, mulți dintre noi.

Profeția Domnului de la Mt. 28, 20, dacă mergem pe ideea *de final* al lumii sau al veacului (în

greacă e *singularul* și nu *pluralul*) sau al timpului...ar însemna că El este cu noi numai *aici*, în temporalitate și nu și *în veșnicie*.

Nimic mai *absurd*, nu?

Ideea însă – de aceea: *eclesiologică*, care ține de *Biserică* – e aceea că Domnul e *mereu* cu Biserica. Sa și o va ajuta să ajungă la *desăvârșirea* numărului fiilor lui Dumnezeu sau ai Împărăției Sale și, la *transfigurarea lumii* – și nu la *sfârșitul* ei – El va rămâne *veșnic* cu cei ai Lui, pe care îi cunoaște și ei *Îl cunosc*.

La Mt. 28, 20, în concluzie, Domnul ne profetește că va fi *acum* și *veșnic* cu noi, lucru pe care îl face și la In. 9, 5: „Cât sunt în lume, Eu sunt *lumina lumii*” [ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς Εἰμι τοῦ κόσμου/ otan en to cosmo o, fos Imi tu cosmu, cf. Idem]. Dar Domnul *nu a părăsit* și nici nu *va părăsi* vreodată lumea și El este *în mod continuu* și *veșnic* Lumina ei.

Tocmai de aceea, El poate *să dea* celui orb și nouă tuturor atât vederea *fizică* cât și pe cea *duhovnicească*.

Căci „a scuipat jos și a făcut *tină* din salivă/ scuipat și *a uns cu tină* ochii lui” [In. 9, 5, Idem].

Și prin asta ne-a arătat cum se îmbină *harul* cu *materia* în Tainele Bisericii. Căci deși era vorba de *tină* (praf și scuipat) a putut *să redea* vederea, vederea oculară cea *atât de complexă* și de *luuitoare*...dar și *vederea duhovnicească* celui orb.

La In. 9, 36-37 Domnul *Se revelează* fostului orb așa cum *S-a revelat* și Sfintei Fotini, Samaritencii: în mod descoperit, *direct*, copleșitor.

I-a spus că El este *Fiul lui Dumnezeu* și l-a întrebat dacă *crede* în El. Adică: dacă *Îl vede*, dacă *Îl percepe duhovnicește*, dacă *simte* dumnezeirea Lui.

Și orbul, *văzător* de acum și cu ochii fizici dar și cu cei duhovnicești, mărturisește ceea ce vede *cu ambii ochi*, ai trupului și ai sufletului: *Cred, Doamne!* [Πιστεύω, Κύριε/ Pistefo, Chirie!, cf. Idem] și *I Se închină* Lui [In. 9, 38].

Și Biserica *cheamă* harul ca *să sfințească* toate darurile. Și ea *se închină* Domnului,

recunoscând că *Îi aduce* pe *ale Sale*, pe care le-a primit *dintru/ prin lucrările Sale*.

Biserica recunoaște în Liturghia sa că *slujim împreună* cu Puterile cerești și că *vedem* slava lui Dumnezeu. Iar aceasta o trăiesc câți *vedem* și câți *slujim* cu Puterile cerești, împreună, la modul *real* și nu *imaginar*.

Căci dacă teologia și realitatea Bisericii sunt o *metaforă* fără substrat real sau un *simbol* atunci nu există *viață duhovnicească*, nici *îndumnezeire*, nici *vedere dumnezeiască* și nici *viață veșnică*.

Dacă teologia vorbește despre *himere* sau dacă viața duhovnicească și liturgică și tot drumul îndumnezeirii sunt numai „înfloriri pioase”, atunci nu există niciun *cult dumnezeiesc*, nu există *Biserică* și nici nu există o *altă lume* ci totul *se termină odată cu moartea*.

Dacă considerăm că vreun *fragment* din dogmele Bisericii și din cultul Bisericii *nu are realitate* ci vorbește despre „fabulații teologice”, atunci nu există *credință adevărată* și tot ce facem noi la Biserică e o *infuzare cu basme* a populației de cea mai joasă *speță*.

Numai că lucrurile, iubirii mei, stau cu totul altfel! Orice parte a Scripturii, a Tradiției și a cultului nostru este *plină de adevăr*, este o *mărturie a adevărului vieții cu Dumnezeu*.

Bineînțeles, dacă vorbești despre Dumnezeu doar *din cărți* ești un *farsor*.

Însă Scriptura și cărțile Tradiției, cât și cultul Bisericii nu s-au scris de către *ageamii* și de către *farsori*, ci de oameni care *au experimentat din plin* viața cu Dumnezeu și au fost *mlădiați/ inspirați/ învățați* de către Dumnezeu *ce să facă*, ce să spună, ce să scrie.

Tocmai de aceea am spus că nu poți să fii preot, duhovnic, învățat, părinte duhovnicesc etc. *în mod real*, doar așa, *din cărți* sau *din auzite* sau numai prin faptul că ai fost *hirotonit*, adică *în*

absența totală a comuniunii harismatice cu Dumnezeu.

Ci toate acestea *ești și ești din plin*, dacă, ca și Părinții și Maicile dinainte și împreună cu ei ești luminat/ învățat/ povățuit/ condus continuu de către Dumnezeu în toate cele ale tale.

Pentru ca să trăiești *înălțarea* Domnului în mod duhovnicește, spunea Sfântul Simeon Noul Teolog, Părintele nostru, trebuie să fii *ridicat* de la pământ la cer, prin slava Sa, de către Însuși Domnul, singurul care *S-a urcat* cu trupul pe scaunul Dumnezeirii.

Și ca să te înalți *împreună* cu El...nu trebuie să te înalți *pe aripile false ale imaginației*, pentru că îți rupi gâtul...

Ci pentru ca *să te înalți*, atunci trebuie ca Domnul *să Se pogoare la tine* și *să te înalțe la Sine*.

Pentru că asta e *singura ridicare posibilă* și *reală* și *singura sursă de cunoaștere* și *de viață duhovnicească* și *singurul mod al sfințeniei* în Biserica Sa.

Tocmai de aceea am spus că Evanghelia duminicii a 6-a după Paști, care vorbește despre vedere, *reală vedere*, e o *aprofundare a teologiei înălțării împreună cu Domnul*.

Da, nimic nu e *ușor*, banal, învechit în viața Bisericii! Dacă crezi că *le știi* pe toate, dacă *caști* în fața tainei revelării lui Dumnezeu, dacă te arăți *leneș*, dacă te arăți *îngust la minte*, dacă te arăți *laș*, dacă te arăți *nesimțit*...devii o piatră.

Nesimțirea duhovnicească înseamnă tocmai *nesesizarea/ nevederea sfințeniei* lui Dumnezeu, Care Se reveleză în Biserica Sa și în întreaga lume.

Dacă *nu vezi*, dacă *nu simți duhovnicește*, ești *orb* pentru Dumnezeu! Aceasta e *concluzia* Evangheliei de astăzi.

Și cine poate fi *atât de curat* la ochii inimii, ca să spună că e *propriu vederii* lui Dumnezeu?

Și cine poate fi *atât de sfânt* ca să nu mai aibă *nevoie de sfințenie*?

Și cine este *atât de învățat*, ca să nu mai aibă *nevoie de învățătură*?

Și cine este *atât de smerit*, încât să nu se *umple* mereu de *smerenia negrăită* a Domnului Puterilor cerești?

O, da, suntem *orbi*! Dar orbirea nu e *un handicap de netrecut*, dacă vrem să fim *pentru veșnicie* cu Domnul slavei.

Fie dar ca Domnul și Dumnezeuul nostru Iisus Hristos, Care a murit și a înviat pentru noi și S-a înălțat de-a dreapta Tatălui pentru noi, ca să ne tragă pe toți la Sine, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt să ne miluiască pe noi acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica tuturor Sfinților

Iubiți frați și surori întru Domnul⁷,

de câte ori mă gândesc la duminica aceasta sau de câte ori mă gândesc la Sfinții lui Dumnezeu, știu și cred și îi cinstesc nu numai pe cei pe care *îi știm cu nume*, cu operă, cu o anume *identitate* dintre Sfinții Bisericii, ci și pe cei pe care *nu îi cunoaștem*, nu știm nimic despre ei, pe care i-am uitat sau pe care nimeni nu i-a știut.

Prima duminică după Rusalii este duminica tuturor Sfinților, ca semn că toți, cunoscuți sau necunoscuți de către noi, *s-au sfințit* prin aceeași slavă a lui Dumnezeu și formează *un singur cor* în fața lui Dumnezeu.

Și tocmai de aceea, *a te îndoi* de Sfinții lui Dumnezeu sau *a-i cinsti numai pe unii*, în mod preferențial, este o *desconsiderare a tuturor*, pentru că în toți a lucrat *același* Dumnezeu și de către toți Treimea e *preaslăvită*.

⁷ Predică scrisă în data de 12 iunie 2009.

În finalul *Sinaxarului* zilei ni se spune, că „acum prăznuim toate câte Duhul Sfânt, cu dăruiri de bine, a sfințit: sufletele cele prea înalte și sfințite, adică Cele nouă cete [ale Puterilor cerești n.n.], pe Strămoși și Patriarhi, pe Proroci și pe Sfinții Apostoli, pe Mucenici și [pe] Ierarhi, pe Sfinții Mărturisitori și pe Cuvioșii Mucenici, pe Cuvioși, pe Drepti și pe toată ceata Sfințelor Femei și pe toți ceilalți Sfinți necunoscuți, împreună cu care să fie și cei ce se vor *adăuga* în viitor.

Dar, mai presus de toți și între toți și cu toți Sfinții, pe Sfânta Sfinților, pe Preasfânta și cea fără de asemănare mai mărită decât Cetele Îngerești, pe Doamna și Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria”, cf. *** *Penticostar*, Ed. IBMBOR, București, 1999, p. 373.

Avem așadar de-a face cu o zi a cinstirii Sfinților de pretutindeni și din orice secol al Bisericii, atât dinainte, cât și de după Hristos, dar și a Puterilor cerești, și, în mod special, a Prea Curatei Stăpâne de Dumnezeu Născătoarea.

Fiecare cântare a zilei elogiază chinurile și vredniciile Sfinților. La fel și *Evanghelia* zilei de la Matei și celebrul și zguduitorul cap. 11 de la Evrei al *Apostolului* vorbesc despre *credință* și *mărturisire*, despre credința care nu se teme de moarte ci doar de Dumnezeu.

Într-o cântare de dinainte de *Lumină lină...*, de la *Vecernie*, spre exemplu, Sfinții sunt desemnați ca cei care „prin patimă [/ suferință n.n.] au câștigat, cu darul lui Hristos, *nepățimirea*” [Idem, p. 358] și de aceea sunt „ca niște *stele strălucitoare*” [Ibidem] în cerul Împărăției lui Dumnezeu, care *ne luminează* și se roagă *cu îndrăzneală* pentru noi.

Suferința Mucenicilor Bisericii, se spune într-o altă cântare, *i-a uimit* pe Sfinții Îngeri [Idem, p. 359] iar Sfinții sunt *uniți* cu Dumnezeu „prin dragoste, și de Tine îndulcindu-se, în curăție și sfințenie cu bucurie *dănuiește* hora cea nesfârșită, împreună cu Îngerii, în jurul Tău, Purtătorul de grijă al tuturor, Dumnezeule și Doamne” [Idem, p. 369].

Bucurie și dănțuire extatică în jurul tronului Dumnezeirii!

Tocmai de aceea duminica de astăzi e o zi a bucuriei de Sfinți și a bucuriei împreună cu ei și nu o zi a tristeții. Pentru că viața lor e o bucurie continuă.

Deși atât Apostolul, cât și *Evangelia* zilei vorbesc despre suferințele pe care le-au trăit Sfinții și despre morțile lor cele dramatice, suferite în multe chinuri, cu toate acestea accentul *marcant* al zilei e bucuria Sfinților de Dumnezeu, a bucuriei lor nezdruincinate cu El dar și a comuniunii dintre ei.

Și acest lucru trebuie să ne intre bine *la inimă*: că Împărăția lui Dumnezeu, spre care aspirăm cu toții, nu e un loc al certurilor și al dizarmoniei ci al iubirii și al comuniunii reciproce.

Sfinții se *cunosc*, se *recunosc* – cum spuneam și altă dată – între ei, încă de pe pământ și sunt o *singură ceată*, împreună cu Sfinții Îngeri, în fața lui Dumnezeu.

Viața lor de *continuu extaz*, de *continuă uimire supralogică* în Împărăția lui Dumnezeu ne arată ce trebuie să facem noi *cu noi*, cum trebuie să fim unii față de alții.

Certurile, discuțiile sterile, lipsa de *smerenie* și de *principialitate* între noi nu ne pot face să fim un *singur cor* în fața lui Dumnezeu, pentru că nu putem să fim oameni *pentru oameni* aici, unii cu alții.

Pentru *comuniune* trebuie să fii *capabil să te uiți pe tine* pentru ca *să îl vezi* pe un altul. Sau să înțelegi *cât înțelege* altul și *să te cobori* la nivelul lui, pentru ca să-l ridici spre *ceva mai sus*, mai frumos, mai deplin, în relația sa cu Dumnezeu și cu oamenii.

Sfinții, deși nu toți sunt *la fel de desăvârșiți* și diferențele dintre ei sunt *marcante* la nivelul pozitivității, cu toate acestea *se recunosc împreună*, se recunosc, se simt și se manifestă ca *frați* întru Hristos și ca *fiii* lui Dumnezeu după har, pentru că nu concep viața *în afara* comuniunii cu El și între ei.

Mt. 10, 32, primul verset al *Evangeliei* duminicii de astăzi, ne vorbește despre mărturisirea credinței creștine ca *viață*, ca *mod de existență*.

Când spui *omologheo*[ὁμολογέω]/ *mărturisesc*, spui de fapt că ai *aceeași vorbire* dar și *același mod de viață* cu toți Sfinții lui Dumnezeu de dinaintea ta, pentru că mărturisești aceeași *credință*, aceeași *credință unitară* și *validată* de toți Sfinții de dinaintea ta prin întreaga lor viață.

Crezul vostru, ne spune Domnul, trebuie să fie unul cu viața voastră. Dacă tot ce scoateți pe gură aveți și în inimă și așa vă trăiți viața, atunci aceasta înseamnă *să mărturisești pe Domnul înaintea sau în fața oamenilor*.

Când ești *una* cu ceea ce spui nu ești *demagog*, adică unul care vrea să își facă *publicitate* prin discursuri bombastice dar fără *realitate* în viața lui. Când ești *una* cu ceea ce spui și cu ceea ce faci atunci ești un *mărturisor* al unei credințe și al unui mod de-a fi, pe care l-ai primit *în Biserică* și care este *al Bisericii*.

Nu e de ajuns să ai *o ediție* a Scripturii, un *megafon* și *câteva Dogmatici citite* pentru ca să fii un *mărturisor*.

Sau nu ești un *mărturisor* când *folosești* credința Bisericii *împotriva* Bisericii, pe premisa că unul, doi sau o mie calcă și *strâmb* de multe ori.

Pentru a fi un *autentic mărturisor* trebuie să te fi schimbat *în armonie* cu Sfinții Bisericii Ortodoxe și prin *ucenicie* față de oameni Sfinți.

Pentru că numai astfel înțelegi cum se mișcă, cum gândește, cum se poartă, cum *pune problemele* și cum *le rezolvă* un ortodox.

Viața ortodoxă – *puțini* înțeleg asta și e *păcat* că doar *puțini* o înțeleg – e o viață căpătată *prin contagiune dumnezeiască* de la alți membri autentici ai Bisericii.

Viața Bisericii *ți se imprimă* în toată ființa ta prin oamenii ei *înduhovniciți*. Prin cei care se fac *icoane*, imagini *întrupate* ale puterii ei de viață făcătoare și sfînșitoare.

Dacă vreți să vedeți *ce fac* Sfintele Taine din oameni, ce fac rugăciunea, postul, metaniile, lupta cu patimile, trebuie să observați viața oamenilor înduhovniciți, vii sau adormiți ai Bisericii, date despre viața lor, amănunte, imagini cu ei, pentru ca viața ortodoxă, aceasta, *în comuniune* cu Sfinții, să aibă *concretețe*.

Tocmai de aceea *viața de sfințenie* sau *sfințenia* iradiază în jur din Sfinți, se intersectează cu noi și atunci o înțelegem ca *un fapt de viață* și nu ca *pe o poveste frumoasă de adormit copii maturi*.

După cum v-am arătat anumite indicii de-a lungul timpului, eu, ca teolog și om al Bisericii, sunt *produsul duhovnicesc* al providenței lui Dumnezeu.

Adică al întâlnirii cu *un imens și necunoscut Sfânt* al Bisericii Ortodoxe Române, cu *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu*⁸, care a devenit *un isihast incomparabil* cu un altul în secolul al 20-lea, ajungând să stea *în vederea continuă a luminii dumnezeiești* zile în șir.

Și asta unde? În temnițele înfiorătoare ale comunismului, suferind timp de 12 ani și șase luni la Uranus, la Jilava, la Gherla, la minele de plumb Baia Sprie și Căvnic, la Târgul Ocna și Aiud.

După lupte imense cu demonii, după o despățimire colosală și o practică a rugăciunii isihaste de mii de rugăciuni pe zi, a început să vadă *vedenii copleșitoare*, cutremurătoare, pe care *le-a scris*...și pe care noi încercăm acum *să le tâlcuim* și *să le pregătim* pentru un public larg.

De ce vă amintesc de Dumnezeiescul Ilie la această duminică? Pentru că el e *un Sfânt necunoscut* al Bisericii Ortodoxe Române, pe de o parte iar, pe de altă parte, pentru că, datorită lui, *viața de sfințenie* sau *tainele îndumnezeirii unui om* mi-au devenit *transparente*, concrete în persoana lui.

El a fost *Sfântul de lângă mine*.

Omul care *a înlocuit toată lumea* timp de 10 ani de zile, până la adormirea sa și care m-a făcut să

⁸ A se vedea *opera sa integrală*, în 10 volume, aici: <http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/>.

înțeleg *creșterea unitară*, pe toate palierele, a unui *om înduhovnicit*.

Întâlnindu-l la 16-17 ani pe el, pe Maestrul meu în *teologia practică* a Bisericii, viața și dezvoltarea mea în Biserică și societate a devenit *una unitară*, pentru că am înțeles că *nu locul* unde sunt, că nu cei *din jurul meu* sau vreun *alt element* mă opresc din *drumul sfințirii* mele, ci numai eu însumi aleg *să abdic* sau să fiu *leneș* pe acest drum paradoxal al vieții ortodoxe.

Nimeni nu ne poate *despărți* de Hristos, dacă noi nu o facem. Și nimeni nu ne poate *despărți interior*, pentru că nimeni nu poate *să aleagă* în locul nostru.

Tocmai de aceea, când Domnul vorbește la Mt. 10, 35 de *despărțire* sau de *separare* între oameni, El vorbește de *alegere*.

Oamenii aleg *să se convertească* la dreapta credință pas cu pas, zi de zi și de aceea *se despart*, fără doar și poate, de la sine, de cei care *aleg altceva*.

Ne despărțim pentru că dorim lucruri *diferite* și *ne unim*, devenim *un cor*, când harul lui Dumnezeu ne aduce, prin aceeași credință, *la aceeași dragoste dumnezeiască*.

Unitatea credinței ne face să avem *unitatea nezdruncinată a iubirii* între noi. Unitatea credinței e unitatea sfințeniei.

Sfinții au fost și sunt *una* în dorurile lor către Dumnezeu, pentru că au fost credincioși mărturisirii Bisericii și nu au considerat-o *perimată* și niciun lucru *nevrednic* de dorit.

Dar *râvna* pentru Domnul, *zelul* pentru El, trebuie să vină *din credință* și *dragoste autentică* și nu *din spirit de competiție* sau *de revanșă*.

A învăța de la Sfinți înseamnă a învăța *lucruri fundamentale*, dintre care nu poate lipsi: *acrvia credinței*, *smerenia* și *iubirea înțelegătoare* și *a toate iertătoare*.

Nu dacă suntem *locvaci* suntem *credibili*. Nu dacă *ne băgăm în față* ca să răspundem la întrebări. Ci dacă suntem *coerenți*, pas cu pas, atât *în mărturia* cât și *în viața noastră*.

Cum spuneam și altă dată: și Sfinții *greșesc*, și ei *au păcate* mai mici sau mai mari. Numai că păcatul lor este un *izvor de smerenie* și de *înțeleptire*, un izvor de înțelegere a *neputinței* umane și a *dependenței continue* de harul lui Dumnezeu.

Păcatele Sfinților îi fac *foarte profunzi*, foarte *umani* și, în același timp, *cu totul diferiți*, străini de toți.

Aceste lucruri nu trec *neobservate*. Și ei, *cei de care lumea nu e vrednică*, știuți sau neștiuți, sunt *vii* la Dumnezeu și cu Dumnezeu, și dacă îi cinstim și dacă nu îi cinstim noi.

Vă rog să vă *bucurați* și să *ne bucurăm dumnezeiește* în această zi și în toate zilele, în ciuda tuturor durerilor și nefericirilor noastre, care nu sunt puține, pentru că e posibilă, e reală, e *normală* sfințenia.

Pentru că e singura modalitate *de împlinire reală* a oamenilor.

Dacă nu vrei să fii *Sfânt*, nu vrei, de fapt, să fii *un om împlinit*, personalizat de către Treimea cea Preadumnezeiască.

Vă doresc tuturor multă bucurie și fericire dumnezeiască întru Domnul nostru Iisus Hristos și întru Tatăl Său Cel Pururea veșnic și întru Duhul cel Preasfânt și Făcător de viață, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 2-a după Rusalii

Iubiți frați și surori întru Domnul⁹,

cred că înțelegeți de ce duminica de față este și a *Sfînților Români* și vine după duminica *Tuturor Sfînților*, care e prima după *Cincizecime*.

Este a Sfînților nației noastre, pentru ca să se arate pentru generația de față și pentru viitorime, că și pe acest teritoriu, de-a lungul timpului, au trăit *oameni Sfînți* și că ei au apărut *din predica Sfînților Apostoli*, la care se face referire în *Evangelia* zilei: Mt. 4, 18-23.

Toți Sfînții Bisericii – și Sfînții români fac parte *din poporul Sfînților* lui Dumnezeu – se trag de la Cincizecime, de la pogorârea harului Treimii în oameni, pentru că de atunci Treimea a început să

⁹ Predică scrisă în data de 19 iunie 2009.

locuiască în oameni, prin harul Său, și aceasta e viața Bisericii.

Când cântăm și afirmăm cu tărie: „*cu noi este Dumnezeu*”, nu spunem altceva, decât că viața Bisericii înseamnă *continua experiență*, de către noi toți, *a vieții* cu Dumnezeu.

Însă slujbele Bisericii – nu trebuie să ne mințim pe noi înșine – sunt scrise de către Sfinți și sunt scrise din *experiența reală*, profundă a vieții cu Dumnezeu și nu sunt formate din cântări *edulcorate*, scrise de niște indivizi oarecare, pentru ca să facă *funny*¹⁰ starea la *Liturghie* sau la *Miezonoptică*.

Tocmai de aceea slujbele ortodoxe sunt *foarte teologice*, sunt *grele*, te *adorm* sau *îți provoacă foamea*, dacă vrei să fii *atent* la fiecare *înțeles* al slujbei.

Slujbele ortodoxe sunt *foarte teologice* și teologia este *ascetică*. Slujbele Bisericii nu sunt *pentru toți*, deși *toți* participă la ele.

Nu sunt *pentru toți*, pentru că nu toți *le înțeleg profund* și, în gura multora, psalmii, paremiile, durerea cântărilor ortodoxe sună *fals, ambiguu* sau chiar *comic*...pentru că nu le înțeleg.

Și neînțelegând *starea* cântării, cu ce inimă...și durere...sau bucurie ar trebuie cântată...o cântă *oricum*, adică *aiurea*.

De multe ori și la strană, și în altar, se cântă și se slujește mai mult decât *lamentabil* un cult dumnezeiesc, care e numai pentru *mari teologi* cu adevărat, pentru că e scris de *mari teologi*.

Predicile sunt *goale de conținut*, dezlânate, fade, pentru că vin din inimi și minți *lipsite de experiență duhovnicească* sau sunt forme *splendide* la nivel formal dar *lipsite de conținut*.

Sunt forme fără fond.

De fapt, atunci când cânti la strană fără ca să *înțelegi* ceea ce cânti și cum trebuie să cânti, când slujești în Casa lui Dumnezeu fără să știi și fără să

¹⁰ În engleză: amuzantă, distractivă.

simți *ceea ce faci* și *cu Cine* faci ceea ce faci...ești o *formă fără fond*.

Forma fără fond e ca borcanul fără dulceață. Oricât de *frumos* ar fi borcanul, dacă nu are *dulceață* în el, nu poți să pui nimic pe pâine...la micul dejun.

Și atunci...să ne mai *mirăm* că nu suntem *profunzi*, că nu suntem *Sfinți*, că nu suntem *teologi*?

Viața ortodoxă e deplin teologică și deplin ascetică. E o teologie trăită, experiată pas cu pas, în adâncă și mistica ei profunzime.

Și cum ar fi ceva *simplu* viața și teologia Bisericii, dacă e viața *cu* și *în* Dumnezeu?

Cum să fie *simplu* enormul, extraordinarul, mai mult decât sublimul?

Duminica de astăzi, pentru noi, pentru români, ne spune că strămoșii noștri au fost *în dreapta credință* și că unii au trăit-o *la exigențe mari*.

Bineînțeles, Sfinții români nu sunt doar cei *canonizați* și nu sunt doar cei *cunoscuți* de către noi.

Dumnezeu e singurul care *îi știe* pe toți Sfinții Săi, din toate neamurile și din toate veacurile, și care sunt una la El și cu El, pentru că au trăit în viața lor aceeași *revărsare* a vieții dumnezeiești necreate a Prea Sfintei Treimi.

Chiar dacă unul a fost *gal* iar altul *breton*, unul *asiatic* iar altul *roman*, altul *israelit* iar altul *african*, toți Sfinții lui Dumnezeu *au ucenicit* la aceleași *surse* ale Revelației și au trăit în aceeași *ambianță* a harului dumnezeiesc.

La peste 2000 de ani de la Întruparea Domnului suntem puși în fața unui *nor de mărturii umane*, a unei *puzderii infinite de Sfinți*, a unui *câmp înmiresmat de flori foarte diverse ale sfințeniei*, pentru ca *să ne împrietenim* cu ei.

Poate că v-ați întrebat de ce pe fiecare zi Biserica are în calendar și în sinaxare *mulți Sfinți* pomeniți. Pentru acest lucru: pentru ca să ne *împrietenim* cu ei...Pentru că *împreună* cu ei ne vom petrece *întreaga veșnicie*.

Trebuie să vă fac *o confidență*. De când m-am convertit *în mod real* la credința pe care o *aveam* și o *am*, dar despre care nu prea știam *nimic profund*, am început *să mă împrietenesc*, instinctiv, cu Sfinții lui Dumnezeu.

Nu mi-a spus nimeni *să fac* asta.

Însă, citind, cântând, stând la strană și în altar am început să fiu *populat*, de la sine, de *grija* și de *dorul* de Sfinți. Asta în mod fundamental.

Nu numai că *am citit*, recitit, mi-am *notat* diverse date, gânduri, experiențe, virtuți, păcate, cum s-au născut, cum au adormit, cum s-au chinuit, ce minuni s-au petrecut cu ei...

Însă am încercat să fac *câte ceva* din ce au făcut ei.

Din acest motiv, dacă cineva *ar dori* să facă *psihologie abisală* pe experiența mea, ar fi foarte *uluit*, dacă m-aș *confesa* lui, de la cine, când, de ce, am început *să fac* sau *să gândesc* un lucru anume, cum m-am simțit după aceea, cum m-am schimbat, pentru că ar înțelege că m-am *destructurat*, pas cu pas, în mare parte...făcând să moară o mare parte din omul *cel vechi* din ființa mea.

Și în această *înlocuire* de gânduri, obiceiuri, sentimente cu cele ale Sfinților am ajuns să am *comuniune/ prietenie/ iubire/ intimitate* cu mulți Sfinți, pe care îi cunosc *mai bine* decât pe cei cu care *am făcut școala* sau cu care *mă întâlnesc* mai mult sau mai puțin zilnic.

Am plecat de la *a le cunoaște* viața, de la *a nu mă îndoi deloc* de cele afirmate în viața lor, de la *a-i cinsti* și de la *a mă ruga lor* și de la *a mă bucura mereu de comuniunea cu ei*, până când am început *să mă simt* și *să merg împreună cu ei* tot timpul.

De aceea, uneori mi se pare aiurea să vorbesc despre Sfântul Apostol Pavel sau despre Sfântul Dionisie Areopagitul, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Simeon Noul Teolog sau Sfântul Ioan de Kronstadt, ca să dau câteva exemple, la *trecut*...când eu *mă întrețin cu ei* tot timpul.

Cum aş putea să vorbesc şi să scriu tot timpul *despre ei*, să le cunosc şi să le înţeleg gândurile şi viaţa, dacă nu aş fi *prieten* cu ei?

Şi cum aş putea să fiu *prieten* cu ei, dacă ei nu m-ar fi învăţat că sunt *vii* şi cum trebuie *să mă port* cu ei şi *în relaţie cu toţi*?

Această *comuniune* însă nu mă face, de la sine, *nepătimăş* sau nu mă *scapă* de greşelile proprii, pe care numai eu *aleg* să le fac.

Pe de o parte, *învăţ* foarte multe, continuu de la ei, *mă împărtăşesc* de modul cum ei *simt* şi *se raportează* la diverse lucruri, însă, în acelaşi timp, eu mă bat în mine *cu omul cel vechi*, cu patimile mele, pe care eu însumi *mi le-am agonisit* şi, de foarte multe ori, *cad* în multe păcate şi patimi.

Rostul duminicii de astăzi e să ne *amintească* tocmai aceasta: nu considera că eşti *pierdut* sau nu privi mântuirea *după propria ta minte*.

Cei din faţa noastră, Sfinţii de dinainte de noi, au avut şi ei *păcate*, greutăţi, necazuri, neîmpliniri, regrete dar s-au uitat mereu *mai presus* de ele, au stat *lângă* Sfinţii de dinaintea lor şi *au învăţat* de la ei, fapt pentru care *s-au împărtăşit* de harul şi de cunoaşterea Treimii, care coboară prin Sfinţii Îngeri şi prin Sfinţi la noi.

Şi acum o întrebare pentru cei care se gândesc la faptul de *a inventa* „biserici” la o mie cinci sute sau la 2.000 de ani după *ziua de naştere* a Bisericii: de ce niciun Sfânt al Bisericii nu a dorit să *remaneze* Biserica, ci să se facă *tot mai propriu* vieţii Bisericii?

Pentru că Sfinţii au înţeles că Biserica nu se *confundă* cu păcatele anumitor conducători, ierarhi sau credincioşi ai Bisericii, ci *reală apartenenţă* la Biserică o au cei care *simt*, necontenit, că au o *relaţie vie* cu Dumnezeu şi cu toţi Sfinţii de dinainte de ei.

Şi tocmai de aceea, accentuându-se latura duhovnicească, *personală* a relaţiei cu Dumnezeu, Sfinţii nu au vrut *să înlăture neghina* Bisericii cu

forța – nici Domnul *nu face* asta – pentru că există o zi, ca nicio alta, când Domnul va *smulge* neghina din ogorul/ aria Bisericii, și va secera grâul cel bun, care va moșteni Împărăția Lui, cea pregătită lor mai înainte de a fi lumea.

Însă cărțile Sfinților, Tradiția Bisericii în totalitate, ne arată că ei au luat *atitudine* față de multe neorânduiri și față de multe păcate ale membrilor Bisericii, indiferent *cine* ar fi fost ei, fără ca *prin aceasta* sau *în ciuda* oricărei decadente pe care o sesizau să *dezerteze* din Biserică sau să-și facă o biserică „mai dreaptă”, „mai sfântă” și „mai bună”.

Și ieri și astăzi a existat și există multă *neorânduială*, multă *neghină* în fiecare dintre noi.

Însă faptul că în calendarul Bisericii sunt pomeniți *numai Sfinții* și nu *oricare*, la grămadă, ne atenționează asupra faptului evanghelic că nu trebuie să *te pierzi* în acțiunea *a-i îndrepta* pe alții, dacă *te pierzi* pe tine însuși.

Oricine, peste noapte, poate deveni *judecătorul/ marele inchizitor* al Bisericii, care să taie și să spânzure și să facă o Biserică *după mintea lui*. Însă, cu siguranță, aceea nu este și nu va fi o Biserică *după mintea lui Dumnezeu*.

Mintea lui Dumnezeu e mult mai complexă, mai subtilă, mai răbdătoare decât mintea omului. Mai milostivă, *prea mult milostivă*.

Fapt pentru care, când un Sfânt a vrut să *îi pogoare* pe *unii (păcătoși, în mod evident)*, în Iad, Domnul a venit la el și i-a spus că *e gata* să se *răstignească* a doua oară pentru lume.

Uneori, oamenii care ajung la o anumită *înduhovnicire* și cad în *partea de-a dreapta* (adică încep să aibă un comportament de „sfinți”), ajung ori *prea milostivi* cu păcatele oamenilor, ori *prea drastici* cu aceleași păcate.

Marile *tornade* ale Bisericii, din păcate, sunt iscate de astfel de oameni, care, pe baza experienței și a teologiei lor, net superioară majorității, ajung la

concluzia că Biserica trebuie să fie *doar* într-un anume *fel*...epurând-o *de diversitate*.

Numai că Sfinții sunt *foarte diverși* și *foarte frumoși în diversitatea lor*.

Sfințenie e o problemă *de alegere totală* și *de constanță* în relația cu Dumnezeu.

Există Sfinți copii, Sfinți militari, Sfinți teologi, Sfinți țărani, Sfinte căsătorite sau necăsătorite, Cuvioși și Pustnici, Isihaști și Împărați, Ierarhi și Mucenici.

Nebunii pentru Hristos trăiesc altcumva decât *Sfinții isihăști*, după cum *un preot de mir* trăiește altcumva decât *un ieromonah* dar tot *în harul Treimii*.

Dumnezeu nu ne vrea pe toți *la fel* de deștepți, *la fel* de frumoși, *la fel* de Sfinți, chiar dacă pe toți ne vrea *Sfinți*.

Sfințenia nu se face *la monetăria* statului, unde toate monedele sunt *la fel*.

Sfințenia este *viața cu Dumnezeu*, unde fiecare ajunge/ trăiește/ experiază *cât poate* și *cum poate* din viața cu Dumnezeu dar după ce face *toate eforturile* pentru asta.

De aceea am spus că slujbele Bisericii nu sunt *pentru toți* dar la ele *trebuie să participe toți*.

Într-un fel vor înțelege *teologii* cultul Bisericii și într-un alt fel îl vor înțelege *credincioșii de rând*. Numai că, dacă fiecare vom face *tot ce putem* și *ne vom da toată silința*, cu toții ne vom *bucura* pe măsura înțelegerii și a bucuriei noastre de Dumnezeu.

În concluzie, Sfinții ne devin *prieteni*!

Și cultul Bisericii vrea, din răspuțeri, să ne *împrietenească* cu ei. Pentru că numai *prietenia lor* contează cu adevărat.

Și, fără doar și poate, dacă de aici te faci *prieten* cu Sfinții și cu Sfintele lui Dumnezeu, când vom trece la Domnul nu vom dori *o altă comuniune*, pentru că doar pe aceasta *o știm* și *ne-am dorit-o*.

Vă doresc, cum îmi doresc și mie, să vă *împrieteniți* și să mă *împrietenesc* și mai mult cu Sfinții lui Dumnezeu.

Dacă acest lucru *se va petrece* va fi o *evidență*.

Nu trebuie să pierdem vreo clipă din vedere faptul că Judecata lui Dumnezeu, cât și Împărăția lui Dumnezeu sunt o *priveștiște*, un spațiu deschis înțelegerii abisale. Toți vom ști despre toată lumea *cum am fost* și *cum ne aflăm*.

Acum, citind viețile Sfinților, aflăm cum au fost ei și cum au murit ei, Sfinții lui Dumnezeu.

Atunci ei *ne vor vedea* pe noi și noi pe ei și fiecare vom ști *cine suntem*.

Acum ne mai *prefacem*, ne mai *ascundem* după vorbe, ne facem că *nu știm* să ne respectăm și să ne iubim unul pe altul. Dar atunci lucrurile vor fi *clare*. Vor fi *open free*¹¹ pentru toți.

Vă doresc o săptămână *cât mai bună* și *multă fericire dumnezeiască*! Amin!

¹¹ În engleză: cu totul deschise.

Predică la Duminica a 7-a după Rusalii

Mt. 9, 27-35, cf. GNT¹²:

27. Și trecând Iisus pe acolo, Îl urmau [pe El] doi orbi, care strigau și ziceau: *Miluiește-ne pe noi, fiul lui David!*

28. Și intrând [Domnul] în casă, au intrat orbii la El, și le-a zis lor Iisus: *Credeți că pot să fac aceasta? [Și] i-au răspuns Lui [orbii]: Da, Doamne!*

29. Atunci S-a atins de ochii lor zicând: *După credința voastră să vi se facă vouă!*

30. Și li s-au deschis ochii lor. Și i-a certat pe ei Iisus, zicând: *Vedeți ca nimeni să nu cunoscă [minunea]!*

31. Dar ei, ieșind, L-au făcut cunoscut pe El în tot pământul acela.

32. Și plecând ei, iată!, i-au adus Lui un om mut, care era demonizat.

33. Și fiind scos demonul, mutul a vorbit. Și mulțimile se minunau zicând: *Niciodată nu s-a arătat astfel în Israel!*

34. Și fariseii ziceau: *Întru/ cu arhonte demonilor îi scoate pe demoni!*

¹² Predică scrisă în data de 24 iulie 2009.

35. Și mergea Iisus în toate cetățile și satele*, învățând în sinagogile lor și vestind evanghelia** Împărăției și vindecând toată boala și toată moliciunea/ neputința.

* E pentru prima oară în *Evanghelia după Matei* când se vorbește despre *sat* la plural. În toată *Evanghelia* se vorbește doar de două ori despre *sate*: la Mat. 9, 35 și Mat. 14, 15.

** E a doua oară când apare cuvântul *evanghelie* la Matei. În toată *Evanghelia după Matei*, cuvântul *evanghelie/ veste bună* apare de 4 ori: Mat 4. 23; 9, 35; 24, 14 și 26, 13.

Doar la Mat. 26, 13, din cele 4 ocurențe mateiene, nu apare sintagma: *evanghelia Împărăției*, ci numai *evanghelia*.

Iubiți frați și surori întru Domnul,

Lumea noastră, cea a secolului al 21-lea, după cum bine știm, e *suprasaturată* de blasfemii, de înjurături, de blesteme la adresa lui Dumnezeu, a Sfinților și a Bisericii, de contestări și ridiculizări ale Revelației dumnezeiești și a divino-umanității Bisericii lui Hristos...

Însă e lumea *noastră*, în care *trăim* clipă de clipă și în care *ne sfînțim* viața și pentru care trebuie *să ne rugăm*.

E lumea pe care *o respirăm* din prima clipă a vieții și cea pentru care Domnul și Dumnezeul nostru Și-a vărsat prea scumpul Său sânge.

Nu trebuie să uităm acest lucru, atunci când considerăm că lumea, umanitatea, nu mai are nicio *șansă*, nicio *speranță de mai bine*, de conversie, atâta timp cât Creatorul ei *crede* în șansa, în schimbarea *interioară* a lumii.

Poate că fiecare dintre noi, într-o anumite parte a vieții noastre sau în anumite zile am acuzat pe Dumnezeu că e *nedrept* cu noi. Că e *rău*, că *nu ne aude* sau că *nu ne vede*.

Că e *orb*...pentru că *nu îi vede* pe hoți, pe răi, pe corupți și îi lasă *în pace*...dar parcă toate relele vin *la cel credincios*, la cel sărac, la cel fără sprijin, la omul *singur*.

L-am *acuzat* pentru că ne-am simțit *slabi*.

L-am acuzat pentru că ne-am simțit *singuri*.

L-am acuzat pentru că ne-am simțit *neiubiți*.

Însă am înțeles – dacă *am înțeles* ceva important în viață – că toate relele *îngăduite* de Dumnezeu în viața noastră ne-au *transformat*, ne-au făcut *alți oameni*.

Și, mai ales, că Dumnezeu *conduce* viața noastră și nimeni altcineva!

Nu putea să *închidă* Hristos gura fariseilor, care blasfemiau și care spuneau *inepția*, mai mare decât ei, că Domnul primește *ajutor* de la draci pentru ca să-i *exorcizeze* pe oameni? Cu siguranță că *putea*!...

Și de ce nu a făcut-o?...

De ce nu i-a *omorât*?

De ce nu *S-a răzbunat* pe ei, după cum, unii dintre noi, am fi *tentați* să o facem?

Nu putea Dumnezeu să *îi suprimă*, într-o clipă, pe capii comunismului și comunismul să dureze doar *o săptămână* și nu *câteva decenii*? Cu siguranță că *putea*!

Și de ce nu a făcut-o?!...

De ce *nu vindecă* Dumnezeu pe toată lumea?

De ce nu *îi omoară* pe criminalii în serie, pe nenorociții care *ne jecmănesc* de vii?

De ce nu îi lasă numai *pe credincioși* în viață și pe draci și pe răi să *îi extermină*?

Cu alte cuvinte, de ce *îngăduie* Dumnezeu ispita, nedreptatea și prilejurile de păcătuire, sminteala?

De ce lumea asta nu e *curată* de blestemății...ci e plină numai de *anomalii nenorocite*?

De ce nu e *cum vrem noi*?

Pentru că Dumnezeu vede lucrurile într-o perspectivă *totală*, profundă, deplină și nu *periferică*!

Dacă gândim *periferic*, la suprafață, credem că noi, cei urgisiți și îndurerați, suntem cu adevărat *ai nimănui* și că suferința asta *nu aduce nimic bun*.

Când suferința, dimpotrivă, aduce *curățire de păcate* și *înnobilare* a omului, pe când, corupția, mult lăudată și propagată în media, în aparență *înfloritoare* și *indestructibilă*, are un sfârșit groaznic, pentru că Iadul...stă, *cu gura deschisă* la sfârșitul vieții, ca să ne înghită *cu plăcere*.

Problema e că noi nu gândim *în parametrii veșniciei*. Noi dorim ca toți netrebnicii să fie *omorâți pe loc*, desființați și Dumnezeu *să triumfe*.

Însă Dumnezeu *triumfă în fiecare clipă*, chiar dacă noi, cei ai Săi, trăim *greu* și suntem *loviți* din toate părțile.

De ce *triumfă* Dumnezeu? Pentru că planul Său cu lumea e *indestructibil*.

Faptul că noi *răbdăm toate* din iubire pentru El, această răbdare *plină de dor* face ca faptele noastre să fie *o slăvire* a Lui, *o domnie* a Lui în noi, pentru că El e *Împăratul inimii și al vieții noastre*.

Însă El *Se slăvește* și în cei păcătoși, în cei care luptă *cu obstinație* împotriva Lui. Cum? Prin aceea că *le respectă libertatea*.

Dumnezeu *Se reține* pe Sine, *Își reține* puterea, pentru că a creat pe om *liber*. Iar dacă omul vrea să fie *rău*, corupt, duplicitar, păcătos până în măduva oaselor, Dumnezeu îl lasă să facă *ce vrea el* și prin aceasta *Se dovedește atotputernic*.

Cum așa?!

Păi cum să nu fie *atotputernic* Dumnezeu, Care, deși îl face pe om *să existe*, totuși nu îl va mai *desfîința* niciodată, chiar dacă acela ar fi *antihristul antihriștilor*?

El, care știe *ce va face* omul, îi dă *existență*, chiar dacă acela e un om care va face *mult rău* altora și, în primul rând, *sieși*.

Și Dumnezeu e *atotputernic* tocmai pentru că *nu Se răzbună* pe om.

E *atotputernic*, pentru că *nu îi limitează deplin* fumurile, ci îl lasă, o anumită vreme, ca să își facă de cap, iar apoi, din mare *milă* față de omul care a ajuns *o epavă*, îi oprește, prin moarte, *deteriorarea* și mai profundă a umanității sale.

Faptul că au existat și există dictatori, criminali, prostituați de tot felul, sataniști de o cruzime indescritibilă e un semn *al atotputerniciei* și *al mării smerenii* a lui Dumnezeu față de oameni.

Pentru că El le-a dat *darul vieții* și ei s-au manifestat și se manifestă după cum *au crezut* și *cred de cuviință* față de acest dar.

Dumnezeu îți dă viața ca *un dar absolut* și te lasă *să alegi*.

Marele dar *al liberei alegeri* e acela care face *atât de răpitoare* sfințenia și *atât de jengoasă* viața satanizată.

Și tocmai pentru că *te alipești deplin* și te faci *una* cu Domnul, sfințenia e *cea mai mare împlinire* și *cea mai mare alegere* și *singura alegere conformă* cu *definiția noastră ontologică*.

Tocmai pentru că *poți și vrei să fii cu* Creatorul tău și astfel să te îplinești, în mod real și deplin, ca om, Dumnezeu *îi lasă* pe toți oamenii să aleagă între *bine* și *rău*, pentru că sfințenia *să vină de la sine*, să vină *din alegere deplină* și tocmai de aceea să nu *planeze* asupra ei *niciun dubiu*.

Nu putea Dumnezeu *să oprească* chinurile martirice ale multor Sfinți ai Lui?

Nu putea să facă minunea, ca de multe ori, ca să cadă *foc din cer* sau ca să *îi înghită*, pe cei păcătoși, pământul de vii? Ba da: putea din plin!

Și de ce Dumnezeu *i-a lăsat* pe Sfinți ca să fie închiși, să fie torturați, să fie scuipați, să fie ponegriți în chip și fel?

De ce Dumnezeu *a îngăduit*, ca o fecioară pudică și frumoasă, să fie *dezgolită în public* iar unui bătrân episcop să i se taie barba și să fie batjocorit cu *necuviințe incalificabile*?

De ce *i-a lăsat* pe pruncii Lui, pe tinerii Lui, pe bătrânii Lui să fie *călcați în picioare* de draci și de acoliții lor, cu rațiune și de același neam cu cei torturați, de *oamenii păcătoși*?

Pentru ca lucrurile *să fie clare*!

Și astfel dracii, cât și nebunii de oameni, care se dau dracilor...văd în Sfinți faptul că sunt unii pe care *nu îi merită*. Nu le merită *prezența*.

Și tatăl, care și-a făcut din fiică *Muceniță*, dincolo de *furia* lui nenorocită, oare nu a simțit nimic din *măreția iubirii ei* pentru Dumnezeu?

Criminalii națiunilor sau cei care *își fac mendrele* cu noi astăzi, da, *astăzi*, oare *nu cunosc* și *nu simt* puterea vieții și a rugăciunii noastre? Ba da! O simt *din plin*!

Tocmai de aceea *se satanizează* și mai mult.

Tocmai de aceea *se îndrăcesc* și mai mult.

Omul *prost* și *invidios* se satanizează și mai mult când te vede, pe tine, cel blând și smerit, *prosperând* în viața după Dumnezeu și, pe el, *înotând* într-o ignoranță și o luptă interioară crâncenă.

Dracii *simt* și *se cutremură*.

Simt puterea lui Dumnezeu lucrând prin oameni și *se cutremură*.

La fel *se cutremură* și dictatorii și marii justițiarî nedrepți și marii îmbogățiți din sângele altora.

Sângele Sfinților *strigă din pământ* către Dumnezeu începând de la Sfântul Abel.

Sângele și iubirea pentru Dumnezeu strigă:
Vino, Doamne, și să fie în cer ca și pe pământ!

Tocmai de aceea *tot ce mișcă se mișcă după voia lui Dumnezeu.*

Dumnezeu *se folosește* de draci și de oamenii păcătoși ca să ducă lumea *acolo unde trebuie.*

Și lumea merge *spre transfigurarea ei.*

Și lumea merge *spre judecata finală.*

Și lumea merge *spre veșnicie.*

Lumea nu merge *aiurea!*

Tot ceea ce Dumnezeu *îngăduie*, îngăduie *din marea Sa iubire* față de oameni.

Pentru că El *dorește* să scoată *Sfinți* și din dictatori și din prostituați și din vrăjitori și din homosexuali și din masoni și din brahmani și din tot felul de *nelegiuiți notorii.*

El *așteaptă...*

Îi *așteaptă pe toți...*

Fumurile umane sunt...*o veșnicie de-o clipă.*

Fumurile umane sunt *lungi* ca sicriul.

Numai că noi, fiind atât de *scunzi* la minte, nu înțelegem, până *nu ne trage iarba* spre ea, cimitirul...cum stă treaba *cu voia lui Dumnezeu.*

Dumnezeu face *pe surdul*, pe prostul.

Oamenii *veșniciei de-o clipă* Îl înjură, Îl contestă, se cred *superiori* Lui, scriu, se zbat, urlă...

El îi lasă să se creadă *dumnezei de carton...*și apoi, cu o mică suflare...îi trece *pe linia moartă*, cu vreo boală sau, direct, cu o moarte crâncenă.

Și, după *datul foii...*vine *o foaie de viață* în care ești lăsat *să fii...*cel pe care *ți l-ai dorit.*

Adică te cobori în Iadul pe care *ți l-ai creat*, cu mult spor, cu multă imaginație, cu multă conștiinciozitate funestă...și acest Iad *nu se mai termină.*

Iadul acesta e *veșnic*, pentru că *veșnică* e și bucuria cu Dumnezeu.

Și iarăși Dumnezeu e *arhidrept*.

El dă și celor *ai Lui* și celor *anti*, celor care au fost *gică contra*, le dă o veșnicie *după cum și-au dorit-o*.

Dreptate și adevăr.

Judecată și libertate.

E drept ca toți să fie *veșnici* dar e drept ca toți să fie *veșnici* în adevărul lor ontologic. Adică în ceea ce *au vrut* ei să fie, în modul cum *s-au construit* pentru veșnicie.

E o judecată *dreaptă* pentru toți: primești ce *ai vrut*, pentru că primești *conform libertății* pe care ți-ai manifestat-o.

Tocmai de aceea Hristos, în Evanghelia de astăzi, i-a lăsat pe farisei să *spună* ce au spus, dar le-a dat plata lor, cu siguranță.

Tot la fel orbii...și mutul (a cărui *muțenie* era datorată *posedării* lui de un demon, care producea muțenia) au primit *după credința lor*.

Unii au primit plata *pe loc*...alții *mai târziu*.

Însă *e fericit*...numai *cine râde la urmă*, conform proverbului.

Dacă râzi ca prostul, rămâi un exponent *frumos* pentru istorie dar nu și pentru *veșnicie*.

Și tocmai de aceea Dumnezeu e *atotputernic* *întru mila Lui* și *atotfrumos* *întru adevărul Lui*.

E *atotputernic* *întru milă*, pentru că El vrea să îi *miluiască* pe toți și îi *sfînțește* pe foștii Săi *vrăjmași*, dacă aceia vor, și este *atotfrumos* *întru adevărul Lui*, pentru că ne umple de *multă frumusețe dumnezeiască* pe noi, cei care *împlinim* cuvintele poruncilor Lui cu osârdie și smerenie.

Fie dar să fim *frumoși* și *înțelepți* *întru toate*!

Răzbunarea nu e numai *arma* prostului ci și *propriul cartuș* cu care acesta se sinucide.

Nu *răul* conduce lumea, ci *Dumnezeu*!

Și Dumnezeu așteaptă îndelung *coacerea* Sfinților Lui, fapt pentru care îi trece *prin foc* și *prin*

apă, pentru ca să îi aducă *la odihna veșnică* a slavei Sale.

Fericit e cel care *înțelege* schimbarea dreptei Celui Preaînalt și știe că El *va veni* și va face *judecată* poporului Său, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica *dinaintea* Înălțării
Sfintei Cruci (2009)

Iubiți frați și surori întru Domnul¹³,

Evangelia zilei, de numai 5 versete (In. 3, 13-17) e una *hristologică*, pentru că ne vorbește despre ce a făcut și face Hristos *pentru noi*, ca să ne mântuim fiecare în parte.

Pentru că mântuirea e *o realitate personală*, foarte dinamică, care se lucrează *la modul prezent* și *continuu* în persoana noastră, la *întrepătrunderea* dintre lucrarea lui Dumnezeu și a noastră și a tuturor celor care ne înconjoară și vin în relație cu noi.

Mântuirea noastră e *un mare dar*.

Un dar al dragostei dumnezeiești, lucru pe care îl subliniază primul verset al Evangheliei de astăzi: „și nimeni nu s-a suit /urcat în cer, ci numai

¹³ Predică scrisă în data de 11 septembrie 2009.

Cel care S-a coborât din cer, [adică] Fiul Omului” (v. 13).

Mântuirea noastră e darul *venit din cer*, e darul venit din sânul Prea Sfintei Treimi, pentru că *e starea personală de fericire dumnezeiască*, care se dobândește în relație cu Cel venit din cer, adică cu Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Nimeni nu s-a urcat în cer, dintre oameni, ca să ne fie *Mântuitor*. Adică oamenii nu se pot mântui *pe ei înșiși*, nu se pot *salva* de la moarte, nu se pot *înnemuri* de unii singuri.

Ci Cel care S-a urcat cu trupul la cer, cu trupul Său îndumnezeit, luat din Fecioară, cu care a făcut minuni și cu care ne-a învățat, cu care a suferit pe cruce, cu care a înviat, cu care S-a înălțat la ceruri mai apoi și a șezut de-a dreapta Tatălui, e *Fiul lui Dumnezeu întrupat*, adică *Fiul omului*.

Însă El *a coborât din cer*, fiind Fiul născut din Tatăl din veci, făcându-se, prin întrupare, Fiul Fecioarei, adică Fiul omului, pentru că S-a făcut pe Sine *copărtăș* și firii umane, El, Dumnezeu fiind.

Adică Mântuitorul nostru e *Dumnezeul nostru* și niciunul dintre oameni nu ne poate mântui ci *numai El*. Hristos, Dumnezeu și om în același timp, este *singurul Mântuitor* al vieții noastre, *singurul Stăpân* și *Domn al vieții noastre*.

Și El, singurul, S-a pogorât *din cer* și la înfățișare S-a făcut *ca noi*, afară de păcat, pentru ca să ridice firea noastră acolo, unde ea nu mai fusese niciodată: adică *de-a dreapta* Tatălui, mai presus de toate Puterile cerești, în sânul Dumnezeirii.

De fapt In. 3, 13 vorbește despre *capătul* economiei lui Hristos pentru noi: a dus firea umană *de-a dreapta* Tatălui, prin moarte și înviere, acolo unde nimeni *nu s-a urcat* și *nu se putea urca* și nici *nu se va putea urca vreodată cineva*, adică *în Dumnezeu*.

De aceea e *foarte importantă* precizarea de aici, fiindcă ea exclude ideea unor *mântuitori* paraleli cu Hristos.

Noi *nu ne mântuim* prin Buddha¹⁴, prin Muhammad¹⁵, printr-un *extraterestru necunoscut*¹⁶ sau printr-un *sistem politic sau economic*¹⁷, ci mântuirea noastră e *relație*, e *comuniune* cu Hristos Dumnezeu și cu Prea Sfânta Treime.

Tocmai de aceea mântuirea noastră e *atât de profundă* și *de serioasă* pentru că e o *relație continuă*, totală cu Dumnezeu, e *iubire neîntreruptă*, de fiecare moment, cu Dumnezeu.

Orice respirație a noastră se face *cu Dumnezeu*.

Orice clipă e *cu El și a Lui*.

Orice lucru e gândit *prin harul Său* și ca *în fața Sa*, pentru că suntem *înaintea* ochilor Săi, cei *pururea luminoși*, în fiecare *detaliu* al vieții noastre.

Mântuirea e o *drăgăstoasă viață* cu Dumnezeu, o atentă și delicată *purtare* a noastră cu Dumnezeu și cu semenii noștri.

Mântuirea nu e *bădărănie*, nu este *exclusivism*, nu este *nu mă interesează*.

Mântuire înseamnă a *fi mereu cu Cel iubit*.

A suspina *după El*.

A suspina pentru cei care *nu Îl cunosc* pe El, pe Cel care *S-a coborât* din cer, pentru ca *să îi urce* pe oameni în cer, pe oamenii *îndumnezeiți* ca și umanitatea Lui.

Și cum să nu fie *cutremurătoare* această realitate, exaltantă la culme, când auzi, că *pentru tine*, oricare ai fi tu, Dumnezeu S-a coborât, ca să devină *om* și să sufere toate *pentru tine*?

Această coborâre a Lui *ne vizează* pe fiecare dintre noi, pe fiecare în parte.

¹⁴ A se vedea: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Buddha>.

¹⁵ Idem: <http://en.wikipedia.org/wiki/Muhammad>.

¹⁶ Idem:

http://ro.wikipedia.org/wiki/Obiect_zbur%C4%83tor_neidentificat.

¹⁷ *Ultima ideologie* care ne-a promis „un viitor luminos” a fost *Comunismul*. A se vedea: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Comunism>.

El face un lucru *incredibil*, cutremurător pentru întreaga făpură: Se coboară *la om*, ca să *îmbrace* firea noastră.

Tocmai de aceea „n-au cunoscut, cum Te-ai întrupat, Puterile cele fără de trup”. N-au cunoscut această „taină străină”, nouă și preaminunată a întrupării Tale, Doamne!

Însă întruparea Lui a avut drept sens *trecerea* prin suferință și moarte, pentru ca să *întărească* firea umană, cea slăbită prin *poftă* și *mânie*.

El vine ca să *îndumnezeiască* firea umană, adică s-o facă *ascultătoare* întru toate Dumnezeirii. Și El face umanitatea Sa asumată *ascultătoare întru toate* și *deschisă cu totul* slavei Sale celei veșnice și ființiale.

Iar ceea ce *s-a petrecut* și *se petrece* cu umanitatea lui Hristos, în relația ei ipostatică sau la nivelul relației ipostatice cu dumnezeirea Sa, înseamnă ceea ce *se petrece* cu umanitatea noastră în relație directă, intimă și profundă cu harul dumnezeiesc necreat, veșnic.

Pentru că mântuire personală înseamnă trăire continuă *în* și *prin* harul lui Dumnezeu, în ascultare totală și iubitoare și deplină față de Dumnezeu.

Însă, pentru ca să putem noi *să ne mântuim*, trebuia ca Mântuitorul nostru *să Își asume* și *să ducă firea umană*, prin toate cele ale vieții Sale pământești, până la dreapta Tatălui, pe tronul Dumnezeirii, adică până acolo unde nimeni *nu a fost* și nimeni *nu va mai urca*, pentru că doar El este *Mântuitorul* întregii creații.

În versetul al 14-lea, *moartea pe cruce a Domnului* e calificată drept *înălțare*: „Și, după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, *trebuie* [ca tot] astfel să Se *înălțe* Fiul omului”.

Un verb dureros: *trebuie* sau *e necesar* (δεῖ, în limba greacă veche) ca El *să moară*.

De ce era necesar ca El *să moară*?...

În mitologii diverse, dumnezeii sau zeii vin pe pământ (dacă *vin*, dacă le place *smagul* de aici) ca să

se distreze, să facă sex, să mintă pe oameni sau să îi corupă și să-i omoare.

Numai Domnul slavei, Fiul Tatălui vine pe pământ nu ca *să Se distreze* ci *să sufere*, pentru ca să scoată din umanitatea noastră *morbul morții și al păcatului*, *morbul neascultării*.

Și Se face *ascultător* al Tatălui până la moarte și aceea nu *orice moarte*, ci *moarte pe cruce*. Moartea *cea mai infamă* a momentului, moarte *de ocară*, moarte *pentru nelegiuiți*...

Cel fără de păcat trebuia *să moară pentru noi*, pentru ca *să ne ridice la ceruri*, să ne facă *cetățenii veșniciei*.

Tocmai de aceea crucea, asceza, moartea în credință e o *înălțare*, pentru că ne face *mai înalți* decât păcatul, decât lumea această, decât toate, pentru că *ne face cerești*.

Din *pământești*, oameni *cerești*.

Din *muritori*, ne face *nemuritori*.

Dar nemurirea nu se poate *fără asceză*, fără moartea față de sinele nostru păcătos și lejer și grosolan, rudimentar, pământesc.

De aceea luni, pe 14 septembrie [2009], e zi *de post*, de cruce, în ziua înălțării Sfintei Cruci, pentru că mântuirea e *durere* și nu *stat la soare*, cu suc în mână, sub umbreluță...

Dacă ți place *confortul* și nu *postul*, și nu *durerea*, și nu *lupta cu tine*...ești *trupesc*, ești *teluric* și nu ai, în sânge, *ritmurile veșniciei*, sădite de Acela, Care singur *S-a coborât din cer*, pentru ca pe mine, omul pământesc, să mă facă *om ceresc*.

El e *Șarpele mântuirii noastre*, după tipul șarpelui din pustie, ridicat de Moise, în urma revelației dumnezeiești, Care Se ridică prin cruce și moarte și surpă domnia *șarpelui celui vechi*, care prin minciună și înșelătorie *a surpat* demnitatea duhovnicească a oamenilor. Pentru că omul a fost zidit de Dumnezeu, dintru început, ca să fie *în comuniune* cu El și nu pentru ca să fie *fiul neascultării*.

Tocmai de aceea Fiul Se face *ascultător* Tatălui întru toate și, împreună cu Duhul Sfânt și cu Tatăl, *îndumnezeiește* firea noastră luată din Prea Curata Fecioară.

Versetul al 15-lea e urmarea a ceea ce *a făcut* Domnul pentru noi. El *a împlinit toate*, în ascultare față de Tatăl, pentru „ca tot cel care *crede* întru El să aibă *viață veșnică*”.

Și *de când* avem viață veșnică? De atunci, de când începem *să credem* întru El, cu toată iubirea și ființa noastră.

Tot cel care crede *întru El* e tot cel care *face toate* pentru El.

De aceea și Domnul le spune Ucenicilor Săi, că oamenii îi vor vedea *ai Lui*, îi vor recunoaște *ai Săi*, dacă vor face tot ceea ce El *le-a poruncit* în relație *vie cu El*.

Căci împlinirea poruncilor *vine de la sine*, dacă suntem *în relație vie* cu Domnul. Pentru că *împlinirea lor e semnul atenției și al delicateții și al cuminenției* pe care o are *adevărata relație* cu Domnul. Și știm și *cum* să le împlinim, pentru că Domnul *ne învață*, în relație cu Sine, *ce să facem* în mod practic.

Pentru că viața veșnică nu e *un apanaj* doar al eshatologiei. Viața veșnică e viața pe care *a sădit-o* Dumnezeu în noi și pe care o trăim, neîncetat, deși suntem oameni *ai istoriei*, în relație cu Dumnezeu.

Veșnicia a venit în timp și continuă *să vină* tot mai mult, pentru că Dumnezeu *a venit în timp* și S-a făcut *om* și a făcut ca toate ale Sale și ale noastre să aibă *amprenta* harului veșnic.

Toate slujbele Bisericii și toate virtuțile creștinilor duc istoria *spre veșnicie*.

Dumnezeu duce toată istoria *spre veșnicie*, pentru ca să o înveșnicească prin transfigurarea ei dumnezeiască.

Teologia Bisericii Ortodoxe e o *pozitivitate absolută*, pentru că, pe de o parte, vorbește despre *posibilitatea* mântuirii fiecărei persoane în parte iar, pe de altă parte, vorbește despre *transfigurarea* întregii existențe prin slava Treimii.

Numai că sfințenia e *dură* dar e *reală* și *posibilă*. Acolo unde se fac *pașii reali* ai îndumnezerii ei *se văd*, sunt *vizibili* pentru ochii duhovnicești, dar chiar și cei mai păcătoși dintre oameni simt *diferența* dintre viața lor și cea a oamenilor lui Dumnezeu.

Pentru că ceea ce ne face *atrăgători*, pe noi, creștinii ortodocși, e *mireasma vieții veșnice* din noi, care e *veșnicia* și *darul* lui Dumnezeu.

Și oamenii care *caută*, care sunt plini de *dorul apei vieții* și *al hranei celei veșnice* vin la har, la veșnicie, „pentru că astfel *a iubit* Dumnezeu lumea (τὸν κόσμον), încât *a dat* pe Fiul [Său, Cel] Unul Născut (τὸν Μονογενή), ca tot cel care *crede* întru El *să nu piară/ să nu fie distrus* (μὴ ἀπόληται) ci să aibă *viață veșnică*” (v. 16).

Cum *să nu piară* sau *să nu fie distrus*?

Vorbește Dumnezeu aici despre o *distrugere* a celor păcătoși, despre o *desființare ontologică* a lor?

Dacă ar vorbi despre o *deființare ontologică*, după moarte, a celor păcătoși, atunci am vorbi despre *desființarea Iadului*, pentru că demonii și păcătoșii, într-o asemenea interpretare, ar fi *distruși ființial* de către Dumnezeu.

Însă verbul *a distruge* de aici se referă la *distrugerea sensului comunional* al persoanei umane.

Dacă omul iese *din relația* cu Dumnezeu, adică din *relația mântuirii* și *a fericirii lui veșnice*, el *nu își mai împlinește* menirea.

Nu își mai poate *găsi* bucuria nicăieri, pentru că menirea ontologică, creaturală *din* sau *potrivit* creației sale de către Dumnezeu e aceea de a se *împlini* numai *în relația* cu Dumnezeu.

Tocmai de aceea, necredinciosul, care își caută *fericirea* în bani, în petreceri, în sexualitate, în băutură sau droguri, în cruzime sau fapte haotice, caută, caută peste tot *fericirea*, o caută peste tot și nu o găsește nicăieri.

Țipă, urlă după fericire, după bucurie, după seninătate și *nu Îl găsește* pe Dumnezeu.

Nu Îl găsește pentru că el caută *obiecte* și nu o *Persoană* și *comuniunea cu Ea*. Mai bine-zis o comuniune cu o *Treime de Persoane*, veșnice și care *Se iubesc* și *Se pun în evidență* Una pe Alta.

De aceea, dacă vedem în *viață* o posesiune egoistă și unilaterală o pierdem, pentru că *nu ne găsim* împlinirea.

Pentru că *împlinirea noastră e comuniunea cu Dumnezeu* și cu semenii.

De aceea și mântuirea personală *include* semenii și nu e o relație eu-Tu, numai între mine și Dumnezeu.

Mântuirea nu e *un subiectivism*, care face *abstracție* de semenii și de cosmos, de lume.

Tocmai de aceea noi ne rugăm pentru *întreaga lume* și nu numai *pentru noi*, pentru că mântuirea e *un Rai împreună cu alții* și nu *un Rai singur*, numai pentru noi.

El a coborât din cer pentru că *a iubit și iubește cu nesaț* lumea, creația Sa.

Logosul dumnezeiesc, Fiul Tatălui și Fiul omului, *a mizat pe om*, pe mântuirea lui, pe reponsabilitatea lui.

Și mulți *L-au crezut* și *L-au iubit cu înfocare* iar cei care nu au făcut-o, nu o fac și nu o vor face, i-au dat, îi dau și îi vor da *dreptate* Lui, chiar dacă nu vor, pentru că nu găsesc *alt Mântuitor* în afară de El.

El, singurul și unicul Mântuitor, Care ne duce, prin Duhul, la Tatăl. Domnul, Care ne duce, prin Duhul Său, la Cel dintru Care Duhul purcede.

Și El ne strigă, ne caută și ne dorește, El, Domnul slavei, „căci nu a trimis Dumnezeu [Tatăl] pe Fiul în lume, pentru ca *să judece* [κρίνη] lumea, ci pentru ca *să mântuiască* [σωθῇ] lumea, prin El”.

Peste tot în Evanghelia de astăzi cuvântul de prim-impact e *mântuirea*.

Mântuire care înseamnă *coborârea Lui* la noi, înălțarea Sa pe cruce, pentru ca, mai apoi, să șadă, cu umanitatea Sa îndumnezeită, de-a dreapta Tatălui...din care se nasc credința întru El, împlinirea poruncilor Sale cu toată dragostea și delicatețea, curățirea de patimi, *simțirea* în noi a vieții veșnice, adică a *harului dumnezeiesc*, pentru că El nu a venit ca *să ne judece*, să ne impute greșelile, ci pentru ca *să ne facă fiii Săi după har*.

Întru El avem *viața veșnică*, pentru că viața veșnică e *curăție și comuniune*.

Viața veșnică e *altceva* decât *egoismul*, decât *prostia*, decât *corupția*, decât *vanitatea*, decât *intoleranța*.

Viața veșnică e, mai întâi de toate, *să Îl vezi pe El*, să Îl vezi pe El în tine, în alții, peste tot și să știi că *sensul e comuniunea și nu războiul*, nu *minciuna*, nu *o lege oarbă*, nu *o viață robotizată și meschină*.

Sensul e să simți *al cui rob ești*.

Cine e Dumnezeuul tău.

Unde mergi tu.

Cu cine mergi și pentru cât timp.

Și, mai ales, *ce ești tu*, cum ești tu, cum te vezi pe tine însuși.

Dacă te vezi gol, vino la Cel care *te acoperă* cu harul Său!

Dacă ești neînvățat, vino și învață de la Cel Atotștiutor!

Dacă te simți neiubit, vino la Cel care *a coborât din cer*, din iubire nespusă pentru tine, ca să *te ducă la Sine!*

Dacă nu știi *ce îți trebuie*, atunci învață că îți trebuie *să renunți la tine*, cel păcătos, pentru ca să te *înălți*, prin asceză, *la viața cerească!*

Cel care *S-a pogorât din cer* e Fiul omului, Care *S-a înălțat la cer* și Care *ne înalță la cer* pe noi toți.

Vă doresc o săptămână *plină de atenție și de milă!* Dacă nu ne e *milă*, nu am învățat *nimic* din Crucea lui Hristos. Și să nu fie aceasta! Amin.

Predică la Duminica a 20-a după Rusalii
(2009)

Iubiți frați și surori întru Domnul¹⁸...

de ce...*moartea*?...Ce are problema morții cu noi, care suntem vii și frumoși și tineri și...*nemuritori*?

De ce să vorbim despre moarte, când și așa totul în jur *moare*, și la propriu și la figurat...și ar trebui să facem o terapie de *scăpare de moarte*, de frig, de întreținere, de sărăcie, de durere, de oboseală, de tot ce *ne stresează*?

Pentru ce o altă Evanghelie *pesimistă, tristă*?

Să mergi la Biserică și să ți se vorbească despre *moarte*?!...

De ce nu ți se vorbește, spre exemplu, despre cum să *câștigi* la Bingo¹⁹, la loto, despre cum să câștigi la bursă?

Sau, de ce să nu vorbim despre *nimic*, de ce să nu ne *lăudăm* pe noi înșine și, în loc de Sfintele

¹⁸ Predică scrisă în data de 16 octombrie 2009.

¹⁹ În august 2012 s-au inters, în România, *jocurile de Bingo televizate*. RTV vorbea despre această știre pe 29 august 2012. A se vedea: http://www.rtv.net/bingo-a-fost-interzis-la-tv_42200.html.

Icoane ale Bisericii, să punem *portrete cu noi și cu ambițiile noastre*, așa, ca în regimul politic dictatorial, de care, parcă, ne aducem aminte *tot mai firav și distorsionat?*

Însă e mesajul Evangheliei de astăzi despre *moarte*, în ciuda faptului că e vorba despre *un tânăr mort și o femeie văduvă cu un copil mort și de o înviere din morți* (Lc. 7, 11-16)?

Eu cred că Evanghelia zilei nu are nimic despre *moartea ca fatalitate*, ca *groază*, ca *disperare* sau *moartea de aici nu mai e moartea* despre care ne e *cam teamă* nouă să vorbim, atâta timp cât Domnul i-a spus mamei, cu milă, plin de milă: *Nu plânge!*

Cum adică, Doamne, *să nu plâng*, dacă sunt *văduvă* și încă *tânără* și cu *un copil pe năsălie*, cu singura mea alinare, pe care acum, chiar acum, *o duc la groapă?*

Ce fel de *Dumnezeu* ești Tu, Care *nu înțelege* durerea, nu înțelege lacrimile unei mame singure, care *plânge?*

Cum *să nu plâng?! Cum să nu mă jelesc?! Cum să tac*, când toate în mine *țipă?!?!?*

Însă Dumnezeu nu vrea să îi dea *o pastilă*, ca să îi *atenueze* durerea și nici nu vrea ca ea *să nu plângă!* Ci vrea ca ea *să plângă...dar cu sens nou, cu bucurie.*

Căci peste ceva timp, o altă Mamă și Fecioară în același timp, *singura* Mamă Fecioară avea să vadă pe Mielușelul Ei pe cruce și inima ei *va fi sfâșiată*. Și, pentru atunci, cu *aceeași milă*, El, Mielușelul Mielușelei Celei Preacurate, îi spune acum văduvei din Nain: *Nu plânge! Nu se termină totul cu moartea, cu această moarte!...*

Nu plânge! Viața de după aceea e *plină de nemurire!* Nu mai plânge! Nu e timp *pentru lacrimi de întristare*, pentru că a venit *Bucuria voastră la voi* și *Bucuria voastră* nu e o stare, ci o *persoană*.

Eu sunt *bucuria voastră*, spune Domnul!

„Voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie” (In. 16, 20).

Acesta e mesajul Evangheliei de astăzi: *Nu mai plângeți! Nu vă mai plângeți de milă degeaba, prostește! Nu mai plângeți ca lumea, ci bucurați-vă ca fiii Împărăției!*

De ce? Pentru că viața noastră e bucurie împreună cu Dumnezeu nostru treimic, e veselie și viața de acum, din trup, o trăim *întru nădejdea perpetuării bucuriei* pe care o *experiem acum*, în trupurile și în sufletele noastre.

Da, însă cele spuse aici, sunt spuse unei femei triste, îndurerate și nu au această *însemnătate* pe care vreți să ne-o arătați! De ce *mutați* atenția noastră de la *minunea* învierii din Nain la *Sfinții Apostoli* aflați dinaintea Patimilor Sale?

Pentru că Scriptura se înțelege *în harul* Treimii și ea nu este o carte din care se citează *decontextualizat*, ci se înțeleg toate ale ei prin *intuirea* puterii de viață făcătoare și transfiguratoare ale cuvintelor sale, putere care *lucrează* în Biserica lui Dumnezeu, în Biserica Ortodoxă.

Harul lui Dumnezeu *ne vorbește* prin Scriptură, prin Părinții Bisericii, prin Tainele și Slujbele Bisericii, prin chipurile iconizate ale Sfinților, prin Sfintele lor Moaște, prin toate rațiunile lucrurilor.

Totul e *citibil* în *cheia harului* lui Dumnezeu. Iar două evenimente, ca învierea din Nain și ca ziua de dinaintea Patimilor Sale se pot *uni* în înțelegerea și exegeza noastră, pentru că pe noi ne interesează *ceea ce ne zidește*, ceea ce ne *luminează*.

Și aici găsim *schimbarea* sensului morții! Pentru că viața, ca atare, *ni se schimbă*, ni s-a *schimbat* prin Hristos Dumnezeu, mai bine-zis.

Noi suntem *alții*, dacă avem parte de intrarea în Biserică prin Botez și apoi de învierea cea dintâi, a sufletelor, prin pocăință și fapta bună, care se *lucrează* acum.

Apoi, la învierea de obște vom învia și *cu trupul*, dacă acum suntem *vii* cu sufletele noastre.

Și de aceea putem face conexiuni și trebuie să le facem, pentru că Scriptura se înțelege *dinspre* viața Bisericii *spre* ea și nu *de la* Scriptură *spre* Biserică. Pentru că Biserica *a creat* Scriptura și *o păzește* cu credincioșie, ca pe o mărturie a vieții ei de sfințenie.

Niciodată Scriptura sau vreo carte a unui Sfânt Părinte nu trebuie să fie gândite *separat* de Biserică sau *antagonic*.

Și mare mi-a fost *consternarea* acum câteva zile, când, de la un fost neoprotestant cu studii, astăzi *ortodox* (după mărturia sa) am primit *date*, considerate de către el *concludente*, în care dorea să îmi demonstreze, că un verset al unei Evanghelii canonice e *fals* și că nu *concordă* cu Tradiția Bisericii.

Adică ori Scriptura *minte* și noi trebuie s-o *schimbăm*...pe alocuri, ori Tradiția Bisericii *minte*...și trebuie să o *ajustăm*, după mintea noastră.

Însă cum să fii *ortodox*...fără *mintea Bisericii*?...

Adică cum *să nu plângi* la înmormântare, dacă plânsul după cineva drag e *înscris* în litera firii noastre?

Ba da! Trebuie *să plângem* pe cei dragi ai noștri și nici nu *putem* altfel. Trebuie să plângem *cu nădejdea* bucuriei și a vieții veșnice.

Și acest plâns, *plâns de bucurie*, de mântuire, *de nădejde* pentru cel plecat de la noi la Domnul, unde e *viața fără de sfârșit*, cu siguranță, în mod indubitabil, nu e plâns *de groază*, nu e plâns *sălbatic*, nu e plâns *păgânesc*, ci *dumnezeiesc*!

Sunt *lacrimi harice*.

Sunt lacrimi pentru o mamă, pentru un tată, pentru un fiu, pentru un bunic, pentru o mătușă, pentru un ucenic, pentru un monah, pentru o soție... pentru tot cel care...plânge *întru nădejdea vieții veșnice*.

Da, se plânge, *se poate plânge* de bucurie *incredibilă* la înmormântare!

De ce? Pentru că *moartea* Dreptului e *bogăție* *imensă* în fața lui Dumnezeu!

Moartea celui Sfânt e plină de nemurire, pentru că Cel Unul-Născut al Tatălui nu a trăit stricăciunea, în trupul Său lăsat în mormânt, pentru că trupul și sufletul Său erau, pentru veci, unite cu dumnezeirea Sa, în persoana lui Dumnezeu Cuvântul.

Tocmai de aceea moartea și învierea din Nain au *legătură* cu moartea Golgotei și cu învierea din mormântul aflat gol.

Iar mama din Nain are *legătură* cu Maica lui Dumnezeu Cuvântul întrupat, pentru că ambele au cunoscut și durerea și bucuria imensă, mai presus de fire, *bucuria harică*.

Nu plângeți!

Nu e o duminică *cu morți*, ci *cu înviați*!

E o duminică *pentru înviați*.

E o duminică *a vieții* și nu *a morții*!

Tocmai de aceea nu plângeți ca aceia care *nu au nădejde*!

Nu plângeți ca cei care *nu cred* în veșnicie și nu au *mugurii* vieții veșnice în ei înșiși!

Nu plângeți *ca proștii*, adică *degeaba*, adică precum *copiii*, precum cei care *nu au gustat* viața veșnică în Tainele Bisericii!

Pentru că, dacă vom crede *numai acum* și *numai pentru acum* în Domnul, și în bine, ce *răsplată* putem avea din credința noastră, dacă e o credință *interesată*?

Credința reală e bucurie, e *sărbătoare*.

Nu trebuie să crezi în Dumnezeu pentru ca să *îți măriți fata* sau pentru ca fiul dumitale să ajungă *preot* sau pentru ca să primești *un loc de muncă*!

Nu credeți în Dumnezeu, pentru ca să *moară* capra vecinului și să *moară* șeful dumneavoastră, pentru ca să *îi luați locul*!

Aceea nu e *credință*, ci *gărgăuni* umani, aspirații puerile.

Credința înseamnă să nu mai plângi pentru *lucrurile banale* ale acestei lumi, dacă dincolo de această *copertă* a vieții, stă *o viață și mai viață*, de miliarde de ori *mai frumoasă*, mai plină *de bucurie și de sfințenie*.

Credința e să vezi *dincolo* de zilele acestea reci și posomorâte de afară...bucuria *ce va să vină*, ce se va *petrece* cu noi.

Tocmai de aceea, mergeți acasă la dumneavoastră și spuneți tuturor că astăzi e o duminică *a bucuriei celor înviați* și nu *o zi a morții*!

Astăzi e o zi a bucuriei de Viața noastră cea veșnică!

Astăzi e ziua mântuirii, ziua iertării, ziua învierii, pentru că toată viața noastră e *un continuu astăzi cu sens soteriologic*, mântuitor.

Adică astăzi trebuie să faci ceea ce vrei să faci mâine și peste 10 ani și peste o mie de ani!

Astăzi *începe* bucuria!

Dacă nu ai știut, atunci învață și spune și altora, că astăzi, în această clipă, *începe bucuria mântuirii tale*, dacă îți vezi păcatele tale și mergi ca să le spovedești Domnului, prin preoții Săi!

Pentru că, dacă vrei *să întinerești*, dacă vrei să ai din nou *aripi interioare* ca ale vulturului, atunci trebuie *să te scoli* din moartea păcatului, trebuie *să pui punct la răutăți*, la sadismul faptelor tale și să fii *un om nou*, în Hristos Dumnezeu, Care e Viața și Învierea ta.

Acum *poți să faci* ceea ce *nu ai făcut* până acum!

Acum poți să faci ceva ca *să fii viu*, dacă ești *un plin de păcate*, un rău, un curvar, un criminal, un mincinos și un netrebnic fără sațiu.

Acum poți *să fii altul*, pentru că poți *să te ridici* ca mortul din Nain și să mergi la *mama* ta, *Biserica*, la cea care *te-a născut* prin Botez sau care *te poate renaște* prin Botez și prin tot harul ei, ca să fii viu, pentru că acum ești *mort*!

Deci în Biserica Ortodoxă nu avem postere cu Michael Jackson, nici nu dăm prezervative, nici nu facem întinderi de piele ca să trăiască omul 100 de ani neîntors, ca ceasul și nici nu îngropăm *doar* morți și mâncăm *doar* colivă și zicem *doar*: *Doamne miluiește!*

Ci aici, în Biserica Sa, îi facem pe *morți* să fie *vii*! Înviem morții, tot felul de morți, tot felul de monștri.

Cu harul Treimii îi înviem *pe cei morți de demult*, din pruncie, morți *prin* și *în* multe păcate și îi facem oameni *noi*, nu pentru *100 de ani* ci pentru *toată veșnicia*.

Aici *rezidim* lumea deși nu toți o simt, nu o văd, nu o înțeleg!

Aici îi facem pe oameni *noi*, cum nu i-ar fi făcut *comunismul* sau cum nu îi va face *capitalismul* nici dacă trăim *câte o mie de ani fiecare*.

Pentru că numai în Trupul mistic, tainic, divino-uman al Bisericii oamenii *înviază*, oamenii *se transfigurează*, se îndumnezeiesc *în mod real* și strălucesc *mai tare* decât toată galaxia de stele luminoase.

Așadar nu dăm oamenilor *lucruri trecătoare*, umane, perisabile în Biserică, în primul rând, ci *lucruri durabile*, netrecătoare, veșnice.

Iar dacă mănânci un colac, un strugure, o lingură de colivă sau bei un pahar de vin, toate binecuvântate, sfințite la Biserică, te umpli *nu doar* de mâncare și de băutură...ci *și de har*, pentru că harul e *ținut*, *purtat* și *se transmite* oamenilor *în* și *prin* materie, după cum raza soarelui e și *luminoasă* și *călduroasă* în același timp dar și *materială*.

Cuvintele Domnului, cu certitudine, au umplut-o *de nădejde*, de har pe văduva sărmană și îndurerată din Nain.

Acel: *Nu plânge!* a străpuns-o, pentru că acel cuvânt a fost spus de Cel care, prin cuvânt, *a creat* toată existența.

Și cuvântul Lui, care e *adevărul* și *viața* noastră, și atingerea Lui și porunca Lui au stârnit, au readus, l-au umplut *de viață* pe cel mort.

O, cuvintele Lui, gesturile Lui, atingerile Lui, ale Celui care S-a îmbrăcat în materie, Care S-a născut din Fecioară și nu a făcut pe Fecioară să fie fără fecioria ei, trebuie înțelese de către noi, pentru că înțelegem astfel cum harul *mișcă* și *însoțește* deopotrivă ființa noastră spre bine.

În și *prin* și *întru* harul Treimii toate viază și se mișcă, toate înviază și sunt pline de existență, de viață în har.

Pentru că Dumnezeu e *Dumnezeul celor vii*, al celor care Îl simt ca *viu* și *absolut necesar*...și nu e *simțit* (de aceea nu pare să fie și *al lor*) de cei *morți prin păcat*, de cei care *mai curvesc* sau *mai fură puțin*, că și așa *nu au curvit* sau *nu au furat destul*.

Să laudăm, deci, pe Cel care *ne face vii*, pe Dumnezeul nostru treimic, Care ne scoate de la moarte la viață și de pe pământ ne transmută în cer, pentru ca să ne bucurăm în comuniunea, în corul imens al Sfinților și al Îngerilor Lui!

Să ne bucurăm și să înviem!

Să învieze în noi Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui, *gândurile de doi lei* ale grijii de multe și ale bătăriei!

Să fim vii, căci pentru aceea Dumnezeu S-a arătat pe pământ și cu oamenii a petrecut, ca să ne facă *locuitori frumoși* și *îndumnezeiți* ai Împărăției Sale. Amin!

Predică la Duminica a 23-a după Rusalii
(2009)

Iubiți frați și surori întru Domnul²⁰,

dacă nu suntem *biserici vii* ale lui Dumnezeu, în care Dumnezeu să fie *slăvit* prin cuvintele și faptele vieții noastre, suntem, în mod indubitabil, niște *case bântuite de demoni*.

Niște locuri în care *se amalgamează* binele cu răul sau în care binele este *distorsionat* în mod masiv și asta înseamnă *satanizare*.

Satanizarea e o realitate *real de crudă*, după cum sfințenia e o realitate *real de frumoasă*.

Eliberarea de satanizare e tema Evangheliei de astăzi și ea se face numai prin locuirea noastră de către slava Prea Sfintei Treimi.

²⁰ Predică scrisă în data de 24 octombrie 2009.

Ce se petrece, de fapt, cu noi, într-o stare de posesie satanică, dacă suntem creștini ortodocși? Ne întoarcem la o stare de *conlocuire*, de împreunare cu demonii, caracteristică vieții noastre de dinainte de Botez, de care am scăpat prin Sfântul Botez.

Iar, pentru cei nebotezați ortodox, *satanizarea* e o *realitate de facto*, chiar dacă *exprimarea ei* este mai mult sau mai puțin *vizibilă*.

Pentru că, dacă citim cu atenție dumnezeiasca slujbă a Botezului, observăm că noi suntem *scoși* din *conlocuirea* cu demonii și aduși spre o *unire ființială* cu slava Prea Sfintei Treimi.

Demonii sunt *scoși în mod real* din ființa noastră și tot la fel de *real* se petrece și *intimitatea* noastră cu Dumnezeuul treimic.

Și asta, pentru că slujbele Bisericii Ortodoxe nu sunt *simbolice*! În cadrul lor noi nu primim *promisiuni* de iertare și de sfințire sau *nu ne jucăm de-a îndumnezeirea*, ci în fiecare slujbă a Bisericii primim *harul* Prea Sfintei Treimi, pentru că fiecare slujbă ne oferă *realități imediate*, duhovnicești, cerești, dumnezeiești.

În Biserică nu există o *altă bucurie*, mântuire, iertare, sfințire, vindecare în afară de *slava* lui Dumnezeu sau de *harul* sau de *strălucirea* Prea Sfintei Treimi.

Viața lui Dumnezeu e numită *în diverse moduri*, însă, în fiecare slujbă, nu primim altceva decât *harul* lui Dumnezeu.

Niciun ierarh sau preot nu are *alt har*, unul *personal*, unul *aparte*, pe care *nu mai îl are nimeni*, ci toți sunt *locuiți*, pe măsura voinței lor, și *lucrează* prin *harul* lui Dumnezeu.

Însă în Biserica lui Dumnezeu, prin inițiere tainică în credință și în har, există mai multe *trepte ierarhice*.

Pentru că episcopul, preotul și diaconul nu se *confundă* între ei, dar nici nu pot sluji *unul fără altul*, ci fiecare are *treapta lui*, foarte bine definită, în construcția Trupului mistic, tainic, divino-uman al lui Hristos, care e Biserica.

De aceea, dacă fiecare rămâne în credință și pocăință, nimeni *nu se satanizează*. Dar dacă cineva ajunge să fie iarăși locuit de către demoni, atunci, cu siguranță, că *s-a întors* la faptele de mai înainte, la *păgânism*, pentru că *s-a împreunat din nou* cu Satana.

Și într-o atare situație nu trebuie să considerăm că *o vrajă, un farmec* sau, mai pe scurt, că numai *din cauza altora*, ne vine *pacostea* asta, adică *să țipăm* și să facem *tot felul de gesturi aiurea* iar noi nu suntem *vinovați* cu nimic.

Ba da, *suntem vinovați!*

Demonii nu pot *să suporte* inimile smerite, care se pocăiesc, care nu se cred „Îngeri din cer”.

Dacă vin în cineva, vin pentru că *le place* acolo, pentru că găsesc fapte și gânduri și gesturi *necurate*, cu care sau din care *se hrănesc*, își măresc răutatea.

Și când începi *să mergi* la slujbe, la Biserică și *să ții* către Dumnezeu, atunci și dracii *țipă ca din gură de șarpe* din tine, pentru că, pe de o parte, vor *să rămână* în tine, care le mai faci voia sau o faci în mod silnic, *împins* fiind de către ei, dar, pe de altă parte, vor *să iasă cât mai repede afară din tine*, care ai început să te rogi, să ții către Dumnezeu, să postești, pentru că *îi arde* harul Prea Sfintei Treimi.

Și dracii *asta spun* din oameni: că *îi arde* harul lui Hristos. Că *îi arde* Crucea Lui. Că *nu suportă* Sfânta Agheasmă. Că *nu suportă* mijlocirile Maicii lui Dumnezeu pentru oameni. Nu le suportă!

Și dacă dracul *nu suportă* ceva, bineînțeles că acelea sunt *lucruri bune și sfinte și mari* și nu lucruri *rele*.

Dacă ar fi fost *rele*, dacă ar fi fost *idolatrie* cinstirea Sfînților și a Sfintelor Icoane și a Sfintei Cruci bineînțeles că dracii ar fi stat *liniștiți*, la *căldura* păcatelor din om.

Dar dracii *fac spume la gură* văzându-le, semn că *nu le priește* deloc sfințenia.

Însă dacă demonii intră în oameni, prin *faptele rele* ale acestora (căci *răul e poarta de intrare* a demonilor în noi), ei îi chinuie pe oameni și ies din oameni *nu cât și când* vor ieși, ci *cât și când* dorește Dumnezeu, *spre folosul* celor chinuiți de către demoni.

Și vedem la Lc. 8, 29 că Domnul *poruncește* duhului necurat *ca să iasă din om*. Iar la Lc. 8, 32, că El *le-a îngădui* în cine să intre, adică în porci.

Pentru că demonii sunt niște *făpturi căzute* ale lui Dumnezeu, căzuți din slava Lui prin propria lor voie și ei nu sunt *pe picior de egalitate* cu Dumnezeu.

Ei nu fac *tot ce vor...*

De aceea *nu îi chinuie* pe oameni *la acel maximum de răutate* care le trece prin minte ci Dumnezeu *le potolește*, le diminuează furia.

Și tot El este Cel care *îi scoate* pe demoni din om, când acesta dorește *să se elibereze* de povara satanismului.

Rugăciunile de exorcizare ale Bisericii și toată asceza aferentă unei exorcizări nu sunt *acte automate*, prin care noi *facem slujbe* și demonii *fug* de mănăcă pământul, ci, dimpotrivă, sunt *rugăciuni* și *un mod de viață* care creează în om *o stare de adâncă umilință*, de adâncă *conștientizare* a stării sale de păcătoșenie și *o dorință înfocată* după o viață evlavioasă, plină *de har* și nu *de demoni*.

Nu numai cei *demonizați* sau *bântuiți* de către demoni *se folosesc* de exorcizările Bisericii ci și cei care au nevoie de *o întărire continuă în har* și în *toată fapta cea bună*.

De aceea, de fiecare dată, la orice rugăciune de exorcizare, m-am simțit *eliberat* de demoni și *umplut* de mult har, de multă bucurie duhovnicească și de teologie, pentru că textele patristice ale rugăciunilor de exorcizare sunt *foarte teologice*, sunt pline *de teologie* dar și de *realism sacramental*, de *eliberare harică* de demoni.

Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Ioan Gură de Aur și Sfântul Ambrozie al Milanului, în traducerea noastră²¹, dar și alți Sfinți Părinți care au scris exorcisme, au făcut *multă teologie* în acele rugăciuni.

Dacă vrem să scriem *un tratat de demonologie* sau să scriem un fragment, într-un tratat dogmatic, despre *demoni*, nu putem să trecem *nepăsători* pe lângă rugăciunile Bisericii și, mai ales, peste *exorcismele* Bisericii, care sunt texte *foarte teologice*, foarte frumoase, pline de tăria duhovnicească, ascetică, *a luptei* cu patimile și cu demonii.

Cu puterea lui Hristos de *a călca* peste *șerpilor* și peste *balaurii* spirituali, adică peste *demoni*, și nu cu *putere* și *tărie* de la ei sau *cu mușchii lor*, episcopii și preoții Bisericii *poruncesc* demonilor *să iasă* din oameni și demonii *ies* din oameni, deopotrivă, când oamenii *se smeresc* și când Dumnezeu *îngăduie* ieșirea lor.

Și observăm asta din starea *celui vindecat* sau care *începe să se vindece*.

Cel sau cea din care *ies* demonii și nu mai țipă de nebuni *au o altă viață*.

Cu alte cuvinte: *i-a schimbat* demonizarea. Le-a fost *spre folos*, spre înțeleptire și au experimentat ce spunea Sfântul Pavel, că noi nu ne batem *cu trupul* nostru, ci *cu demonii*, cu niște ființe spirituale și nu cu unele *fabuloase*, cu ființe imaginate.

De aceea, există în Tradiția Bisericii Sfinți Părinți care au fost *demonizați* sau care *au cerut să fie chinuiți* de către demoni acum, ca nu cumva să aibă parte *de comuniunea* cu ei pentru veșnicie.

Îmi aduc aminte de un Sfânt Părinte, care a cerut să fie *posedat* de către demoni, spre smerirea

²¹ E vorba de *Rugăciunea de exorcizare* a Sfântului Ambrozie al Milanului, inclusă în Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Traduceri patristice* (vol. 1), Teologie pentru azi, București, 2009, p. 36-38. Cartea poate fi downloadată din locația de aici: <http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/>.

lui și Domnul *a îngăduit* asta. Și demonii *țipau* din el și spuneau *cât de rău se simt* la el, până când au *zbughit-o* din persoana lui, pentru că nu au mai *suportat* asceza lui uluitoare.

Așa că nu *posedarea* de către demoni e cea *mai mare catastrofă* a vieții creștine ci *păcatul*.

Oricare ar fi *păcatul* și pe care noi îl relativizăm până îl facem să fie *pozitiv*.

Adică minciuna, desfrâul, furtul, perversitatea etc. au devenit niște *mijloace de îmbogățire* sau *de parvenire* și nu mai sunt văzute drept *păcate*, ci, dimpotrivă, drept *mijloace de trai* sau de *emancipare*.

Dacă aveți în familie, dacă vi se întâmplă sau dacă vedeți pe alții în stare *de posesie*, nu trebuie să vă credeți și să ne credem *mai breji*, ca și când ei ar fi *munți de păcat* iar noi *munți de sfințenie*.

Cei care *pățimesc*, cu *îngăduința* lui Dumnezeu, *satanizare*, boli imense, traume, accidente imense, e semn că sunt *mai tari* decât noi, care stăm cu fundul *la căldurică* și ne credem *mai sfinți* decât ei.

Nu, suntem *mai slabi* decât cei cărora Dumnezeu *le îngăduie* să sufere pentru *mântuirea lor*!

Suntem *mai slabi* și *mai reci* decât ei.

Pentru că și *pactizarea* cu demonii cere să ai o minte și o inimă dornică de *experiențe*, fie ele chiar *demonice*, decât să fii *apatic*, să nu te intereseze nimic și să *dormi pe tine* toată ziua.

Lc. 8, 35 vorbește despre *vindecarea* celui demonizat ca despre o *întregire* a minții lui, ca despre o *revenire* la starea de sănătate mintală dar și duhovnicească.

Boala psihică e o *incompletitudine fizică* și nu *duhovnicească* sau *sufletească*.

E ca incompletitudinea pe care ți-o aduce *amputarea* unui deget sau a unui rinichi. Creierul e *afectat* sau nu mai ai un *organ fizic*. Însă nu s-a schimbat nimic *în sufletul tău*, în sensul că nu ți s-a *ciuntit* o parte din suflet, dacă nu mai ai un deget sau

dacă nu mai e inima ta *în întregime* a ta, ci ai și proteze valvulare, pentru că sufletul, fiind *spiritual*, rămâne *intact* oricât de mult *s-ar ciopârți* trupul nostru.

Însă, fără doar și poate, omul e *întreg* când are și sănătate fizică și sănătate duhovnicească deopotrivă.

Când omul are *minte întreagă*, atunci judecă și bine dar e și *luminat* de Dumnezeu ca să *gândească duhovnicește* viața lui și tot ceea ce vede.

Așa că, chiar dacă *nu țipăm* sau *nu ne manifestăm* satanizarea la cote mari, dacă nu avem *minte întreagă*, dacă nu suntem *lucizi duhovnicește*, dacă avem păcate și patimi *cu ghiotura*, nu suntem oameni *întregi*, oameni *în toate mințile*.

Integralitatea minții presupune și *starea în har*, în *curăție dumnezeiască*.

De aceea nu ne putem *lăuda* cu *simpla sănătate fizică*. Adică nu ne dor șalele, mergem pe picioare și nu suntem răciți...înseamnă că suntem „sănătoși”.

Dacă suntem *bolnavi sufletește*, dacă suntem o *cavernă* pe dinăuntru sau *un mormânt ambulant*, pe două picioare, că *vedem bine* sau că suntem *ministru* puțin contează, că tot nu suntem...*întregi la minte*.

Pentru că *a fi întreg la minte*, tot cf. Lc. 8, 35, trebuie să stăm *la picioarele* lui Iisus, adică să stăm *în ascultare* de Dumnezeu întru toate.

Sănătatea noastră integrală se vede din gradul nostru *de evlavie*, de religiozitate sau de sfințenie.

Dacă el e *scăzut* sau *sub zero grade celsius*, atunci...unde e *mintea* noastră?

Românul are o vorbă: *are mintea dusă cu sorcova*.

Dacă *mintea noastră o ia razna*, atunci asta se observă din cum arată *starea evlaviei* noastre, evlavia noastră.

Și unde e *evlavie* e *progres* duhovnicesc și intelectual, e sporire în toate, e *înfrumusețare*

interioară și nu urâtire interioară, nu atrofiere a simțirilor duhovnicești.

De aceea, să ne rugăm Domnului să ne arate *cum suntem* fiecare! Să ne arate *de ce suferim și ce să facem* cu noi.

Pentru că voia lui Dumnezeu, logica lui Dumnezeu nu e ca logica noastră. Și vom observa că toate crezurile și fundamentele noastre *se surpă* și că putem trăim o viață de care nu ne-am fi simțit *capabili* mai înainte și pe care o socoteam *aiurea* pentru noi dar care reprezintă *adevărata noastră împlinire*.

Și cel demonizat a început *să propovăduiască* pe Iisus Hristos, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat (Lc. 8, 39). Cel care ieri *țipa*, astăzi *învață spre viața veșnică* pe alții.

Acest lucru se va petrece *cu fiecare* dintre noi, dacă *ne schimbăm* viața de astăzi.

Nu contează *cine* sau *ce am făcut ieri*. Dacă *astăzi* devenim *alții*, prin harul Prea Sfintei Treimi, vom fi *luminătorii* aceloră cu care *ne vom întâlni* și care *se vor minuna* de cum arătam...și de ce văd și aud de la noi, care am devenit *alți oameni* în Hristos Dumnezeu.

Dumnezeu să vă binecuvinteze și să vă întărească întru toate! Amin.

Predică la praznicul *Nașterii Domnului*
(2009)

Iubiți frați și surori întru Domnul²²,

de când m-am trezit astăzi dimineață din pat am rămas *în gândul* că *Nașterea Domnului* înseamnă *grija noastră* pentru cele două nașteri ale omului: cea trupească și cea duhovnicească.

Fiul lui Dumnezeu Se face *Fiul Fecioarei* pentru ca să ne arate că nașterea e *binecuvântată* și că e o *minune* și un *mare dar*, un imens dar al lui Dumnezeu.

Dar, pe de altă parte, Fiul lui Dumnezeu Se întrupează într-un mod *mai presus de fire* (nu potrivit firii, prin împreunare trupească, sexuală), pentru ca să sublinieze faptul că fiecare fiu al Bisericii se naște la viața veșnică *numai în unire cu Dumnezeul slavei*, când El îl *inundă interior* cu slava Sa.

²² Predică scrisă în data de 24 decembrie 2009.

Și așa înțelegem de ce acest praznic dumnezeiesc, preaslăvit, preaminunat e o *atenționare* continuă vizavi de faptul, că orice prunc trebuie *închinat* Domnului, trebuie *unit* cu Domnul prin Botez, pentru ca să se nască de la *viața în trup* la *viața întru Duhul Sfânt*.

Din faptul nașterii suprafirești a Domnului, Biserica a extras *necesitatea* ca fiecare prunc să fie *botezat*, pentru că numai astfel *se naște de sus*, unindu-se cu Dumnezeuul treimic, Care ne trage la Sine.

Dacă ne naștem din iubirea părinților noștri și sufletul, care ne creează trupul, *îl primim* de la Domnul, din prima clipă a conceperii noastre în uterul mamei, atunci pentru ca să fim *vii* întru Duhul trebuie *să murim* și *să înviem* cu Hristos prin Botez, să ne umplem de Duhul prin Mirungere preasfântă și să ne unim ființial cu Domnul întru primirea Sfintei Euharistii, pentru ca să fim ai Treimii Celei Preasfinte.

Viața pur biologică, închisă în teluric, închisă în dimensiunile acestei lumi ne arată că suntem *sub-oameni*.

Adevărații oameni sunt cei care *văd dincolo* de lucruri, *prin* lucruri și *mai presus* de ele pe Dumnezeuul slavei, Care a creat cerul și pământul, implicit și pe om.

De ce Se întrupează Fiul lui Dumnezeu, Însuși Creatorul nostru? Pentru ca *să mântuie* creația Sa căzută în păcat, pentru ca să o aducă *la strălucirea dintâi*, adică *la unirea cu Sine*.

Și Botezul nostru este *acceptarea* faptului că El e *Creatorul* și *Mântuitorul nostru*, Domnul nostru, al tuturor și că noi nu putem să fim *vii* numai prin faptul că *ne-am născut* din niște părinți și că avem suflet de la El, ci suntem *vii* numai dacă *stăm întru slava Lui*, întru bogăția vieții Lui celei veșnice.

Și când ne întrebăm de ce, totuși, Creatorul nostru vine la noi, la noi cei atât *de decăzuți*, El Însuși ne spune că numai iubirea Lui, *din iubirea Lui pentru noi* a venit și *din ascultarea Sa* față de Tatăl și întru comuniune cu Duhul Sfânt, pentru ca să ne reînvețe *să prăznuim*, să ne bucurăm dumnezeiește.

Protopărinții noștri Adam și Eva, primii Sfinți ai pământului și primii oameni creați de către Dumnezeu au fost creați întru slava Sa și erau plini de slava Sa. Numai că *harul* sau *slava* lui Dumnezeu *nu împiedică* exercitarea liberei voințe a omului.

Slava lui Dumnezeu *ne întărește* în bine, ne înrădăcinează în bine, pentru că binele se face *numai cu ajutorul* harului Treimii.

Și când *ne disociem interior* de har, atunci apare *răul*, apare *alegerea contrară* lui Dumnezeu, apare *distanțarea*, separarea de El, întunecarea noastră.

Îngerii Domnului vin la păstori și le vorbesc despre *pacea duhovnicească* a pământului, care vine prin Domnul, adică despre *pacea interioară* a oamenilor.

Ca să ai *pace* trebuie să fii *plin de slava Sa*, de harul Său și atunci, totodată, ai și *dragoste*, și *smerenie*, și *cuviință*, și *feciorie* în gânduri și în mișcările trupului, *atenție*, *elegantă duhovnicească*.

Pentru că *pacea* care *covârșește*, întrece toată mintea, toată înțelegerea noastră vine odată cu *unirea* cu Domnul, sacramentală, prin Botez și prin toate slujbele divino-umane ale Bisericii.

Tocmai de aceea El a venit *în maximă apropiere* și *unire* cu noi pentru ca să ne arate că viața duhovnicească, viața după harul Treimii nu presupune nicio *distanțare* de gând, de mișcare a inimii, de faptă în relația cu Domnul nostru.

Viața duhovnicească e *posibilă* în trupul și în sufletul nostru, a tuturor celor credincioși, pentru că El Și-a asumat trupul și sufletul nostru. Le-a *unit* pe ele cu Sine întru zămislirea și nașterea Sa.

Cel care era *acoperit* în pânțelele Fecioarei, Acela a ieșit spre toți, S-a făcut cunoscut tuturor în viața Sa umană și ne-a arătat tuturor că creșterea duhovnicească, ca și cea trupească, cere *concretețe* și *timp*.

Viața duhovnicească, cu alte cuvinte, nu este doar o *sintagmă teologică*, ci e *viața noastră*, a ortodocșilor.

Ortodocșii trăiesc *în* și *prin harul* lui Dumnezeu fiecare moment al vieții lor.

Tocmai de aceea noi nu putem fi numiți niciodată ca fiind *fără de Dumnezeu*, pentru că viața noastră este *ascunsă* în Hristos și *este cu El*.

Dar *viața duhovnicească* e *viață eclesială* și nu o *viață trăită aiurea*. Iar viața eclesială este un *mod propriu de existență*, un mod de a gândi, de a acționa, de a ne raporta la istorie, la creație prin înrâurirea noastră continuă de către harul lui Dumnezeu și în intimitate cu Sine.

Tot ceea ce facem *bine* și *ziditor* pentru noi și pentru toți le facem *împreună cu El*. Tot ceea ce facem *sinucigaș*, adică vătămător pentru noi, le facem *din alegere greșită*, din alegere mincinoasă, care nu e în adevăr.

De aceea alegerile noastre trebuie să fie *conștiente* și *responsabile*, pentru că de ele țin și mântuirea noastră și a altora.

Iar predicile oamenilor Bisericii vizează tocmai această *continuă relegare*, relaționare, unire a noastră cu Domnul, prin viața și faptele noastre.

Și, din acest motiv, predicile și *ceartă*, și *învață*, și *atenționează* și *explică* interiorul vieții cu Dumnezeu, pentru ca fiecare dintre noi să ne dăm seama *cât de departe* sau *de aproape* suntem de adevărul relației cu Dumnezeu.

Pentru că ceea ce contează nu sunt *vorbele* până la urmă, ci *unde ne duc ele*, ce fac ele din noi sau ce devenim noi, dacă ascultăm de acelea, pe care Domnul le vorbește prin slujitorii Săi.

Pentru că viața Bisericii e și *ascultare* și *reverență* și *iubire* și *cumințenie* și *îndrăzneală sfântă* și *entuziasm dumnezeiesc* și *răbdare* și *sacrificiu*, numai că fiecare dintre ele sunt *proprii nouă la timpul potrivit*.

Când nu știi *ce să faci* sau când acționezi cu părerea că *știi* ceea ce faci, dar urmările sunt *proaste*, e semn că nu ești *mănat* de Dumnezeu, că nu ești povățuit, condus de El, pentru că nu ești *intimul Lui*.

Și vedem cum magii și păstorii, potrivit lor, sunt *conduși* de către Domnul spre Sine și această conducere e *primită* de către ei.

Dacă magii *nu veneau*, dacă păstorii *nu credeau*, dacă Sfântul Iosif *nu credea* viselor sale profetice iar dacă Prea Curata Fecioară *nu accepta*...nu mai exista praznicul Nașterii Domnului.

Și aceasta, pentru că Domnul *conlucrează* cu oamenii, *le cere voie* să intre în viața lor, îi lasă pe oameni *să Îl dorească* și *să Îl caute* și nu e un *dictator*, Care face ceea ce vrea cu noi și apoi mai ne și cere *să-L iubim*.

Nu! Dumnezeu intră, vine *discret* în viața umanității. El Se întrupează din Fecioară *în mod tainic*, numai de El și de ea știut și Se naște, la nouă luni, mai presus de fire, fără lehuzie.

El, Cel prea bogat vine smerit, umil, în frig în sânul umanității, ca parte din ea după umanitatea Sa, pentru ca *să ne îmbogățească* cu slava Sa cea veșnică, necreată și îndumnezeitoare și pururea veselitoare și hrănitore a persoanei noastre.

Vine ca să ne *reînvețe* viața omului, a adevăratului om: comuniunea cu Sine neîntreruptă, pentru veșnicie.

Tocmai de aceea nașterea Sa e *praznic*, e bucurie, e sărbătoare, pentru că e *o reală intrare* în bucuria fără final.

Și din această sărbătoare a comuniunii cu Sine noi ne umplem în fiecare clipă, pentru că noi trăim cu El, Cel care Se naște pentru noi acum, tot timpul, nu *în afara* noastră ci *în interiorul* nostru.

Noi trăim cu Hristos, pentru că El viază, trăiește în noi. Și dacă trăim cu Hristos Dumnezeu știm *să dăm amănunte* despre ceea ce face Hristos în noi și în viața întregii făpturi.

Pentru că El nu e *departe* de noi, nu ne-a uitat, nu a murit pentru simțirea și conștiința noastră, ci, dimpotrivă, e *Cel mai viu* în noi și cu noi. Și El e *Viața noastră* tocmai pentru că noi nu acceptăm *un alt fel de a fi* decât *viața cu El*, pe Domnul, ca *începutul* tuturor acțiunilor noastre.

Chiar dacă păcătuim zilnic, chiar dacă păcătuim groaznic, la El este *mântuirea*, întoarcerea, viața noastră.

Nu credem că ne mântuim *prin noi înșine!*

Nu credem că ne putem *dăru*i bucurie fără El!

Nu credem că păcatul e o *șansă* pentru noi!

Nu credem că viața este o *aglomerare* de lucruri în absența Sa!

Ci noi credem că El este *bucuria*, viața și nemurirea noastră, viața noastră veșnică, pentru că e de acum, din această clipă sfântă, în unire sfântă, dumnezeiască cu noi, prin slava Sa.

Și când spunem că *Hristos S-a născut* nu o spunem doar pentru *trecut*, pentru acum 2.000 de ani ci și pentru *prezent*.

Sau, mai degrabă, pentru prezent, pentru că Îl vedem pe El *născându-Se* în noi și murind în noi și înviind în noi și înălțându-ne pe noi, întru Sine, de-a dreapta Tatălui Său Cel veșnic.

Adică noi nu doar *ne reamintim* nașterea Sa ci o *și re trăim* în persoana noastră și în comuniunea Bisericii Lui. O re trăim *pe măsura* noastră. O re trăim și vorbim despre ea *între noi* și *împânzim* bucuria noastră tuturor.

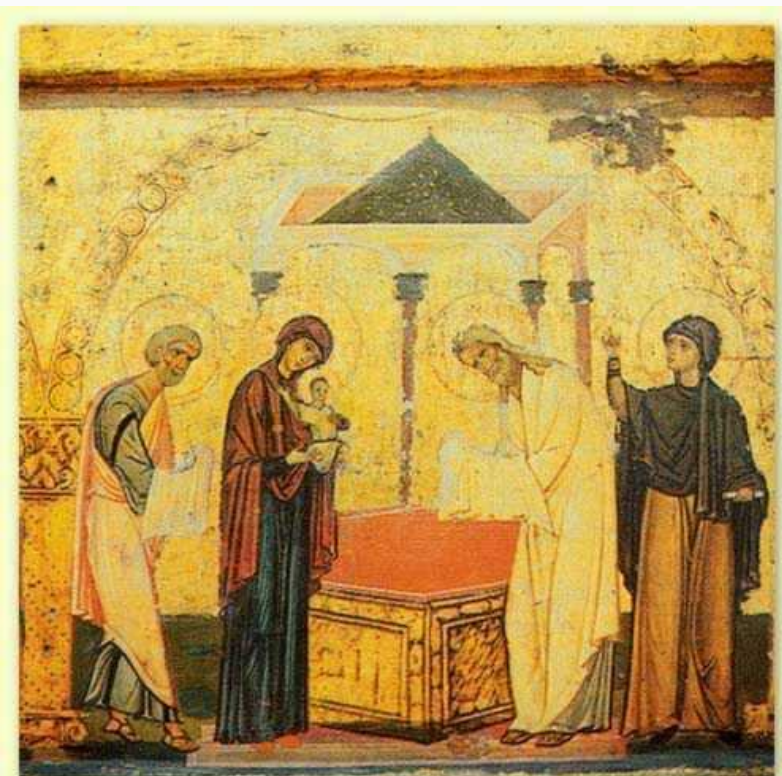
Și că dăm *un dar*, o scrisoare, un telefon, un email sau că ne rugăm pentru oameni...înseamnă că dăm, mai departe, *bucuria* lui Dumnezeu față de noi și a noastră față de El.

Dăruim, ca și magii și păstorii, bucuria noastră pentru a *converti* lipsa de bucurie a altora în bucurie *cerească*, dumnezeiască.

Dumnezeu *să ne bucure pe toți* prin slava Sa și să ne facă să fim *sensibili* la tot ceea ce mișcă în noi și în jurul nostru!

La mulți ani tuturor și Domnul, Cel care a venit și vine *mereu la noi* să ne învețe pe toți să vedem viața noastră și pe oameni ca *ferestre* spre Sine și nu ca *uși închise* la orice sunet al soneriei! Amin.

Predică la *Întâmpinarea Domnului*
(2010)

Iubiți frați și surori întru Domnul²³,

din nou vă întreb...și ne întrebăm: Ce înseamnă să-L întâmpini *astăzi* pe Dumnezeu, pe Care nu Îl cuprind cerurile, nu Se vede și pentru a-L sesiza, a-I vedea slava Lui ai nevoie de multă *curăție*?

Noi ne facem că Îl *întâmpinăm* sau chiar...Îl *întâmpinăm*?

Nu cumva spunem, ca la Dumnezeiasca Liturghie: *Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc*...dar noi goi am venit...și tot la fel am plecat?

Căci *lumina adevărată* nu e lumina soarelui, nu e lumina de la bec, nu e puterea minții de a gândi, de a vedea lucrurile...după cum *Duhul cel ceresc* nu e...o rafală de vânt, nu e un porumbel, nu e o stafie,

²³ Predică scrisă în data de 1 februarie 2010.

nicio străfulgerare de ploaie...ci, în ambele cazuri, e vorba despre *slava* lui Dumnezeu, a Acestui Dumnezeu, a singurului Dumnezeu, a Dumnezeului treimic, căci Tatăl a trimis pe Fiul în lume, întru Duhul Sfânt...*ca să mântuie lumea.*

Și cum *să-L întâmpini* pe Hristos, Care e de-a dreapta Tatălui acum, în clipa de față?

E întâmpinarea...o întâmplare?

Toți cei care *venim* la Biserică, la acest dumnezeiesc praznic, Îl întâmpinăm pe Hristos, așa, pentru că *slujim* Liturghia sau pentru că *o ascultăm*...sau doar unii *Îl întâmpină* iar ceilalți *se prefac*?

Cum să Îl întâmpini pe Cel de care Se cutremură munții, de Care Se înspăimântă și își ies din sine Puterile cerești, de Care dracii se îngrozesc?

Ce să-I faci unui astfel de Dumnezeu?!!!

Să Îi dai să mănânce?! Cum? Ce Îi place lui Dumnezeu să mănânce? Cum să Îi dai Lui *să mănânce*, când El ne dă nouă *să ne săturăm*, din roadele pământului și din vinul viței, din merele livezii și din apa izvoarelor?

Să Îl *primim* în casă?!!

Ce fel de casă *ne-ar trebui* pentru El, Care nu încapă nicăieri?

Pentru că El a făcut lemnul, spațiul, timpul, pământul, iarba, apa, Îngerii, oamenii, aerul, enzimele, mineralele, glucidele, lipidele, munții, fierăstrăul, computerul, clanța de la ușă, mașina, satelitul, avionul...

Atunci cum *Îl întâmpinăm*...dacă *nu știm să Îl întâmpinăm*?

În Evanghelia zilei, doi oameni (după cum spuneam și în anii anteriori), plini de har...au fost *singurii întâmpinători* ai Domnului, când e *adus* la templu, cf. Lc. 2, 25-38.

Adică o lume întreagă *nu a simțit nimic*...și doar doi...Îl văd.

Conform Tradiției Bisericii, Sfântul Simeon Primitorul de Dumnezeu²⁴ fusese unul dintre cei 72 de scriitori ai Septuagintei și a vrut să elimine din traducerea sa Is. 7, 14, adică faptul că *Fecioara va naște pe Mesia și va rămâne Fecioară*.

Ca drept pedeapsă pentru asta...a trăit 360 de ani, până S-a născut Domnul.

Și când spune cuvintele de la Lc. 2, 29-32, pe care noi le cântăm la sfârșit de Vecernie, sărmanul, le-a spus *din toată inima*, pentru că dorea să moară acum...

Slobozește-mă, Doamne, din lumea asta plină de dureri! Eliberează sufletul meu de trupul acesta foarte îmbătrânit, pentru că acum am văzut, cu ochii fizici și cu ochii inimii mai presus de toate, *Mântuirea Ta*, pe Iubitul Tău Fiu Iisus Hristos, Care este *Lumina noastră*, Lumina din seara acestui veac, a acestei lumi, care așteaptă cu dor...zorii zilei fără de final, ziua veacului celui veșnic, care va să vină!

Deci un moș foarte moș, Simeon...de 360 de ani și o văduvă de 84 de ani (Lc. 2, 37), a căror vârstă, însumată, era de 444 ani (reprezentând tot pământul, cel cu 4 puncte cardinale)...Îl așteaptă pe Domnul și nu băieți frumoși și sprinteni sau fete bucălate și bine fardate.

Ci pe Domnul, Cel care S-a făcut Prunc, pentru ca orice prunc să se facă fiul lui Dumnezeu după har, prin Botez, Îl primesc doar doi oameni în brațele lor...pentru că Îl purtau, în dorul lor, în mod neconținut.

Unii stau și se întreabă: *De ce creștinii ăștia căsătoriți sau monahii, avizi de mântuire...nu se plictisesc de atâta evlavie? Nu cumva cu toții sunt impostori, se dau de Sfinți, dar niciunul nu dorește sfințenia? Nu s-or fi plictisit toată ziua cu Doamne miluiește!, cu posturi, cu mersuri la Biserică, cu tot felul de pelerinaje la pupat Moaște de Sfinți?*

Și se întreabă astfel...pentru că ei nu așteaptă nimic...deși sunt așteptați și ei la rugăciune și la

²⁴ A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsfeb/02-03-sf_si_dreptul_simeon.html.

pupat de Moaște de Sfinți...de același Dumnezeu ca și noi.

Numai că, pentru a vrea să *Îl iei în brațe* pe Dumnezeu, să fii cu El, să trăiești și să mori împreună cu El, trebuie să ai un dor, un dor nespus, fără sațiu pentru El. Pentru că numai acest dor, această *mare harismă* te face să fii îndrăgostit lulea de Dumnezeu și să nu îți pese *de nimic* altceva decât de *Împăratul doririlor*.

Și răspunsul *crunt* pentru unii...*fericit* pentru alții, e că *Îl întâmpină* pe Domnul, pe 2 februarie 2010, cine *L-a întâmpinat* și în alți ani sau cine *Îl întâmpină tot timpul*, secundă de secundă, pas de pas, în inima lor.

Tot ei *Îl văd azi*, dacă *L-au văzut ieri*.

Și cei care *Îl văd pe El* întru slava Sa sunt *puțini*, pentru că *cei puțini*, cei care *vor*, cei care *vor cu toată inima* *Îl văd pe Dumnezeu* și vederea Lui nu e pentru oricine doarme în post.

Liturghia, slujbele sunt scrise de Sfinți, care știau la sigur, din experiență, ce înseamnă: *am văzut lumina cea adevărată* sau că *noi slujim împreună cu Sfinții Îngeri* sau că acolo, la un moment dat, acolo, pe altar, nu mai e *vin* și *pâine*, ci *Hristos cel viu*, în Trupul și Sângele Lui.

Cei care au scris slujbele nu au citat *pe alții*...ci au spus *din experiență*, pe lângă ce au primit, cu mare sfințenie, de la predecesorii lor.

Și de aceea când slujeau și făceau *un gest liturgic*, cum îl numim noi astăzi, nu dădeau așa, cu mâna prin aer sau prin apă, fără să simtă nimic, fără să vadă nimic, că...*asa e scris în Tipic*, ci când binecuvântau simțeau că *dau har* altora, când sfințeau apa *simțeau* și *vedeau* harul căzând în apă și când slujeau Liturghia *chiar slujeau* cu Sfinții și cu Îngerii. și cu Domnul și cu Prea Curata în primul rând, văzând cum slava lui Dumnezeu, harul, sfințește pâinea și vinul euharistice.

Pentru că atunci când *îți întâmpini* fiul sau prietenul la gară, pe Alexandru sau pe Augustina, nu

întâmpini trenul, nici aerul, nici o poză a lor...ci pe ei, în carne, oase și suflet.

Și te bucuri de ei, cu ei, zile, nopți, ceasuri...mănânci, bei, te veselești frumos, pentru că au venit ei...la tine.

Tu și el.

Tu și ea.

Hristos cu mine.

Hristos și noi.

Însă cine L-a văzut pe Hristos...ca să Îl îmbrățișeze în ultimul timp, deși am făcut slujbe, Liturghii, predici nenumărate?

Ce v-a spus Hristos, dacă L-ați văzut recent, ieri sau astăzi, extatic, dumneavoastră, iubiți frați și surori întru Domnul?

Aveți un mesaj de la El?

Spuneți-ni-l și nouă, vă rugăm frumos!

Însă, s-ar putea, ca dintr-o lume de miliarde de oameni, doar unul, doi, zece...sau niciunul (Dumnezeu știe!) să Îl fi văzut pe Hristos, pentru că și Hristos a dorit să i Se arate.

Noi, după cum știți, ne dăm de ortodocși, de credincioși, de valabili...dar Dumnezeu nu e de acord cu ce credem noi despre noi înșine.

El ne lasă în pace, nu ne dă niciun semn că ne cunoaște...dar noi o dăm înainte cu: Noi suntem ortodocși! Noi nu suntem ca episcopul cutare, care s-a împărtășit cu romano-catolicii și nici ca patriarhul cutare, care este ecumenist. Noi avem duhovnici mari și frumoși, noi le facem pe toate, suntem Îngeri...

Dar Dumnezeu ne lasă...fără niciun răspuns!

Noi: Da, Doamne, nu suntem noi cei mai nenorociți dintre ortodocși, noi, cei mai huligani, cei mai sfinți, mai sfinți ca toate Puterile cerești?! De ce nu ne bagi în seamă? De ce nu îi omori pe evrei, pe bapțiști, pe ecumeniști, pe fasciști, pe ăștia cu cipuri, pe antihriști, pe toți care nu sunt...ca noi?

Și Dumnezeu tace!

Pare că *doarme*...

Nu îi aude pe *răgnitori*, cum nu i-a auzit pe *preoții lui Baal*.

Noi: *Cum, Doamne, nu ne auzi pe noi?!!!! Dar nu suntem noi, ortodocșii Tăi, nu le facem noi pe toate, nu suntem noi semilunele de pe cer?!!!!*

Și Dumnezeu, *ghidușar* cu răgnitorii, nu zice nimic. Tace...

Însă Dumnezeu *nu tace cu toți*, după cum spuneam. Ci, cei care *împlinesc* poruncile Lui, pentru că *Îl iubesc* pe El, aceluia li se arată, *mai umbros* sau *mai deslușit*, întru slava Sa, în mod minunat și aceia *știu* ce face Domnul, cum *trăiește* Domnul și cum *vrea să fie întâmpinat*.

Acum nici nu trebuie să credem că, într-o clipă, dacă ne *sforțăm* cu toții...o să devenim *văzători de Dumnezeu*. Nu!

Însă când auzim că e praznicul Întâmpinării Domnului sau al Răstignirii, Învierii, Înălțării Lui, nu trebuie să credem că venim la *un spectacol din trecut*, fie el și *liturgic*...ci că *veim la El*, Care face și astăzi cu noi, în mod tainic, *ce a făcut* cu cei de atunci, de acum 2.000 de ani.

Pentru că El e *viu* mereu și va fi *viu* mereu.

Și Cel viu ne *întâmpină* pe noi astăzi cum a venit să îi *întâmpine* și pe Simeon și pe Ana.

Căci, mai *întâi* de toate nu cei doi *L-au întâmpinat* pe El, ci El, ca la fiul, fost *curvar*, *i-a întâmpinat pe ei*.

Pentru că El a venit din cer, nedespărțindu-Se de Tatăl și de Duhul, pentru ca să fie *prezent* la această...*întâlnire*.

El și astăzi e *punctual*: vine la *întâlnirea* cu noi. Numai că noi *tăiem frunze la câini* prin altă parte și nu știm că El e *aproape* de noi, de gura noastră și în noi, numai că trebuie să *dăm glas* chemării Lui.

Și El vine!

Vine mereu la noi!

Vine și când noi suntem *cam plouați*, *cam înfrigurați*, *cam ranchiunoși*, *cam lălâi la minte*, *cam fără bani*, *cam desconsiderați*...

El vine...și focul e în fața Lui, ca să judece viii și morții!

El vine și slava Lui e pentru unii *foc*, chin, disperare, enervare iar pentru alții e *mângâiere*, dulceață, feciorie, curăție, îndumnezeire.

El vine...întâmpinați-L!

Domnul din cer vine!

Descoperiți-vă mintea de gânduri lumești, ca să vă facă mintea *cer* al vederii Sale!

El vine *la noi* și *rămâne cu noi*...pentru că *deja a început* ospățul fără de sfârșit, în care fericit este cel ce stă *la masa* Mielului, ca să se bucure pentru veșnicie. Amin!

Predică la Duminica a 9-a după Rusalii
(2010)

Iubiți frați și surori întru Domnul²⁵,

vânturile vieții, adică grijile cumplite, necazurile, patimile de tot felul ne fac să ne temem, să avem mai puțină credință și îndrăzneală la Dumnezeu și să ne afundăm...în apa disperării.

Și vremurile noastre sunt astfel de *vremuri potrivnice* vieții cinstite, oneste, pentru că sunt pline de uragane, de știri rele, încât mâine nu știi de unde vei mai avea bani să trăiești *minimalist*, nu mai spunem de *lucruri deosebite*.

În timp ce unii își permit să se relaxeze...alții nu au cu ce *să supraviețuiască*. Și supraviețuirea aceasta ne face să ne gândim mai puțin *la suflet*, ci mai mult *la trup*.

De aceea ne afundăm în apa grijilor și ne facem tot mai mici la suflet...pentru că grija zilei de mâine ne depersonalizează.

Evangelhia zilei, Matei 14, 22-34, ne vorbește despre *afundarea în marea vieții* (de unde constatările de început ale predicii noastre), pe de o parte dar, pe de altă parte, ne reîncredințează, într-un mod magistral, de faptul că Domnul este *scăparea noastră*.

²⁵ Predică scrisă în data de 23 iulie 2010.

Sfântul Petru a strigat, în momentul când se afunda: *Doamne, mântuiește-mă!* (Mt. 14, 30, cf. GNT).

Și Domnul i-a amintit, în fața temerii sale justificate (valurile se năpusteau spre el...), că atunci când nu mai e *nicio scăpare*, credința în El *ne mântuie*.

Și în această situație, personal de dramatică, suntem puși față în față cu limitele noastre și, în același timp, prin credința în Dumnezeu, suntem ridicați peste ele.

Plata întreținerii, taxele care stat, medicamentele care ne țin în viață, bolile pe care ni le tratăm, calamitățile de tot felul, lipsa unui loc de muncă ne pun față în față cu *limitele* vieții noastre.

Ne simțim *părăsiți*, ne scade *cheful de viață* și *entuziasmul* față de ceea ce facem.

Suntem ca niște animale în cușcă, pentru că teama, grija, lipsurile ne *secătuesc* forța mentală și fizică.

Credința noastră însă, care presupune *un efort interior imens*, o mobilizare interioară uluitoare, e singura care ne face să trecem, ca pe o punte, peste această *stare grea* a vieții noastre, a celor care suferim tot felul de privațiuni și dureri.

Încredințarea în mâna lui Dumnezeu înseamnă *simțirea* harului Său și a conducerii Sale în viața noastră.

Încredințarea vieții noastre lui Dumnezeu înseamnă să mergem și noi *pe mare*, fără ca să ne *afundăm* în durerea sfredelitoare a grijii pentru ziua de azi și de mâine.

A claca în fața grijilor și a performanțelor tot mai inumane care ni se cer înseamnă ori a te sinucide ori a înnebuni ori a te resemna ca *un pion inutil*.

Însă Domnul ne propune altceva, mult mai profund și realist: *îndrăzneala credinței*.

Ne propune să mergem *mai departe*, chiar dacă ni se pare *imposibil* acest lucru, chiar dacă toate lucrurile *ne stau împotriva*, chiar dacă, în mod

aparent, nu mai avem *putere* să luptăm pentru viața și aspirațiile noastre.

Și când ne luăm îndrăzneala de *a ne lăsa* în mâna lui Dumnezeu, atunci se produce o mare *schimbare* în lăuntrul nostru: simțim că nimic nu ne mai *atinge*, chiar dacă greutățile, în primă fază, sunt *tot la fel de mari*.

Pentru că atunci, ca și Sfântul Petru, simțim că piatra credinței *nu ne afundă*, ci ne face să mergem *pe deasupra* grijilor, a fricilor, a lucrurilor care ne panichează, pentru că nu suntem *singuri*.

Mesajul Evangheliei de astăzi e acesta: nimeni nu ne poate *scoate* din mâna lui Dumnezeu, dacă ne dăm Lui cu toată credința și statornicia noastră.

Greutățile sunt mari și multe. Ne împresoară din toate părțile...Dar El *ne aduce* oamenii, și resursele, și situațiile în care viața noastră *se împlinește*.

De aceea mă rog ca Dumnezeu să ne dea *puterea* de a trece, mereu, pe fiecare zi, peste ceea ce pare, la prima impresie, a fi *imposibil*. Amin!

Predică la Duminica a 18-a după Rusalii
[2010]

Iubiți frați și surori întru Domnul²⁶,

Evangelhia de astăzi [Lc. 5, 1-11] mă provoacă să vorbesc despre *Dumnezeiasca Preoție* și despre *statutul actual al slujitorilor Bisericii* dar nu *cu bucurie*; nu cu inimă *împăcată*.

Căci contextul social românesc, din ce în ce mai secularizat și mai puțin afabil față de Biserică și de viața preoțească, îl consideră pe preot drept o *persoană revolută*, care nu se mai încadrează între vocațiile profesionale ale prezentului și pe care tinde să nu îl mai bage în seamă, tocmai pentru că nu e *profitabil* sau e un *obstacol* la o morală tot mai *relaxată*, adică *libertină*.

Iar ierarhia Bisericii noastre (episcopi, preoți, diaconi) și credincioșii și monahii ortodocși români pendulează între două extreme: *tentația materialistă* și confortabilă, în care fac *pact interior* cu păcatele lumii și coabitează cu ele la modul luxuriant, fără să se mai vadă prea multe semnalmente ale unei vieți ortodoxe sau *tentația spiritualistă*, în care nu se

²⁶ Predică scrisă în data de 24 septembrie 2010.

doresc contacte *prea mari* cu viața socială, culturală, politică a României, pentru că atât viziunea asupra trupului, cât și asupra vieții și a racordării la social sunt defectuoase.

Tocmai de aceea întâlnim foarte rar oameni *echilibrați*, care să înțeleagă atât rostul banilor, al sănătății și al vieții sociale dar, în primul rând, rostul ascezei și al teologiei în viața lor.

Pentru că *extrema spiritualistă* se angajează într-o *asceză fără trup*, pe când *cea materialistă* într-o *viață trupească fără spirit*.

Și când nu vedem trupul și sufletul nostru *la un loc*, având grijă de amândouă, tocmai de aceea preotul sau monahul sau creștinul practicant sunt niște *curiozități neavenite* în plan social și economic.

Cel credincios e considerat drept *un înapoiat*, care aderă, din fanatism, la o credință și o morală stricte, pe când preotul e considerat *un ignorant* și *un profitor*, care trăiește de pe urma unor *creduli*.

Nu putem să scoatem din această ultimă frază dureroasă adevărul că există *multă ignoranță* și *amoralitate* atât în rândul credincioșilor cât și al ierarhiei Bisericii, poate puțin *prea multă* pentru secolul al XXI-lea.

Însă, pe de altă parte, nici nu putem fi *de acord* cu ea, pentru că mulți membrii ai ierarhiei bisericești și dintre credincioșii și monahii Bisericii sunt oameni *de mare calitate spirituală* și *intelectuală*, oameni foarte muncitori și integri, care nu au nimic de-a face cu *viața în neorânduială*.

Însă, când pe stradă sau la vreo slujbă sau în mass-media sau în online suntem atacați frontal și ni se spune: *voi, popii, care faceți și dregeți în ascuns iar în Biserici vă dați de Sfinți...și Biserica voastră Ortodoxă, care e avidă de bani și care face Biserici peste Biserici și nu se uită la situația socială de acum...înghițim durerea cu toții, chiar dacă nu toată ierarhia sau toți credincioșii Bisericii sau monahii Bisericii Ortodoxe Române sunt hămesii după bani, destrăbălați, agramați, nesimțiți etc.*

Dar dacă unii fac, toți trag oprobriul pe spinarea lor...

Și înghițim în sec, suntem umpluți de rușine, pentru că oamenii au *multă dreptate* într-un anume aspect: unii *se lăfăie* în bani iar alții sunt *în pragul* sărăciei lucii, trăind de pe o zi pe alta.

Iar când sărăcia a crescut la asemenea cote în România, aproape *insuportabile*, iar Biserica e Trupul lui Hristos dar e *indiferentă* sau nu poate să facă *mare lucru* pentru oameni, atunci nu mai suntem *credibili* și nici nu ne *mai salută* oamenii pe stradă.

Dacă trec printr-un oraș, mai mic sau mai mare în reverendă, mă salută doar doi-trei copii de școală, impresionați de aspectul meu și vreo doi trei-bătrâni, din respect pentru *vechile obiceiuri* și cerșetorii *interesați* să îi ajuti.

Însă majoritatea e *indiferentă*, apatică când vede un preot, pe care îl consideră *un funcționar* și nu *un slujitor harismat* al lui Dumnezeu.

Nu știu cât va mai trece (probabil *foarte puțin* timp) și preoții ortodocși români vor constata cum e să decazi de la *statutul de slujitor* la cel de *cerșetor* sau de preot cu două sau trei joburi, în afară de slujba la Biserică. Pentru că tendința evidentă e aceasta: *preoții trebuie să muncească și nu să mai aștepte pomană de la stat sau de la oameni*.

Pentru că slujirea preoțească e înțeleasă astăzi și, pe viitor, cu atât mai mult, ca *o stare socială parazitară, în care preoții așteaptă bani de la oameni, pentru că zic ei trei lulele, trei surcele la Botez, Cununie sau Înzmormântare*.

Și când ni se va sista tuturor amărâțul de *ajutor social* de la stat (că asta e, și nu *salariu!*) și Biserica Ortodoxă Română va fi una dintre multe alte *asociații religioase*, care trebuie să se autofinanțeze, vom asista la *dărmarea pașnică, legală* a Facultăților de Teologie și a Mănăstirilor, care *a început deja și la lipsa fundamentală* a slujitorilor bisericești, pentru că preoția a început să devină și va deveni *o vocație falimentară*.

Pe timpul comunismului, fetele nu doreau să se mărite cu viitori preoți pentru că erau niște *ratați*, din punct de vedere ideologic, pentru sistemul comunist și, doar unele, de pe la țară, mai doreau așa ceva. Tocmai de aceea au fost *rari* preoții și preotesele *de vocație*.

Capitalismul nu ne consideră niște ratați *in principium* ci niște indivizi *fără utilitate* prea mare.

Tocmai de aceea ne va scoate *la muncă* din altare sau ne va pune să muncim în Mănăstiri până *la epuizare*, pentru ca să trăim *după o zi pe alta* și să nu ne mai ocupăm de *vocația* noastră: *teologia* și *viața dedicată* lui Dumnezeu și oamenilor.

Pentru că lumea capitalistă e o lume *liniară*, telurică și mormântal de perversă și de inumană și nu un perimetru *propice* vieții liniștite, organice.

Însă ea, lumea capitalistă, este *lumea noastră*.

Și vom fi *obligați* și nu *îndemnați*, să ne supunem unor *rigori* care vor schimba și mai mult fața Bisericii, pentru că ne va obliga, ca și ideologia comunistă, să ne *descentrăm* din viața cu Dumnezeu.

Iar dacă comunismul *ne-a scos din lume* și ne-a obligat să facem *doar slujbe* în Biserici, fără mari predici și fără luminare a maselor, pentru ca să nu îi *narcotizăm* cu *opiul credinței*, ideologia capitalistă, de asemenea *materialistă* până în măduva oaselor ca și ideologia comunistă, *ne scoate* din Biserici, pentru a *relativiza* viața liturgică și predicatorială a Bisericii, pentru ca să ne pună *la muncă* și la *activitate socială*, în ideea că „o să salvăm” lumea *fără ajutorul* lui Dumnezeu.

Iar noi, în duminica de față, trăim din plin versetul al 5-lea al Evangheliei zilei: „toată noaptea *am muncit* [și] *nimic n-am prins*”.

Pentru că, dacă nici 5% dintre ortodocșii români nu sunt *implicați* în viața și slujba Bisericii în mod curent, procentul statistic de 86% dintre români declarați *ortodocși* dar fără *practicare curentă* a credinței e un *procent falimentar*.

Iar o statistică falimentară înseamnă o Biserică mică în realitate dar cu o logistică instituțională mult prea mare.

Și, mai pe scurt, înseamnă că Biserica Ortodoxă, în ansamblu, *nu își face treaba*, pentru că nu mai convinge, nu mai prinde în plasa cuvântului pe oameni.

Și dacă continuăm să construim în acest ritm și să ne îndatorăm față de stat peste măsură, mai devreme sau mai târziu, vom vedea Biserici și Mănăstiri scoase de către fisc *la mezat*, pentru că nu suntem...*profitabili*.

Însă Biserica, cât și Școala, cât și lumea artei sau a cercetării științifice nu sunt instituții care produc mașini, avioane, castraveți îmbuteliați, hârtie igienică sau tomberoane ci produc *sănătate duhovnicească și mentală*, echilibru și cunoaștere de sine, lucruri frumoase și de bun gust, care sunt tot la fel de *benefice* precum cartofii prăjiți sau storcătorul de fructe.

În atare situație, dacă materialismul capitalist vrea să ne *astupe* creierul doar cu colesterol și ideologie, atât Biserica, cât și Școala, ca și oricare altă instituție care nu produce *materie* dar *înfrumusețează* mintea și sufletul, trebuie să reacționeze și să spună *răspicat*, că nu se poate trăi doar în trup, doar cu mâncare, sex și somn, ci și cu aer bun, cu dreaptă învățătură, cu artă și cultură, cu știință și perspicacitate.

Cred că trebuie să-i prindem pe oameni de suflet, de conștiință, de mintea și de inima lor cu adevărul dumnezeiesc al Bisericii, care îi sfințește pe oameni.

Și preoție, cât și monahism, din ce în ce mai mult vor face oamenii *de vocație*, care trăiesc și vor trăi *drame enorme* în mijlocul unei mări de oameni, care nu se lasă *prinsă* pentru Dumnezeu.

Domnul l-a chemat pe Sfântul Apostol Petru, și pe cei dimpreună cu el, și i-a făcut *ἄνθρωποις*

ζωγρῶν [*antropus zogron*, cf. GNT]/ *pescari de oameni* [v. 10].

Însă ierarhia Bisericii trebuie să *pescuiască* oameni, să îi pescuiască *nominal*, să îi determine, cu harul lui Dumnezeu și prin exemplul lor, ca să trăiască *cu și pentru* Dumnezeu.

Iar cum la noi, *ortodox* ajungi *prin filiație* și nu *prin convertire*, adică pentru că *te-ai născut* într-o familie ortodoxă și nu pentru că ai optat pentru *dreapta credință*, tocmai de aceea venirea la Biserică nu implică, cel mai adesea, și *schimbarea vieții*, voită și conștientă.

Și majoritari într-o Biserică locală, parohială, sunt cei care *au moștenit* credința dar nu o cunosc.

Nu o cunosc și nici nu vor să o cunoască cel mai adesea, pentru că *analfabetismul* celor în vârstă și *lenea* celor mai tineri sau maturi sunt *cocoane mari*.

Iar preotul, ori vorbește *la pereții iconizați* cel mai adesea sau la zidurile care îi *ricoșează* cuvintele și durerea ca un ecou grav, ori *se resemnează* și o lasă încolo *de predică* și *de viață religioasă* și o trece *pe muncă* și *pe distracție*.

Tocmai de aceea, discursurile preoțești sunt, cel mai adesea, ori *fals pietiste* ori *fals academice* ori *fals organizatorice*.

Sunt *vorbe pentru vorbe* și nu *pentru cineva anume*. Nu lovesc pe nimeni *în inimă*, nu pătrund la nimeni *în inimă* și toți rămân *la fel*.

Iar convertiții sau credincioșii conștienți și implicați în teologia, viața și istoria Bisericii se simt, paradoxal, *inadaptați*, tocmai ei, cei care reprezintă *comoara reală* a Bisericii, realii credincioși ai Bisericii Ortodoxe Române, pentru că oamenii Bisericii privesc *prin grila* banilor și a lejerității cel mai adesea și nu prin grila *acrivică* a teologiei și a vieții ascetico-liturgice.

Să mai fim *pescari de oameni*, totuși?!

Ce ne poate *întări* ca să suportăm atâtea *înjosiri*, o atare *sărăcie* și privire *disprețuitoare*?!

Câți pot fi *Paveli ai prezentului misionar* sau *noi Simeoni ai teologiei sfinte* a Bisericii, dacă chiar oamenii Bisericii *se luptă* unii cu alții?!!

Și cu toate acestea, cu tot acest *dramatism* al vieții Bisericii, care e o viață divino-umană foarte reală, cu o greutate inimaginabilă, mulți oameni ai Bisericii, slujitori, credincioși și monahi încearcă *să reziste și să trăiască o viață sfântă*.

Scriem, predicăm, slujim, ne rugăm, plângem, ne mâhnim, iubim și îndurăm, așteptăm și ne dăm cu totul lui Dumnezeu pentru ca slujirea și preoția noastră să fie *roditoare* de viață veșnică măcar în câțiva.

Corăbiile Sfântului Petru *s-au umplut de pești* încât erau cât pe ce *să se scufunde* [v. 7].

Noi dorim ca măcar *câțiva* să fie pescuiți, prin noi, pentru Domnul, pentru ca să aibă viață veșnică și încă din belșug.

Pentru că Domnul ne așteaptă să ne odihnească pe noi, pe pescarii și pe peștii raționali, întru Împărăția Sa cea veșnică și fericiți vom fi dacă vom fi *împreună* întru slava Sa.

Și ne rugăm ca Domnul *să ne umple* pe noi, pe toți, de *slava milostivirii* Sale celei prea bogate acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 20-a după Rusalii
[2010]

Bunica mea, Floarea Picioruș, adevărata mea *mamă*...cea care *m-a crescut* de la două săptămâni. Și care a cunoscut *durerea* și *singurătatea* văduviei...

Lc. 7, 11-16, cf. GNT²⁷.

11. Și a fost în continuare, că a mers în cetatea care se numește *Nain*. Și au mers împreună (συνεπορεύοντο/ *sineporefonto*) cu El și Ucenicii Lui și mulțime multă (ὄχλος πολὺς/ *ohlos polis*).

12. Însă pe când se apropiau de poarta cetății (τῇ πύλῃ τῆς πόλεως/ *ti pili tis poleos*)...iată!, că scoteau pe un mort, [care era] fiul *unul-născut* (μονογενῆς/ *monoghenis*)/ singurul născut al mamei lui. Și aceasta era *văduvă* (χήρα/ *hira*). Și mulțime mare (ὄχλος ἱκανός/ *ohlos icanos*) din cetate era împreună cu ea.

13. Și văzând-o pe ea Domnul, I s-a făcut milă de ea/ a fost mișcat de milă pentru ea (ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ/ *esplaghnistī ep' afti*) și i-a zis ei: *Nu plânge!* (Μὴ κλαῖε/ *Mi clee!*).

14. Și apropiindu-Se a atins sicriul (τῆς σοροῦ /*tis soru*). Iar cei care îl purtau au stat. Și a zis:

²⁷ Predică din data de 8 octombrie 2010.

Tinere (Νεανίσκε/ *neanische*), *ȕie ȕȕi zic, ridică-te/ scoală-te!*

15. Şi s-a ridicat mortul (ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς/ *anecatisen o necros*) şi a început să vorbească (ἤρξατο λαλεῖν/ *irxato lalin*). Şi l-a dat pe el (ἔδωκεν αὐτὸν/ *edochen afton*) mamei lui.

Iubiȕi fraȕi şi surori ȕntru Domnul,

asistăm ȕn cadrul minunii ȕnvierii fiului unul-născut al văduvei din Nain la o avanpremieră a propriei Lui morȕi, a ȕngropării şi a ȕnvierii Sale, pentru că *acolo*, ca şi *aici*, ȕn prim plan, e *o Mamă* şi *un...Fiu Preaiubit*, numit tot: *Monoghenis*, adică *Unul Născut*.

Şi dacă citim Evanghelia de astăzi ȕn relaȕie cu drama capitală a ȕntregii umanităȕi din Săptămȕna Preasfintelor Patimi ale Domnului ȕnȕelegem ȕntrucȕtva, deopotrivă, *durerea ȕnfricoşătoare* trăită de Domnul ȕn fiecare mădular al umanităȕii Sale şi ȕn sufletul Său cel prea iubitor dar şi umplerea umanităȕii Sale *de lumină necreată* cât şi a ȕntregii lumi raȕionale de *o cutremurătoare bucurie extatică*.

Pentru că noi ȕncercăm, după slabele noastre puteri, să trăim ȕn noi *durerile Sale* dar şi *bucuria imensă a ȕnvierii Sale*, toată atmosfera pascală grandioasă a Bisericii lui Dumnezeu.

Pentru că moartea Domnului, ȕn iconomia mȕntuirii, nu e un *subiect filosofic* sau *artistic*, atȕta timp cât biruirea morȕii de către Domnul e o ȕntreagă teologie a milei lui Dumnezeu, a modului ȕn care El S-a pătruns şi Se pătrunde de nevoia noastră de mȕntuire, de eliberarea de moarte, de diavol, de păcat, de stricȕciune şi de limitări de tot felul, pe care noi le resimȕim foarte acut.

Iar când Sfȕntul Luca vorbeşte despre mila Lui manifestată faȕă de tȕnăr şi faȕă de mamă,

trebuie să vedem *cu ochii iubirii* iubirea Lui pentru Mama Sa, care va fi tot timpul cu El, va fi și lângă Cruce, va fi cu El și în durerea morții dar și în febra căutării Lui și a bucuriei învierii Sale, cum a fost văduva din Nain.

Pentru că Domnul a scăpat-o pe văduva din Nain de *durere*: îi redă copilul, *mângâierea* ei, atâta timp cât nu mai avea soț. Și prin asta ne-a spus, în mod tainic, că îi va reda și Maicii Sale pe Bucuria ei, căci moartea nu putea *să Îl țină* în sălașul ei pe Împăratul slavei.

Și Mielușelul e redat Mielușelei celei rănite de durere (cum spun cântările ortodoxe), Maicii Fecioare, pentru că El Se redă pe Sine Însuși Maicii Sale și întregii umanități, arătându-ne tuturor, că moartea din dragoste pentru noi e *începutul învierii tuturor*.

Și că El, Cel care i-a arătat Tatălui, în umanitatea consubstanțială cu a noastră, întreaga dragoste și ascultare, e *începutul ascultării* și *al milostivirii* și *al îndumnezeirii pentru toți* aceia care vor să se facă, prin Fiul, întru Duhul Sfânt, fii iubitori ai Tatălui ceresc.

Și n-am putut să încep *o erminie de sine* a Evangheliei zilei, pentru că am fost *cuprins cu totul* de această *relație sfântă*, tainică, dintre minunea făcută în Nain și Preasfânta Sa moarte pe Cruce și Prealuminata Sa înviere.

Pentru că atunci, ca și aici, Domnul era *împreună* cu Ucenicii Săi și cu mulțime multă de oameni.

Mulțimea căuta *să vadă*, să audă, să înțeleagă ce spunea și făcea El. Ucenicii Săi, cu atât mai mult, doreau *să audă*, să înțeleagă, să vadă.

Și bine e *să auzi*, pentru *ca să faci ceea ce auzi!* Pentru că *mântuirea* e o continuă *adunare* de înțelepciune dumnezeiască și de viață practică.

Și pentru ca să ne mântuim trebuie să învățăm *să ascultăm* și să învățăm *să iubim* nevoița de a alerga după ascultarea și interpretarea cuvintelor dumnezeiești.

Însă când cauți să *Îl înțelegi* pe Dumnezeu, te întâmpină, mai la tot pasul, și dramele oamenilor.

Pentru că Domnul a venit și a vestit lumii tainele cele prea mari ale teologiei în timp ce a privit profund și a compătimit profund dramele și neștiința oamenilor și păcatele lor înfiorătoare.

Iar Sfinții Evangheliști au arătat această îmbinare dintre *teologie* și *milostivire* în viața Domnului într-un mod magistral în Sfintele Evanghelii, fapt pentru care și în ciclul anual al Evangheliilor duminicale minunile *se împletesc* cu predicile teologice și teologia e *în miezul* fiecărei minuni în parte.

Pentru că tocmai de aceea vorbim astăzi despre Domnul, Care *Se apropie* de sicriu și îi poruncește revenirea la viață tânărului mort: pentru ca să arătăm că *teologia e plină de viață sfântă* și că acolo unde există *sfințenie* există și *minune* și *schimbare continuă* a vieții și o preaminunată *mărturie* de iubire și de milostivire.

Iar teologia care nu are *milă*, care nu e *milostivă* și *solidară* cu neputințele și durerile umanității ci, dimpotrivă, propovăduiește, în mod arogant, crima, răzbunarea, extremismul, individualismul, disoluția societății, nu izvorăște *din harul* Treimii, Care e iubire tripersonală din veci și pentru veci, în cadrul aceleiași ființe dumnezeiești, și a Cărei iubire personalizează, umanizează și îndumnezeiește pe tot omul care *vine* în lumina Sa.

Și mă întorc la *mila* Lui... față de văduvă...

A văzut *în ea* pe *Maica Sa*...

Iar dacă în scurtele și concisele relatări despre *raportarea* Fiului la Maica Sa, atunci când era pe Cruce, nu Se vorbește despre *mila* Lui față de Maica Lui, de compătimirea Sa față de ea... aici găsim ceea ce acolo *lipsește*.

Pentru că în relatările răstignirii Domnului s-a dorit să se sublinieze *sobrietatea cuceritoare* a durerii celei prea pline de iubire a Fiului pentru umanitatea creată de către Sine, fără exprimări care

să dilueze tăria răbdării Sale cât și *izvorul de viață veșnică* al Crucii.

Însă aici s-a vorbit despre *mila Lui* pentru văduvă, la învierea Sfântului Lazăr s-au văzut *lacrimile iubirii Lui*...pe când, pe Cruce, găsim doar *grija lui* pentru Maică, *grija* pentru viitorul ei și nimic despre *ce simțea atunci* pentru ea...

Nu se spune acolo nici *ce simțea* pentru noi...pentru *fiecare* dintre noi...

Însă taina acestei *tăceri* e aceasta: că Hristos Dumnezeu *ne-a purtat pe toți și a murit pentru toți* pe Cruce...și nu *preferențial*!

Tocmai de aceea nici *porunca dragostei* nu e *preferențială*, nu vizează numai pe soție, pe copii, pe părinți, pe bunici, pe rude și câțiva prieteni, ci îi cuprinde și pe *necunoscuți*, și pe *vrăjmași*, și pe *eretici*, și pe *păgâni*, adică pe toți cei care au fost, sunt și vor fi...

Și cum e atât *de imensă* iubirea Lui pentru noi, tot la fel de imensă e și *ucenicia* la această poruncă a dragostei, pe care trebuie să ne-o încorporăm pas cu pas, acum și în întreaga veșnicie.

Fapt pentru care, pe fiecare zi, din ce în ce mai mult și mai coplesitor, înțelegem grandioasele cuvinte ale Domnului că *trebuie să fim ca Tatăl*, plini de același gând și de aceeași sfîntenie.

Cel mort s-a ridicat, a început să vorbească și a redevenit...*fiul mamei sale*.

Lacrimile s-au scufundat într-o imensă și neașteptată bucurie.

Iar această minune și această bucurie imensă nu trebuie văzute ca *actele de forță* ale unui Dumnezeu, Care vrea să facă minuni, pentru că poate să le facă...și face minuni.

Pentru că *mila*, adică *iubirea* lui Dumnezeu și nu *forța goală*, impasibilă a Sa au stat la baza învierii acestui tânăr.

Și orice minune nu este *o expresie a forței* sau *a capriciului* sau *a răutății* lui Dumnezeu ci *a iubirii*

lui Dumnezeu, a milei Sale infinite, pentru a ne arăta în cadrul fiecărei minuni că *viața cu Dumnezeu e singura de dorit* și că *ea e scopul pentru care am intrat în existență prin naștere*.

Fiindcă am fost creați pentru *viața cu Dumnezeu* și nu pentru moarte!

Iar Domnul moare pe Cruce pentru moartea și păcatele noastre, pentru ca să *învingă* moartea și păcatul și să îl rușineze pe Satana, cel care a ispitit spre păcat atât pe Îngeri cât și pe oameni.

Crucea Domnului este *o intrare în viață*, în viața veșnică, o readucere a noastră în demnitatea de fii ai Împărăției lui Dumnezeu, pentru că înviind din morți a redeschis Raiul/ Împărăția pentru toți.

De aceea trăim atâta *bucurie* în ziua Învierii Domnului și în zilele pascale, săptămâni la rând: pentru că învierea și viața și bucuria în slava lui Dumnezeu sunt tot ceea ce *contează*, tot ceea ce e *important* acum și pentru toți vecii pentru noi și pentru întreaga creație.

Iar mama care își primește fiul din brațele morții, mai presus de așteptare, e imaginea clară a clipei învierii morților, a tuturor morților, când toți vom învia și vom fi în trupuri transfigurate.

Căci minunea ne deschide spre bucurie, pentru că iubirea conduce spre bucurie.

Iar bucuria e comunională, e cu toți, nu e *singuratică*.

Numai că pentru *bucuria comuniunii* fiecare dintre noi trebuie să avem *haină de nuntă*, adică trebuie să fim plini de har și de iubirea lui Dumnezeu.

Iar pentru ca să te îmbraci *în lumină* trebuie să suferi crucificarea continuă a ascultării de Dumnezeu.

Pentru că numai această ascultare, care împlinește voia lui Dumnezeu, ne umple de lumină, de înviere interioară, ne unește cu Sine și ne face fii ai Împărăției celei veșnice.

Trebuie să murim ca fiul din Nain, pentru ca să înviem întru harul lui Dumnezeu!

Trebuie să murim *în bine*, ca oameni ai binelui, plânși de către toți.

Adică moartea noastră să fie resimțită ca o *traumă*, ca o mare durere, pentru ca bucuria *reîntâlnirii*, în Împărăția lui Dumnezeu, să fie copleșitoare.

Și acest *Nu plânge!*, de multe ori, îmi este *alinare*, ca și alt cuvânt, care este prefațat de acesta: *Bucurați-vă!*

Și asta vă rog, pe fiecare dintre dumneavoastră: să nu plângeți *mai mult* decât *vă bucurați* întru Domnul!

Plânsul dumneavoastră să se umple de bucuria iertării și a milostivirii lui Dumnezeu, dacă plânsul este după El! Amin.

Predică la Duminica a 24-a după Rusalii
[2010]

Iubiți frați și surori întru Domnul²⁸,

Evangelia de astăzi (Lc. 8, 41-56) ne arată că în două mii de ani lumea nu s-a schimbat mai deloc în ceea ce privește *căutarea minunii și a vindecării*.

Pentru că și astăzi dorim o *minune*, dorim să se petreacă ceva *incredibil* în viața noastră, cu totul dumnezeiesc sau dorim să scăpăm de o tumoare malignă, de o insuficiență la rinichi sau avem nevoie de un transplant de inimă.

Tocmai de aceea căutăm donații, sponsori, oameni de bine, care să ne ajute pentru operație...sau ne dorim o minune, o imensă minune, ca mama, soția, bunica, soțul, copilul, vărul, prietenul, duhovnicul...să nu ne moară.

Să nu ne moară...cel drag, cel iubit!

Și când căutăm minunea pentru cineva iubit...ne asemănăm lui Iairos, arhontelui/conducătorului sinagogii, care nu s-a mai uitat la faptul că Învățătorul este...*dușmanul* lui, *dușmanul ideologic*, a trecut peste toată mândria și ipocrizia

²⁸ Predică scrisă la data de 4 noiembrie 2010.

lui, din dragoste pentru fiica sa...și I-a cerut ajutorul.

Și atunci când doctorii sau oamenii legii ne-au mâncat banii și noi tot *nefericiți* și *trști* suntem...*dăm fuga* la Biserică, ca să cerem *ajutor* și *vindecare* și *dreptate*...de la Cel singur Bun și Iubitor de oameni.

Pentru că în ambele cazuri (*vindecare* și *înviere*) s-a apelat la Hristos Dumnezeu ca *la ultima instanță*.

Și Dumnezeu este *ultima instanță* întotdeauna...cât și *prima* la care trebuie să apelăm.

Numai că noi apelăm, cu precădere, doar *la final*, pe patul morții sau la sfârșitul vieții și nu de mici, nu de tineri...

De ce? Pentru că suntem *prea puțin serioși*...și avem *prea puțină* credință și demnitate...

De aceea *tot amânăm* pocăința, mersul la Biserică, spovedirea, împărtășirea cu Domnul, schimbarea, *cumințirea* noastră...dar vrem minuni, vrem să trăim *bine* și Dumnezeu să nu ne *lovească* deloc cu vreo boală, cu vreun incendiu, cu vreo moarte prematură în familie.

Însă după cei 12 ani de chin și de răbdare ai femeii, după ce văzuse cât de *neputincioasă* e știința medicală în cazul ei și după ce se *maturizase* enorm de mult...*se apropie* de Domnul și se umple de puterea vindecării și a iertării Lui.

Cu siguranță, femeia se putea vindeca și mai înainte, cu harul lui Dumnezeu.

Sfântul Luca vorbește despre această minune tocmai pentru ca să arate că harul dumnezeiesc se procură *prin atingere* de trupul Domnului, cum se procură și prin *atingerea* de Sfintele Moaște sau prin primirea Sfintei Euharistii.

Materia trupului Său era plină de harul dumnezeirii Sale. El era Dumnezeu și om în mod real, cu adevărat și harul dumnezeiesc l-a primit prin credința ei plină de *îndrăzneală iubitoare*.

Adică Dumnezeu nu vrea să așteptăm minunile...ci să venim spre ele. Dar nu să venim la Biserică ca să trăim minuni...ci pentru ca să trăim continua minune de a ne schimba viața în mod continuu.

Dacă, spre exemplu, mă duc cu autocarul și cu avionul prin toată lumea, ca să mă închin la Sfinte Moaște, dar eu nu îmi sfințesc viața, nu voi scăpa de patimi și de draci pentru că *m-am închinat* la Sfintele Moaște, ci, dimpotrivă: se vor înmulți obsesiile și ispitele mele.

La fel, dacă mă întâlnesc cu zeci, sute de oameni Cuvioși, Sfinți și ascult tot felul de cuvinte și de predici de la ei...nu voi ajunge niciodată *ca ei* sau unul care încerc să trăiesc duhovnicește...dacă nu mă voi lupta, în mine însumi, zi și noapte și nu cu pauze, cu fiecare patimă, cu fiecare gând, cu fiecare erezie, cu fiecare pornire a mea tâmpită, cu fiecare vis, nălucire, părere a mea extremistă.

Deci nu dacă mă plimb...și dacă citesc...și dacă mă bucur de compania celor Sfinți...mă sfințesc...ci dacă toate acestea mă schimbă, mă umplu de har, mă fac frumos.

Și noi știm că nu suntem frumoși și nici Sfinți...chiar dacă ne învărtim toată ziua prin Biserici, chiar dacă slujim în altarele lui Dumnezeu sau chiar dacă avem un mare renume.

Noi știm, cu vârf și îndesat, că suntem niște iaduri umblătoare, că suntem niște netrebnici farisei...dar ne facem că nu e așa.

Însă e chiar așa! Suntem prea proști, prea nesimțiți, prea șmecheri cu Dumnezeu...

Nu mai zic...între noi...

Și Iairos s-a mințit toată viața...la fel ca noi!

Însă când și-a văzut fiica pe moarte, fără nădejde de vindecare...și ea avea circa 12 ani, încă o copilă...a alergat la Domnul, pentru că știa că moartea...e o barieră dincolo de care nu mai avea acces.

O, da, și pentru noi, deși suntem *creștini*, oameni care spunem că credem și mărturisim *învierea morților*...moartea este o *sperietoare de nota zece*!

Și noi dorim să *scăpăm* de moarte cât mai repede...pentru că ea *ne strică* toate socotelile, toate ambițiile noastre puerile, toată dezmățata noastră alergare existențială.

Și când suntem puși cu botul pe labe de către Dumnezeu, când simțim că *moartea e...drumul nostru sigur spre Iad*, tocmai atunci țâșnește în noi conștientizarea *importanței vieții*.

De aceea, *disperarea* din fața morții este o imensă *rămânere cu noi înșine* într-o lucidă conștientizare de sine.

Și în aceste clipe foarte dramatice, când mulți acum se dezmeticesc puțin, pe ultima turnantă...au nevoie de *sprijin*.

Și în aceste puține clipe...dacă ai omul *potrivit* lângă tine, pe un duhovnic, pe un om al lui Dumnezeu, pe un om care *să te învețe* să răscumperi *ceva timp*...primești o *alinare imensă*, un *sprijin*.

E uluitor *câte poți să faci*, ca preot, pentru un om muribund! Pentru un om care mai are o săptămână, trei zile, o zi, o jumătate de oră...Minuni în lanț....

Însă, pe de altă parte, fiecare zi cu Hristos Dumnezeu, fiecare zi în care *te lupți* cu patimile din tine...e o zi cu minuni.

Tocmai de aceea Evangheliile noastre duminicale sunt cu minuni, cu vindecări, cu exorcizări...adică cu lucruri care *se petrec cu noi* tot timpul.

Și Sfinții lui Dumnezeu ni le pun, în continuu, în față, pentru ca să ne încredințeze că minunea, în Biserică, e o *cotidianitate* și nu...*ceva răzleț*...așa: *din când în când*...

La noi e tot timpul *minune*, schimbare, altceva...mai înțelegei ceva...îți mai dai seama de ceva...mai schimbi ceva...un fel de femeie atentă,

continuu, cu praful din casă, de pe mobilier, de pe tot ce e în jurul nostru.

Noi nu suportăm praful păcatului! Oricât ar fi de mic...îl luăm *la ochi*...și îl detestăm, ne pocăim pentru el, îl spovedim continuu.

Iar femeia aceasta (fără nume) bolnavă tot de 12 ani (12 ani copila...12 ani boala femeii) ne arată cum suportăm...și cât suportăm...și cât ne îndurerăm...și cât ne căznim cu noi înșine...

Ce muncă imensă este ca *să ne suportăm*, ca să ne *căram* în spate!

Facem eforturi, în mod zilnic, ca niște animale puse la jug, ca să ne *dispensăm* de fobii, de migrene, de greață, de oboseală, de tot felul de boli, frici, descurajări...

Ca să te *învingi*, zilnic, pe tine însuți, e o *imensă corvoadă*.

Și unii, într-o clipă, nemaisuferind durerea...se sinucid...

Nu trebuie să fii neapărat *dezorganizat mintal* sau cu cine știe ce *apucături* sau *instincte necontrolate* ca să *omori* pe cineva sau ca să te *sinucizi*.

Lucrurile se pot petrece *foarte repede*, în fracțiuni de secundă, fără să vrei, fără să *conștientizezi* prea bine...ca într-un vis...și apoi să rămâi *înmărmurit*...și să nu mai știi *ce să faci*...

La fel, patimile fine sau foarte năucitoare, din noi, ne atacă *ultrarapid*...

Păcătuiești într-o clipă...zici ce nu trebuie...faci ce nu trebuie...și *îți strici* familia, numele bun, faci o *nefăcută*...

Cum s-a putut întâmpla?! Însă e o întrebare fariseică. Adevărata minunare e alta: cum ne ajută Dumnezeu, în mod continuu, ca *să nu păcătuim* pe cât am vrea!

Și dacă ne analizăm serios, adică ce spunem și am vrea să facem la mânie sau la durere sau când

suntem ispitiți pe muchie de cuțit...ne dăm seama că suntem *mama delincvenței și a haosului*.

Însă nu sunt *detonate* atâtea bombe și nici *purtate* atâtea războaie și nici *violat* atâtea femei și nici nu *cad* bani din cer...pe cât gândim noi.

Pentru că de s-ar fi *împlinit* toate dorințele noastre, ale oamenilor...istoria ar fi fost, de foarte mult timp...*o tristă amintire*...

Cum spuneam și altă dată, femeia...suferea de o scurgere de sânge vaginală, era o *necurată* potrivit legii mozaice...dar și *o mare suferindă*.

Și Domnul nu o acuză că e *necurată* (cum ar fi făcut oamenii perversi care *roiau* în jurul Lui, care se închinau la litera legii...dar *nu îi ajutau* pe oameni, nu le *păsa* de ei), nici că s-a *atins* de El, nici că s-a *umplut de har* „illegal” (pentru că harul se primește prin credință...și ea l-a primit *legal*)...nu o acuză de nimic.

Nu o acuză ci o *binecuvintează*!

Îi spune să se umple și mai mult de pacea Sa.

Nici lui Iairos, Domnul nu îi ține predici, nu îl moralizează...ci merge *să îl ajute*, pentru că *cunoștea* durerea lui...și *dragostea* lui pentru fiica sa pe moarte.

Tocmai de aceea este *inacceptabil* să te faci că *nu vezi* durerea altora. Adică *să vezi* durerea, să o cunoști...și tu *să găsești pretexte*, legi, motivații cât mai stupide și bătărane ca *să nu ajuți*, ca să te arăți *un netrebnic*.

Și e *inacceptabil* și *inuman* să fii *insensibil* la durerile și nevoile oamenilor, pentru că Domnul, în fiecare predică a Sa și în toate minunile Sale ne spune să avem *inimă mare*, milostivă, plină de pătrundere pentru situația altora și nu *de piatră*, hâtră, de viperă.

Din v. 46 aflăm că Domnul face orice minune *prin harul Său* și că *îi știe pe toți* cei care se *împărtășesc* de bunătatea Sa, pe când din v. 48, că

adevărata vindecare se face prin credință, prin dreapta credință și că dreapta credință te umple de pace și de bucurie duhovnicească.

Însă vă rog să rețineți *starea...de spirit...* din v. 49...de la final...

Adică *ironia* celui care a venit din casa lui Iairos și îi spune acestuia că fiica lui *a murit...* fapt pentru care (și acum vine ceea ce trebuie să rețineți pentru clipele când *vi se râde în nas...*) nu mai trebuie să *Îl necăjească*, să *Îl supere*, să *Îl obosească* (μηκέτι σκύλλε/ *micheti schille*) pe Învățătorul.

Și în fața *ironiei bădărane* și a *lipsei totale de perspectivă...* Domnul îi cere lui Iairos: *neînfricare și credință*.

Adică, *să nu se teamă fără nădejde*, să nu se arunce în deznădejde ci *în credința* în El.

Și asta îi cerea *doar* până acasă, unde o va readuce pe fiica lui dintre morți...la o nouă viață.

Cei 3 (v. 51), care vor fi cu El pe muntele Taborului...intră cu El în camera celei moarte.

Domnul numește moartea ei *somn* (καθεύδει/ *catefdi*), pentru că va fi la fel cu *moartea Lui*: pentru scurt timp.

Iar pentru această *scurtă moarte*, care e un *somn*, nu trebuie să plângeți și să vă jeliți, pentru că Eu voi învia dintre cei morți, Eu, Lumina lumii, după cum o înviez și pe această tânără copilă!

12 ani are copila...și avem 12 Apostoli...și 12 luni calendaristice...Și tot de 12 ani femeia suferă...

Pentru că *Apostol* pentru alții ajungi prin *multă suferință* și prin *moartea pentru lume*, după cum și noi, fiecare dintre *creștini* murim lumii, pentru ca să trăim lui Hristos Dumnezeu *în fiecare clipă*.

Și trebuie să mori și să înviezi de multe ori într-o zi și de sute de mii de ori într-o viață...

Și trebuie să știi, deopotrivă, și *să suferi* pentru alții și din cauza lor, să înțelegi *motivele* pentru care trec cu șenilele nesimțirii lor peste

tine...dar și să *împarți alinare* altora, prin harul preoției tale și prin rugăciunile tale și prin sfaturile tale și prin darurile tale...

Trebuie să învățăm să fim și mai oameni...tot mai oameni...pentru că mergem spre Postul Nașterii Sale, al nașterii Celui care vine ca să ne învețe să fim...*tot mai oameni...* și *tot mai Sfinți...* în același timp.

Cum să fii *creștin ortodox...*și să nu știi să fii *elegant duhovnicește*?

Cum să fii inchiuzitor, lup, tâmpit, când *Fiul lui Dumnezeu* S-a făcut *Fiul Fecioarei*, pentru ca pe om, pe făptura mânilor Sale să o ridice în sânul Treimii?

Cum să nu te pătrunzi de *sfiala Fecioarei* și de *nețărnută dragoste* a Stăpânului?

Iar dacă *nu arătăm* virtuți ortodoxe...cum să mai sperăm că Biserica lui Dumnezeu va convinge lumea, că o va converti, când noi, mădularele ei, suntem *neconvertiți*, nesfințiți, mai rău ca păgânii?

Doar mama și tatăl copilei...și cei trei Ucenici (v. 51). Minunea învierii se produce în mod intim...pentru oameni sensibili...

V. 53 însă îi immortalizează peste veacuri pe nesimțiții care *râdeau* (κατεγέλων/*categhelon*)...pentru că *cunoșteau* că e *moartă*...

Însă, dacă, în mod empiric...cunoșteau moartea...nu cunoșteau și *stricarea morții*...sau *învierea*...

Și pentru că trăiau doar în timp și spațiu...și nu știau cum e să privești *din afară*...minunea învierii, produsă prin porunca Domnului (v. 54)...le *strică* pofta de răs...și de batjocură...

V. 55 vorbește despre *întoarcerea duhului ei* în trup. Însă *duhul* sau *sufletul* copilei se întoarce la porunca Domnului în trup (atestând astfel *moartea* copilei...dar și *învierea ei*)...

Și sufletele nu merg *după cum vor*, în mod autonom, printre planete și aștri sau nu rămân pe pământ, după moarte, ca *să ne sperie* pe noi, ci sunt conduse de Îngerii Domnului, *potrivit* vieții lor, în Rai sau în Iad.

Evangelhia zilei se termină cu *uimirea* părinților (v. 56).

Însă *uimirea* e una și *bucuria dumnezeiască* e alta, e ceva *mai mult*.

Tot la fel e bine *să ne uimească* suferința cuiva și răbdarea lui sau viața unui Sfânt, minunea petrecută la Sfintele Moaște cutare sau cutare sau la Icoana făcătoare de minuni din Biserica sau Mănăstirea cutare și cutare...

Însă, dacă rămânem doar la stadiul de *minunare interioară*...uităm repede ceea ce s-a petrecut, ce am trăit, ce am auzit...și văzut...

Minunea însă și contactul cu oamenii Sfinți trebuie *să ne cutremure* și *să ne lumineze* mintea, pentru ca să ajungem la concluzia că e nevoie de o *schimbare radicală* în viața noastră.

Trebuie să fim *cu totul alții!*

Nu cu jumătăți de măsură.

Nu cu un pas înainte...și 10 înapoi...

Ci *cu totul alții*, luptând cu toți cei care *ne stau împotrivă*...și cu toate greutățile...pentru ca să ne urmăm credința...despre care Domnul ne vorbește continuu în conștiința noastră.

Pentru că despre această *schimbare radicală* strigă Dumnezeu, prin toate slujbele Bisericii, în inima noastră.

Și dacă auzim glasul Lui, glasul iubirii Lui...nu trebuie să ne facem că *nu l-am auzit*...ci *trebuie să îl urmăm!*

Și cine *îl urmează*...are *ce povesti* despre experiențele sale cu Dumnezeu și cu oamenii bineplăcuți Lui.

Vă doresc să vă *bucurați* întru Domnul și să *mărturișiți tuturor* minunile Lui, dragostea Lui,

cuvintele Lui spuse în sufletele și în trupurile
dumneavoastră. Amin!

Predică la Duminica a 25-a după Rusalii
[2010]

Lc. 10, 25-37, cf. GNT²⁹:

25. Și, iată!, un *învățător al Legii* [νομικός/ *nomicos*], s-a ridicat ca să-L ispitească pe El [și] a spus: „*Învățătorule* [Διδάσκαλε/ *Didascale*], ce să fac [pentru ca] să moștenesc *viața veșnică* [ζωὴν αἰώνιον/ *zoin eonion*]?”

26. Iar [Iisus] a spus către el: „În Lege ce a fost scris [γέγραπται/ *ghegrapte*]? Cum citești [ἀναγινώσκεις/ *anaghinoschis*]?”

27. Și el a răspuns zicând: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău *din toată* [ἐξ ὅλης/ *ex olis*] inima ta și *în tot* [ἐν ὅλῃ/ *en oli*] sufletul tău și *în toată* [ἐν ὅλῃ/ *en oli*] puterea ta și *în toată* [ἐν ὅλῃ/ *en oli*] mintea/ înțelegerea ta, și pe aproapele tău ca pe tine însuși [ὡς σεαυτόν/ *os seafton*]”.

28. Și El i-a spus: „Adevărat ai răspuns! Fă aceasta și vei fi viu”.

29. Dar el dorind [ca] *să se îndreptățească pe sine* [δικαιῶσαι ἑαυτὸν/ *dicheose eafton*], a spus

²⁹ Predică scrisă în data de 12 noiembrie 2010.

către Iisus: „Și cine este *aproapele* [πλησίον/ plision] meu?”.

30. [Și] Iisus a răspuns [și] a zis: „Un om cobora de la Ierusalim în Ieriho și a căzut [între] tâlhari/ jefuitori, care [l-au] și dezbrăcat pe el, și răni [πληγὰς/ pligas] i-au făcut, [după care] au plecat și l-au lăsat *pe jumătate mort* [ἡμιθανή/ imitani].

31. Și, din întâmplare [κατὰ συγκυρίαν/ cata singchirian], un preot a coborât pe acea cale și văzându-l *a trecut de partea cealaltă a drumului* [ἀντιπαρῆλθεν/ antiparilten]!

32. Și, la fel, și un levit a coborât prin locul [acela] și văzându-l *a trecut de partea cealaltă a drumului* [ἀντιπαρῆλθεν/ antiparilten].

33. Dar un samaritean, călătorind [pe aceeași cale], ajungând la el și văzându-l, i s-a făcut milă [ἐσπλαγχνίσθη/esplaghnisthi] [de acesta]

34. și venind i-a legat *rănilile lui* [τὰ τραύματα αὐτοῦ/ ta trafmata aftu] [și] a turnat *ulei și vin* [pe ele]. Și punându-l pe el pe animalul său, l-a dus pe el într-un han [πανδοχεῖον/ pandohion] și a avut grijă de el.

35. Iar în a doua zi a scos și a dat doi dinari hangifului și i-a spus: Ai grijă de el și ce cheltui în plus, eu, întru/ la reîntoarcerea mea, îți voi răsplăti ție.

36. Cine dintre cei trei ți se pare ție a fi *aproapele* celui căzut între tâlhari?”

37. Și el a spus: „Cel care *a făcut milă* [ποιήσας τὸ ἔλεος/ piisas to eleos] cu el”. Și i-a spus lui Iisus: „Mergi și fă și tu *asemenea/ la fel* [ὁμοίως/ omios]”.

*

Iubiți frați și surori întru Domnul,

problema *aproapelui* și cea *a milei față de el*
ne vizează în mod permanent, pentru că moștenirea

vieții veșnice fericite sau a Împărăției lui Dumnezeu e problema continuă a tuturor generațiilor de creștini ortodocși, care caută, în mod zilnic, *să se pătrundă* de tot ceea ce trăiesc și *să pătrundă sensul* a ceea ce trăiesc.

Și Evanghelia de față, cu parabola ei foarte expresivă, tulburătoare, care pornește însă nu de la o *întrebare de conștiință* ci de la un gest de *bădărănie sufletească* al unui *învățător al Legii*, ne spune că *aproapele nostru* e *străinul* de lângă noi, față de care trebuie să ne comportăm cu simțămintele de conștiință ale inimii.

Pentru că esența mesajului evanghelic al acestei duminici se află în modul de a se manifesta al samariteanului, care nu trece *de cealaltă parte a drumului*, atunci când îl vede pe străinul...pe *jumătate mort*, ci *i se face milă de el* (v. 33), se umple de milă, e mișcat spre milă, mișcare interioară din care reies toate faptele de mare noblețe ale păgânului samaritean.

Fără doar și poate, Hristos Dumnezeu, prin tot modul de a construi parabola, dinamitează *buna încredere* în el a învățătorului de Lege, învățător care îl numește *Didascalos* pe Hristos dar nu la modul profund...

Cu alte cuvinte, nomicosul/ învățătorul Legii inițiază discuția ca de la *învățător* la *învățător*, unul *al Legii* iar Celălalt *părut nou*, recent, în fața Căruia vrea să *aibă dreptate*, adică să *aibă ultimul cuvânt de spus*.

Însă *Cel vechi și nou* în același timp, Hristos Dumnezeu, vorbește despre *nesimțirea* preotului și a levitului (corelativul *diaconului* de astăzi) dar *îl laudă și se identifică* cu samariteanul, cu străinul, cu cel de alt neam, cu păgânul, care e desemnat drept *autenticul credincios*, care nu se raportează la *litera unei legi* ci la...*nevoile omului* din fața lui.

Privit dintr-o *perspectivă social-religioasă*, chiar *politică*, în această situație Domnul pare un *liberal*, un om care nu își iubește *neamul*, care *necinstește profund* Legea și o *distorsionează*,

pentru că *evreul autentic* nu trebuia să aibă relații *atât de profunde* cu păgânii.

Și prin faptul că Domnul îi vorbește la modul *admirativ* despre samaritean și maximalizează *faptele lui* în detrimentul *credinței sale*, putea fi acuzat, foarte ușor, de tendințe *sincretiste*, *relativiste* și de *uzurparea încrederii* în orânduirea ierarhică a preoției lui Israel, dacă, în mod paradoxal, nici preotul și nici levitul/ diaconul *nu avuseseră milă* față de un muribund.

Întrebarea care ne răsare în inimă, imediat, în mod evident, e următoarea: Cum de i-a făcut *viața cu Dumnezeu*, pe preoții lui Israel, atât de *insensibili*, de nu mai puteau simți ce e *uman* să facă în fața unui muribund?

Și pentru că palma dată învățătorului de Lege este o palmă și pentru conștiința noastră, ne punem aceeași întrebare...*dureroasă*: Cum de ierarhia Bisericii Ortodoxe a ajuns *atât de secătuită de dragoste și de umilință*, când se bucură de atâta dragoste, sfințenie și milă în fiecare clipă, slujind la Masa Stăpânului?

Și când Domnul a inclus această *întrebare* în gesturile samariteanului ne-a atenționat asupra faptului că putem uita *esențialul*.

Adică marele privilegiu al intimității, *al vieții cu Dumnezeu*, pe care îl presupune viața preoțească...pentru *traiul de pe urma slujirii la altar*.

Și când nu-L mai vezi *pe Dumnezeu* din cauza *banilor și a lucrurilor primite* de la credincioși și din cauza *laudelor* pentru demnitatea ta ierarhică în Biserică, de aceea începi să vezi distorsionat lucrurile, în mod fals, considerându-i *credincioși* pe cei *lingușitori și nedrepti* pe cei care *nu îți ridică osanale*.

Însă *adevărata laudă* pentru un diacon, un preot sau un ierarh nu vine din aceea că sunt într-o demnitate bisericească și sunt înveșmântați cu harul preoției și cu toate drepturile aferente, pentru că pe

acestea, fiecare dintre noi, nu le primim *după merit*, ci ca *dar de la Dumnezeu*, ci *adevărata laudă* vine din *faptele noastre*, adică din manifestarea vie, energică și cu multă subtilitate a credinței noastre.

Din acest motiv, gestul Domnului de a vedea *interiorul* samariteanului, *mila* lui față de muribund și manifestarea cu multă atenție și omenie față de acesta, nu a însemnat *relativizarea dreptei credințe a Legii*.

Pentru că Domnul nu a invocat *superioritatea* credinței samariteanului față de credința preotului și a levitului, ci a subliniat faptul că *realitatea interioară a dreptei credințe a Legii*, a cărei *esență* e *iubirea de Dumnezeu* și de *aproapele*, reafirmată și de *nomicos*, nu s-a regăsit la cei care aveau *dreaptă credință*.

Adică *pericolul maxim*, ieri și azi, e acela, ca în ciuda faptului că ai *dreaptă credință*, că ești în Biserica Ortodoxă, în Biserica lui Dumnezeu...*să simți* însă și *să te manifesti* ca un *păgân*, ca un *huligan*, ca un *impostor*, ca un *prost crescut*.

După cum, spre umilirea noastră, poți găsi un hindus *mai ascet* decât noi, un protestant *mai patrolog* decât noi și *mai iubitor de Scriptură* decât noi sau un catolic *mai milostiv* decât noi, deși ei sunt ori *păgâni*, ori *eretici* și pe ei îi *disprețuim*.

Da, Domnul extinde *atenția* credinciosului ortodox față de *toți oamenii* și ne învață să *ne asumăm* toate problemele oamenilor.

De aceea problemele creștinului ortodox sunt *globalizante*, nu doar *naționaliste*, fără ca asta să însemne că am relativiza *specificul fiecărui om* sau *al fiecărei nații* în parte în acest *compendiu de daruri personale* al umanității.

Însă cum, pe fiecare zi, îi cinstim prin slujbă pe Sfinți din diverse locuri ale lumii asta ne arată că Biserica Ortodoxă a tradus *în cult* și în *modul de a se raporta* la oameni, neamuri și la întreaga umanitate un mod *personalist-integrator* al fiecărei persoane, al fiecărei etnii și al tuturor la un loc în Biserica lui Dumnezeu.

Dar accentul *personalist* și *universalist* al preocupărilor noastre *personale* și *eclesiale*, ne atenționează Stăpânul și Domnul nostru, nu trebuie să vizeze *învățătura de credință* ruptă de relația ei *intrinsecă* cu *omul real*, cu omul așa cum îl găsim în mediul în care trăiește.

Pentru că, pe de o parte, trebuie să ne trăim credința cu frică și cu cutremur, ca pe cea care ne *fundamentează* relația vie, energetică/ harică cu Dumnezeu dar, pe de altă parte, trebuie să ne manifestăm față de oameni nu *în mod forțat*, nu pentru că *așa spune în Evanghelie* sau *așa ne-a spus duhovnicul nostru*, ci raportându-ne de fiecare dată la oameni, nu *cu cuvinte* și *gesturi prestabilite*, învățate pe de rost...ci după manifestarea conștiinței și a simțămintelor inimii față de cel din fața noastră.

Iar când Domnul îl laudă pe samaritean, îl laudă tocmai pentru aceasta: pentru că *s-a manifestat uman*.

Fiindcă *așa a simțit să se manifeste*.

Adică s-a manifestat uman pentru că era *om sensibil*, și nu s-a manifestat pentru că ar fi fost *preot* și, ca preot, *dă bine* să dai un 5 lei fiecărui cerșetor.

Fiindcă Domnul ne spune, în v. 27, că iubirea iese *din toată* inima, atunci când credința ne-a umplut de dragostea de Dumnezeu și de aproapele.

Și când avem *o inimă ortodoxă*, pentru că *trăim ortodox* în taina inimii noastre cu Dumnezeu și în relație cu *aproapele nostru*, adică *cu tot omul*, atunci poruncile *milosteniei trupești* și *sufletești*, așa cum le găsim în cărțile noastre de rugăciuni, nu mai sunt doar *niște fraze*...ci *esența inimii noastre*, modul în care inima noastră gândește și se manifestă.

Și tocmai de aceea *credința* sau *iubirea noastră* sunt doar *frazologice*, cuvinte ca să îți ia ochii, atunci când *viața ortodoxă* nu e văzută ca *viața deplin umană* și ca existența care *împlinește pe deplin pe om*, ci ca *o apartenență* la o Biserică...de care, din păcate, ești *departe cu inima*.

Domnul l-a iritat pe nomicos, cu siguranță, pentru că a construit imaginea unui *samaritean impecabil*, deși, fără doar și poate, nu toți samaritenii erau atât de *săritori* ca să ajute un evreu sau pe oricare alt om.

Și noi, adesea, în predicile noastre, ne referim la *o patimă* sau la *o virtute* în mod maximalist, privind-o în ultima ei esență, deși omul nu suferă numai de *o patimă* sau nu are doar *o virtute*, doar *un bine*.

Însă modul acesta de a prezenta lucrurile înseamnă a le sublinia *seriozitatea lor*.

Dacă vorbești despre *patimi* și *virtuți* trebuie să vorbești *serios* și *credibil*.

Fapt pentru care, deși era un răspuns împotriva *inimii lui*, învățătorul de Lege recunoaște că nu conaționalii săi au fost *milostivii*...ci cel care nu avea *lumina deplină a Legii* dar făcuse ceea ce *i-a dictat inima*.

Acesta a fost motivul pentru care și noi am tradus în v. 27, în mod acurat, pe *en oli*, pentru că iubirea trebuie să fie *în tot* sufletul, *în toată* puterea noastră de acțiune și *în toată* mintea/ înțelegerea pe care o avem despre oameni și lume.

Trebuie să fim cu *totul dragoste*, *în dragoste*, *plini* și *străbătuți* de dragoste, pentru ca *să ne manifestăm milos*, ca *oameni ai credinței*.

Tocmai de aceea nu toate actele prin care îi ajutăm pe alții au la bază *conștiința creștină*, adică dragostea, mila și înțelegerea profundă a modului cum trăiesc și simt oamenii.

Ca să ai această *milă față de oameni*, în mod autentic, trebuie să fii umplut de *mila* și de *dragostea* și de *sensibilitatea lui Dumnezeu față de oameni*, care e, de fapt, *mila noastră*.

Tocmai de aceea Domnul *se identifică* cu străinul samaritean pentru că El aduce *o milă străină*, dumnezeiască oamenilor, pornită din comuniunea și dragoste desăvârșită a Prea Sfintei

Treimi, Care nu a creat lumea ca să *Se distreze*, așa, ca pe un *experiment*, ci pentru ca să o păstreze în dragoste și în adevăr, în viața harului dumnezeiesc pentru veșnicie.

Din acest motiv, Domnul arată că *granițele Legii*, date tot de către El dar pentru oameni trăitori în alt context istoric, încă *strâmte*...trebuie *lărgite la maximum*.

Și El le lărgeste la maximum, pentru că face întreaga umanitate părtașă *dreptei credințe*...care naște *dreapta viață* în oameni.

Și când te mărturisești a fi un credincios, un slujitor, un om al lui Dumnezeu, care *Îl cunoști* pe El și *nu demonstrezi*, prin fiecare clipă a vieții tale, că tu ești altcumva, cu o altă perspectivă, care nu se pierde prin noroiul simțămintelor și al afacerilor maladive ale lumii, te dovedești a fi, de fapt, un om care...*își imaginează* că e om credincios.

Și mulți dintre noi ne imaginăm, din plin, că suntem niște *ființe angelice*, pure, nevinovate, niște *prețioși sfinți* ai lui Dumnezeu când suntem niște *perversi de nota zece*.

Și *perversitatea* noastră e *detectabilă*, pentru că ne alegem varianta cea *mai ușoară*, cea *mai lipsită de probleme*, în care suntem *cel mai puțin implicați* și *cel mai puțin responsabili* față de *trecerea noastră* prin fața altora.

De aceea, când suntem *constrânși* să *recunoaștem* că fumurile noastre despre cât de *credincioși* suntem...nu se regăsesc și în faptele noastre, trăim aruncarea în deznădejde, în tristețe, în ură și în invidierea celui care ne-a spus *adevărul crud* despre noi înșine.

Însă nu *mărturisorul adevărului* e de vină pentru *calamitatea noastră interioară*! Nu, niciodată!

Dacă devenim un *satanas/ un potrivnic*, care Îl tragem pe Dumnezeu la rost în pustiul inimii noastre sau un mic *inchizitor dostoievskian*, care credem că suntem în stare să *rectificăm* Evanghelia pentru că ea *nu mai încap*e în noi, înseamnă că am trecut de atâtea ori *pe lângă* sfințenia, curăția, înțelepciunea,

mila, măreția lui Dumnezeu, deși *i-am slujit tot timpul* Liturghii și Taine în Biserică.

I-am slujit, așadar, *tot timpul* lui Dumnezeu...dar n-am vrut niciodată să *Îl credem pe cuvânt*.

L-am lăudat, dar inima noastră a fost *departe* de El.

Am predicat *în numele Lui* și predica noastră nu a atins pe nimeni, pentru că ne-am predicat propria noastră *viziune redusă* despre Dumnezeu și despre *viața Lui* și nu pe Preamarele, Preaparaodoxalul, Multipreamilostivul și Preadesăvârșitul-întru-frumusețe Dumnezeul nostru.

Căci la urma urmei, Domnul nu aruncă oprobriul asupra ierarhiei lui Israel doar pentru *nemilostivire* ci, mai ales, pentru *o teologie lipsită de necunoscut, de incomprehensibil și de gesturi paradoxale*.

Pentru că lecția *mult prea necesară* a zilei noastre e aceasta: Biserica Ortodoxă trebuie să *demonstreze* că mai poate *surprinde* pe omul secularizat, adică să *demonstreze* că mai e *dumnezeiască și omenească* în același timp.

Pentru că, dacă *nu mai avem cuvinte* pentru lumea noastră, dacă nu mai știm *ce să-i spunem* sau orice îi spunem e *neconvingător* pentru postmodernul de astăzi...înseamnă că *nu mai avem contact direct* cu Dumnezeul nostru.

Iar dacă Dumnezeu, Căruia spunem că *Îi slujim*, *tace și nu mai înfierbântă* pe nimeni la *lucruri ieșite din comun, la asceză și la fapte cutremurător de frumoase*, înseamnă că ori El e *departe de noi* sau, mai degrabă, că noi nu avem *inimi prea largi*, paradoxale, pentru acest Dumnezeu al Părinților, Care a făcut minuni copleșitoare cu ei.

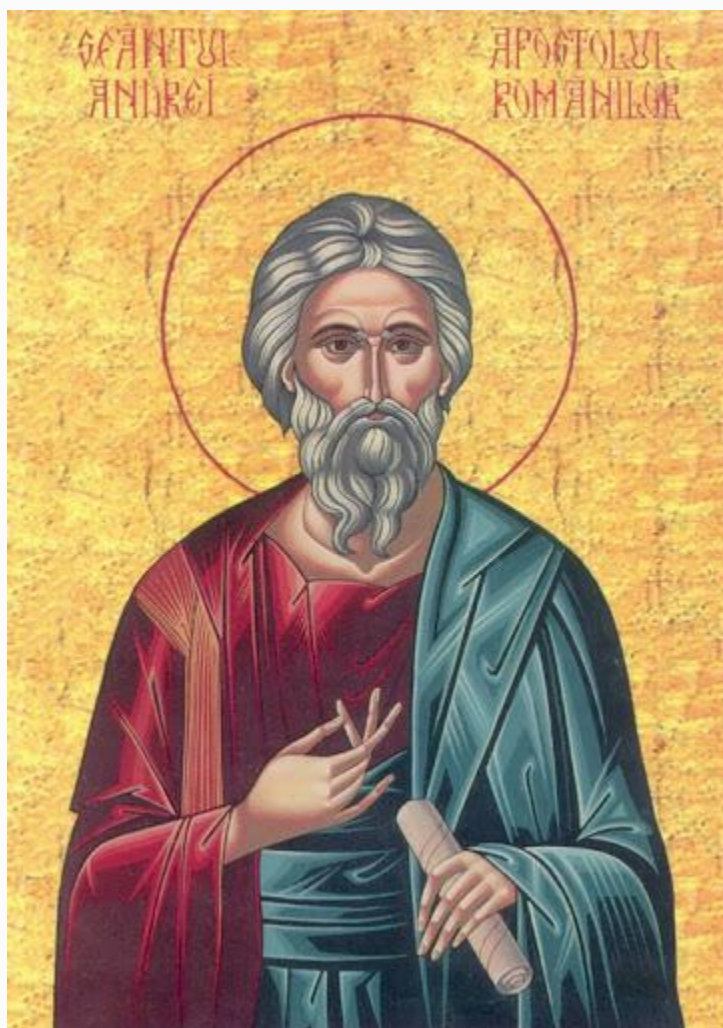
Și vreau să închei predica de astăzi...cu acest *răspuns responsabil*, pe care fiecare dintre noi trebuie să *Îl găsim* stând în fața lui Dumnezeu.

Și cred, mai mult decât în existența soarelui, că Dumnezeu oferă *un răspuns* fiecăruia dintre noi,

pe măsura *înțelegerii noastre*, despre cum *să nu ratăm...viața* cu El.

Adică despre cum *să nu trecem pe cealaltă parte a drumului...crezând că mergem cu Dumnezeu la braț. Amin!*

Predică la pomenirea Sfântului Apostol Andrei, *cel dintâi chemat la apostolat* [30 noiembrie 2010]

Iubiții mei³⁰,

cât de *bărbați* [Andrei vine de la gr. ἀνὴρ/ἀνδρός, *anir/ andros* = *bărbat*] la minte suntem, cât de bărbătoși la suflet, și bărbații și femeile, și înrădăcinați în iubirea noastră de credință și de neam, în comparație cu bărbatul acesta preaminunat, cu Sfântul Apostol Andrei³¹, care acum 2.000 de ani, din porunca Domnului nostru, ca *Apostol* al Său, a

³⁰ Predică scrisă în ziua de 29 noiembrie 2010.

³¹ A se vedea: http://www.vietile-sfintilor.ro/vieti/noiembrie/11-30-sf_apostol_andrei.html.

inițiat o predicare a credinței creștine pentru a dezrădăcina idolatria neamurilor...și a ajuns până la strămoșii noștri? Cum ar trebui să fim noi, ca Biserica și ca nație, cei de 2.000 de ani *ortodocși* pe aceste meleaguri?

Și nu sunt deloc *întrebări retorice!*...

Pentru că *în rădăcinarea* de milenii a credinței ortodoxe la noi ne face *și mai responsabili* față de cei care, nici până astăzi nu au cunoscut Ortodoxia credinței, datorită credinței lor eretice sau nu au trăit niciun fel de *creștinism*, oricât de *deformat* ar fi el, ci sunt tot *păgâni*, ca și cei de acum 2.000 de ani.

Iar *păgânismul* nu înseamnă altceva decât *ateism*. Pentru că *a nu te închina*, cu adevărat, lui Dumnezeu și a desconsidera Biserica Sa și orânduiala tradițională, de la Hristos până astăzi, a sfințelor slujbe și a întregului mod de a fi al Bisericii, înseamnă a face *nelucrătoare* mântuirea venită prin Hristos, a nega Evanghelia Celui născut în ieslea Betleemului.

Tocmai această *incompatibilitate fundamentală* dintre *păgânism* și *creștinism* i-a determinat pe Dumnezeieștii Apostoli să sufere toate pentru a vedea idolatria sfărâmată.

Și ca să îi faci pe cei, până mai ieri, *păgâni*, să își dărâme idolii, trebuie să îi convingi să privească *mai sus*, spre Treimea cea deo-ființă și nedespărțită, spre Tatăl, spre Fiul și spre Sfântul Duh, Dumnezeul nostru treimic, întru Care și prin Care sunt toate și ființează toate.

Cel dintâi chemat la apostolat...conform In. 1, 40, fratele Sfântului Apostol Petru.

Născut în Betsaida Galileii, *Betsaidă* care înseamnă *casa peștelui*, ca indicare a faptului că acesta era *un oraș al pescarilor* dar, mai întâi de toate, într-o semnificație mistică, aici e *casa Peștelui*, a lui Hristos, Care Și-a atras spre Sine de aici, pe Andrei, pe Petru și pe Filip, pentru ca să devină *vânători de oameni*, cum spun vechile traduceri liturgice românești.

Vânătorii mai întâi au fost *vânați* de Hristos Dumnezeu, pentru ca, mai apoi, cu aceeași dragoste preadumnezeiască să vâneze și ei inimile oamenilor.

Și Hristos Dumnezeu i-a vânat *cu plăcerea* de cele dumnezeiești și cu *harul preacurat* al sfințeniei pe Apostolii Săi și nu *cu bani*³², haine, demnități sau avansări ierarhice ci, dimpotrivă, cu atenționarea că *vor suferi multe*, ca și El, dar că lucrătorul *va fi încununat* de către El cu slavă veșnică.

Dacă Dumnezeiescul Petru era *un pescar căsătorit*, ca și tatăl său, Dumnezeiescul Andrei, Apostol și *al românilor* (pentru că nu e numai...*al nostru*), trăia *în feciorie*, ca *ucenic* al Sfântului Ioan Botezătorul. Aceasta era starea sa *socială* la întâlnirea cu Domnul.

Cel care îl *orientează* spre Hristos pe Andrei e tocmai Sfântul Ioan Botezătorul, care mărturisește despre Domnul că e „Mielul lui Dumnezeu” [ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ/ o Amnos tu Teu, In. 1, 36, cf. GNT].

O referință directă la Is. 53, 7: „ca un miel înaintea celui care îl tunde pe el” [ὥς ἄμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν/ os amnos enantion tu chirontos afton, cf. LXX], tot capitolul acesta *profetico-hristologic* fiind o *subliniere* constantă a faptului că Mântuitorul nostru *va suferi imens* pentru noi, pentru mântuirea noastră.

Curăția și *jertfa* sunt la un loc în ființa *mielului*, miel care era adus spre jertfă și care trebuia să nu aibă meteahnă/ vătămare/ boală, pentru că era o *image simbolică* și o *vorbire profetică* despre *Mielul lui Dumnezeu*, Care atotcurat fiind, fără să fie contaminat de morbul/ de boala păcatului, putea să Se aducă pe Sine *jertfă curată* întru bună mireasmă Tatălui, ca *împăcare* a lui Dumnezeu cu oamenii.

Și cel feciorelnic, auzindu-l pe Ioan, cel plin de feciorie și de asceză și de har dumnezeiesc,

³² Idem: <http://www.teologiepentruazi.ro/2010/11/29/predica-la-pomenirea-sfantului-apostol-andrei-cel-dintai-chemat-la-apostolat-30-noiembrie-2010/>.

vorbind despre *Mielul lui Dumnezeu, Cel care ridică păcatul lumii...* împreună cu un alt ucenic al lui Ioan au mers după Domnul [In. 1, 37].

Și Andrei s-a convins imediat de faptul că Iisus e Μεσσίας/ *Messias*, că e Cel despre care vorbesc Prorocii, fapt pentru care astfel i l-a și vestit lui Petru [In. 1, 41].

Și prin aceasta s-a făcut *călăuză* fratelui său Petru *spre* Hristos, după cum, fiecare dintre noi, suntem chemați spre a fi *pridvorul de intrare în Biserică* pentru alții.

Pentru că *pridvorul* nu e încă *pronaosul*, locul unde se ține vasul pentru Botez și unde se spun Molitvele de exorcizare pentru catehumeni și unde cei botezați, direct sau prin nașii săi, se leapădă de Satana și se unesc cu Hristos și mărturisesc Crezul Bisericii.

Ci *pridvorul* e *înaintea* pronaosului, o mică sală, la intrare în Biserică sau locul în care...intri pe ușa Bisericii.

Tocmai de aceea, după cum Andrei *i-a vestit* lui Petru pe Hristos, și *i-a arătat calea*, adică *ușa de intrare* în Biserică, fiecare dintre noi, din grijă pentru mântuirea oamenilor, adică pentru viitorul lor eshatologic, pentru starea lor în veșnicie, trebuie să mărturisim *direct* și *indirect* pe Hristos Dumnezeu altora, pentru ca ei să înțeleagă că trebuie să intre *pe ușa* Bisericii, pentru ca să fie cu Cel pe care inima lor *Îl caută*.

Și când există *căutări adevărate*, reale, profunde, trebuie să le indicăm oamenilor, cu delicatețe și bucurie, pe Dumnezeu, adică Bucuria, Liniștea și Fericirea lor.

Iar a nu face aceasta înseamnă a fi niște *criminali*, care îi lăsăm pe oameni *în tristețe* și nu le dăm să aibă *bucuria cea veșnică*.

Pentru că Părintele nostru cel preafrumos, Andrei, Apostolul, nu a ținut *bucuria mântuirii* doar pentru sine, ci *a împărtășit* bucuria adevărului și a descoperirii primite prin Ioan, apoi confirmată

deplin de către Domnul, spunând că Mesia e...acolo, *lângă ei*, și lui Petru, fratelui său!

Și astfel bucuria aceasta preacurată, preasfântă *de adevăr* s-a extins și la Dumnezeuiescul Petru și la milioane de oameni a-i istoriei, dar iată că *nu îndeajuns de mult!*

Fiindcă numărul ortodocșilor e *mic*, în comparație cu al eterodocșilor și al păgânilor de pe întreg mapamondul.

Și acest *număr mic*, care a început să se formeze de la Apostoli, trebuie continuat de fiecare dintre noi printr-o *mărturisire totală* a vieții noastre.

Căci nu e de ajuns doar o discuție, o predică, o faptă de milostenie, un dus la Biserică!

Nu sunt de ajuns nici mii de predici, nici mii de fapte bune...până când oamenii, mai mici sau mai mari, mai deștepți sau mai puțin deștepți, bărbați, femei, copii și bătrâni *nu cred* în credința adevărată, nu devin *membri* ai Bisericii prin Botez și *exemple* de viață ortodoxă.

Până când nu se întâmplă acest lucru, adică până atunci când omul credincios nu devine, la rândul său, *un focar* de viață autentic ortodoxă pentru alții, un deschizător de drumuri pentru alții, unul care *îi conduce* și *îi orientează* spre Hristos, nimic nu e *de ajuns!*

Și Apostolii au trăit și au suferit și au murit cu conștiința aceasta *delicată* față de Hristos și față de oameni: că *nimic nu e de ajuns pentru mântuirea oamenilor*.

Fapt pentru care nu ne putem culca nicicând pe-o ureche, nu avem dreptul să ne dezamăgim nici de alții și nici de noi până într-acolo, încât să nu mai fim *ortodocși* și să nu mai propovăduim și altora *adevărul mântuitor*.

Ci Sfinții fiecărei zile, *cu putere* și nu *în mod tacit*, ne vorbesc despre *vorbirea cu Dumnezeu* și despre *vorbirea despre Dumnezeu*, rugăciunea întărind predica și predica întărind rugăciunile multora.

Și predica nu e numai aceasta, pe care o fac preoții în Biserică sau prin canale media, ci predica e a tuturor, a tuturor creștinilor ortodocși, care trebuie să ducă mai departe mesajul preoților și să îl înmulțească cu experiența și bucuria lor, pentru ca toți să se bucure, să tresară de bucurie dumnezeiască auzind *cuvântul mântuirii noastre*.

După pogorârea harului Sfântului Duh, Sfântul Andrei, Părintele nostru, propovăduiește în Bitinia³³, adică din Hrisopolis³⁴ și până în Nicomidia³⁵ și Niceea³⁶, în părțile Mării Negre, în Calcedon și Bizanț³⁷, în Tracia³⁸, în Macedonia³⁹ și Tessalonic⁴⁰, în Tessalia⁴¹, Farsala⁴², Elada, Zitunion, Ahaia⁴³, Paleapatra.

Noi trebuie să facem *eforturi de memorare*...pentru ca să reținem mulțimea orașelor sau a țărilor prin care a trecut și a propovăduit Sfântul Andrei...și nu ca *un bine-primit*, ci ca unul care lupta împotriva *creдинței strămoșilor* celor pe care îi evangheliza. Însă: *spre binele lor!*

Pentru că există o *luptă bună*, cea de *evangelizare prin dreapta credință* a eterodocșilor și a păgânilor și o *luptă rea*, împotriva lui Dumnezeu, aceea de a *dezevangheliza* lumea, de a *ne depărta* de Dumnezeu și de naturalețea noastră creațională.

Cred că ar fi ceva *de prost gust* să credem, că *putem să înțelegem* greutățile prin care a trecut Preadumnezeiescul Andrei în propovăduirea sa.

Nu, nu cred că putem să le înțelegem!

Și nici nu cred că trebuie să ne imaginăm că am putea să facem ceva *asemenea lui*, numai printr-

³³ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Bitinia>.

³⁴ Idem: <http://www.newadvent.org/cathen/03743a.htm>.

³⁵ Idem: <http://ro.orthodoxwiki.org/Nicomidia>.

³⁶ Idem: <http://ro.orthodoxwiki.org/Niceea>.

³⁷ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantinopol>.

³⁸ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Tracia>.

³⁹ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Republica_Macedonia.

⁴⁰ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Salonic>.

⁴¹ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Tesalia>.

⁴² Idem: <http://en.wikipedia.org/wiki/Farsala>.

⁴³ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Prefectura_Ahaia.

o *comasare de instituții de evanghelizare*, cum încearcă să facă neoprotestantismul actual.

Nu, nu trebuie să ne imaginăm că toți *trebuie să facem ceva...aidoma Apostolilor*, mergând la propriu, din localitate în localitate și din țară în țară, ci mulți dintre noi trebuie să facem *în locul nostru*, acolo unde suntem sau prin cărțile noastre sau la nivel online lucruri gândite *a fi pentru toți*...și nu doar cu amprentă *regională*, parohială, doar pentru *români*...

Numai când vom înțelege că putem avea o *activitate globală /universală/ catolică*, indiferent de ceea ce facem noi, care să îi înglobeze *pe toți* în ea, vom ajunge să îi folosim și pe alții cu *deschiderea noastră spre universalitate*.

Și vă dau câteva exemple, *diferite dar convingătoare*, despre ce înseamnă *să lucrezi la nivel de România pentru întreaga lume*.

Stăniloae⁴⁴ al nostru, Eliade⁴⁵ al nostru, Iorga⁴⁶ al nostru, Brâncuși⁴⁷ al nostru, Enescu⁴⁸ al nostru, mulți oameni ai culturii, ai științei, inventatori și promotori ai unei *Românii universale*, adică de ale cărei calități și performanțe să beneficieze toți, au devenit *repere universale*, mulți dintre ei fără ca să plece din România sau *creând românește* lucruri pentru toți.

La fel, trecând de la *oameni* la *obiecte* și *lucruri*, țuica de prună sau gemul sau brânza sau laptele nu știu care sau mașina nu știu care sau tablourile, sculpturile, uneltele făcute de români, aici, în România, pot deveni *universale*, universal cunoscute și apreciate, dacă românii crează *în parametrii excelenței* și nu *se autominimizează*.

De ce nu pot să fac eu, românul, o *țuică bună*, pe care să o placă și chinezul și francezul?

Sau o *platformă teologică*, pe care să o citească o *lume întreagă*, acum cu ajutorul unor

⁴⁴ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Dumitru_St%C4%83niloae.

⁴⁵ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_Eliade.

⁴⁶ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Iorga.

⁴⁷ Idem:

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Br%C3%A2ncu%C8%99i.

⁴⁸ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Enescu.

motoare de translare mai puțin performante, dar mâine, adică în doi-trei ani, să mă poată citi orice om al acestei planete, în limba lui, cu ajutorul unor motoare de traducere instantă și mai performante, fidele de-a dreptul, eu scriind în *româna mea* iar ei citindu-mă, printr-un singur *click convertor de limbă*, în engleză, arabă, japoneză sau spaniolă?

De ce nu pot fi eu, românul, *la fel de bun* scriitor sau orator sau inginer sau savant în modul de viață al peștilor sau al strușilor, ca oricare altul din întreaga lume, dacă acum pot *să călătoresc* oriunde, *să studiez* oriunde și să pot să ajung *la orice informație* doresc?

De ce să nu fac lucrurile *durabile* și pentru o *lume întreagă*?

De ce să mă cred *cu handicap*, impropriu valorilor, fără relevanță pentru un public planetar dacă *pot să fac* anumite lucruri...tocmai pentru că am o inițiere, o experiență, o cunoaștere aprofundată a lor?

Cine nu mă lasă?

A, da, în afară de *lene*...nimeni nu îmi stă *împotriva*, în mod principial.

Pentru că și Sfântul Andrei putea să facă *mai puțin* decât a făcut...dacă nu avea o conștiință *atât de iubitoare* față de Hristos Dumnezeu.

Însă conștiința lui întru harul lui Dumnezeu l-a îndemnat să meargă *peste tot*, în toate aceste locuri și teritorii, pentru că a crezut într-o *schimbare radicală a lumii*, schimbare care continuă și după 2.000 de ani.

Lucru care atestă faptul că propovăduirea sa *nu a fost în zadar* și, mai mult decât atât, că ea a întrecut *mentalitatea și așteptările* lumii lui.

Pentru Apostolii Domnului lumea era *prea mică la cap*, ca să înțeleagă măreția propovăduirii lor în toate aspectele ei.

Și, până astăzi, ne dovedim *foarte mici la minte* pentru astfel de *înălțimi copleșitoare* ale

minții și conștiinței Apostolilor Domnului, care au propovăduit lucruri pe care *nu le putem cuprinde...*

Minuni nenumărate făcute de Sfântul Andrei.

Chinuri, dureri, suferințe, boli, tracasări de tot felul...

Kilometri întregi bătuți cu piciorul sau călătorind pe mare, în mijlocul multor pericole.

Fără casă, fără familie, fără copii...

Nu avea celular, nu cunoștea lumina electrică, nu avea nici BMW⁴⁹, nici gardă de corp și nici pistol...ci *un toiag de fier cu cruce*, cu care făcea minuni nenumărate.

Participă la *Sinodul de la Ierusalim* (F. Ap. 15). De la Ierusalim s-a întors în părțile Mării Negre și a propovăduit alaniilor⁵⁰ și ajunge în Sevastopol⁵¹ și în Bosfor⁵², la cei din urmă găsim niște Icoane de Sfinți făcute *pe ceară*.

Ajunge în Herson⁵³, în Rusia până la Nipru⁵⁴, apoi în Munții Kievului, unde prorocește faptul că rușii *se vor converti* la Ortodoxie, ceea ce s-a și întâmplat în secolul al IX-lea d. Hr.

Se reîntoarce în cetatea Sinopi⁵⁵, unde mai fusese, apoi în Bizanț, peste tot hirotonind episcopi peste cei pe care îi convertise sau îi întărise în credință. Ajunge din nou în Tessalia și Elada. Apoi ajunge în Peloponez.

Peste tot face multe minuni...fără să primească *bani* pentru ele, dormind pe unde era primit și fără să primească *distincții* pentru munca sa misionară.

Însă în Ahaia Greciei, datorită unei exorcizări și a convertirii soției guvernatorului roman al provinciei, l-a înnebunit de ură pe acesta, care l-a condamnat la *moartea pe cruce...*

⁴⁹ Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/BMW_X6.

⁵⁰ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Alani>.

⁵¹ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Sevastopol>.

⁵² Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Bosfor>.

⁵³ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Herson>.

⁵⁴ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Nipru>.

⁵⁵ Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Sinop,_Turkey.

Se păstrează *actul martiric* al Sfântului Apostol Andrei, așa cum a fost el redactat de preoții și diaconii din Ahaia.

Guvernatorul care l-a condamnat: *Egheat*.

În fața acestuia, Andrei *a lăudat Crucea*...și i-a vorbit despre *taina credinței creștine*.

Andrei e aruncat în temniță inițial, și oamenii vor să îl omoare pe persecutor, dar Apostolul se roagă de aceia ca să nu îl omoare.

Toată noaptea a învățat Andrei poporul, înainte de a fi omorât, iar a doua zi a fost din nou judecat, de persecutorul pe care el îl scăpase de la moarte.

L-au bătut în 7 schimburi, Andrei fiind întins la pământ.

L-au legat pe cruce și nu l-au pironit, dar nu *din milă* față de el, ci pentru ca să stea cât mai mult spânzurat și să sufere și mai mult.

Și mergând spre Cruce...*lăuda* Crucea Domnului.

Iar când poporul a vrut să îl dea pe Andrei jos de pe Cruce, el s-a rugat Domnului ca să nu Îl dea jos de pe cruce...și o lumină cerească *l-a acoperit* o jumătate de oră. Și când lumina nu s-a mai văzut...atunci Apostolul a fost găsit adormit, având aproape 80 de ani.

Câtă muncă dumnezeiască...în nici 80 de ani!

De aceea vă întreb și mă întreb, ca la început: cât de *bărbați* suntem noi, cu toții, ce *mintă bărbătească* avem noi în comparație cu acesta?

Pentru că ziua de astăzi, *ziua duhovnicească a românilor ortodocși* și ziua de mâine, *ziua națională a tuturor românilor* vorbesc despre câte o idee pe termen nelimitat.

Dumnezeiescul Andrei ne vorbește despre *Ortodoxia fără sfârșit* iar *ziua națională a României* despre o *Românie fără sfârșit*.

Și pentru ca niciuna să nu aibă un *sfârșit rău*, cei care suntem *ortodocși* și *români*, trebuie să ne cunoaștem, să ne iubim și să ne apărăm atât

Ortodoxia cât și românitatea, în mod creator, cu deschidere universală și nu revanșard, nu idealist, nu utopic.

Să facem zilnic ceva pentru Ortodoxie și pentru România, ca să fim ortodocși români!

Să facem ceva frumos, admirabil, care să fie dorit de către toți.

Să nu ne dăm doar cu pumnul în piept, să nu ne credem *singurii mărturisitori ai lui Hristos* și să luptăm pentru *o supremație utopică*, care nu are nicio relevanță pentru prezent și viitor!

Ci să ne luptăm pentru ca noi, noi înșine, să fim *alții*, oameni *ai sfințeniei* și oameni *valorici*, în care cuvintele să aibă *sens curat*, înalt și în care faptele *să nască* vorbe și vorbele *să se susțină* în viața noastră. Amin!

Predică la Duminica a 28-a după Rusalii
[2010]

Lc. 14, 16-24, cf. GNT⁵⁶:

16. Și El i-a spus lui: „Un om a făcut cină mare [δεῖπνον μέγα/ dipnon mega], și a chemat pe mulți

17. și a trimis pe sluga lui la ceasul cinei ca să spună celor chemați: *Veniți, căci acum [toate] sunt gata/ pregătite!*

18. Și au început câte unul, din toți [cei invitați], ca să își ceară iertare. [Iar] primul i-a spus lui: *Pământ am cumpărat și am nevoie ca să mă duc să îl văd pe el! Îți cer să mă ierți.*

19. Și altul a spus: *Cinci perechi de boi am cumpărat și am să merg să-i încerc/ să-i probez pe ei! Îți cer să mă ierți.*

20. Și altul a spus: *Cu femeie m-am căsătorit și de aceea nu pot veni.*

21. Și întorcându-se sluga i-a spus domnului lui acestea. Atunci s-a mâniat stăpânul casei și a spus slugii lui: *Ieși degrabă în largimi/ în străzi și în ulițele cetății și adu-i aici pe săraci și pe schilozi și pe orbi și pe ologi.*

⁵⁶ Predică scrisă în data de 10 decembrie 2010.

22. Și a spus sluga: *Doamne, s-a făcut [precum] ai poruncit, și încă este loc* [καὶ ἔτι τόπος ἐστίν/ *che eti topos estin*].

23. Și a spus domnul către slugă: *Ieși în drumuri și la garduri și forțează-i/ silește-i să intre, pentru ca să mi se umple casa.*

24. Dar Eu vă spun vouă, că niciunul dintre bărbații aceia, care au fost chemați, nu vor gusta din cina Mea”.

*

Iubiți frați și surori întru Domnul,

încă este loc în Biserică...și *încă este loc* în Împărăția lui Dumnezeu! Și aceasta a fost și este o *veste preafericită* pentru toți, pentru toate generațiile de oameni...

Pentru că e loc de mai mult, de mai bine, de mai frumos...în inimile noastre, în casele noastre, în Bisericele și Mănăstirile noastre, în țara noastră, în țările noastre ortodoxe și, cu atât mai mult, în cele *neortodoxe*, pe care trebuie *să le silim*, nu *cu forța*, ci *prin exemplul nostru bun*, ca să se schimbe prin apa Botezului și a noii vieți în Hristos Dumnezeu.

Pentru că încă avem nevoie de *cizelare interioară* și de o tot mai mare *coeziune/ înfrățire* între noi și *unire/ comuniune* între noi și Dumnezeu.

Pentru că venirea la cina, la *dipnonul* Lui, la marea cină a Împărăției Sale înseamnă să ne facem capabili de *a trăi* bucuria lui Dumnezeu cu toată ființa noastră, încă de acum și această bucurie să o dăruim și altora.

Fiindcă nu putem *sili* inima omului din fața noastră, adică *nu îl putem convinge*, prin cuvânt și prin vederea noastră, de stabilitatea noastră interioară și de bucuriile noastre duhovnicești, dacă harul din noi nu este o *realitate*, care se revarsă din noi spre el. Dacă nu e o *prezență iradiantă*.

Și dacă suntem lumini, *lumini reale*, prin faptele, gesturile, atitudinile și cuvintele noastre

profunde, tăsnite dintr-o măreție a comuniunii cu Dumnezeu și din asceză continuă, susținută, prezența noastră, în orice context e *altceva*, e *un unicat frumos*, ceva irezistibil.

Și față de această pace și bucurie și frumusețe omenească nu te poți comporta decât în două feluri: încercând să fii *nobil*, bun, curtenitor cu un astfel de om sau față de el să îți arăți *bădărănia*, necredința, prostia, răutatea în care te scalzi.

Prezența personală, frumoasă, asumată a creștinului ortodox autentic e *o cale* spre Dumnezeu.

El e o icoană a ceea ce trebuie *să facă* cel încurcat, ahtiat după această lume sau plictisit de el însuși.

Și de aceea, pentru că e o comoară vie, profundă, poate să scoată din el, pentru toți cei care îl întâlnesc, *frumuseți vechi* și *noi*, din cele de demult și din cele recente, adică *înțelegeri duhovnicești* și *cuvinte de învățătură*, care să schimbe cu totul *fața inimii* celor dinaintea lui.

Iar Domnul mizează pe *contactul nostru direct* cu...*ceilalți*...Cu cei din drumuri și piețe, cu indiferenții de tot soiul adică, din bordeluri și crâșme, din biserici eretice și din temple păgâne, din instituții atee și diabolice.

El mizează pe *ieșirea* noastră spre lume, spre oameni, spre tot felul de oameni, pentru a duce *mărturia Lui* în mijlocul lor.

Însă *mărturia ortodoxă* nu e *prozelitism* neoprotestant, musulman sau hindus, în care se încearcă *înlocuirea totală* a spiritualității și a culturii ortodoxului...cu altceva, cu un occidentalism sau orientalism edulcorat.

Ci *mărturia ortodoxă* e *prezența noastră*, oriunde și oricând, pentru *a vorbi*...sau *a tăcea* pentru Ortodoxie.

Icoanele noastre ortodoxe *tac*...însă *vorbesc imens* celor subtili.

Deși *colecțiile de cărți patristice* sunt traduse și inventariate ba de catolici, ba de protestanți, ba de neoprotestanți ele sunt niște *tăceri mute*...pentru cei care *nu fac parte* din Biserica întru care harul Treimii viază și dinamizează, și dă urechi și inimi înțelegătoare și ochi...pentru a descifra, în mod *liturgico-ascet*, cuvintele Sfinților Bisericii.

La fel, Tradiția Bisericii e *altceva* pentru noi, care trăim în ea și în ritmul ei...și cu totul *altceva* pentru cei care o studiază din punct de vedere istoric...și distant...care *nu trăiesc prin ea*.

Pentru că, pentru noi, glasul Tradiției nu e *un glas din trecut*, ci *din prezent*.

Căci harul care *o actualizează* continuum e același care l-a insuflat pe Ioan Gură de Aur sau pe Pavel Apostolul să scrie, să vorbească, și împreună cu ei înțelegem și comentăm cuvintele lor.

Și în intimitate cu cuvintele Părinților și ale Maicilor noastre, noi suntem *contemporani* cu ei și *convivi* cu ei, chiar dacă distanța dintre ei și noi e *enormă*...

Distanța dintre faptele noastre, dintre viețile noastre, dintre sfințenie lor și necuviința noastră, bineînțeles...

Mai e încă loc...și timp...și spațiu...pentru a *fi împreună!*

Putem *vorbi* și putem *tăcea* pentru Dumnezeu. Pentru că tăcerea *vorbește!*...

Fața, ochii, hainele, cărțile scrise de ortodocși, casele făcute de ei, fapte lor *vorbesc*.

Și vorbesc pentru inimi care *Îl caută* pe Dumnezeu, care *Îl vor* la modul autentic iar nu aiuristic.

Și convertirile tot mai multe din ultima vreme, de la noi sau de mai departe de noi, vorbesc despre căutările umanității în mijlocul unui *asediu informațional* și *caloric* enorm.

Pe de o parte, ne asediază informația, imaginea, stresul psihologic al crizelor, al războaielor, al atrocităților mediatizate iar, pe de altă

parte, ne asediază abundența mâncării, a reclamelor sau a dorințelor *dobândite* sau *induse*.

Pentru că *dorință indusă* e aceea de a-ți schimba frigiderul sau rochia sau computerul pentru că a apărut *ceva nou* pe piață, indiferent dacă ce ai până acum sunt încă *funcționale* iar *dorință dobândită* e aceea în care dorim mâncăruri și băuturi tot mai rafinate pentru că ne-am învățat cu *viața de calitate*.

Încă mai e loc...pentru *pocăință!*
Pentru *cunoașterea lui Dumnezeu*.
Pentru *milostenie*.
Pentru *iertare*.
Pentru *bun simț*.

Bunul simț al statului la rând, al aruncatului hârtiei la coș, al returnării unui portofel pierdut, al anunțării la 112⁵⁷ a unui accident, al plătirii taxelor la timp, al politeții, al curajului de *a spune adevărul*.

Încă mai e loc în casa Tatălui nostru, pentru că Împărăția Lui e *arhiîncăpătoare!*

Numai că, pentru Împărăția Lui, trebuie să ne *întindem* inima la maximum, bunătatea inimii noastre, pentru ca în ea *să încapă* Dumnezeu și întreaga creație.

Și după cum ați auzit din cele trei exemple *negative* ale Evangheliei zilei, Dumnezeu nu suportă nici *adâncirea* în averi și nici în muncă și nici în relațiile de familie...dacă ele *exclud* relația cu Sine.

Poți să ai pământ.
Poți să ai animale.
Poți să îți întemeiezi o familie.

Nici pământul, nici ființele și obiectele, nici iubirea/ sentimentele nu te pot *opri* din relația ta cu Dumnezeu, dacă *integrezi* toate acestea în relația cu El.

Și când nu poți *să-I mulțumești* lui Dumnezeu pentru o curvie sau pentru un furt sau pentru o

⁵⁷ A se vedea: <http://www.112.ro/index.php?limba=ro>.

minciună sau pentru o crimă, atunci, cu siguranță, acestea sunt *păcate*.

Iar pe cele pe care le aducem în relația cu El, le arătăm ca fiind *proprii nouă și credinței noastre*, pentru că ele nu ne *îndepărtează* de Dumnezeu ci ne *unesc* cu El.

Fiindcă Domnul nu vorbește aici despre *posesie*...ci despre transformarea *posesiei* în *posedare*.

Și când proprietatea și confortabilitatea conjugală *ne posedă*, ne conduc...ne fac să nu mai privim *dincolo* de toate și la Cel prin care *sunt toate* și de aceea...nu dăm curs invitației Lui la *cină*, adică la *intimitate*.

Aproape că nu există love story⁵⁸ american, care să nu conțină *o cină romantică* sau *o întâlnire romantică*, adică *intimă*.

Aici se spun lucrurile tainice, de inimă.

Însă, dacă în filmul american recent, cina se transformă imediat în explozie sexuală, unde conotațiile morale, de conștiință *dispar* fără urmă...la cina Împăratului măririi...taina intimității e una de *conștiință abisală* și *bucuria Lui* e *lumina Sa cea veșnică și necreată*.

Pentru că *a veni* la cina Lui, nu înseamnă a veni la mâncare și băutură în exces, ci la *gustarea* din cuvintele Lui și din Euharistia Lui.

Pentru că auzim cuvinte, cântări, multă evlavie la Utrenie și în prima parte a Sfintei Liturghii, după care ne apropiem tot mai mult, tot mai conștient de unirea cu El în Euharistie, pentru ca *viață să avem și încă din plin/ din belșug*.

Iar noi venim ca *oameni vii* la El, nu ca niște morți și, prin împărtășirea cu El, de fiecare dată, ne dăm seama însă de cât *de profundă* e viața Lui pe lângă a noastră, încât viața noastră pare a fi *deșertică*, lipsită de vitalitate, de forță, pe lângă viața Lui, pe care El *o revarsă* în noi prin Trupul și Sângele Lui.

⁵⁸ Poveste de dragoste ecranizată.

Și viața Lui *umple* viața noastră!

Se amestecă cu noi în mod neamestecat și Se unește cu noi în mod dumnezeiește, pentru ca să ne umple de harul dumnezeirii Lui, și să ne facă tot mai *dumnezeiești*, pe noi, cei atât de bolnavi și de goi și de întunecați, îndumnezeindu-ne deopotrivă sufletul și trupul.

De fiecare dată *Preabun*, cu noi, cei răi.

De fiecare dată *Preafrumos*, cu noi, cei urâți.

De fiecare dată *Preageneros/ Preamilostiv*, cu noi, cei nemilostivi, neîndurători, necompătitori...

O, nu lăsa secunda, ziua, minutul, anul să treacă! Ele vor trece...și tu nu vei învăța nimic din taina vieții. Și *taina vieții* înseamnă *pregătire pentru bucurie*.

Dacă simți că ești mofluz, rece, respingător, neprietenos, avar, necinstit, *lugubru* la inimă, trebuie să afli, iubitul meu, că viața e *pentru bucurie*, e pentru a trăi bucuria cu Dumnezeu și cu oamenii. E *pregătire pentru intimitate*, pentru cină, pentru o veșnică bucurie.

De aceea, chiar dacă ești pe drum rătăcit, pe drum ocult, pe drum famat...ai *chemare* și tu la Împărăție!

Nimeni nu e *exclus*!

Nimeni nu e *damnat aprioric*!

Nimeni nu e *impropriu*, în mod congenital, pentru *iertarea* lui Dumnezeu!

Iertarea de sub epitrahil e pentru toți.

Bucuria e pentru toți...

Iar dacă Evanghelia de astăzi e *întunecată* de răspunsurile negative ale celor trei, iată că *gustarea din cină* e *lumina* cuvintelor Lui de astăzi.

Pentru că *gustarea* (care implică cuviința, delicatețea, atenția...) ne cere *să ne apropiem* cu inimă blândă de Domnul și de semenii noștri pentru *a le vorbi cu inima*.

Și când vorbești *cu inima*...și nu doar *cu gura*, cuvintele noastre sau tăcerea noastră sau zâmbetul nostru sunt *convertitoare*.

Întotdeauna m-au convins *cuvintele abisale* și fețele care exprimă *o minte profundă*.

Pentru că niciodată șarlatanii nu sunt *Sfinți*, chiar dacă au multe *semne ale evlaviei* pe ei sau în gura lor.

Fiindcă nu e de ajuns *să memorezi* unele lucruri de la alții, ci trebuie *să fii acele lucruri*.

Și când vom fi tot mai mult *ortodocși*, atunci și cuvintele, și faptele, și cărțile, și predicile, și conferințele, și pașii noștri, și tăcerile noastre vor fi *tot mai ortodoxe*...Niciodată însă *atât de ortodoxe* încât cu noi *să înceapă* și *să se sfârșească Ortodoxia*.

Vă dorim așadar, ca *bucuria Lui* să fie bucuria în care dumneavoastră simțiți să fiți *îmbrățișări* *continue față de toți*. Amin!

Predică la Duminica a 29-a după Rusalii
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁵⁹,

e ușor să vorbim despre *nesimțire* (pentru că e arhiprezentă) și să o legăm de starea de spirit a celor 9 leproși vindecați de către Domnul, care nu s-au mai întors *ca să dea slavă lui Dumnezeu*...dar e mai greu să înțelegem *recunoștința* celui de al zecelea, a străinului, a samariteanului, singurul care *se întoarce* (și verbul ὑποστρέφω/ *ipostrefo* reprezintă *duhul pocăinței*...care e *întoarcere spre Dumnezeu*) pentru a-I mulțumi lui Dumnezeu.

Dacă primii transformă *bucuria vindecării* în *vederea de ale lor* (adică suntem vindecați...ne vedem de treburile noastre...eliminând din ecuație *raportarea la Cel care i-a vindecat*), al 10-lea, care tocmai pentru că era *samaritean* era *îndreptățit* să fie *mai puțin recunoscător*, dimpotrivă e *singurul recunoscător*...pentru că el înțelege că nu poți *să mergi mai departe*...fără *să-I mulțumești* și fără *să porți în tine* pe Cel care ți-a dăruit sănătatea integrală, adică *darul unei noi vieți*.

⁵⁹ Predică scrisă în data de 13 ianuarie 2011.

Iar dacă adesea spunem că *sănătatea e mai bună decât toate*, Evanghelia de astăzi (Lc. 17, 12-19) ne spune altceva: *sănătatea folosită împotriva noastră...e un dar degeaba...*

Pentru că e un dar degeaba viața noastră...dacă nu produce nicio faptă frumoasă, luminoasă, dacă *nu iradiază* în jur frumusețe, ci numai *petale* de nesimțire, cuvinte amăgitoare, fariseism grețos.

Și astfel suntem puși în situația de a vorbi despre *nesimțire* și *recunoștință* în această duminică...deși cuvintele ca atare...nu sunt *prezente* în Evanghelie.

Însă Dumnezeiasca Evanghelie le conține implicit, pentru că cei 9 nu mai vin să Îi mulțumească lui Dumnezeu, Celui Căruia îi ceruseră mila cu insistență (v. 13), pe când al zecelea nu poate să conceapă *noua viață* fără mulțumire, adică fără o *schimbare de adâncime*, fără pocăință...adică fără *recunoașterea puterii lui Dumnezeu în viața lui*.

Pentru că pocăința nu este inițiată în noi de către *noi înșine*, ci ea este inițiată *de Dumnezeu*, *atingerea* harului Său, care ne luminează asupra propriei noastre realități interioare, fiind *punctul de pornire* în reconsiderarea de sine, adică *în pocăință...*

Dar ca *să te atingă* lumina lui Dumnezeu, trebuie să te lași *învățat* de către El, condus, vindecat, mlădiat de către iubirea Lui, care îți arată cine ești *tu...* și cine este *El...*

Iar cu samariteanul, cu al zecelea, acest lucru prea minunat s-a produs: harul vindecării i-a *atins* și sufletul, nu numai trupul îmbolnăvit de lepră, o boală dezumanizantă până astăzi...și de aceea a văzut lucrurile *în profundul lor*, în adevărul lor.

Pentru că viața are *sens deplin* când este o *privire spre Dumnezeu*, o închinare totală a noastră în fața Lui.

Iar când pentru noi propria noastră viață înseamnă doar *vedere de ale noastre*, doar *plăcerea de a fi cu noi* și de *a ne împlini toate dorințele*,

atunci avem o viață fără *măreția* lui Dumnezeu în ea, o viață fără *continuitate în fericire* sau fără *fericire reală*, pentru că fericirea noastră se termină...cu *nefericirea*...

Am privit *la sfârșitul* păcătoșilor, ne spune Domnul, și iată că el este *groaznic*. Fericirea lor, huzurul lor a ținut până la patul morții...

De aici încolo doar cel Drept, doar cel curat, doar cel Sfânt se bucură...

Până acum, cel Drept a părut *urgisit*...și *nefericit*...

Însă *adevăratul nefericit* e cel păcătos, cel răsculat continuu împotriva Lui, cel fără pacea Sa în el.

Da, știu, *nesimțirea* e o „virtute” *capitalistă*!...

Cu cât ești *mai nesimțit*, mai rău, mai arțăgos...cu atât ești *mai respectat*, paradoxal...

Iar dacă nu răspunzi *cu rău*, cu pumnii, cu vorbe de ocară...celui care te-a călcat pe coadă...ești considerat *moale*...nu *tare*...

Tare fiind doar cel nesimțit, bădăranul, licheaua...

Deși adevăratul om *tare* e cel care nu se lasă impresionat de orice cuvânt sau nu devine laș la orice amenințare...omul de lume, fără minte duhovnicească, dimpotrivă, crede că *tăria omului* constă în *răzbunarea lui*, în sărirea imediată a țandării, în scandal, în impunerea cu forța...

Tocmai de aceea unii își *upgradează* mușchii, și-i fac *periculoși*...pe măsură ce își lasă în *paragină* inima și mintea, care nu mai produc sentimente și gânduri ponderate, calme, înălțătoare...ci doar voința *incendiară* face legea...

Impulsivi și acri în același timp.

Turbați și la mânie...și la poftă...

Dacă e în stare, de la un singur cuvânt, să îți dea în cap cu toporul...tot la fel e în stare să te violeze...dacă e aprins de poftă...

Se întâmplă *prea repede*...

Dacă îl vezi la televizor că spune că *nu știe ce s-a petrecut cu el* în momentul acela, de ce a violat sau a omorât...într-un anume fel *are dreptate*: pofta și mânia în el sunt *mai puternice* decât mintea lui și decât voința lui.

Nu se mai poate *stăpâni*...pentru că e *dominat*, e condus...e *robit* de mânie și de poftă...

Și e condus...pentru că toată ziua *își lățește* irascibilitatea și aprinderea sexuală.

El *lovește*...mai repede...decât *gândește*.

El e un animal în călduri fără conștiința urmărilor. Adică te violează...și apoi se întreabă dacă *era bine să facă asta*...sau *ce a văzut la tine*...de *te-a vrut*...

Recunoștința însă, atât de rară și de profundă...pare de neregăsit...

Însă nu așa stau lucrurile! Pentru că și *recunoștința* stă în inimi și țâșnește din inimi cu putere...din inimi profunde și mari...

O carte teologică, literară, științifică scrisă/ lucrată cu seriozitate, cu conștiința adevărului și a folosului ei e *un gest de recunoștință*.

Recunoștință față de predecesori...și față de urmașii noștri...

Pentru că ne bucurăm prin asta de cei care ne-au precedat și ne-au hrănit și educat prin cărțile lor, adică prin munca lor de conștiință față de noi, urmașii lor...iar, pe de altă parte, dacă am primit *bucurie*...ne gândim să dăm și noi *bucurie*, să lăsăm bucurie urmașilor noștri, cititorilor noștri, prin care ei să își găsească *sensul profund* în istorie.

Cel care ne-a lăsat casa moștenire sau care ne-a facilitat un loc de muncă sau ne-a vindecat de boli trupești sau spirituale...sunt în noi ca persoane care *ne-au ajutat* în efortul nostru de înduhovnicire și de împlinire personală.

Recunoștința față de ei, față de oamenii care *ne-au ajutat* în vreun fel anume, fie el și foarte infim...nu înseamnă doar o sumă de gesturi, de scrisori, de mulțumiri...ci, în primul rând, o *schimbare de adâncime* a persoanei noastre.

Pentru că bucuriile venite în viața noastră, ca și tristețile, durerile, ne afectează în mod integral, ne schimbă printr-un dinamism foarte *fin* al vieții interioare...și nu ne lasă *la fel*.

Când vorbim de *recunoștința* samariteanului...vorbim în primul rând de *convertirea lui la credință*.

Pentru că, deși nu era *drept-credincios* ca evreii, el înțelege în urma minunii cu el, la modul profund, că *adevărata vindecare* începe de la vindecarea sufletească, și *vindecarea sufletească* e *bucurie*.

Și el vine și cade *pe fața lui* în fața lui Hristos Dumnezeu pentru că era...*bucuros*. Pentru că numai cel bucuros, cel care trăiește bucuria duhovnicească a simțirii și a înțelegerii lui Dumnezeu în viața lui...Îl și laudă pe Dumnezeu.

Ceilalți s-au vindecat doar *trupește*...după cum mulți se împărtășesc cu Hristos în Euharistie...și nu simt nicio *schimbare dumnezeiască* în viața lor.

După cum au fost *nesimțitori* cei 9 evrei...suntem și noi, care ne împărtășim cu Hristos dar nu prea simțim că...devenim *alții*.

Iar când nu devii *altul* ești *fariseu*, ești în *aparență ortodox*, ești un om care *înșeli* prin aparențele tale, pentru că nu poți să îi înveți pe alții *schimbarea continuă a credinței*...dacă tu ești nereformat/ neschimbat/ neînduhovnicit...

Și iată cum ne întoarcem din nou la binomul inițial: nesimțirea pare *peste tot*, recunoștința pare a fi *niciunde*!

Însă nesimțirea pare a fi *arhiprezentă* (și este într-o anume măsură) tocmai pentru că ea este *epidermică*, la suprafață.

Recunoștința, ca fică a credinței și a conștiinței drepte, e *de adâncime*, trebuie să cobori după ea, să o vezi din faptele oamenilor sau în inima lor, motiv pentru care trebuie să o punem în evidență

pentru a ne înțelepți din exemplul ei sau pentru a ne umple de ea.

Iar eforturile iubitoare ale familiei, ale școlii, ale Bisericii, ale statului pentru noi, concretizate în tot acest cadru în care ne trăim viața ne fac să avem *o anume raportare* la țara noastră, la oamenii ei, la întreaga lume.

Dar pentru a ne da seama *ce simțim* față de țara, limba, trecutul, oamenii care *ne-au punctat* existența trebuie să facem *excavații interioare*, să coborâm în noi, în memoria și în sentimentele noastre pentru fiecare lucru în parte.

Și am început să simt ce înseamnă *recunoștința* această multiformă și profundă în momentul când am început *să scriu jurnal* și, mai apoi, când am început *să îmi scriu memoriile*.

Aceste două moduri de *neuitare*...prima, aproape zilnică, a doua: *sintetică*, mi-au dat să văd că dincolo de *gâlceava zilei* sau de *sentimente tranzitorii*...în noi însă, oamenii, evenimentele, lucrurile *se sedimentează* în alte ritmuri, aidoma ierburilor care cresc pe câmp...fără ca să le *îngrijească* nimeni dintre oameni...

Singurul lucru pe care îl avem de făcut e doar *să constatăm* și *să vorbim* despre *vegetația recunoștinței* din inima noastră, foarte luxuriantă, oricât de acri sau de echidistanți am vrea să fim.

Însă Evanghelia zilei ne conduce de la *recunoștința teologică filantropică* la *recunoștința teologică teocentrică abisală*, cea față de Dumnezeu.

Iubirea oamenilor, reflectată în inima noastră, *se înscrie* în iubirea lui Dumnezeu reflectată în noi.

Numai pentru că Dumnezeu *ne-a iubit* mai înainte de a crea lumea și pentru că ne pregătește, pe fiecare clipă, o trecere spre *și mai mult* în viața noastră, tocmai de aceea putem *să înțelegem* iubirea oamenilor ca *bucurie de Dumnezeu* și ca *bucurie față de semenii*.

Ca bucurie care *împlinește*, care umple, care ne face încăpători, care ne abisalizează experiența,

care dă *greutate enormă* fiecărui gest al vieții noastre.

Iar în momentul când Domnul ne spune *să dăm cu inimă bună* sau *să iertăm toate* are în vedere această recunoștință de mare conștiință, această revărsare a noastră spre alții, care e plină de revărsarea slavei Sale în viața noastră.

În concluzie, nu *nesimțirea* e o *forță*, ci *bunătatea inimii*!

Dacă mârlnăria și dilentatismul caracterologic ale cuiva ne pot înspăimânta până la greață, generozitatea și măreția inimii, adică gesturile de mare bunătate ne pot înspăimânta mintea până la dragoste imensă.

Iar *adevărata forță* e tocmai cea născută din aceste revărsări ale iubirii noastre față de alții, care pot duce până la gesturi de mare prietenie, de mare cutezanță duhovnicească față de noi.

Adesea, oamenii culturii văd în gestul lui Iuda *un gest neașteptat*...dar nu văd *în fidelitatea* celorlalți Apostoli niște gesturi de conștiință *absolut înspăimântătoare* prin măreția lor.

La fel, poți să îți pierzi mințile *uitându-te* la știri sau privind lumea *în grabă*, pentru că poți să ajungi la conștiința nefericită că nu mai sunt *oameni integri* pe pământul ăsta...ci sunt numai *curve*, numai *lichele*...

Însă în adâncul oamenilor există o altă realitate, care este sau nu *mărturisită*.

Cei care se răzbună pe alții...se răzbună pe ei înșiși...și sunt *slabii pământului*...pe când cei care rabdă multe înjosiri, multe umiliri, multe nedreptăți...sunt *tarii pământului*, pentru că sunt plini de *tăria lui Dumnezeu*, adică de *slava Sa*.

Și samariteanul convertit, care trebuie să fie *emblema noastră*, și-a schimbat, prin recunoștință, *slăbiciunea în tărie*, în putere.

Puterea lui s-a umplut de puterea Domnului, de harul Său, pentru că a recunoscut că mintea și inima și voința noastră trebuie *să se conducă* după

poruncile Lui și să nu se manifeste *la întâmplare*, dezorganizat.

El a aflat că *puterea duhovnicească* se dobândește *împlinind poruncile* lui Dumnezeu, pentru că poruncile Lui sunt *normalitatea noastră*. Amin!

Predică la Duminica a 31-a după Rusalii
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁶⁰,

rugăciunea ca încredere fără limite în Dumnezeu este subiectul Evangheliei zilei [Lc. 18, 35-43].

Și datorită acestei *încrederi*, care naște *rugăciunea*, un cerșetor orb nu se lasă intimidat de cei cu vedere, cu ochi buni...ci continuă să ceară mila lui Hristos...până o primește.

Se spune în v. 39: „și cei care mergeau înainte îl *muștrău* [ἐπετίμων/ epetimon, cf. GNT] pe el *ca să tacă*”.

Nu pentru că ei ar fi iubit *tăcerea*...ci pentru că *nu iubeau oamenii*, nu doreau ca toți să fie *fericiți*. Sau, în cazul nostru, *nu-i interesa* orbul acesta...care însă avea și el nevoia/ dorința/ așteptarea lui: *să vadă*.

⁶⁰ Predică scrisă în data de 21 ianuarie 2011.

Însă *insistența* orbului e cea care *răzbate* până la noi.

Pentru că Evanghelia de astăzi ne vorbește tocmai despre *insistența* pe care trebuie să o avem în rugăciunile noastre.

Nu doar odată, de două ori, de trei ori într-o zi trebuie să ne rugăm...ci continuu trebuie să fim în *stare de rugăciune*, pregătiți de rugăciune, cu suflet deschis lui Dumnezeu...ca *pentru rugăciune*.

Iar cei care nu știu că rugăciunea e *o practică de fiecare clipă* a creștinului ortodox se miră *de ce ne închinăm adesea și de ce ne rugăm*...pentru că nu știu că rugăciunea e *dragoste*.

Ca să ajungem la rugăciunea *ca dragoste de Dumnezeu*, ca mărturisire continuă de sine în fața Lui trebuie să începem de la *stăruința în rugăciune*.

A ne aduna în noi înșine pentru rugăciune, pentru un dialog profund și continuu cu Dumnezeu înseamnă *a accepta* să Îi răspundem *chemării lui Dumnezeu la comuniune*.

Pentru că *măreția rugăciunii* e tocmai aceasta: e un răspuns al nostru, umil, cu multe căderi, cu multe *băjbări* la marea dragoste a lui Dumnezeu cu care El ne iubește de mai înainte ca să ne creeze pe noi.

Iar când noi înțelegem că starea noastră de *împlinire personală* e tocmai *comuniunea* cu Dumnezeu, iubirea față de El, atunci nu facem altceva decât să ne întoarcem la *normalitatea vieții umane*.

Cu alte cuvinte, ne-am născut pe pământ pentru ca *să Îi vorbim lui Dumnezeu*, Celui care ne aduce în existență tocmai ca pe niște persoane *în dialog cu Sine*.

Ne-am născut pentru a fi *liberi și impliniți* în răspunsurile noastre iubitoare față de El.

Dialogul cu Sine *naște* adevăratul dialog familial, eclesial, comunitar, social.

Din rugăciune înțelegem cum să ne *comportăm* față de Dumnezeu și cum față de noi și cum față de semenii noștri.

Iar cum în fața lui Dumnezeu nu poți să mergi *cu tupeu*, nespălat pe suflet, cu urdorii aroganței în cuvinte, ci *cu delicatețe*, cu atenție, cu sinceritate abisală...tot la fel față de noi și față de confracții noștri nu putem să mergem *cu tancul*...ci cu multă, multă *atenție și frumusețe*.

Când ne doare o unghie crescută în carne, care produce puroi sau când avem un abces la o măsă deși, în aparență, par două exemple de dureri *mici*, când le avem...din cauza lor...nu putem *să ne simțim bine*, în largul nostru.

Ne-a intrat un ciob în pantof, ne strâng pantofii, am transpirat și acum simțim transpirația rece pe spate...sau nu avem un veceu unde să ne facem necesitățile fiziologice...

În aceste stări nu suntem *aceiași*...cu cei care nu au aceste *probleme*...Mici *probleme*...

Și când avem *o problemă*...atunci nu ne simțim bine până nu scăpăm de *această problemă*.

Problema noastră rămâne *o problemă enervantă* sau *dureros de enervantă*...până nu *dispare* din noi.

Mergeam într-o zi cu o domnișoară în tren...care încerca *să se apropie* de Dumnezeu...

Masterandă...o persoană foarte comunicativă și care, în același timp cunoștea și *viața dură*, sărăcia...dar și *primele ispite* venite în viața ei de *om al credinței*...

În momentul când *își planificase*, împreună cu o prietenă, să ajungă la o mănăstire transilvană, chiar *în preziua* plecării lor *i-a rămas un os de pește în gât*...A trebuit să stea cu acel os în gât o zi și ceva, până la al 4-lea spital, pentru că în 3 spitale la rând nu au avut *instrumentarul necesar* ca să scoată acel os din gâtul ei.

Și a mers din spital în spital cu...osul în gât, pe jos, fiind nevoită să vorbească și să îi convingă pe medici (nu credeau că *există* un os în gâtul ei) că...are *o problemă*.

Problema ei, ca și a orbului din Ieriho/Ierihon, s-a rezolvat prin *insistență și credință*.

Trebuie să crezi că *se va termina* boala ta.

Trebuie să crezi că *se va termina* boala ta, dar nu *oricum*, ci atunci când *va dori Dumnezeu* și cum *va dori El*.

Iar dacă Domnul i-a spus orbului: „Credința ta *te-a mântuit* pe tine” (v. 42), i-a vorbit aici tocmai de *încrederea* care l-a făcut *atât de insistent* pe orb, aceea că Acesta, Fiul lui David (v. 39), e *milostiv* și că poate fi *milostiv și cu el*.

Încrederea orbului, ca și încrederea noastră în ajutorul lui Dumnezeu e încrederea venită din *cunoașterea Lui*.

Și orbul auzise de Domnul și de minunile Lui. Tocmai de aceea cere *o minune* și în viața lui.

Iar noi ne rugăm Domnului având în spate cunoașterea atâtor minuni făcute de El în viața oamenilor, în orice secol dar, mai ales, pentru că știm revelările Lui și teologia despre El.

Cărțile noastre teologice, pline de minunile lui Dumnezeu cu creația Sa sunt *motive de încredere*, de sporire a credinței noastre în Dumnezeu, Care se arată *prea minunat* cu fiecare dintre noi.

Dar pentru a vorbi *despre minuni*...trebuie să vorbim și despre aprofundarea *încrederii noastre* în Dumnezeu.

Pentru că înțelegem minunile din viața noastră și din viețile tuturor numai dacă ne curățim simțirile, sufletul, inima, mintea pentru *a sesiza* lucrarea Lui în viața noastră.

De la minunile creației...la minunile din Biserica Sa și din lăuntrul nostru învățăm taina iubirii și a comuniunii cu Dumnezeu, Care susține toate și curățește și sfințește toate, într-un mod gingaș, frumos, delicat...

De aceea în *scaunul de spovedanie* sau în *procesul de educare a copiilor* sau în *școala virtuților*, care e *predica* și *cartea teologică* și *duhovnicească* e nevoie de delicatețe, de adevăr, de iubire colosală pentru *a-i îndrepta* pe oameni.

Și ca să facem acest lucru noi înșine trebuie să fi fost educați *prea delicat* de către Dumnezeu, de la Care să fi învățat *delicatețea* față de oameni și față de animale și față de orice lucru.

Pentru că și omul și animalul și cartea și casa și Biserica și orice mărturie de viață sfântă au nevoie de *protecția* și de *îngrijirea* noastră. De *delicatețea* și *ochii iubirii* noastre.

Fiindcă atunci când *nu mai vedem* trecutul, când nu-l mai *cunoaștem* și când nu mai avem *respect* față de el, când față de prezent ne comportăm *indiferent*...nu ne așteaptă decât un viitor *fără profunzime*, fără reverberații adânci, care ne face să ne simțim exilați, abandonați, înfrigurați...

Dar *soluțiile încântătoare* la viața noastră stau aici: în *insistența de a aștepta* voia Domnului.

Pentru că nu am venit pe această lumea la întâmplare, ci cu *un rost* și nu vom pleca de aici fără *un rost anume*, tocmai de aceea trebuie să așteptăm *lecția zilnică de viață* pe care ne-o învață Domnul.

Numai că trebuie să fim atenți, să fim deschiși, să fim pătrunzători.

Fiindcă orice om, orice știre, orice rând citit, orice fotografie văzută, în orice se petrece cu noi clipă de clipă...poți auzi *glasul lui Dumnezeu pentru tine* în această zi, în ziua de mâine, în fiecare zi a vieții tale.

Dar pentru ca *să auzi bine*, să sesizezi bine...trebuie *să sesizezi duhovnicește*, adică *prin harul lui Dumnezeu*.

Și ca să te umpli de harul Său trebuie să te umpli zilnic de rugăciune, de împlinirea voii lui Dumnezeu, de așteptare iubitoare a vorbirii lui Dumnezeu în viața noastră.

Tocmai de aceea mergerea spre primăvară, în mod liturgic, în această duminică se face prin *stăruința în rugăciune*, în așteptare, în încrederea nețărmurită, fără limite, în iubirea Lui, în răspunsul iubirii Lui în viața noastră.

Fiindcă *primăvara duhovnicească* e *primăvara rugăciunii*. Și ca să devii o *primăvară a lui Dumnezeu* trebuie să fii plin de căldura harului Său, a iubirii Sale dogoritoare, care te face *dinamic/lucrător* în Biserica Sa.

Orbul a primit *vederea ochilor* dar și *vederea credinței*.

Cu *ochii fizici* nu poți să vezi *prea departe...*

Cu *ochii inimii* însă poți să-L vezi pe Dumnezeu, Care te umple de slava Sa în curăția inimii tale.

Fie dar ca și noi *să ne umplem* de slava Sa, prin care să Îl lăudăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, pe Dumnezeul nostru treimic, de la Care, prin Care și întru Care *viem și suntem*, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 32-a după Rusalii
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁶¹,

Duminica de astăzi, ultima din luna ianuarie 2011, deși e duminica *Sfinților trei ierarhi*, avem patru ierarhi în calendar. Căci pe lângă Sfinții Vasile cel Mare, Grigorie de Nazianz și Ioan Gură de Aur îl avem și pe Sfântul Sfințit Mucenic Ipolit al Romei.

Însă nu ne referim acum la *Evangelhia ierarhilor* ci la *aceea a duminicii*.

La Lc. 19, 1-10, în care avem de-a face cu convertirea lui Zaheu, a vameșului bogat și avar...care devine *milostiv* și *drept* în momentul când Domnul îl binecuvintează cu venirea în casa lui.

Și venirea Domnului *în casa* lui Zaheu se repetă cu fiecare dintre noi în momentul când

⁶¹ Predică scrisă în data de 28 ianuarie 2011.

acceptăm că viața noastră e *prea lipsită de sens* fără El.

Pentru că atunci când ne întoarcem *la* Domnul, El se întoarce *spre* noi. Și când noi ne smerim în fața Lui, El Se coboară în noi prin harul Său pentru ca *să locuiască* în noi.

Și cu El devenim deodată *înalți*...din *mici la statură*, cum era Zaheu. Pentru că Zaheu cel mic la statură, numai când *a urcat* în pomul cunoașterii lui Dumnezeu și când, la înălțime fiind, L-a văzut pe Domnul, s-a coborât în smerenie și L-a primit pe El în inima lui.

Evangelia zilei ne vorbește despre *efort*...

Despre efortul pe care trebuie să îl facem pentru a ne face proprii *vederii lui Dumnezeu*.

Cunoașterea Lui are nevoie de efort.

Însă pentru a-L vedea pe El trebuie *să ne curățim* inima prin milostenie, adică prin *vederea* aproapelui nostru.

Căci Zaheu dovedește, prin convertirea lui, că întoarcerea spre Dumnezeu e *o regăsire de sine*, și că *regăsirea de sine* înseamnă *reconsiderarea raporturilor noastre cu semenii*.

Nu ajungi *bogat*, prea bogat într-o *țară săracă* fără să furi, fără să jecmănești, fără să încalci legea...

Și când Domnul *a tăcut* vizavi de *nedreptățile* lui Zaheu și a venit la el, acela a vrut să fie *domn*.

A vrut să fie *simțit*...

Și *simțit* devii atunci când *te uiți* la cei din jurul tău, când nu ai *conflicte* cu ei, când ești *respectat de oameni*.

Zaheu a dorit să fie *respectat* de toți după cum a fost *respectat* de Domnul.

Versetul al 8-lea, care vorbește despre *îndreptarea* nedreptăților e recunoscut de Domnul ca *mântuire* a lui Zaheu și *a casei lui* în versetul următor.

Cu *milostenia* începe mântuirea...Însă milostenia te face apt *să simți mila* lui Dumnezeu, milă a Lui care te duce *spre iubirea* de Dumnezeu și de semenii.

Pentru că iubirea de Dumnezeu și de oameni ne arată oameni plini de *o iubire milostivă*, paradoxală, frumoasă, în care iubirea e atentă față de toți, indiferent dacă cel din fața noastră înțelege sau nu *sensul* milosteniei noastre, care e acela de *a-l umple* pe om de harul lui Dumnezeu.

Pentru că venirea Domnului la un om păcătos în casă, la Zaheu, l-a făcut pe acela să simtă *diferența* dintre *Lege* și *iconomie*.

Legea *îl excludea* pe Zaheu din compania oamenilor cucernici, pentru că era *necucernic*. Venirea Domnului la el era *o trecere* peste Lege, o *iconomie*, o îngăduință.

După Lege nu se puteau întâlni cei doi: Domnul și Zaheu. Însă *după iconomie*, potrivit iconomiei mântuirii, Cel Prea Sfânt Se întrupează pentru noi și pentru mântuirea lumii, arătând că ceea ce se face *din dragoste* și *pentru mântuirea* unui om e *mai important* decât *distanțarea* față de el, decât *indiferența* față de el, decât *izolarea* lui.

Hristos Dumnezeu ne dă în versetul ultim al Evangheliei de astăzi *direcția* pentru misiunea predicatorială a zilelor pe care le trăim.

Biserica nu trebuie *să-și aștepte* viitorii credincioși...ci trebuie *să-i caute*!

Pentru că și Domnul *același lucru* dorește: să se mântuiască cel neștiutor, cel rătăcit, cel prost direcționat...adică cel care, acum, e *pierdut* pentru mântuirea lui Dumnezeu, pentru că nu *o caută*, nu *o dorește*.

Adică oamenii Bisericii trebuie *să predice continuu*, să caute continuu, să explice continuu viața cu Dumnezeu și răul patimilor, pentru ca *să-i mântuiască* pe oameni.

Și pentru asta trebuie să predicăm *convențional* și *nonconvențional*, prin predică sau

poem, printr-o scrisoare sau printr-o privire, printr-o muncă de cercetare asiduă dar și printr-o lucrare apologetică fulminantă despre *adevărul credinței ortodoxe*, despre *adevărul mântuirii*.

Fapt pentru care nimic nu e *prea mult*...dacă oamenii *nu se mântuiesc*. Pe noi ne interesează *mântuirea*, bucuria, sfîntirea oamenilor și nu *predicile în sine*.

Însă, pe de altă parte, predica ortodoxă, dacă cade din *adevărul tradițional* se transformă în *manipulare a oamenilor*.

Și oamenii sunt *manipulați*, sunt conduși spre *scurtături* care nu există, atunci când sunt învățați doar *unele lucruri* din teologia noastră, doar unele lucruri din modul nostru de comportament sau lucruri edulcorate.

Căci în mântuire avem nevoie de *iconomie* pentru a *convinge* și de *acrvia credinței* pentru a ne *vindeca de neștiință*.

Iar Domnul s-a apropiat iconomic de Zaheu pentru a-l *convinge*...Dar când acesta s-a *convins* de Domnul, atunci a *devenit exigent* cu sine, a început să *lucreze* cele spre vindecarea sa...

Vindecare, care se petrece *în mod real* în noi și nu *metaforic*.

De aceea, suntem chemați să ne umplem de teologia Sfinților ierarhi de astăzi pentru ca să ne *vindecăm de neștiință*, neștiință care e totuna cu *viața păcătoasă*.

Căci dacă nu Îl cunoști pe Dumnezeu nu știi că nedreptatea e *un rău*, că ne iubirea e o *calamitate*, că neevlavia e totuna cu *moartea ta duhovnicească*.

Zaheu s-a umplut de *cunoașterea civilizatorie*.

De cunoașterea duhovnicească, care te face și *om simțit în tine și la nivelul relațiilor sociale*.

Pentru că *nesimțirea față de semenii* e, în primul rând, *nesimțire față de Dumnezeu*.

Și dacă nu te interesează *nervii cuiva*, *sănătatea cuiva*, *liniștea cuiva*...și te crezi *singur pe lume* și *în stare de orice*...arăți că nu ești *civilizat* de

către Dumnezeu, că nu ești învățat *să te porți autentic*.

Pentru toți cei care cred că *trebuie să calce peste cadavre pentru ca să ajungă bine...* Zaheu le spune că prosperitatea socială fără liniște și împlinire interioară nu înseamnă *viață autentică*.

Pentru cei care cred că *hoția e noblețe*, oricum s-ar numi *hoția*, Domnul ne spune prin Zaheu că tot ce e *câștigat nedrept și tot ce avem în plus...* nu ne folosesc.

Zaheu cel *scund, neiubit și avar* a învățat să fie *milostiv, înalt la minte și atent*.

Adică e un *apropo* pentru noi toți, că se poate *mai mult*, că se poate *mai bine*, că se poate *mai profund*. Amin!

Predică la Întâmpinarea Domnului
[2011]

Icoană pictată de Geea Manzicu⁶².

Iubiți frați și surori întru Domnul⁶³,

praznicul împărătesc/ hristologic de astăzi
subliniază cu putere importanța *ospitalității*, a

⁶² A se vedea: <http://icoaneortodoxe.piatra-neamt-cultural.ro/despre>.

⁶³ Predică scrisă în data de 1 februarie 2011.

omeniei în viața noastră dar și pe aceea a bucuriei pe care o aduc *cuvintele* și *gesturile de conștiință*.

Pentru că fiecare vrem să fim *tratați regește*, cu multă atenție când suntem primiți de către cineva și, în același timp, iubim faptul să fim *înțeleși* și *apreciați* la justa noastră valoare, fără să fim mințiți, fără să fim portretizați în mod mincinos.

Și când Domnul e primit în *brațe prea iubitoare* la templu, la 40 de zile de la preasfânta Sa naștere, adică *întâmpinat*, atunci e *recunoscut* ca *Dumnezeu întrupat* de către Sfântul Simeon și de către Sfânta Ana, într-o lume care nu sesiza mai deloc *noutatea absolută* a Persoanei din fața lor.

Iar praznicul de astăzi vine să ne spună tocmai acest lucru: că pentru *a întâmpina pe cineva* trebuie să vezi *adâncul celui din fața ta*.

Nu poți să faci *un articol de întâmpinare* unui tânăr scriitor dacă nu ești în stare să îi vezi *caracterul* și *potențele*, după cum nu poți să *indici prezența lui Dumnezeu în cineva* dacă nu vezi *duhovnicește*, dacă nu vezi *adâncul persoanei* în cauză.

Și dacă suntem atenți la cursul praznicelor ultime, vedem că la 25 decembrie L-am văzut mic și în iesle, abia născut, apoi la 6 ianuarie L-am văzut *matur*, la 30 de ani, pe când acum, la 2 februarie ne întoarcem la primele zile ale vieții Sale pământești pentru a-L vedea *adus la templu* la...40 de zile.

De ce *să te întorci*...pentru *a merge înainte*?

De ce avem mereu nevoie de *istorie*, de memoria propriei noastre istorii, de memoria istorică a Bisericii și a lumii pentru *a ne înțelege traiectoria prezentului*?

Pentru că *neuitarea istoriei, memoria ei*, accesată în punctul care ne interesează pe moment *ajută întotdeauna* la o rezolvare a unei *probleme a momentului*.

Iar traseul *zilelor liturgice* ale Bisericii e inclus în *memoria tradițională* a vieții Fiului lui Dumnezeu întrupat, fapt pentru care ne reîntoarcem în mod constant la praznicele Lui și ale Maicii Sale

pentru a ne defini tot mai mult identitatea, dragostea, existența terestră, care are deschidere spre veșnicie.

Dacă *citim* praznicul de astăzi din perspectiva Legii, atunci ar fi *un praznic mariologic*, al Prea Curatei Fecioare și nu *unul hristologic*, al lui Hristos, pentru că Maica lui Dumnezeu, deși *Fecioară* și fără *să fi născut cu lehuzie*, adică fără să fie *necurată*, a venit să aducă *jertfa de curățire* la templu.

Însă perspectiva eclesială a praznicului de astăzi este *hristologică*, Îl are în centru pe *Hristos*, Care e recunoscut ca *Stăpân* și *Domn* al întregii creații deși, la vedere, era doar *un Prunc de 40 de zile*.

Și aici își spune cuvântul capital *experiența duhovnicească*, care e *vederea Bisericii*: Simeon și Ana au așteptat îndelung venirea Lui la templu, L-au așteptat cu sfințenie și dor nespus...și L-au văzut, L-au putut sesiza!

Și vederea Lui, înțelegerea Lui, deși era o *problemă națională* a poporului evreu, pentru că toți trebuiau *să Îl sesizeze*, să Îl înțeleagă, să Îl descopere *în ei...și în fața lor...* totuși această problemă a vederii Lui se dovedește a fi o *realitate* pentru *foarte puțini*.

Și această realitate *a simțirii* și *a vederii* lui Dumnezeu e încă o realitate *pentru puțini...* deși ortodocși sau „creștini” suntem *mulți*.

Motiv pentru care și Domnul ne-a întrebat și ne întreabă, la modul esențial, dacă atunci când El va veni întru slavă, pentru ca să judece viii și morții, noi vom fi *plini de iubire* și *de așteptare* și vom *presimți* venirea Lui, care e ca o venire *în noapte...* în noaptea unei mari și *dureroase nesimțiri, nesesizări, uitări* a persoanei Sale.

Mai pe scurt: dacă nu stăm în harul Său și în iubirea și cunoașterea Sa nu putem *să-l vedem* pe cel din fața noastră și nu știm *să decriptăm* importanța și rostul momentului de față, pentru că trăim fără Cel

care e vederea, sensibilitatea, cunoașterea, viața noastră veșnică.

Istoria e plină de cunoașterea Lui, viața noastră e plină de minunile Sale, peste tot avem parte de bucuria sesizării Lui...și clipa de față e *bucuria Lui pentru noi...*

Dar, cu toate astea, noi suntem în afara *stării interioare* care ne facilitează îmbogățirea aceasta extraordinară de experiența trecutului, a prezentului și a viitorului, adică în afara *stării de har*, de sfințenie, de intimitate cu Dumnezeuul mântuirii noastre.

Cei doi, Sfinții Simeon și Ana, nu au primit *un telefon* de la Dumnezeu...pentru ca să vină la templu și să-L primească pe Fiul Său întrupat.

Nu au primit nicio *fotografie* sau *un email* de la El, cu toate datele necesare pentru *a-L recunoaște* pe El, pe Maria, Mama Lui și pe Sfântul Iosif, Logodnicul cel curat al Fecioarei celei Preacurate.

Ci ei au fost *luminați interior* de harul Său, de cel de care erau *plini* (pentru că trăiau cuvios, în sfințenie, în curăție) ca să vină la templu și au vorbit față de El întru harul Său și cu veselie duhovnicească a iubirii pentru Dumnezeu.

Acum, dacă întrebi un penticostal, o să îți spună că „vorbește în limbi” ca Apostolii și că are „experiențe pnevmatice” pe care nu știe să le explice.

Și romano-catolicul, și protestantul, și anglicanul, și monofizitul, și armeanul îți vor spune la fel: avem „experiențe religioase”, „vederi extatice”, „simțiri ale harului”.

Numai că diferența dintre *interiorul curat* al unui ortodox și presupusa stare de „înduhovnicire” a unui eterodox e următoarea: *starea de înduhovnicire* a ortodoxului are *coerență istorică interioară*.

Adică toți Sfinții de la începutul lumii și până astăzi au, în esența lor, *aceeași experiență duhovnicească*, pe când *spiritualitatea eterodoxă* are falduri, care decurg din teologia lor, reperabile în

timp până la o anume dată, adică până la nașterea facțiunii religioase ca atare.

Iar dacă doriți să observați spiritualitatea ariană, monofizită, nestoriană, iconomahă, romano-catolică, luterană, calvină, anglicană etc. trebuie să luați *reperele lor statutare*, adică pe oamenii care *au dat naștere* la acea spiritualitate/ tradiție de viață, potrivit unei *ideologii*, a unei *teologii contextuale*...ruptă de *Tradiția Bisericii una*.

Și când vorbesc despre *Tradiția Bisericii* vorbesc despre tot ceea ce Biserica Ortodoxă a primit din Biserica Legii, de la Sfinții Apostoli, de la Sinoadele Ecumenice, de la Sfinții Părinți și a păstrat și aprofundat până astăzi în materie de credință, cult, viață.

Pentru că orice e de la Dumnezeu are *continuitate neîntreruptă* în timp.

El L-a făcut pe om ca să se bucure de Sine pentru veșnicie, omul a căzut în păcat, a avut nevoie de ajutorul Profeților și al Legii, prin acestea au mers spre Domnul, spre sesizarea și primirea Lui, L-au primit, au păstrat ceea ce au primit de la El și de la Apostolii Lui, Biserica Sa a păstrat adevărul și viața dintru început, s-au luptat pentru ele...

Fapt pentru care, tot cel care *iese din barca mântuirii* pentru a *gândi singularizant*...naște o spiritualitate ideologizată, emanată dintr-o învățătură ruptă din context, din contextul bisericesc tradițional.

Da, în aparență, pare „un punct de vedere adecvat” să spunem, că fiecare *poate interpreta* Tradiția Bisericii după cum dorește...

Însă Biserica și-a văzut Sfinții și i-a cinstit nu în măsura în care au fost *particulari, excepționali*, ci în măsura în care le-a văzut *continuitatea teologică* și *experențială* cu Sfinții de dinaintea lor.

Iar Sfinții sunt întotdeauna *particularități puternice*, personalități de *mare forță*, adică de *mare noutate*, însă sunt fundamentați, înrădăcinați în aceeași Tradiție, în aceleași dogme, în aceleași

slujbe, în aceeași conștiință a apartenenței eclesiale neîntrerupte.

De aceea, pentru un teolog ortodox e foarte ușor să vorbească, în același timp, despre *Sfântul Patriarh Avraam* sau despre *Sfântul Maxim Mărturisitorul*, despre *dogmele Sinoadelor Ecumenice* sau despre *slujbele Bisericii* pentru că indiferent de secolul pe care îl tematizăm, *înainte* sau *după* nașterea lui Hristos și despre persoana sfântă pe care o luăm în calcul toate persoanele și realitățile eclesiale au aceeași amprentă: *amprenta* harului Prea Sfintei Treimi, Care duce lumea spre Hristos și cu Hristos spre Împărăția Sa.

Adică același *har al lui Dumnezeu* a fost în Sfinții Simeon și Ana, care este și *în noi*!

Dar harul Său există în noi dacă avem *continuitate neîntreruptă* cu ei în viață și gândire, în asceză și în fidelitate față de Dumnezeu.

Și prin asta răspundem la întrebarea, care ni se pune adesea: De ce Biserica Ortodoxă nu-i cinstește drept *Sfinți* pe „sfinții” romano-catolicilor de după 1054 sau pe ai greco-catolicilor sau pe ai anglicanilor sau pe ai monofiziților sau pe ai armenilor? Pentru că nu au *continuitate* de gândire, de viață și de raportare eclesială cu Sfinții Bisericii lui Hristos.

Într-un fel arată *Sfântul Augustin al Hipponei* sau *Sfântul Ambrozie al Mediolanului* și în alt fel *Toma de Aquino* și *Albert cel Mare* în ceea ce privește teologia, viața și raportarea eclesială la Tradiția Bisericii.

Primii doi sunt *Sfinți* comuni Bisericii Ortodoxe și Bisericii Romano Catolice dar ultimii doi nu sunt *în consens* cu Tradiția Bisericii una ci *în dezacord* cu ea.

Iar dacă-i citim pe Sfinții ortodocși în paralel cu „sfinții” eterodocși sesizăm *altă amprentă* în ei decât *harul Treimii* din primii.

Fără doar și poate, nu putem avea „har din belșug” și „erezii din belșug” în același timp.

Harul, viața Treimii coboară din plin și îl sfințește prea frumos pe acela în care *adevărata învățătură* și *adevărata evlavie* se îmbină.

Iar dacă suntem *ortodocși* prin aceasta nu suntem, în mod automat, *Sfinți* sau *mântuiți* ci doar unii care *stăm în Casa Stăpânului*, niște *privilegiați*, care avem toate *la îndemână* de la El, în comparație cu multe milioane de oameni care *nu Îl cunosc* cu adevărat...numai că trebuie *să ne spălăm simțirile* pentru ca să Îl vedem pe Hristos pretutindeni și în noi.

Ne mai trebuie *ceva*...și la modul *esențial*: să lăsăm harul Său *să ne inunde* printr-o viață de multă rugăciune, muncă, atenție, dragoste, onestitate, coerență interioară!

Pentru că numai astfel putem *să Îl primim* și *să ne primim* în adevăratul sens al cuvântului.

Fiindcă *fața luminoasă* față de cineva înseamnă vederea lui, înțelegerea lui, citirea lui în profunzime. Și dacă ne bucurăm de *înțelegerea celuilalt*, atunci știm să îl și *întâmpinăm cu brațele*, pentru că deja *l-am întâmpinat cu inima*.

Pentru că, dacă la nivel online *ne citim* și *ne vedem reciproc*, adică *ne înțelegem reciproc*...atunci ne manifestăm *ca atare*, când ar fi să stăm față în față, pe stradă, la masă, într-o Biserică...

Căci *depărtarea adevărată* este *indiferența față de celălalt*...și nu *necunoașterea lui*.

Putem *să purtăm* în inimă toată lumea și *să compătimim* pentru ea, pentru că asta ne face *să fim proprii* dialogului cu toți.

Iar dacă *Îl întâmpinăm* pe El, în mod zilnic, cu dorul inimii noastre, atunci putem *să ne întâmpinăm* mereu cu seninătate și sclipire de bucurie. Amin!

Predică la Duminica a 17-a după Rusalii
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁶⁴,

după întâmpinarea *duhovnicească* a Domnului de pe 2 februarie, ca o consecință a *vederii duhovnicești* a persoanei Lui divino-umane, astăzi, pe 6 februarie 2011, în Evanghelia zilei [Mt. 15, 21-28] avem de-a face cu *stăruința în rugăciune*...

Pentru că *stăruința în rugăciune* e tocmai aceea care ne face să *întâmpinăm în mod propriu*, cuviincios, pe Dumnezeu în fiecare clipă a vieții noastre și să cinstim în persoana fiecărui semen al nostru prezența Lui, creația Lui, iubirea Lui nemărginită pentru noi...

Iar *stăruința* despre care vorbim, *stăruința în rugăciune*, nu o găsim la o femeie din Israel, ci la o femeie păgână, pentru că era „γυνή Χαναναία/ ghini Hananea”[GNT, v. 22], adică o femeie hananeiancă.

Și aceasta a început să strige după ajutor la Domnul, atunci când El era în părțile Tirosului și ale Sidonului [v. 21].

⁶⁴ Predică scrisă în data de 4 februarie 2011.

Tirosul⁶⁵/ Tirul este o cetate libaneză, ca și Sidonul⁶⁶. Ambele sunt cetăți maritime⁶⁷, pentru că sunt riverane Mării Mediterane.

Iar prin faptul că Domnul *a ieșit* din Israel spre *Liban* aceasta e o *prefigurare* a *ieșirii* Sfinților Apostoli și a Evangheliei Sale către neamuri, pentru ca să aprindă întreaga lume cu focul harului și al iubirii de Dumnezeu și de aproapele.

Motivul strigării ei către Domnul însă nu o viza *personal* ci era o rugăciune *pentru* fiica ei, care era „κακῶς δαίμονιζεται/ cacos demonizete” [GNT, v. 22], adică „demonizată rău”.

Pentru că demonii pe care *îi pomenim* toată ziua prin drăcuituri, care sunt *ființe personale*, pe care ni-i *apropiem* prin pomenirea lor și prin tot felul de păcate nu ne aduc fericire, pace, bucurie...ci multă durere, multe chinuri, multă nefericire.

Într-o înțelegere duhovnicească a substantivului „ἡ θυγάτηρ/ i tigatir”/ „fiică” [Ibidem], Sfântul Simeon Noul Teolog spunea că *fiica* aceasta, care este chinuită de către demoni, e *sufletul nostru*.

Adică: *Doamne, am o fiică/ un suflet plin de demonizare, plin de chinuri, ca urmare a păcatelor mele și Te rog să mă eliberezi de demonii aceștia, care mă epuizează în chip și fel!*

Și avem conștiința că demonii sunt *altceva* decât propria noastră *persoană*...și că prezența lor în noi sau *în jurul nostru* nu e deloc *benefică* ci *un chin continuu*.

Când citim cărțile Sfinților noștri, la tot pasul, întâlnim *lupta* cu acești demoni, pe care nu *îi vedem* cel mai adesea dar *îi simțim* la modul violent...

Le simțim răutatea, invidia, dorința de a ne *determina spre rău*. Și această luptă cu ei, începută odată cu căderea Protopărinților noștri din cauza

⁶⁵ A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Tyre_%28Lebanon%29.

⁶⁶ Idem: <http://en.wikipedia.org/wiki/Sidon>.

⁶⁷ Idem:

http://www.gophoto.it/view.php?i=http://en.wikipedia.org/wiki/File:Map_of_Lebanon.png.

înșelării lor de către ei, nu se va termina decât odată cu venirea Domnului întru slavă...când lumina Sa va inunda toate și se vor departa, la Judecata Sa cea prea înfricoșătoare, cei *ai Împărăției* de cei *ai întunericului păgânătății și ai ereziei*.

O continuă luptă perfidă cu noi, secundă de secundă, în fața căreia ne trebuie multă răbdare, multă maturizare a minții și a sentimentelor pentru ca să stăm treji, atenți la ceea ce vrea să intre în noi și la ceea ce se petrece cu noi și în jurul nostru.

Nu e zi de la Dumnezeu în care să nu *le simt* prezența și lucrarea prin care vor să mă împiedice *să mă bucur* sau să îmi strice *bucuria și odihna interioară*.

Ori de câte ori sporește harul lui Dumnezeu în noi și atacurile lor devin mai violente, mai răutăcioase, mai turbate.

Și demonii *se bucură* când greșim, când cădem în vreun păcat mare, care ne doare, care ne întristează amarnic...

Când ne umilesc prin căderile noastre, prin reacțiile noastre necontrolate, prin întăriturile mândriei și ale nemilostivirii din noi.

O continuă *sâcâire* a nervilor noștri. O continuă *punere de bețe în roate* pentru ca să nu fim *înțeleși cum trebuie*, pentru ca să nu fim *ajutați*, pentru ca să ni se strice *obiectul* cu care muncim, pentru ca să nu ne tihnească de ceea ce facem.

Iar când suntem plini de aceste *dureri*, de aceste *enervări continue...strigăm* ca și hananeianca, strigăm către Domnul.

Pentru că mila este *numai* la El și El ne scoate din toată înșelătoria, din toată mințirea de sine, din toată falsă *garderobă* a vieții sociale.

Cine nu cunoaște epuizarea *fizică* și, mai ales, *mentală* pe care ne-o produce *lupta cu demonii* (nu mai vorbesc de *demonizare...*) nu cunoaște *nimic* din *lupta și experiența duhovnicească*.

Pentru că toate cărțile ascetice ale Bisericii s-au scris ca urmare a acestei lupte, cu victorii și

înfrângeri, și fiecare Sfânt al lui Dumnezeu s-a înțeleptit, cu harul lui Dumnezeu, tocmai din experiența *brută*, de zi cu zi, din această *arenă* a luptei duhovnicești.

Femeia strigă către Domnul în mod profetic, cu *vorbele Scripturii*, chiar dacă era *păgână* (Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David!) și *mijlocește* pentru fiica ei (Fiica mea este demonizată rău) [v. 22].

Iar Domnul „ὁὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον/ uc apecriti afti logon”: „nu îi răspunde ei *cuvânt*” [GNT, v. 23], nu îi spune nimic...la început, la începutul rugăciunii ei.

Adică *o lasă să strige...*

Și astfel de pasaje, cu siguranță, sunt *pe placul* acelor care cred că nu există nimeni care *să îi ajute...* care *să îi vadă...* pentru că nu cred că *există* Dumnezeu...

Iar scoaterea lui Dumnezeu din ecuație înseamnă a lăsa universul și întreaga umanitate în haos, în neștiință totală, în orbecăială, pentru că nu știm *ai cui* suntem...și nici *unde mergem...*

Și de aceea credem că *putem face orice* cu noi...și cu alții...și cu cosmosul în care locuim.

Însă *comportamentul anarhic* este unul *asocial* și e *descurajat* de către stat.

Dar dacă Dumnezeu *nu există*, ci noi ne facem legile *după cum vrem...* și încercăm *să reprimăm* instinctele oamenilor, atunci civilizația, cultura, statul, raportarea noastră la istorie și tot ceea ce creăm noi nu are niciun alt sens decât să ne elogieze *inutilitatea*.

Și, cu adevărat, suntem *extrem de inutili* dacă nimic *nu rămâne* în urma noastră...

Mentalitatea seculară așteaptă o extincție, o *dispariție totală* a lumii. Adică se îndreaptă spre...*neființă*. Pentru că *civilizația spontană* și *autonomă* nu are ideea de *continuitate veșnică*.

Credința ortodoxă însă vorbește despre Dumnezeul cel veșnic, Care a creat cerul și

pământul, adică tot ceea ce există...din iubire față de creația Sa și pentru ca să umple toate de bucurie și de sfințenie într-o comuniune veșnică cu Sine.

Pentru noi lumea are *un început*, un început din voia lui Dumnezeu dar nu are *un sfârșit*.

Sfârșitul nostru e fără sfârșit, pentru că lumea se va *transfigura* prin harul Său pentru o *existență veșnică*.

Conștiința că suntem *creația lui Dumnezeu*, că suntem *din iubire și pentru iubire*, pentru comuniune, pentru fericire dumnezeiască veșnică e conștiința care ne fundamentează ca oameni echilibrați, profunzi, răbdători, omenoși, iubitori, iertători...pentru că știm că nu se termină totul odată cu *moartea*, ci moartea ne duce în alt plan de existență.

Însă Domnul nu o lasă să strige după El pentru că...îi era *indiferentă*...ci pentru ca Apostolii, cei din jur, noi, noi toți să vedem *urmările* prea fericite ale *rugăciunii stăruitoare*.

A lăsat-o să strige...pentru ca să ne impresioneze.

Să ne dea o *lecție de neuitat*...

Și femeia îndură *lipsa de înțelegere* a Apostolilor vizavi de ea [v. 23], cât și *indiferența aparentă* a Domnului [v. 24, 26] față de drama din familia ei, care o atingea în iubirea ei de mamă...

Ea stăruie *la modul enervant*...fără ca să fie considerată și de Dumnezeu ca fiind *enervantă*...

Tocmai de aceea, dacă oamenii *nu vor să ne ajute*...dacă stăruințele noastre se dovedesc *inutile*, Dumnezeu transformă *indiferența* sau *nesimțirea oamenilor față de noi*...într-un motiv de *bucurie imensă*, pentru că El Însuși ne ajută *într-un mod uluitor*, dându-ne astfel *mai mult decât ne-am fi așteptat de la...oameni*...

Și Evanghelia zilei de aceea e plină de o *cutremurătoare nădejde* și e o *invitație la o nădejde nebiruită în El* și la *rugăciune continuu*, pentru că

ceea ce pare de *netrecut*, de *neatins*, de *neajuns*...se dobândește de la El...și *mai mult decât atât*...

Fapt pentru care mărturisesc adevărul, că atunci când L-am lăsat pe Dumnezeu să rânduiască pe cele *ale mele*...rezultatele au fost *uluitor de neașteptate*, pentru că El mi-a dat lucruri *mult mai profunde și stabile*...decât cele pe care *le doream* în mod inițial...

Da, Domnul a venit în primul rând pentru „τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλὸτα οἴκου Ἰσραήλ/ ta provata ta apololota icu Israil”, pentru „oile cele pierdute ale casei lui Israil” [GNT, v. 24], după cum le promisese Profetilor Lui.

Însă și cei din Liban, și cei din România, și cei din Grecia, și cei din America și cei de oriunde, care cred *ca și Israil* în făgăduințele lui Dumnezeu devin *casnici* ai lui Dumnezeu.

Aserțiunea cum că a venit pentru *oile cele pierdute* ale lui Israil era o palmă peste fața nesimțirii evreilor, care se credeau *credincioșii* Domnului...dar nu Îl vedeau pe *Domnul întrupat* ca *Iisus din Nazaret*.

Și pentru asta ne întoarcem din nou la cele pe care le-am spus în predica praznicului *Întâmpinării Domnului*: că nu poți să Îl sesizezi pe Dumnezeu fără să te curățești de patimi, fără să trăiești sfânt.

De aceea erau *oi pierdute* și de aceea nu *L-au văzut*, nu *L-au recunoscut* pe Fiul lui Dumnezeu întrupat: pentru că nu erau *curați la inimă*.

Hananeianca, *o păgână* și nu *o evreică*, Îl recunoaște pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, Îi cere ajutorul, nu se consideră *vrednică de laude*, tocmai de aceea suportă toate *cuvintele grele* ale Domnului cu inimă smerită...și nu își termină rugăciunea până când Domnul nu îi laudă credința, încrederea, *neabdicarea* din lucrul cel bun al *rugăciunii stăruitoare*.

Și v. 24, acela în care Domnul spune că propovăduiește *numai pentru evrei și numai de ei are grijă*, cât și v. 26, în care *copiii* sunt *evreii* iar

păgânii sunt κυνάρους [chinariis]/ *câinii de casă*, câini de *talie mică*, conțin mentalitatea, *raportarea* evreilor la neamuri.

Evreii îi *excludeau* de la credință pe păgâni, îi considerau *sub oameni*, se comportau *inuman* față de ei...fapt pentru care Domnul ne spune, dimpotrivă: că nu trebuie *să excludem* pe nimeni de la credință și mântuire, că nu trebuie *să jignim* pe nimeni, că față de toți trebuie să fim afabili, cu inimă iertătoare, înțeleghătoare, atentă...

Femeia înțelege că e făcută *câine* [v. 27], recunoaște, în consecință, că *nu e evreică* și că evreii *așa se raportau la una ca ea*, dar subliniază faptul că și câinii *au nevoie de mâncare*, că și ei sunt *hrăniți* de la trapeza Stăpânului, de la masa iubirii Lui și că de aceea trebuie și ea considerată *vrednică de atenție*.

Adică vizibilitatea în fața lui Dumnezeu o căpătăm când *stăruim în rugăciune*. Atunci când *ne punem cu totul nădejdea în mila Lui* și nu *în faptele și virtuțile noastre*.

Pentru că *pericolul deznădejdiei e abjurarea credinței și sinuciderea*, pe când *pericolul religiozității e acela de a vedea împlinirea ta nu în relația cu Dumnezeu ci în propria-ți imagine de om religios*.

Și atunci când e mai important cum arătăm în *fața oamenilor* decât *cum arătăm în fața lui Dumnezeu* înseamnă că ne-am *centrat* pe persoana și viața noastră, că ne gândim la cum *să ne meargă bine*...și nu la cum *să fim proprii relației cu El* și, în consecință, toată viața noastră religioasă e un *paravan al împlinirii sociale* și nu *al împlinirii ontologice*, al *înduhovnicirii personale*.

Domnul o laudă pe femeie pentru că nu s-a uitat la statul ei social, nu s-a ofuscat pentru că a fost *umilă public* și pentru că nu *a abdicat* din nădejdea ei în El.

Femeia a considerat mai importantă *întrajutorarea* fiicei sale decât *imaginea publică*.

Nu i-a păsat *de ce spune lumea...ci de ce spune Domnul*.

Și Domnul i-a spus: „ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις [O ghine, megali su i pistis! Ghenitito si os telis]”/ „O, femeie, mare este credința ta! Să ți se facă ție după cum voiești”, primind astfel, în dar, *vindecarea* fiicei sale de *posesie demonică*.

Sfântul Apostol Matei folosește aoristul pasiv ἰάθη/ *iati* de la verbul ἰάομαι/ *iaome*, adică de la verbul *a vindeca* în v. 28.

Și o face pentru a exprima *realitatea exorcizării*: *vindecarea* de demoni se face prin *sălășluirea* în noi a harului Său.

Ies demonii, alungați de puterea/ de harul Său, și vine în noi harul Său, pentru ca harul Său să ne vindece interiorul, să ne ajute *să ne vindecăm interior* de ravagiile produse de către demoni...

Vindecare, care este un proces *foarte tainic* și *profund*...

Iar *stăruința în rugăciune* înseamnă tocmai întreaga *concentrare* a persoanei noastre pe relația cu Dumnezeu.

În această *concentrare* pe relația cu El se produce *vindecarea continuă* a persoanei noastre, care suferă tocmai din cauza *consecințelor* ieșirii din comuniunea, din acapararea noastră de către El.

În concluzie suntem chemați de Domnul spre *statornicia* în lucrul bun, în viața virtuoasă, în conduita frumoasă.

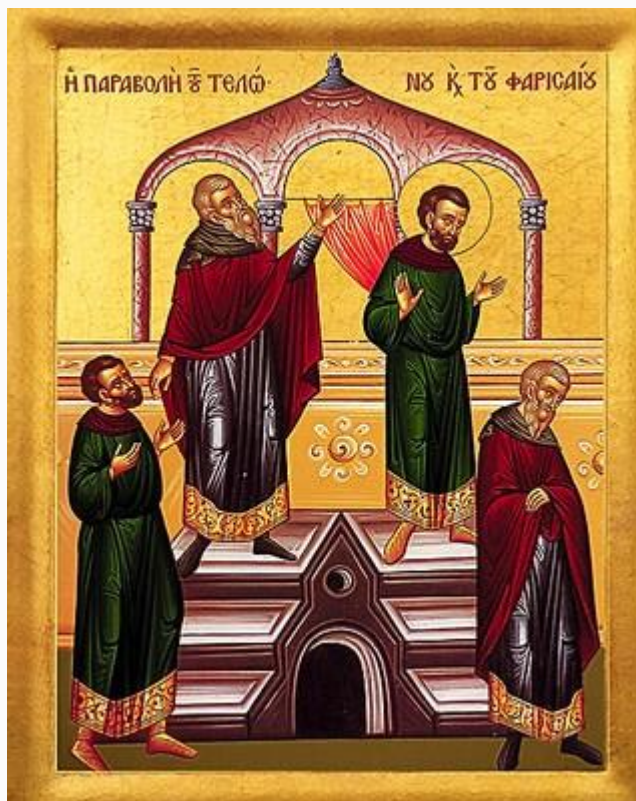
Nimic trainic nu iese din frivolitate, din lucruri începute și abandonate, din lucruri care contravin traiectoriei noastre veșnice.

Numai *concentrarea pe lucrurile esențiale* ne fac atenți și la *amănuntele de tot felul ale vieții noastre*, pentru că *viața cu El* e o *continuă atenție* la tot ceea ce ține de noi.

Domnul să ne *întărească* în nădejdea în El, să ne *înmulțească* credința în El și să ne *umple* de iubirea Lui, de iubirea Lui cea dumnezeiască, de cea

care ne face mintea *beată* de dorirea Lui, dorire care ne ivește în minte *vederea Sa negrăită*, de care să ne învrednicim cu toții, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 33-a după Rusalii
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁶⁸,

pregătirea pentru *Postul Mare* începe cu Lc. 18, 10-14, adică cu un text evanghelic care nu trebuie înțeles *disjunctiv*.

Pentru că nu e bine să fii nici ca *vameșul* și nici ca *fariseul* în mod deplin, pentru că nici *vameșul* și nici *fariseul* nu sunt *paradigme existențiale totale* pentru un creștin ortodox.

De-a lungul timpului *am ascultat* sau *citit* zeci de predicatori contemporani, care, aproape la unison, îl laudau pe *vameș*, ca *bun de urmat* și pe *fariseul* centrat pe sine, care era bucuros cu *ce știe*, *face* și *are* ca *damnabil*.

⁶⁸ Predică scrisă în data de 11 februarie 2011.

Însă fiecare dintre ei, în alte contexte, recunoșteau că nu e de ajuns doar *pocăința* pentru a fi *un ortodox*, ci mai e nevoie și de multă cunoaștere teologică și asceză pentru *a ne sfinți* și că pocăința e *începutul* și nu *sfârșitul vieții virtuose*, după cum nu e bine nici să spui că teologia, fapta bună, profesia nu sunt *bune*, pentru că fără ele nu știi ce înseamnă *să fii ortodox* și nici nu poți să fii *un om social*.

Așa că Domnul a vorbit despre doi oameni care ἀνέβησαν [anevisan]/ *urcă* (GNT, v. 10)...și a dus totul spre concluzia din v. 14, pentru a ne arăta că nu trebuie să gândim *disjunctiv* realitatea interioară a oamenilor, adică ori *albă* ori *neagră*, ci sunt luați doi inși în discuție pentru că de la fiecare trebuie *să luăm unele lucruri și pe altele să le lăsăm*.

Profesia de *vameș*, cât și aceea de *teolog* (fariseii⁶⁹ erau teologi mozaici) sunt *neapărate* într-o societate.

Fiecare profesie e *neapărată*.

Fiecare profesionist are rolul său *de neînlocuit*.

Dacă ești *frizer*, spre exemplu, și crezi că nu ai nevoie de *scriitori* sau de *medici*, atunci o să mori *prost*...pentru că nu *citești cărți*...și când o să ai un *atac de cord*...nu are cine *să te scape de moarte*.

Însă, tot la fel, dacă ești *academician* și crezi că din acest motiv trebuie *să îi privești de sus pe toți*, când o să ai nevoie de schimbat o țevă în baie sau când o să ai nevoie de un taxi, o să dai nas în nas cu unii care nu au studiile tale...dar sunt *buni*, foarte buni acolo unde sunt...

Bineînțeles, dacă avem de-a face cu *profesioniști* în ale muncii lor și nu cu *ageamii*...

La televizor, în zilele astea, rulează cazul vameșilor corupți și demiși...Unii doar...

A trage concluzia că *nu avem nevoie de vameși*, că merge *și fără ei*, cum trag unii concluzia

⁶⁹ A se vedea: <http://en.wikipedia.org/wiki/Pharisees>.

că nu avem *nevoie de Biserici*, că merge *și fără ele*...e o dovadă de *îngustime de minte*.

Iar Domnul, în Evanghelia de azi, nu ne spune că nu avem nevoie de *vameși* sau de *teologi* ci că avem nevoie de oameni care...*urcă în templu*.

Ne spune că avem nevoie de oameni care *să se depășească continuu* pe ei înșiși, profesiile lor, cultura lor, starea lor interioară pentru că e nevoie, mereu e nevoie de...*urcare* spre Dumnezeu, spre Cel Prea Sfânt, spre Cel care schimbă continuu interiorul oamenilor.

Nu degeaba *Triodul*, în care înveți să lauzi Treimea Prea Sfântă treimic, în trei ode/cântări...începe cu *urcarea* spre Biserică și această Evanghelie *inițiază* traseul evanghelic-liturgic spre Paști.

Ci Domnul, ironizând modul nostru maniheic⁷⁰, păcătos de a vedea lucrurile și de a considera pe unii *numai buni* și pe alții *numai răi*, ne dă să înțelegem că trebuie să fim supli, profunzi în experiența noastră și că trebuie să dobândim cunoștință din *faptele tuturor oamenilor*...și nu doar din *faptele unora*.

Tocmai de aceea avem doi frați în *Parabola fiului curvar*...sau doi *împreună răstigniți* alături de Prea Sfânta Sa Cruce: pentru ca să învățăm de la ambii.

Pentru ca să învățăm *lucruri complementare*.

Adică să învățăm că pocăința e bună, e *foarte bună*, e curățitoare și că rugăciunea plină de lacrimi și de părere de rău ne ridică spre *privirea prea blândă* a ochilor Lui.

Însă, în același timp, nu trebuie *să păcătuim*...pentru ca *să ne pocăim*...și nici nu trebuie să postim, să ne rugăm, să citim teologie pentru *a-i minimaliza* pe cei din jurul nostru și pentru *a-i enerva* tot timpul cu cât de *deștepți* suntem noi în comparație cu ei...ci pentru *a ne*

⁷⁰ Idem: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Maniheism>.

umple de slava lui Dumnezeu și pentru *a fi prieteni* cu El și cu toți oamenii.

Și mă întorc iarăși la predicatorii contemporani pe care i-am ascultat...

Cei care înclinau spre *extrema pietistă*, spuneau în gura mare că teologia și cunoașterea duhovnicească nu sunt *importante* ci, mai degrabă, trebuie să ne axăm pe post, rugăciune și pocăință, reducând totul la *o trăire inconștientă* a credinței ortodoxe, pe când cei care înclinau spre *extrema intelectualistă*, puneau bază pe cunoașterea teologică, pe multa citire și memorare de texte...dar care să nu fie descifrate prin *asceza* creștinilor...ci doar prin *intelectul* lor, vorbind astfel despre o *cunoaștere teologică nepersonală* ci formată doar *din lucruri de împrumut*.

Astfel, pietiștii țin în mână steagul *vieții duhovnicești* fără *teologie*, pe când intelectualiștii o țin una și bună cu *teologia* fără *experiență duhovnicească*.

Adică, primii cred că *pot să se nevoiască fără să știe cum*, pe când secunzii confundă *ceea ce ei citesc și înțeleg* cu *ceea ce trebuie înțeles prin sfîntirea vieții noastre*.

Însă Domnul vrea să ne învețe altfel să gândim: nu *separând* lucrurile ci *gândindu-le sintetic*.

Trebuie să vedem *ceea ce e bun* în vameș și în fariseu...și să nu considerăm că nu avem *ce învăța* din experiența vreunui om, oricare ar fi *acel om*.

De aceea vă spuneam altă dată, că eu învăț *de la oricine și din orice lucru*. Pentru că nu mă interesează să judec oamenii *la modul definitiv*, în sensul să le pun ștampilă pe frunte, ca și când eu i-aș trimite în Rai sau în Iad...ci să îi înțeleg.

Să înțeleg de ce unii preferă să moară proști iar alții își sfîntesc viața, cum s-a făcut racheta și ce spune cartea, de ce se spune *una* și nu *alta*...

Vreau să înțeleg, să mă pătrund de înțelegerea a tot *ceea ce văd, trăiesc, miros, înțeleg*...

Și vreau să înțeleg tot ceea ce trăiesc și cunosc pentru că prin toate lucrurile, prin toate cărțile, prin toți oamenii urmăresc *înțelegerea* lui Dumnezeu și *înțelegerea* oamenilor și a lucrurilor.

Văd totul în lumina Lui.

Le simt pe toate transparente...

Nu vreau să rămân *la formele* lucrurilor, la cuvintele oamenilor, la ceea ce văd la ei...ci mă uit mai profund: la înțelesul lor, la cum arată viața lor, adâncul oamenilor.

Sunt avid de *adâncul oamenilor* în care se revarsă *adâncul slavei* lui Dumnezeu.

Tocmai de aceea comunic, întreb, vreau să fiu în relație, mă confesez, aștept un răspuns, vreau să fiu împreună cu toți...pentru că nu mă *încorsetează* nimeni...ci toți mă duc *spre El*, spre singura Causă și Țintă a lumii, spre Dumnezeuul nostru, Făcătorul și Atotțiitorul întregii existențe, Care e Cel din Care, în Care și pentru Care sunt toate.

De la El am ieșit, pentru că El ne-a creat, în slava Lui trăim și pentru El.

Și de aceea doi oameni *urcau* spre locul cel sfânt al lui Dumnezeu...și de acolo κατέβη [catevi]/*s-au coborât* (GNT, v. 14) alți oameni.

Pentru că mergerea la Biserică cât și creșterea în înțelegerea lui Dumnezeu *ne schimbă*.

Au urcat doi, și trupul și sufletul spre Dumnezeu, pentru ca să înțelegem să nu lăudăm *sufletul* fără *trup* sau să nu așteptăm doar *mântuirea sufletului* în indiferență față de *cea a trupului* pentru că *sfințenia e a întregului om*.

Sfințenia lui Dumnezeu trece din suflet în trupul nostru și de aceea, după moarte, unii au Sfinte Moaște...iar alții un trup urât mirositor.

Însă trupul neputrezit, frumos mirositor, care te atrage cu duioșie spre el, care te umple de sfințenie, trupul Sfântului e trupul unui om aflat în relație vie, continuă cu sufletul său cel sfânt, care stă în fața lui Dumnezeu în slava Sa, pentru că de aici,

de pe pământ, a învățat de la toți...cum să-L vadă în toți numai pe El.

Bineînțeles că nu ne-ar plăcea să ne uităm toată viața numai în *pardoseala* Bisericii ca vameșul...

După cum nu ne-ar plăcea nici să facem *de toate*, să fim oameni ai credinței, să știm multă teologie, ca fariseul, ca teologul de aici, dar să ne simțim *goi*, *seci*, *neîmpliniți*, cărora Dumnezeu *nu ne ascultă* rugăciunile și nimeni să nu ne iubească și să ne înțeleagă.

Vrem *iertarea* lui Dumnezeu ca vameșul și o vrem prin *multele fapte* ale fariseului.

Numai că pe El nu Îl interesează *contorizarea* faptelor în fața Lui...ci iubire, strigăt de iubire, lăsarea cu totul în brațele iubirii Sale, pentru a le uita *pe cele de până acum*, ca Marele Pavel, Apostolul întregii lumi, pentru că și azi, și mâine, și după ce ieșim din Biserică avem nevoie să mai facem *încă multe fapte de evlavie*.

Fariseul făcea bine ceea ce făcea. Trăia *reglamentar*...

Dacă noi venim la Biserică, citim cărți sfinte, facem milostenie, ne ostenim pentru alții, ne creștem copiii, facem studii, muncim toată viața...facem lucruri necesare, normale, *neapărate*.

Astea și altele un milion ca astea sunt *foarte bune*, foarte-foarte bune.

Ceea ce nu Îi place lui Dumnezeu e să considerăm că am studiat *îndeajuns de mult*, că am făcut multe fapte bune, că am mers de multe ori la Biserică și ne-am spovedit și împărtășit și că, în definitiv, am făcut atâtea...încât acum trebuie *să dormim buștean* până la cea de a doua venire a Sa...

Faptul că Domnul, în v. 14, vorbește despre *smerenia care înalță*, ne spune, cu alte cuvinte, acum, la prefigurarea Postului Mare, că niciodată nu facem *îndeajuns de mult* și de bine încât *să nu ne mai reproșăm nimic*.

Dacă fariseul nu s-ar fi uitat la tot ceea ce făcuse până atunci cu *mulțumire de sine*...ar fi

plecat *mai îndreptat* decât vameşul, care ar fi plecat şi el *mai îndreptat* decât altul din Casa Domnului, adică după *starea sufletească* a fiecăruia.

Însă vameşul a plecat *mai îndreptat* decât fariseul nu pentru că era *mai teolog* sau *mai credincios* decât fariseul ci pentru că *s-a pus* în faţa Domnului, a cerut *mila Lui* deşi *nu făcuse nimic bun*.

Fariseul făcuse multe lucruri bune, cunoştea teologie, ştia cum ar fi trebuit să se roage...dar, pentru că toate îi mergeau din plin, se centrase *pe sine* şi nu *pe El*.

Dacă acolo, în rugăciune, se descentra de pe *adularea de sine* şi nu s-ar mai fi uitat la ceea ce *făcuse* şi *era el* şi *cerea* şi *el mila Lui*, Dumnezeu l-ar fi făcut şi mai frumos, şi mai zelos, şi mai impunător în rândul celor credincioşi.

Aşa stând lucrurile înţelegem de ce în viaţa duhovnicească rugăciunea inimii, rugăciunea cu mintea în inimă...e *rugăciune fără imagini*, care nu suportă *imaginaţia* ci neagă oricare imagini *confectionate* de mintea noastră sau de demoni în timpul rugăciunii, pentru că le consideră nişte *idoli*.

În curăţirea noastră de patimi, prin rugăciunea fără imagini şi prin postul trăit din bucuria inimii, nu facem decât să ne distrugem *imaginea bună* despre noi înşine, închipuirile, linguşirile de sine...pentru *a ne goli de noi* şi *a ne umple de slava Sa*.

Şi când omul se curăţeşte de patimi şi se umple de slava Sa înţelege că tot ce face cu sufletul şi cu trupul Său, ca om *al credinţei*, le face pentru *a fi propriu* slavei lui Dumnezeu.

Asta ne învaţă, la modul negativ, fariseul: nu e bine să crezi că ai *îndeajuns de mult*...încât să nu mai ceri *şi mai mult* iradierea persoanei Sale.

Pentru că atunci când crezi că ai înţeles *suficient de mult*, că ştii *foarte mult*, că eşti cineva *de neîntrecut* nu faci altceva decât *să ieşi* din relaţia cu Sine şi *să te usuci*.

Faptele bune le facem *cu Dumnezeu* şi pentru *a ne păstra în curăţia iubirii Lui*.

Nu le facem *separat* de El sau pentru *a ne lăuda cu ele* în fața Lui sau a lumii, ci faptele evlaviei noastre sunt *întreținerea sănătății noastre duhovnicești*.

Când cădem *din bine*, din *fapta bună*, cădem din relația cu El, cu Binele întregii creații.

Tocmai de aceea suntem atenți la ceea ce *schimbă* în noi faptele și asceza și teologia și cultura noastră, cum ne schimbă tot ceea ce trăim...și nu la câte cărți, câte metanii, câte posturi am ținut...

Iar prin faptul că începem pregătirea pentru un alt *Post Mare* și nu motivăm că *l-am ținut pe cel din 2010* și nu mai avem nevoie și anul ăsta, Biserica noastră vrea să ne spună, că *întreținerea duhovnicească e permanentă*, după cum o să mai vină încă odată o primăvară, și o vară, și o toamnă, și o iarnă iar în fiecare anotimp trebuie *să trăim duhovnicește*, după cum vom mânca, dormi, ne vom spăla, ne vom plimba etc.

Ritmul liturgic *se accelerează*...după cum se accelerează înmugurirea și înfrunzirea copacilor.

Nimic nu e *static* în Biserică și în lume și în Împărăția lui Dumnezeu.

Toată creația *se mișcă* de către Cel nemișcat și în jurul Lui.

Dacă vameșul e *lăudat* e pentru aceea că...a început *să se miște spre bine* prin pocăință...

Dacă fariseul e *muștrat* e pentru aceea că vrea *să se oprească din înaintare*...și vrea să se bucure numai *de trecut* și *să trăiască în trecut*...când prezentul *îi țipă* în vene.

Ieri a fost *ieri*...Astăzi însă e *acțiune*...

Nu rămâneți *în trecut*!

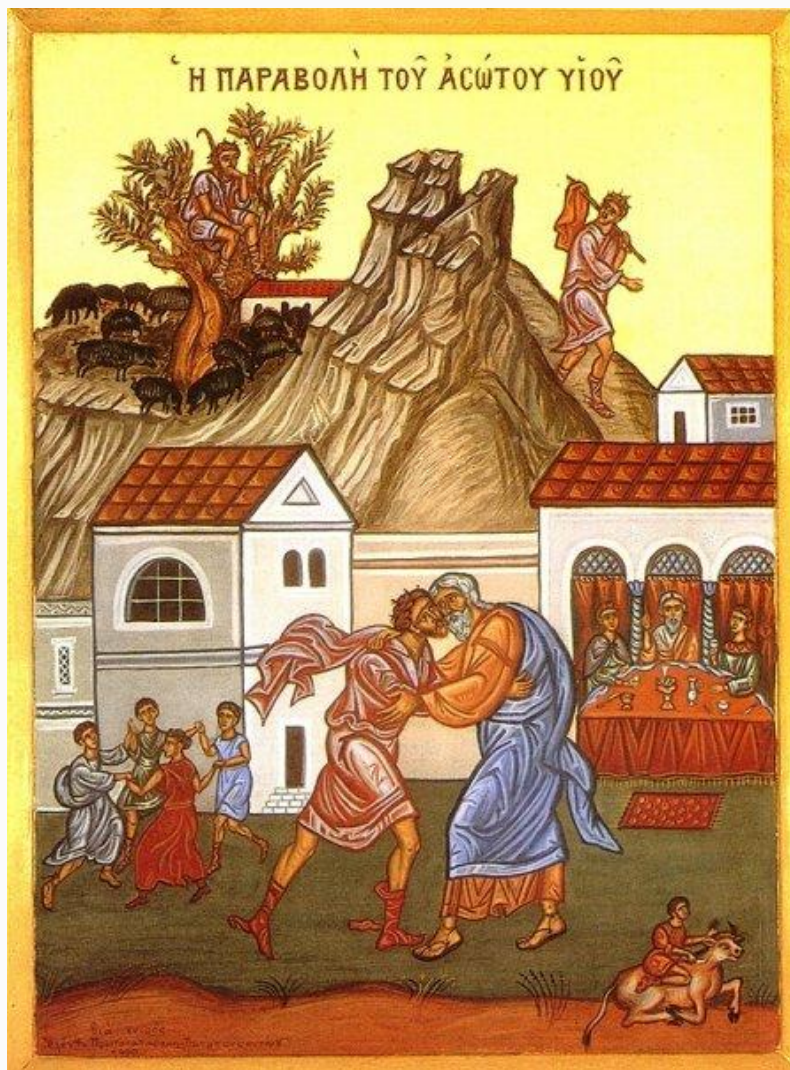
Nu vă lăudați cu *trecutul glorios* și cu *prezentul inexistent*!

Nu opriți *motoarele* ființei dumneavoastră când vine primăvara postului, pentru că postul vrea să vă facă prezentul *plin de mângâiere*!

Dumnezeu să ne întărească în toate și să ne lumineze pe noi și pe cei din jurul nostru, pentru ca

să ne înțelegem și mai bine și mai profund, *în lumina*
lui Dumnezeu și nu cu *o minte* ursuză la schimbare.
Amin!

Predică la Duminica a 34-a după Rusalii
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁷¹,

trebuie să înțelegem întregul *periplu* evanghelic al Triodului ca pe o inițiere profundă în iubirea lui Dumnezeu față de noi, iubire care L-a făcut pe Hristos Dumnezeu să Se urce pe Cruce și să îmbrățișeze, în mod total, întreaga creație.

⁷¹ Predică scrisă în data de 18 februarie 2011.

Pentru că prima Evanghelie a Triodului⁷², pe care am dezbătut-o duminica trecută, ne-a vorbit despre iubirea Lui față de cei care se pocăiesc (cazul vameșului), cât și despre cei care trăiesc o viață dreaptă, fără însă a atinge *esențialul* vieții ortodoxe prin intermediul ei: iubirea de Dumnezeu și de oameni (cazul fariseului).

În duminica de astăzi însă, inițierea în iubirea Lui se face tot prin două exemple/ paradigme umane: *fiul mai tânăr* (νεώτερος/ *neoteros*, cf. GNT, Lc. 15, 12) și *fiul mai în vârstă* (πρεσβύτερος/ *presbiteros*, cf. GNT, Lc. 15, 25) ai unui Tată.

Și ca în rugăciunea *Tatăl nostru...*, Prea Curata Treime, Dumnezeuul nostru treimic e mărturisit aici ca Dumnezeuul care ne-a creat pe noi și nu ne-a lăsat niciodată din mâna Sa, pentru că El este Părintele care ne poartă de grijă și ne dorește, cu iubire inexprimabilă, fericirea terestră și veșnică.

Iar fericirea noastră de *aici* și de *acum* e fericirea duhovnicească pe care o aduce *dreapta credință* și *dreapta asceză* în fața lui Dumnezeu și care *se continuă* în veșnicie.

Pentru că tocmai de aceea în Evanghelia de astăzi (Lc. 15, 11-32), a doua a Triodului, se vorbește despre *permanența în viața duhovnicească* (fiul mai în vârstă) dar și despre *pericolele vieții cu Dumnezeu*, atunci când uiți să fii *smerit* și *temător de păcat* și, de atâta *bine*, începi să o iei razna, ca *fiul mai tânăr*.

Însă rolul celor patru exemple umane din primele două Evanghelii ale Triodului, după cum spuneam, au rostul de a ne vorbi despre *dragostea lui Dumnezeu pentru noi*, Care Se comportă în mod diferit, de la caz la caz cu oamenii...având *o soluție soteriologică* pentru orice om care dorește *comuniunea cu Sine*.

Dumnezeu vrea *să ne umple de bucuria Sa* și de aceea ne arată *diverse moduri* în care ne bucură.

⁷² Predica anterioară.

Adică îi așteaptă pe cei care *au păcătuit mult* până în clipa morții, pentru ca să aibă lacrimile vameșului, dar El îi îndreaptă și pe cei care s-au *cantonat în ritualism și părere de sine*, care fac de toate în viața lor ortodoxă, sunt *tipicari*, sunt *exemple pentru societate*...dar care nu se schimbă cu *schimbări duhovnicești*.

Pentru că *schimbările duhovnicești* scot la iveală oameni care s-au îmbogățit enorm, într-un timp record, din viața cu Dumnezeu, tocmai pentru că s-au lăsat *conduși* de virtuțile care te dezlipesc de tine și te unesc cu El.

Însă El, Dumnezeuul nostru, îi așteaptă și pe cei care cad dintr-o viață bună, ortodoxă, din bine, din har, ca *fiul mai tânăr* din Evanghelia de azi, trec prin te miri ce secte și religii, fac toate păcatele lumii...și apoi *iși vin în sine și înțeleg* de la ce *bucurie* au abdicat ei.

Și Dumnezeu nu le întoarce spatele, ci îi reprimește în harul Său și Se bucură pentru ei, după cum se bucură pentru oamenii înduhovniciți, care au rămas în Biserică și s-au îndumnezeit continuu, dar care și ei trebuie să înțeleagă și să urmeze iubirii pluriforme, profunde, a lui Dumnezeu pentru cei care se pocăiesc.

După cum spuneam și altădată, *fiul mai în vârstă* de aici nu este *un invidios* pe fratele lui pocăit, ci un om care e plin de râvnă pentru dreptatea lui Dumnezeu, datorită vieții lui sfinte și care nu știa *ce fel de iubire inexprimabilă* are El pentru toți.

Și cu această ocazie, cel Sfânt, *fiul mai în vârstă*, adică cel *înaintat* în viața cu Dumnezeu înțelege că Dumnezeu nu are *un plan de mântuire/ un plan soteriologic* doar *cu Sfinții* ci și *cu păcătoșii*.

Adică ceea ce aflăm astăzi e *foarte îmbucurător* pentru toți, pentru că și cel care stă *neclintit* în viața cu Dumnezeu cât și cel care are *căderi din fapta bună* dar revine, prin pocăință, în harul Său, se pot *mântui*.

Toată lumea se poate *mântui*...pentru că Hristos Dumnezeu, din iubire și ascultare față de Tatăl și întru Duhul Sfânt Se aduce jertfă fără

prihană pentru mântuirea noastră pe Cruce, în mijlocul întregii creații, aducând *un spor în înțelegere și sfințenie* pentru întreaga creație cerească și pământească.

Iar pentru noi, cei care ne apropiem prin post, rugăciune și înțelegere de iubirea Lui, de înțelegerea iubirii Lui până la Cruce pentru noi, fiecare *metodă duhovnicească* de curățire și de înțelepțire pe care le avem în Biserică sunt *un mod de înaintare* în iubirea de Dumnezeu și de oameni.

Pentru duhovnici, *lecțiile de iubire* ale lui Dumnezeu pentru lume sunt *îndreptarul* gândirii lor.

Nouă ni se cere să ascultăm, să îndreptăm, să vindecăm, să ne bucurăm cu cei pe care *îi înțelegem* prin harul Său și pe care îi privim după cum *ne privește El pe noi*: cu ochii blânzi ai iubirii, ai înțelegerii, ai frumuseții...

Din acest motiv, trebuie să ne dorim să dăm *barierele* la o parte dintre noi, pentru a ne înțelege și mai mult viețile, experiențele, aspirațiile, tocmai pentru a ne ajuta reciproc mult mai bine.

Și pentru asta trebuie să fim *sinceri cu noi și cu alții* și *serioși* cu dorința noastră de mântuire.

Dacă venitul la Biserică e doar pentru a câștiga un loc de muncă, pentru a se căsători copilul nostru sau pentru „sporul casei” dar nu și pentru „curățirea de păcate și de patimi a noastră” venim pentru *prea puțin*.

Sau venim pentru lucruri *neesențiale*...

Venirea în sine a fiului mai tânăr și decizia lui de *întoarcere* la Tatăl a fost pentru *lucruri esențiale*.

S-a întors la El cu gândul de a-I spune că *a păcătuit* (v. 18, GNT) atât de mult încât nu se mai simte *vrednic* (ἄξιος/ axios) să fie numit *fiul lui Dumnezeu după har* ci [μίσθιος/ mistios]/ *slujitor* al Lui (v. 19, GNT).

Iar tot cultul nostru ortodox e plin de această conștiință *a păcătoșeniei noastre în fața Lui*.

Căci peste tot auzim strigarea: „miluiește-ne pe noi”. Sau, personalizat: „miluiește-mă pe mine, păcătosul”...

Nu mai suntem vrednici, Doamne, să ne numim *fiii Tăi*, ci *slujitorii Tăi netrebnici*!

Și această conștiință profundă a păcătoșeniei noastre *în fața Lui* și nu *în fața altora ca noi* naște mult bun simț, multă smerenie, multă *revedere* a vieții proprii, retușări, analize actualizate, o altă poziționare față de lucruri...

Și vameșul făcuse același lucru, dar ca unul care abia *se desprindea* din rău...

Fiul mai tânăr cunoscuse harul, bucuria cu Dumnezeu din pruncie.

El și-a mâncat averea vieții curate, fecioria trupului și a sufletului lui cu desfrânatele (v. 13).

Căderea lui *din har*, adică nesocotirea harului Său pentru a trăi o viață bună și alegerea, în locul ei, a unei vieți imorale s-a făcut din curiozitatea de *altceva*...

A vrut să vadă cum e să trăiască *ca lumea*, să experimenteze *senzații tari*, să trăiască *fără sens*...

Și, în cele din urmă, a ajuns la concluzia că sănătatea sufletului și a trupului *se risipește* în rău, că răul te *mănâncă* de bine, te dezgolește, te face inuman, te bagă slujitor la patimi și la diavoli...și apoi te vezi arătând *ca dracul*..și nu *ca omul cu minte la cap*.

De aceea și-a venit *în sine*: pentru că *i-a fost silă* de el!

Iar dacă noi, cei care am uitat că suntem *ortodocși* și ne-am dat la tot felul de blestemății, ne-am vedea decadența, dacă ne-ar fi *silă de noi înșine* am veni la Dumnezeu cerând iertare.

Și cei care se pocăiesc sau cei care se convertesc de la *rătăcire* la *dreapta credință* vin în Biserică tocmai cu această *stare frumoasă de pocăință*, care primenește/ înnoiește mintea și îndreaptă/ schimbă obiceiurile.

Numai că, în Biserică, cei care se pocăiesc sau care se convertesc pot găsi *vameși*, adică pe alții ca ei și cu aceștia se înțeleg *bine, binișor*, pentru că nici ei nu știu prea multe...dar și *farisei*, adică ortodocși

sadea, născuți din părinți ortodocși, botezați de mici, care postesc, se roagă, dau milostenie la Biserică, muncesc cât pot, par rezonabili...dar care nu se schimbă *deloc zilnic*...ci au aceleași idei de la tinerețe și până la bătrânețe.

În apropierea acestor *farisei ortodocși*, cei veniți în Biserică din alte credințe și religii sau cei întorși dintr-o viață de destrăbălare și satanism nu se simt *prea bine*.

De ce *nu se simt*? Pentru că *nu au ce învăța* de la ei.

Noii veniți, convertiții sunt plini de entuziasm, de entuziasmul convertitor al pocăinței și al harului și găsesc în Biserică niște *farisei acri*, prea puțin *cunoscători* ai propriei lor tradiții și teologii și niște vameși care *încearcă* să bată niște metanii, să zică niște rugăciuni în plus...

Ei, dacă nu au *marele dar* de la Dumnezeu să îi întâlnească pe *frații mai în vârstă*, adică pe *oamenii înduhovniciți* ai Bisericii, riscă *să se întoarcă* la ale lor...pentru că trag *proasta concluzie* că viața în Biserică e foarte *ștearsă*, fără bucurii, fără sclipiri în comparație cu *viața mondenă*.

Și sunt cu totul *îndreptățiți* să o facă, să tragă *concluzii nefaste*, dacă văd că în Biserică nimeni nu are *chef* de slujbă, de la preot și până la cântărețul de la strană și că în Biserică e numai frichineală și şușoteală pe la spate, invidie și proastă creștere, nesimțire și aroganță.

Iar dacă adesea vorbesc despre modul *cum ne pierdem* noi credincioșii sau despre *de ce nu e plăcută viața ortodoxă* și despre *cum o să rămână Bisericile noastre goale* dacă nu conștientizăm *ce ne așteaptă*, e tocmai pentru asta: cei care vin *cu toată inima* în Biserică văd prea multe *exemple rele* în Biserică, pe de o parte iar, pe de altă parte, găsesc aici prea puțini oameni cu experiență, cu *flexibilitate duhovnicească*, care să înțeleagă atât pe cel foarte erudit cât și pe cel căruia nu îi place cititul, pe neastâmpărat cât și pe geniu, pe orășean cât și pe țăran.

Și noi nu avem nevoie numai de *duhovnici sfinți* ci și de *cântăreți sfinți* la strană, și de clopotari sfinți, și de mame sfinte, de copii sfinți, serioși cu credința, tradiția și istoria lor pentru ca să mărturisească aceste lucruri și la alții.

Centrarea noastră doar pe 5-6 duhovnici și 5-6 teologi în toată România nu ne e *benefică*.

De ce? Pentru că mulți vor înțelege că doar ei sunt *ortodocși* iar ceilalți sunt *șomeri*, sunt *ortodocși de mâna a 10-a*...

Tot la fel, *distanța neevlavioasă* dintre ierarhie și *credincioși* și *preoți* și *credincioși* e iarăși o *mare barieră* în înțelegerea dintre noi și în pastorația noastră, pentru că nu ieșim *cu toată inima*, în mod cinstit, în rândul oamenilor și *nu le vorbim de la inimă la inimă*.

Și dacă nu suntem *cinstiți* cu ei, nici ei nu sunt *cinstiți* cu noi.

Cum să aibă o relație *filială* cineva cu noi, dacă noi îi vorbim numai *de sus*, protocolar, minimalizând orice *proiect personal* și orice *inițiativă bună*?

Când Tatăl a *alergat* (δραμὼν/ dramon, GNT, Lc. 15, 20) spre fiul cel pocăit a *alergat cu milă*.

Și nimeni nu poate fi *milos* dacă *nu Îl iubește* pe Dumnezeu și pe oameni!

Iar aici, Dumnezeu Însuși, Dumnezeul iubirii și al milostivirii negrăite vine în grabă, *aleargă* spre noi și *cade pe grumazul* nostru (v. 20, GNT), ne îmbrățișează, pentru ca să îl învețe pe omul duhovnicesc că Dumnezeu *nu trece pe nimeni cu vederea*.

Eu mă minunez continuu și mă umplu continuu de înțelegerea paradoxalelor moduri de iubire ale lui Dumnezeu față de oameni, atât când aud cum s-a *întors* unul sau altul la Dumnezeu și, la fel, când citesc viețile Sfinților, unde, cu fiecare în parte, Dumnezeu a avut *un drum*, o pedagogie, un scop și l-a condus pas cu pas spre el...

Sunt avid de afla *bucuria oamenilor*, modul cum ei *s-au schimbat în bine* și cred că și dumneavoastră aveți această *bucurie profundă* de a afla *schimbările bune* din alții și de a vă bucura de ele...și împreună cu ei.

Iar dacă suntem avizi de *mântuirea* altora atunci nu îi invidiem și nu îi minimalizăm, ci, dimpotrivă, *ne bucurăm* de minunile continue și negrăite ale lui Dumnezeu cu fiecare dintre noi...minuni care ne întăresc *conștiința frățietății* dintre noi și a *dependenței totale* de mila Lui.

Pentru că, pe scurt, El ne învață că tot lucrul bun vine de la Sine, în cadrul comuniunii cu Sine, și că suntem chemați să ne unim unii cu alții și să ne apreciem și să ne iubim unii pe alții, pentru că numai așa putem fi *un cor*, o singură Biserică a Lui.

Însă această *unitate* a Bisericii e formată din *alegerea iubitoare* și *de conștiință* a milioane de oameni diferiți, care ajung să aibă același *cuget*, deși au venit la El și au crescut în înțelegerea și iubirea Lui în modul lor propriu.

Fapt pentru care, dacă respectăm în mod cinstit și iubitor *diversitatea personală*, iubim totodată și *unitatea dintre noi*, pentru că unitatea se face de către *oameni diverși* dar cu *aceeași iubire* pentru *adevărul total* și *viața sfântă*.

Să ne rugăm Domnului pentru faptul de a fi *mereu alții* și de a *înțelege*, mereu, schimbările din alții, bune sau rele!

Iar pentru toate aceste schimbări, *bune sau rele*, să ne întrebăm *ce am făcut* sau *ce nu am făcut* pentru ca lumea să arate *altfel*.

De *sinceritatea* acestor răspunsuri continue, pline de febrilitate interioară, ține de fapt mântuirea noastră personală și mântuirea întregii lumi. Amin!

Predică la Duminica Lăsatului sec de carne [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁷³,

în Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii noastre, evenimentul soteriologic al înălțării Domnului și al șederii Sale, și ca om, de-a dreapta Tatălui e *copulat*, în cadrul anamnezei, print-un simplu și de evenimentul soteriologic al celei de a doua veniri a Sa, întru slavă (cf. *Liturghier*, ed. BOR 2000, p. 162)

⁷³ Predică scrisă în data de 22 februarie 2011.

[1], lucru care arată faptul că întreaga *istorie a mântuirii*, de la înălțarea Sa și până la a doua Sa venire, trebuie văzută ca avându-și *traectoria* spre veșnicie.

Istoria nu e *fără sens* ci e *timp al mântuirii*.

Iar a doua Sa venire, care e însoțită de transfigurarea întregii creații și de învierea morților și de transfigurarea celor vii, aflați atunci în viață, e tot un eveniment soteriologic universal pentru că e o *consecință* a întregii opere mântuitoare a Domnului dar și o *statornicire veșnică* a tuturor semnificațiilor personale și universale ale istoriei.

Pentru că oamenii, în particular și umanitatea, în general e judecată acum din punctul de vedere al vieții interioare pe care a avut-o și o are.

Adică cât *de aproape* sau *de departe* de viața evanghelică e *viața lumii întregi*.

Dinspre *istorie* spre *veșnicie*...ziua judecății Domnului e *înfricoșătoare*, așa cum găsim în calendarul nostru: *Duminica Lăsatului sec de carne* sau a *Înfricoșătoarei Judecăți*.

Dar nu e *înfricoșătoare* prin *urâtenie*, ci prin *imensa frumusețe* a slavei Sale, care ne va lăsa fără glas și care va țâșni din dumnezeirea Sa, prin trupul Său cel transfigurat, dar care e acel trup cu care S-a răstignit pentru noi pe Cruce, cu care a înviat și cu care S-a înălțat la cer.

Consecințele Crucii Sale au fost transfiguratoare pentru umanitatea Lui și sunt și pentru noi, cei care vom fi găsiți *plini de slava Sa* la a doua Sa venire *întru slavă*.

Și pentru că m-am referit la sensul ultrapozitiv al lui *înfricoșător*...îl putem deduce cu toții, dacă citim, spre exemplu, Ioil 2, 11: „Fiindcă ziua Domnului [ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου/ *i imera tu Chiriu*] este mare, mare [μεγάλη/ *megali*] și foarte minunată [ἐπιφανής σφόδρα/ *epifanis sfodra*] și cine va fi în stare de ea? [Cf. LXX, ed. Rahlfs]”.

În română, în ed. BOR 1988 avem: „Ziua Domnului este mare și *înfricoșătoare foarte* și cine va putea sta *împotriva ei*?”.

Și e o traducere nu fără urmări puține și *foarte negative*, datorită schimbării semnificației adjectivului *înfricoșător* în limba română...

Fiindcă *epifanis* din limba greacă veche, care înseamnă, în comentariu: *arătarea/ descoperirea slavei Sale celei prea mari și prea minunate*, ca și la Botezul Domnului, e înțeles tocmai invers în ediția românească: ca un eveniment universal de *mare teroare*, de frică imensă produsă de venirea Lui.

Numai că El, Mirele Bisericii, *Cel prea dorit* și *Cel prea așteptat* nu e *urât*, nu e *înfricoșător* la modul *ultranegativ*, ci la modul *ultrapozitiv*.

Adică El e *mai mult decât frumosul*, excede orice frumos și orice bine, pentru că El este *Binele preafrumos* sau *Frumosul preabun*.

Așa stând lucrurile, *duminica Înfricoșătoarei Judecăți* nu e avanpremieră *unei povești de groază* ci *trăirea prefigurativă*, mai înainte de vreme, a celui mai mare și mai preafrumos eveniment universal la care va participa întreaga umanitate de la începutul și până la plinirea întregii istorii.

Adică nimic mai plin *de frumusețe* și de sfințenie și de curăție decât *a doua Sa venire* întru slavă și judecata Lui și bucuria veșnică împreună cu Mirele Bisericii.

Tocmai de aceea, pentru credincioși va fi *împlinirea așteptării* lor acea zi...iar pentru cei păcătoși va fi o *bucurie prea mare* pentru *micile lor aspirații interioare*, fapt pentru care va fi considerată un foc, o *pedeapsă imensă* pentru răutatea inimii lor.

Să ne imaginăm că soarele se apropie de noi...sau noi de soare...

Numai că slava Lui, care va inunda toate și care va întrece orice idee de lumină, căldură și intensitate fizică, va fi *lumina veșnică a Împărăției Sale* cât și *focul cel nestins al Iadului*.

Pentru că nimeni și nimic nu este *în afara* lui Dumnezeu, Care îmbrățișează și susține toată creația Sa, făcută din iubire pentru individualitate și pentru viață și pentru împlinirea în bucuria veșnică, de aceea prezența Sa ultrafrumoasă e *bucurie veșnică* pentru cei mântuiți și *nefericire veșnică* pentru cei care nu și-au dorit comuniunea nici cu Dumnezeu și nici cu semenii lor.

Și de aici încolo putem înțelege de ce Evanghelia zilei (Mt. 25, 31-46) pune problema *interiorității noastre*, care se manifestă în fapte de iubire sau nu se manifestă, prin prisma *voinței libere*.

Și de ce *alegerea noastră* e așa de *importantă*, în cele din urmă, dacă ea ne dictează prezentul, postumitatea și viața de după înviere.

Oamenii de cultură și de știință, și nu numai...vor să aibă *postumitate*. Adică o faimă, o recunoaștere, o aprofundare constantă a operei lor în întreaga istorie până la venirea Domnului.

Însă El ne spune la Mt. 25 că postumitatea e *bună* dar nu e *de ajuns*.

Pentru că viața noastră în trup, *una singură* și nu *mai multe*, are consecințe veșnice și că singura *raportare* a oamenilor pentru veșnicie se face în funcție de raportarea la persoana lui Hristos Dumnezeu, *centrul* și *sensul* umanității și al istoriei.

Și apropo de *centralitate*...pentru că am văzut că s-a căutat săptămâna trecută *centralitatea lui Hristos* pe platforma noastră...

El e în centrul istoriei și al lumii, pentru că lumea a fost creată de Tatăl prin Fiul întru Duhul Sfânt...și lumea a mers spre El, spre venirea Lui în trup...și asumându-și întreaga acțiune pentru mântuirea întregii lumi a devenit, ca Dumnezeu și om, centrul istoriei și al umanității cât și paradigma absolută de om și de viață duhovnicească spre care întreaga umanitate trebuie *să aspire*.

De aceea El e începutul, cuprinsul și plinirea istoriei, pentru că toate S-au făcut și se fac prin El,

pentru El și întru El, motiv pentru care se pune problema *ce am făcut* sau *n-am făcut* pentru Hristos Dumnezeu.

Iar când ne spovedim trebuie să avem în minte faptul că orice păcat al nostru Îl vizează pe Hristos, pe Cel Preafrumos și Preadorit, pe care noi Îl îndurerăm prin fiecare dintre ele...

Da, prin fiecare păcat al nostru suntem niște *nesimțiți* cu Hristos Dumnezeu, niște *răi*, niște *indiferenți*, niște *infatuați* cu El.

Pentru că numai dacă suntem, în toate felurile, *urâți* și *nesimțiți* cu Dumnezeu...suntem, în toate felurile, *urâți* și *nesimțiți* cu oamenii.

Și întreaga Scriptură și Tradiție a Bisericii exprimă și comentează magistral această *interdependență* dintre relația noastră cu Dumnezeu și cea cu oamenii.

Pentru că ceea ce facem *pentru* sau *în fața* lui Dumnezeu se repercutează asupra a ceea ce facem *pentru* sau *față* de oameni.

Fiindcă numai cine este insensibil, rău intenționat, cu capul în nori, câine la inimă...nu observă că există pe lumea asta oameni fără casă, fără masă, în durere, în tristețe, în tot felul de blocaje interioare.

Iar dacă Domnul vorbește aici despre foame, sete, îmbrăcăminte, ospitalitate, iubire și grijă față de cel în nevoie...vorbește pe scurt despre toate virtuțile, ne spune să avem toate virtuțile și nu numai pe acestea, ale *milosteniei trupești*...după cum, prin reversul lor ne amintește cât de *urât* e păcatul, *tot păcatul*, nu numai cele de care credem că *nu suferim*...dar le vedem *doar la alții*.

Toată fapta bună e bine plăcută lui Dumnezeu dacă se face *pentru El* și *din cauza Lui*...după cum tot păcatul Îl vizează pe El, chiar dacă *știm* sau *nu știm* acest lucru.

Însă când ajungem la cunoașterea voii lui Dumnezeu, în Biserica Sa, ne dăm seama că păcatul are urmări *catastrofale* în noi, orice *păcat*...iar că lucrarea interiorului nostru, a *țarinei* noastre pentru a

rodi virtuți e o lucrare dureroasă, anevoioasă, care cere timp...

Adică sare repede câinele în fântână...dar e greu să îl scoți de-acolo...dacă fântâna e *adâncă* și *îngustă*...

Iar inima noastră e adâncă, prea adâncă...și *strâmtă*...Și pentru ca să *o lărgești*, pentru ca să *o cureți* și să faci din *cocioaba care este...un palat* pentru Împăratul luminii sau *un cer* pentru El, ca El *să coboare* în tine și *să fie* cu tine acum și pentru toți vecii...trebuie să dai în inimă cu ciocanul rugăciunii ca să iasă lacrimi, trebuie să-ți cioplești mintea pentru ca *o subțiezi* și astfel *să ai gânduri cuvioase*, trebuie să priveghezi și să pictezi pereții cu amintirea de Dumnezeu, pentru ca să ai un palat mare...în care El coboară și umple toate de frumusețea Sa, de slava Sa cea prea frumoasă...care e durere, chin, tristețe enormă pentru cei aflați...în *patimi multe și de rușine*...

El va veni „ἐν τῇ δόξῃ Αὐτοῦ [en ti doxi Aftu]/ întru slava Lui [GNT, Mt. 25, 31]”, iubirii mei, și nu ca în filmele fals „apocaliptice”, care nu știu că *apocalipsis* înseamnă *descoperirea iubirii lui Dumnezeu față de creația Sa, pe care o va transfigura prin slava Sa*...și nu *un plan atroce de anihilare a lumii!*

Iar Evanghelia zilei, când îi numește pe unii εὐλογημένοι [evloghimeni]/ *binecuvântați* [v. 34] iar despre alții spune că sunt καταραμένοι [catirameni]/ *blestemați* [GNT, Mt. 25, 41] și în această stare *vor rămâne pentru veșnicie*...ne spune că omul nu e creat pentru *a se desființa prin moarte*...ci pentru *a rămâne viu pentru veșnicie* prin relația lui cu Dumnezeu și cu semenii.

Am vorbit și vorbesc adesea despre *personalizarea omului*...sintagmă sinonimă cu *înduhovnicirea* sau *pnevmatizarea lui* pentru ca la antipodul ei să vorbesc despre *depersonalizarea omului*, despre *caricaturizarea* lui datorată lipsei de relații cu Dumnezeu și cu oamenii.

De relații *personalizatoare*...

Și *relațiile personalizatoare* sunt cele în care primează conștiința, simțământul deplin al iubirii și al sincerității în comuniune și comunicare.

Pentru că de sinceritatea relației mele cu Dumnezeu ține și sinceritatea relației mele cu oamenii.

Și dacă mă personalizez continuu în relație cu Dumnezeu, Cel întreit în persoane...atunci am simțul comuniunii cu toate persoanele și a comunicării cu ele...pentru că înțeleg consecințele foarte benefice ale relațiilor interpersonale în mântuirea mea și a lor.

Dacă nu Mi le-ați făcut *Mie*...nu le-ați făcut nimănui...

Dacă nu *Mi-ați sesizat prezența continuu*...în cel care are nevoie de sfat, de hrană, de o informație, de o direcție, de alinare, de un cuvânt bun...nu M-ați sesizat deloc...

Dacă nu M-ați văzut în cărți, în filme, în obiecte, în oameni, în lucruri, de la Polul Nord și până în ultima galaxie pe care ați întrezărit-o recent, cu cine știe ce mega telescop...sunteți *orbi*...

Istoria toată vorbește despre Mine, despre *Hristos Dumnezeu*...

Eu sunt Cel care v-am dat viață, vă țin în viață, vă feresc de tot felul de morți, păcate, boli, necazuri...pentru ca să vă *mântuiți*, pentru ca să fiți *fericiți* acum și pentru toți vecii...

Dacă nu M-ați văzut nicăieri, dacă nu M-ați înțeles nici din lacrimă și nici din floare, nici din constituirea internă a omului și nici din sufletul lui, nici din boare și nici din revelație, nici din suferință și nici din bucurie...ați trăit degeaba.

Sunteți niște *nulități imense*, pentru că v-ați caricaturizat enorm, dacă nu M-ați văzut niciodată, nicăieri, niciunde.

În limba greacă veche cuvântul καταράομαι/*catakaome* (v. 41) e format din *cata* + *araome* [κατα + ἀράομαι]. Acest *araome* înseamnă *a te ruga unui zeu, a-l invoca*. Numai că verbul *catakaome*

înseamnă *eu blestem* iar cel blestemat este *κατηραμένος/ catiramenos*.

Și pentru ca să fii indicat ca *blestemat* de către Domnul, citind lucrurile în perspectiva formării verbului grecesc, înseamnă să fii unul care ți-ai făcut din *tine* și din *propria ta viață terestră* zeitatea personală, referința ultimă, principiul existențial.

Adică: „eu sunt *dumnezeu*...și nu am *alți dumnezei* mai presus de mine”, răsturnând astfel întreaga revelație a lui Dumnezeu în istorie.

Da, să ne gândim profund și la acest lucru!

Când ne facem voia noastră *păcătoasă*...și nu voia Lui cea prea curată și prea bună...atunci *răsturnăm* întreaga Sa revelație cu susul în jos...pentru că toate lucrurile nu mai sunt văzute prin, pentru și întru El...ci prin, pentru și în orizontul nostru îngust.

Noi, doar *noi*...și în jurul nostru *calamități extraordinare*...

Iar dacă răul e *atât de mult* și de *irespirabil* în jur...e pentru că *noi* și *lipsa noastră de relații autentice între noi*...ni l-am făcut.

După vameșul care *se pocăiește* și înțelege *ceva mai mult*, după fariseul care are nevoie de *centrare pe Dumnezeu* și nu *pe sine*, după fiul care pleacă și se întoarce cu o perspectivă mai largă a lucrurilor și *mai responsabilă* și după fiul mai în vârstă, care dobândește *un plus de înțelegere* din multiforma iconomie a lui Dumnezeu cu oamenii, în Evanghelia de astăzi ni se spune că adevărata centrare, cea pe Dumnezeu...ne face să avem relații *normale*, profunde, responsabile cu oamenii.

Adică cuvântul dat să fie *cuvânt dat*, respectul să fie *respect*, munca *muncă*, conștiința frățietății să nu fie doar *din gură* și dragostea doar *de pe buze*.

Hristos Dumnezeu, Judecătorul nostru, ne cere să fim *oameni deplini* și nu *jigodii*, oameni *responsabili* și nu *șarlatani*, *credibili întru toate* și *transparenți* prin binele și virtutea vieții noastre și nu *duplicitari*.

Odată cu această duminică...se începe și postul nostru de carne, abținerea noastră de la carne...pentru a mânca numai lapte, brânză, ouă și pește în săptămâna care urmează.

Asta, pentru ca să învățăm, în mod treptat, că așa cum renunțăm *la alimente* pentru subțierea minții și a trupului...tot la fel trebuie să renunțăm *la patimile noastre* pentru *a fi ai Lui*.

Dumnezeu să ne întărească pe toți în bucuria Lui. Amin!

[1] Textul anamnetic e rostit de episcop sau de preot înainte de invocarea coborârii harului Sfântului Duh peste ei, peste Cinstitele Daruri și peste credincioși: „Aducându-ne aminte, aşadar, de această poruncă mântuitoare [a săvârşirii Sfintei Liturghii n.n.] și de toate cele ce s-au făcut pentru noi: de cruce, de groapă, de învierea cea de a treia zi, *de înălțarea la ceruri, de șederea cea de-a dreapta și de cea de a doua și slăvită iarăși venire*”.

Predică la Duminica Ortodoxiei [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁷⁴,

după cum am citit cu toții în *Pastorală sinodală* pe 2011⁷⁵ a Bisericii noastre, titulatura acestei prime duminici din *Postul Mare*, aceea de *Duminica Ortodoxiei*, s-a stabilit în anul 843 la Constantinopol, pentru întreaga Biserică din Răsărit și Apus și, cu alte cuvinte, nu a fost doar o *sărbătoare a Răsăritului ortodox* ci și a *Apusului ortodox*, pentru că Ortodoxia era *a tuturor*...nu doar a noastră, a celor care astăzi ne mai numim *ortodocși*.

Și această *Duminică a Ortodoxiei* era *duminica unității*, a frățietății, a deplinătății, a plenitudinii întregii Biserici, pentru că exprima victoria Bisericii lui Dumnezeu împotriva tuturor ereziilor de până atunci, ultima dintre ele fiind *iconoclasmul*, adică lupta înverșunată împotriva cinstirii Sfintelor Icoane, a Sfintei Cruci, a Sfintelor Moaște.

Iar atunci s-a făcut⁷⁶ o nouă anatematizare a ereziei iconoclaste și au fost enumerați Sfinții

⁷⁴ Predică scrisă în data de 12 martie 2011.

⁷⁵ A se vedea: <http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/09/pastoralasinodala-la-duminica-ortodoxiei-2011/>.

⁷⁶ Idem:

http://www.pelagia.org/htm/b12.en.the_mind_of_the_orthodox_church.09

Părinți care au luptat împotriva ereticilor iconoclaști, text sinodal care a început să se numească drept *Sinodiconul Ortodoxiei*⁷⁷.

Și după cum se observă în forma sa în limba engleză acesta a fost *extins* mai apoi până la ereticii de până în 20 noiembrie 1583.

Lucrul important însă, într-o asemenea zi sfântă, nu e acela de *a ne umple de aversiune* față de cei care nu sunt *ca noi*, adică *ortodocși*, ci de *a ne umple de responsabilitate* față de Tradiția Bisericii Ortodoxe, pe care trebuie *să o aprofundăm* cât și *de grija iubitoare* față de cei care *se pierd* în tot felul de erezii și credințe păgâne pe întreg mapamondul.

Și pentru ca să fim *ortodocși cu adevărat* trebuie să fim străbătuți de aceleași *gânduri* și *intenții sfinte* ca și Părinții noștri, care au luptat cu ereticii *în cunoștință de cauză*, adică fiind *aprofundați* în trăirea mărturisirii de credință a Bisericii, în ambianța sfântă a Tradiției noastre apostolice și patristice.

Acesta e motivul pentru care am susținut și susțin adevărul, că nu putem fi *ortodocși cu adevărat* fără a cunoaște dogmele, canoanele, scrierile Sfinților Părinți și, în primul rând, Sfânta Scriptură și slujbele ortodoxe.

Pentru că la fiecare slujbă avem de-a face cu o rânduială tipiconală, cu o anumită înșiruire de imne, citiri, rugăciuni, care au *un sens teologic aparte*.

Iar toate imnele și rugăciunile Bisericii sunt formate din teologia Sinoadelor Ecumenice și din mărturiile Tradiției despre Maica Domnului, Sfinți, Sfinții Îngeri, diverse evenimente providențiate de Dumnezeu.

Cei care mergem la slujbele Bisericii cunoaștem că totul în Biserică are o anumită *cuviință*, că lucrurile se spun *într-un anume fel*, că *atmosfera lingvistică* a Bisericii, adică ceea ce auzim citindu-se și cântându-se, *se așterne în noi* într-un anume fel, dându-ne o anumită stare interioară.

⁷⁷ Idem: <http://www.johnsanidopoulos.com/2010/02/synodicon-of-orthodoxy.html>.

Iar acum, în Postul Mare, *starea interioară* a Bisericii, prin toate slujbele sale, e aceea de *pocăință* și *așteptare*, de *privire în sine*, de *conștientizare* a faptului că trebuie să se pregătească pentru *a trăi bucuria* învierii Sale din morți, a lui Hristos, Dumnezeuul nostru.

Acesta e motivul pentru care *depărtarea interioară* de erezii, de patimi, de gânduri neconforme cu postul e subliniată în această *Duminică a Ortodoxiei*: pentru a ne spune că Ortodoxia e *viața mereu vie*, în comuniune cu Hristos Dumnezeu, pe baza *adevărului Său* și *a iubirii pentru El*.

Ereziile fuseseră niște *atentate ideologice* la Dumnezeuul nostru treimic, la persoana lui Hristos, la persoana Maicii Domnului, a Sfinților, a integralității Tradiției Bisericii în primele 9 secole de creștinism.

Și după aceea, și până astăzi, ereziile sunt *atentate ideologice* la integralitatea Tradiției Bisericii Ortodoxe, pentru că ele folosesc doar *fragmentar* și *extremist* o anume *parte* a Tradiției și *nu o acceptă integral*.

Acesta e motivul pentru care, Sfântul Sinod al Bisericii noastre, în *Pastorala sinodală pe 2011*, la care am făcut referire dintru început, precizează faptul că „Ortodoxia nu este numai *dreapta credință*, ci și *dreapta trăire în Hristos*”⁷⁸ și, totodată, că: „Ortodoxia este *prin excelență mistică*. Pentru noi, ortodocșii, taina credinței nu este *simpliciter* *obiect de speculație intelectuală*, ci ea *se trăiește* în stare de rugăciune, de închinare lui Dumnezeu și de cinstire a Sfinților Lui în Sfânta Biserică”⁷⁹.

Pentru eretici însă teologia a fost și este o *speculație subiectivistă*.

De aceea *teologia unui om a născut o biserică*, fie că el se numește Martin Luther⁸⁰, Jean Calvin⁸¹,

⁷⁸ Idem: <http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/09/pastorala-sinodala-la-duminica-ortodoxiei-2011/>.

⁷⁹ Ibidem.

⁸⁰ A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther.

⁸¹ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Jean_Calvin.

John Smith⁸² sau Joseph Smith jr.⁸³, care s-a opus cu obstinație Tradiției Bisericii Ortodoxe universale de până în 1054 d. Hr.

Așa stând lucrurile, avem tristețea adâncă pentru faptul că *Biserica lui Hristos*, aceea care a sărbătorit atunci, pentru prima dată, *Duminica Ortodoxiei*, din secolul al 11-lea e cu mult mai mică.

Și că *unitatea Bisericii de atunci*, odată fărâmițată, nu a mai putut fi *recuperată* până astăzi.

Dar, fără doar și poate, trăim și bucuria faptului, că Biserica a rămas tot la fel *de mistică* de la Domnul și până la noi, pentru că Sfinții lui Dumnezeu, de-a lungul timpului, au călăuzit pe oameni la *experiența integrală a Ortodoxiei*, adică la *întruparea teologiei în viața noastră*.

Iar dacă ideologia iconoclastă dorea desființarea iconicității Bisericii și a cinstirii Sfinților era tocmai pentru aceea că promova o *filosofie religioasă*, care *nu schimbă în mod abisal* pe om, care *nu îl îndumnezeiește*.

Însă Ortodoxia îi îndumnezeiește pe oameni, pentru că *adevărul deplin* al Bisericii ne umple de *curata și sfânta iubire și comuniune cu Dumnezeu*.

Sfințindu-ne viața împreună cu Dumnezeu, avem comuniune cu toți Sfinții lui Dumnezeu, din toate secolele, pentru că Împărăția lui Dumnezeu e *unitatea* celor care cred drept întru El și tocmai de aceea *Îl iubesc conform cu întregul Său adevăr*.

Adică unitatea Bisericii stă pe fundamentul integralității credinței și acceptând toate cele ale Tradiției Bisericii arăți aceeași iubire pentru toți și ești în împreună împărtășire și comuniune cu toți cei ai adevărului.

Acesta e motivul pentru care s-a subliniat de-a lungul secolelor că *unitatea de credință* este cea care ne dă *împreună împărtășire* cu Hristos euharistic.

Pentru că dogmele credinței vorbesc despre Hristos, ca despre Dumnezeu și om în același timp, în mod integral Dumnezeu și om dar la nivelul unirii

⁸² Idem: http://www.voxdeibaptist.org/Istoria_baptistilor_englezi.htm.

⁸³ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Joseph_Smith,_Jr..

ipostatic/ personale ale celor două firi în persoana preexistentă a Fiului lui Dumnezeu.

Ca să-L iubim pe *Hristosul deplin*, Dumnezeu și om desăvârșit, deoființă cu Tatăl și cu Duhul după dumnezeirea Sa dar și cu Prea Curata Sa Maică și cu noi toți după umanitatea Sa, trebuie să Îl cunoaștem potrivit *dogmelor* Sfintelor Sinoade Ecumenice și potrivit *erminiilor* Părinților Tradiției.

Un Hristos *nedeplin*, adică un Hristos *netradițional*, un Hristos *înțeleș* și *propovăduit după ureche*, după cheful unuia sau a altuia, în indiferență totală față de mărturia Apostolilor, a Sinoadelor, a Părinților Bisericii înseamnă o *caricaturizare* a lui Hristos Dumnezeu.

E ca și cum i-ar pune cineva copilului nostru alți ochi, altă față, altă dată de naștere, alt caracter într-o descriere a lui...și ne-ar cere nouă, părinților lui, să fim de acord că acela este *Cristian* sau *Marin* al nostru.

Bineînțeleș că nimeni nu acceptă *caricaturizarea* lui de către alții, falsificarea datelor lui biografice sau fizionomice.

Tot la fel înțelegem râvna, dorința sfântă a Sfinților Părinți ai Bisericii, în lupta cu ereticii, pentru *a da mărturie* despre adevărul deplin al persoanei lui Hristos, despre adevărul persoanei Maicii Domnului, despre adevărul persoanelor Sfinților, adevărul despre cult, despre istoria Bisericii.

Dar ei au putut da mărturie despre adevărul dogmelor și al vieții Bisericii pentru că erau *din Tradiție*, erau *una cu viața Bisericii*, trăiau ca *mădulare vii* ale Bisericii.

Motiv pentru care, noi, ortodocșii de azi, dacă nu ne mai simțim *ai Tradiției*, dacă nu mai simțim că suntem cei care trebuie *să trăim sfințenia* Bisericii, pentru ca să dăm mărturie *spre mântuirea întregii lumi*, tocmai de aceea ne credem *neimportanti* la nivelul statutului nostru eclesial.

Și prin asta nu facem decât *un mare deserviciu* Bisericii lui Hristos, Ortodoxiei, pentru că ne arătăm ca unii *netrebnici cu totul* față de Părinții Bisericii,

atâta timp cât nu dorim *nici să ne cunoaștem teologia* și *nici să ne trăim viața ortodox* pe măsura teologiei lor sfinte.

În Evanghelia zilei [In. 1, 43-51] se vorbește *despre experiență*, adică *despre ce trebuie să simțim noi în viața noastră*.

Pentru că atât Sfântul Apostol Filip/ Filippos (v. 45, cf. GNT), cât și Sfântul Apostol Natanael/ Natanail (v. 49, cf. Ibidem) *s-au încredințat* de dumnezeirea lui Hristos la vederea Lui și din puținele cuvinte rostite de Hristos către ei.

Postul nostru, cu alte cuvinte, trebuie să ne sporească tot mai mult *simțirea slavei lui Hristos* în ființa noastră, pentru că noi suntem *încredințați deja* că El e *Dumnezeul nostru*.

Dar dacă postul nostru, acesta lung și greu, anevoios, nu ne umple de simțirea prezenței Sale în noi și în aproapele nostru și în întreaga creație, dacă nu ne face tot mai conștienți, mai profunzi, *mai simțitori* la bunele și la relele lumii înseamnă că e *gol de har*, de prezența lui Dumnezeu și că nu e *un post ortodox*.

Dar noi suntem chemați, dimpotrivă, *să postim ortodox*.

Adică să postim cu înțelegere, cu zdrobire de inimă, cu recunoașterea păcatelor noastre, cu dorința de a scăpa de ele, de a le spovedi și de a ne umple de comuniunea dumnezeiască cu Hristos euharistic.

Suntem chemați să postim *cu frumusețe de suflet*, ca inimi *miloase*, atente, iubitoare.

Suntem chemați să postim *cu iertare din inimă*, cu iertare ortodoxă și cu rugăciune ortodoxă, *cu rugăciune pentru întreaga umanitate*, pentru *îndreptarea și aprofundarea în bine* a întregii umanități vii și adormite.

Suntem chemați să ne bucurăm cu bucurie dumnezeiască, cu bucurie harică, cu bucuria curăției și a fidelității față de *adevărul integral* al Bisericii, pentru ca să fim în stare *să împărtășim* și altora măcar *o rază* din acest imens soare al mântuirii noastre.

Pentru *a-i atrage pe alții la credință* trebuie să ne facem mai întâi de toate *atrăgători*, frumoși, dumnezeiesc de credibili, transparenți pentru voia și frumusețea lui Dumnezeu.

Iar viața de post, continua remaniere a vieții noastre, continua schimbare a minții și a inimii noastre de la *bine* la tot *mai mare bine* înseamnă mărturia vie *a prezenței lui Dumnezeu* în viața noastră, adică a Ortodoxiei *ca viață și experiență mistică, tainică și nu ideologică*.

Pentru că atunci când Ortodoxia ni se pare ceva *simplic, plictisitor, vetust*, e semn că suntem departe de ea și că avem în minte o Ortodoxie ideologizată, transformată în fraze și povești.

Însă atunci când ești aproape de ea și te cutremuri de frumusețea ei divino-umană și ea îți iradiază și îți normează viața atunci Ortodoxia e o *viață teologică, doxologică, îndumnezeită și iradiantă*, e lumina care nu poate fi *înghițită* de *întunericul ideologic* al veacului de acum și nici de *viața la întâmplare* postmodernă.

Fapt pentru care vă doresc tuturor *să vă bucurați cu conștiință de Ortodoxia dumneavoastră*, cu responsabilitate *frățească* atât față de confrății noștri ortodocși cât și de cei din afara Bisericii.

Pentru că Dumnezeuul nostru, Care a făcut întreaga creație, ne vrea pe toți una, la un loc, *în unitate sfântă și nu în sciziune interioară*. Amin!

Predică la Duminica a 3-a din Postul Mare [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁸⁴,

Evangelhia zilei ne cere trei lucruri la Mc. 8, 34: lepădarea de noi înșine, asumarea crucii și trăirea unei vieți ortodoxe autentice.

Și aceste trei lucruri care ni se cer sunt totuna cu *despățimirea, iluminarea și îndumnezeirea noastră*, adică cu *drumul mistic al îndumnezeirii personale* în Biserica Domnului.

Numai că atunci când vrem să înțelegem *drumul mântuirii noastre* trebuie să știm *ce fel de viață vrem să avem: viață în societate sau viața în mănăstire?*

Și pentru *a ne afla vocația* ne trebuie multă *atenție la detalii...* Tot felul de detalii.

Pentru că Dumnezeu trimite oameni, ne luminează direct sau prin cărți, prin evenimente, despre *ce fel de viață ne e proprie.*

Și când ne-am hotărât asupra *felului de viață* pe care vrem să îl ducem, în funcție de acest lucru fundamental începem *discuția personalizată* despre *calea mântuirii personale.*

Bineînțeles că cel care își alege viața de familie nu trebuie să fie străin de *viața liturgică* și

⁸⁴ Predică scrisă la data de 26 martie 2011.

ascetică a monahului, după cum monahul nu trebuie să fie *insensibil la dramele umanității* și nici să aibă inapetență pentru *întrajutorarea duhovnicească* a semenilor lui.

Pentru că atât mireanul cât și monahul nu se mântuie pentru că unul face copii iar altul privegheri dese ci pentru că ambii *se umplu de slava* Prea Sfintei Treimi, în modul lor propriu de viețuire, prin toată viața divino-umană a Bisericii.

Și odată cu stabilirea acestor lucruri începe *discuția personalizată* despre mântuirea fiecăruia.

Pentru că fiecare dintre noi se mântuie în modul lui propriu, în cadrul vieții pe care o are și pe măsura asumării credinței și a vieții ortodoxe.

Reală mântuire a oamenilor ne face să vorbim despre *moduri personalizate* de mântuire, din care nu sunt excluși nici copiii, nici bătrânii, nici tinerii, nici maturii, nici cei cu handicap, nici cei care acum sunt în afara Bisericii dar se pot converti și nici cei adormiți.

Mântuirea e și pentru cei vii cât și pentru cei adormiți și e o realitate cutremurător de dinamică și de frumoasă iar Sfinții și Îngerii cresc continuu în sfințenie.

Dacă mântuirea nu e *pentru toți* ci doar pentru *teologi* sau *monahi* înseamnă că Hristos Dumnezeu a murit *doar pentru unii*.

Însă El a murit *pentru toți*, și de aceea și copilul, în felul lui, și cel cu mai puține școli, în felul lui, și cel mai erudit etc. se mântuie în felul lor, pe măsura deschiderii lor, printr-un șir personal de căderi și ridicări, de bucurii și necazuri, de luminări și izbăviri din partea Domnului.

Acesta e motivul pentru care fiecare *om mântuit* sau *fiecare Sfânt* are mireasma lui, unicitatea lui, frumusețea lui, profunzimea lui, inexprimabilul lui.

Dacă vrei să afli viața unui om te umpli de unicitatea lui.

Și dacă el e *unic* și *irepetabil* pe fața acestui pământ tocmai de aceea a cunoaște *cât mai mulți Sfinți* și *cât mai mulți oameni* înseamnă a ne

personaliza într-un mod *cât mai frumos și mai cuprinzător cu putință*.

Iar când îi citești pe Sfinți sau ucenicești lor afli ce înseamnă *să te lepezi de tine*, adică de tot ce e *impropriu în tine* pentru relația cu Dumnezeu și cu oamenii.

Iar lepădarea de noi, cei vechi, e continuă. Nu se termină niciodată.

Pentru că mereu mai e ceva de îndreptat, de aflat, de înțeles.

Dar fără dorința capitală, primară, de *a ne eclesializa*, de a ne îmbiserici cu totul, de a ne înduhovnici, de a ne teologiza, nu putem *să ne despărțim interior* de noi înșine.

Iar în Biserică, prin cărțile pe care le citim și prin oamenii pe care îi întâlnim aflăm *ce se cuvine să fim*, să trăim, să gândim, să simțim, să acționăm și ce nu.

Așa se face că luăm exemplul de la alții, învățăm de la alții, unii de la alții continuu...numai că trebuie să păstrăm ceea ce e *conform* cu Tradiția.

Iar pentru ca să cunoști Tradiția trebuie să îi cunoști pe Sfinți și operele lor și istoria Bisericii, ca să vezi de ce, cum, până unde *au trăit* alții lepădarea de sine.

Pentru monah, lepădarea de sine înseamnă să pleci de acasă cu ce ai, să le aduci la mănăstire și apoi să trăiești împreună cu alții fără să ai ceva personal.

Pentru mirean, căsătorit sau nu, lepădarea de sine înseamnă *o tot mai coerentă relație* cu comunitatea din care face parte și cu familia lui.

Dacă monahul din Mănăstire face ascultare de stareț și de duhovnicul sau Părintele lui duhovnicesc, pentru monahul anahoret, cel care trăiește ascuns de oameni, singur, prin păduri, munți sau deșerturi, *ascultarea de Dumnezeu și viața* au cu totul *altă semnificație*.

Tocmai de aceea nu trebuie să încurcăm borcanele când citim cărți duhovnicești, sfinte, mari, experențiale și să vrem să le trăim ca mireni sau ca monahi când acelea vorbeasc despre *anahoretism*,

sau să înțelegem că *rugăciunea lui Iisus*, în vreo trăi săptămâni, te face „Sfânt”.

Ci trebuie să citim Cărțile Sfinte și să ne asumăm din ele lucrurile care *se potrivesc* modului nostru de a fi, puterii noastre de înțelegere, sănătății noastre.

Acum nu poate fi pus un invalid să facă metanii, după cum niciun copil de 5 ani să citească comentarii patristice.

Copiilor trebuie să li se explice în felul lor, femeilor în felul lor, bărbaților în felul lor și tuturor în parte după *cine sunt* și după *ce pot* să facă ei.

Căci nu e de ajuns doar *să ai duhovnic* și *să aștepti de la el totul*, după cum nu e de ajuns doar *să citești*, dar să nu vrei să vii la Biserică și să te spovedești și să te împărtășești.

Nu e de ajuns doar *cu cât poți* ci trebuie să tinzi să faci *mai mult* decât poți, pentru că astfel înțelegi *cât te ajută* Dumnezeu tot timpul dar și *cât de mare e slăbiciunea* ta.

Și când Domnul ne cere *lepădare/renunțare* la noi *cei vechi* ne cere să fim mereu avizi de *schimbare interioară*, de noutate personalizatoare, de bine, de frumos, de bucurie.

Și dacă începem să fim *avizi de bucuria Lui* dar primim și *paharele răutăților de tot felul*, de la demoni și oameni, începem să ne asumăm *crucea*, adică *viața personală*, viața noastră ca *dar al lui Dumnezeu*, pentru care trebuie să ne ostenim *ca să trăim în bine* și această osteneală e o *bucurie dureroasă* sau o *durere bucuroasă*.

Din momentul când începem *să acceptăm dogmele Bisericii* și *modul de a fi al Bisericii*, pentru că le înțelegem profunzimea, adevărul și sfințenia de atunci începe *asumarea crucii*, a vieții noastre răstignite pentru Dumnezeu.

Și *asumarea crucii* nu înseamnă doar citesc, cunosc, spun altora ci, în primul rând, *citesc* sau *aflu* pentru ca *să fiu*.

Viața Bisericii e o continuă creștere în modul de a fi frumos.

A fi frumos la minte, a fi frumos la sentimente, a fi frumos la purtări, la studii, la intenții, la perspectiva istorico-eschatologică a umanității.

Și pentru această *frumusețe interioară*, pe cât *înțelegem* și *putem* noi, trebuie să ne silim, să ne luptăm, să ne crucificăm continuu mintea, inima, sentimentele, voința, acțiunile pentru *a fi proprii comuniunii cu Dumnezeu și cu oamenii*.

Acesta e motivul pentru care rugăciunile Bisericii nu sunt *diferențiate pe vârste*, ca și Scriptura sau Viețile Sfinților, pentru ca la fiecare vârstă să *înțelegem tot mai mult* din necuprinsul lor.

Una *înțelege* copilul din Liturghie, alta adolescentul, alta tânărul, alta maturul, alta nonagenarul, însă, mereu, același „Doamne miluiește!” țâșnește din ei, pentru că *miluirea Lui* înseamnă iertare, curățire, bucurie, fericire, alinare, comuniune.

Toți cerem *de la El și de la noi* tot mai mult.

Vrem mai mult pentru că viața e *un tot mai mult* și *un tot mai frumos* și *un tot mai bine* și *un tot mai fericit*.

Iar trăirea în *autenticitatea credinței și a vieții ortodoxe* e un tot mai mare frumos.

Vă dau câteva exemple de *organicitate a teologiei cu viața sau a vieții cu teologia*.

Cred în Dumnezeuul treimic, în Dumnezeuul iubirii, singurul și unicul Creator a tot ce există.

Consecințe? Îmi place să trăiesc *în comuniune* și nu *în izolare trufașă*, știu că *mântuirea e pentru toți* și *Împărăția e pentru toți* și atunci nu mă bat pentru ideologii, care mă despart de ceilalți ci îmi trăiesc viața respectând diversitatea altora dar cu conștiința *unității diverse* sau *a diversității unitare* a Bisericii.

Pentru că Hristos Dumnezeu S-a dat la moarte pe Cruce pentru mine și m-a iubit din veci și pentru veci, adică mai înainte ca *să ajung eu pe lume*, tocmai de aceea trăiesc cu dorința de a minuna pe alții cu conștiința mea, cu dărnicia mea, cu noblețea și tăria mea de caracter.

Dacă știu că viața aceasta e *cu bune și cu rele* tocmai pentru că *nu toți suntem orientați* spre Dumnezeu și ne trăim viața *mai mult sau mai puțin păcătos*, tocmai de aceea caut să fiu *un factor de frumusețe*, de unitate, de noblețe între oameni și nu o *canalie*, o scursură a societății.

Nimic nu trece *nevăzut* la Dumnezeu și nimeni cu o *viață sfântă* nu va ajunge *în Iad*.

Cel care pătimește pentru Dumnezeu se bucură întru El în suferințele lui iar cel care își bate joc de Dumnezeu și de oamenii Lui, chiar dacă nu e pedepsit imediat cu moartea, e deja mort cu sufletul, fapt pentru care nu înțelege răul pe care și-l face.

Din exemplele acestea se poate înțelege spusa: orice *greșeală teologică personală* naște întuneric, lipsă de evlavie, despărțire de integralitatea Tradiției în viața creștinilor.

Și acesta e motivul pentru care căutăm să înțelegem și *mai profund lucrurile*, vrem să *ne verificăm continuu* în fața Tradiției Bisericii, pentru ca să rectificăm, tot să rectificăm, lucrurile *înțelese defectuos* sau *prea puțin*.

Și fiecare clipă a vieții noastre este pentru *a fi tot mai profunzi și mai plini de noblețe sufletească* și nu tot mai reci, mai proști, mai insensibili.

Evangelhia de astăzi [Mc. 8, 34-38; 9, 1], din care noi am vorbit până acum doar despre un verset, ne cheamă la trăirea/ experiența/ dobândirea Împărăției lui Dumnezeu în viața noastră (9, 1).

Ne cheamă la *a fi ai Împărăției* și să trăim în *harul Împărăției lui Dumnezeu* și în *comuniune* cu Dumnezeu, cu Sfinții, cu Îngerii și cu oamenii, comuniune pe care o trăim în slujbele, teologia, viața Bisericii.

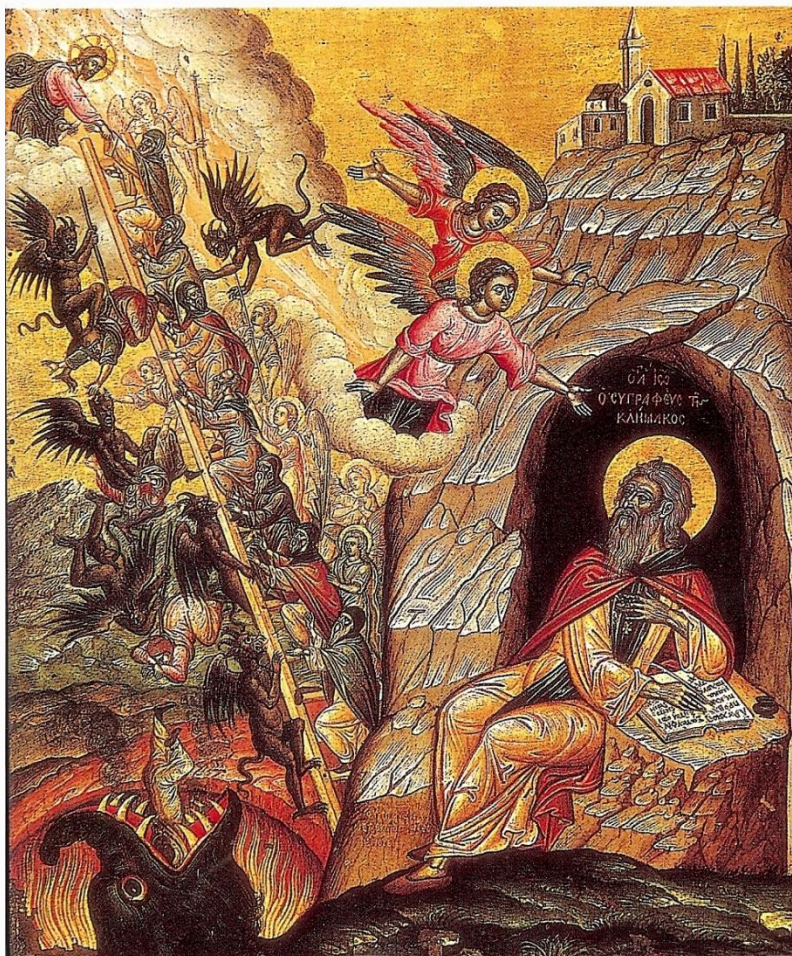
De aceea, când ajungeți la noi și noi nelămuriri, neînțelegeri, să nu încercați să vi le rezolvați *în grabă*, cu adevăruri parțiale, ci să cercetați profund lucrurile și să stați într-o continuă înțelegere a lor și să nu le expediați, în mod intempestiv, la „lucruri înțelese”.

Pentru că fiecare lucru e înțeles la momentul *când vrea Dumnezeu* și când noi suntem *proprii să le înțelegem*.

Și nu vom termina cu *necuprinderile* niciodată, nici măcar în veșnicie, pentru că Dumnezeu e *Cel necuprins* și oamenii, la fel, sunt *înțelegeri nesfârșite*.

Dumnezeu să ne călăuzească, pe fiecare în parte, spre Sine, împreună cu toți, pentru ca să ne umplem de slava Treimii Celei Prea Sfinte acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 4-a din Postul
Mare [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁸⁵,

după ce am înțeles *semnificația duhovnicească a crucii* în duminica trecută, ca răstignire de sine perpetuă, ca *dezicere interioară* de tot ce nu e propriu vieții cu Dumnezeu și de umplere de toată voia cea bună, astăzi suntem puși în fața *semnificației duhovnicești a scării* prin persoana Sfântului Ioan Scărarul, pomenit pe data de 30 martie.

Și scara/ climaxul, începând cu Fac. 28, 12, a devenit simbolul *sensului ascendent* al vieții duhovnicești.

⁸⁵ Predică scrisă în data de 31 martie 2011.

Pentru că asceza postului, a rugăciunii, a studiului, a răbdării și a renunțării la rău ne pregătesc pentru *ascensiunea noastră în cer*, în Împărăția lui Dumnezeu și nu sunt *eforturi în sine*.

Dacă crucea ne prezintă aspectul dur, dureros, cumplit de dureros de multe ori al luptei cu patimile sau al suportării în credință a tot ceea ce trăim în lumea aceasta, scara ne vorbește despre urmările suferințelor noastre și despre *creșterea noastră duhovnicească*.

Adică nu e nevoie doar de post ci și de *creștere duhovnicească prin post*.

Postul trebuie să lase *urmări bune*, frumoase în noi și nu doar *să ne slăbească trupul*.

Însă urmările duhovnicești sunt *prezente* (nu trebuie să ne mințim asupra acestui mare adevăr!) doar la cei care *postesc duhovnicește* și *se roagă duhovnicește* și *trăiesc dumnezeiește*, pentru că urmările postului sunt *harice* și nu constau în slăbirea cu 5 kilograme ci în umplerea de *înțelegeri cuvioase*, de cunoaștere de sine, de străvederea a noi sensuri în Scriptură, în creație, în istorie.

Adică *postul cu urmări duhovnicești* umple de cunoaștere, de bucurie și de pace, de simplitate a gândurilor și a inimii.

Credincioșii, adesea, simt o luminare, o eliberare, o suplețe mai mare a trupului și a minții în această perioadă sfântă.

Dar acesta e numai *începutul* creșterii duhovnicești, al scării curățirii de patimi!

Al scării, care e *un drum interior*, pentru că e *drumul creșterii în sfințenie*.

Și această *creștere* nu poate fi *mimată*, nu poate fi nici măcar *intuită* până când nu dorim, cu adevărat, sfințirea vieții noastre.

Iar Sfântul Ioan Scărarul pomenit astăzi în mod pedagogic ne arată faptul că *asceza decurge din teologie*.

Pentru că am avut duminica Ortodoxiei, apoi duminica Sfântului Grigorie Palama (două duminici teologice), apoi duminica Crucii, a treia, la mijlocul Postului Mare (între teologie și asceză), pentru ca

prin aceasta, a 4-a, să se sublinieze faptul că *teologia naște asceza și o încununează*.

Cine va citi *Scara Sfântului Ioan Scărarul* va fi uimit de măreția cunoașterii lui experențiale reieșită dintr-o cunoaștere teologică aplicată în viață, în asceza de zi cu zi.

Și această bogăție incomensurabilă a cunoașterii duhovnicești o găsim la toți marii Teologi și Asceți ai Bisericii, ca indiciu sigur că nu putem considera că *trăim teologic* fără să fim oameni ai ascezei eclesiale.

Mai pe scurt: dacă nu știm să explicăm *semnificațiile duhovnicești* ale rugăciunii, ale postului, ale slujbelor e semn că *am fost degeaba* la Biserică, pentru că *nu le-am trăit interior*, nu știm *ce se petrece* în cadrul lor și de aceea *nu ne-au schimbat deloc*.

Schimbarea interioară se produce la întâlnirea cu adevărul și harul din interiorul virtuților și al slujbelor Bisericii.

Pe măsură ce înțelegem un adevăr îl și trăim.

Sau trăim adevărul postului, al rugăciunii, al slujbelor, al milosteniei, al smereniei pe măsură ce *suntem implicați* cu totul în acestea.

În Evanghelia zilei [Mc. 9, 17-32], unde se vorbește despre vindecarea de demonizare a unui tânăr, se scoate în evidență tocmai faptul că *din pruncie* [v. 21] trebuie să luptăm cu demonii, pentru că altfel ei ne aruncă în foc și în apă [v. 22], adică în diverse patimi și dureri.

Iar sublinierea, cum că demonii nu ies din noi decât *prin rugăciune* și *prin post* [v. 29] ne arată că asceza ortodoxă e *continuă*, că ea nu ține numai *cât ține* Postul Mare, ci că lupta cu patimile, crucificarea, care urcă pe scara virtuților, e *continuă*.

Și avem imaginea *realistă* și *impunătoare* în același timp a vieții ortodoxe: *crucea ne înalță* și nu *ne doboară*!

Pentru că viața plină de dureri, de renunțări la păcat, *ne simplifică* și *ne înalță deasupra păcatului*,

a decadenței, fapt pentru care *moartea noastră înseamnă ducerea noastră la Domnul de către Sfinții Îngeri.*

Suire, urcare...dar *interioară...*

Și *Paștiul nostru*, Cel care ne-a trecut de pe *pământ* la *cer* în umanitatea Sa, ne dă să trăim trecerea de la *păcat* la *curăție* într-un mod foarte profund și bucuros.

Noi *ne curățim simțirile* pentru Domnul nostru. Asta facem acum!

Și pe cât ne umplem de harul Său pe atât înțelegem *ridicarea noastră*, cu inima, din afundul Iadului.

Înțelegem pentru că *se petrec* toate acestea cu noi.

Nu e vorba de *alegorie*, de *simbol* ci de *experiență continuă*, nouă, foarte frumoasă a harului Său în interiorul postului, al rugăciunii, al citirilor și al milosteniilor noastre.

De aceea ne atenționează din nou Domnul în această duminică, că *viața duhovnicească* nu e o poveste ci o *realitate personală*.

Și că cel care s-a făcut pe sine *propriu* acestei experiențe personale cu Dumnezeu, poate să explice, să dea exemple, să dea *mărturii clare* pentru orice om despre *cum trăim cu Dumnezeu* și despre *cum ne transfigurează el viața, trupul, sufletul, obiceiurile*.

El *înfrumusețează obiceiurile oamenilor*.

El, Domnul nostru, pe care finalul Evangheliei de astăzi ni-L prezintă ca *mergând spre Cruce* [v. 31]. Numai că *mergerea spre Cruce* nu *desființează* umanitatea Sa ci o *umple de frumusețea veșnică a slavei Sale*.

Iar *viața duhovnicească*, dacă e sădită de El în noi, știe să primească crucea cu inimă credincioasă, pentru că vede că ea *ne fortifică* interior, *ne luminează* și *nu ne omoară*.

Însă crucea e dureroasă, e *un chin prelung* pentru fiecare în parte, pentru că e *tot ce se petrece*

cu fiecare dintre noi într-o viață de om. Contează numai ce rezultate are crucea personală: pentru unii ea înseamnă Rai, pentru alții Iad.

Și Iadul e nesuportarea crucii, a suferinței personale. Dacă nu o accepți, de aceea nici nu te transfigurează.

Dar pe cine îl transfigurează durerea, suferința, boala, cât și bucuria, pe acela Dumnezeu îl umple de slava Sa.

Cu alte cuvinte, trebuie să fim *serioși* cu durerile și cu bucuriile primite din partea lui Dumnezeu și să fim *recunoscători pentru toate*.

Pentru că numai din această *recunoștință* și *acceptare a voii lui Dumnezeu cu noi* decurg toate lucrurile care *ne transfigurează*. Amin!

Predică la Duminica a 5-a din Postul Mare [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁸⁶,

duminica aceasta e *o lecție memorabilă pentru bărbați*. Tocmai de aceea e pusă după crucea și după scara nevoițelor duhovnicești...

Pentru că singura duminică a *Postului Mare* în care e cinstită *o femeie* este aceasta, în persoana Sfintei Maria Egipteanca⁸⁷...și bărbații se regăsesc în *ambele temperaturi* ale vieții sale.

Și, deși este pomenită la 1 aprilie Sfânta Maria Egipteanca (zi în care bărbații știu să facă *glume de prost gust*⁸⁸), duminica de astăzi poartă numele ei ca *model de convertire* de la *desfrânare* la *pnevmatizare uluitoare*.

O lecție pentru bărbați *în dublu exemplar*...

Pentru că Sfânta Maria, în prima parte a vieții ei, făcea sex cu bărbați și din cauza lor era *decăzută*

⁸⁶ Predică scrisă în data de 7 aprilie 2011.

⁸⁷ A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsapr/04-01-cv_maria_egipteanca.html.

⁸⁸ Idem:
http://ro.wikipedia.org/wiki/1_Aprilie_-_Ziua_p%C4%83c%C4%83leilor.

iar, în a doua parte a vieții ei, după 47 de ani de pocăință, l-a uimit și umilit cu totul pe Sfântul Zosima, care avea și el 53 de ani de monahism.

Iar, *în mod pedagogic*, Biserica noastră le spune *femeilor sau bărbaților care se prostituează în vreun fel sau altul* că e timpul *să se schimbe* la inimă și minte, că nu sunt *singurii intrați* pe panta morții sufletești și că există *exemple semnificative*, ca acesta de astăzi, de *oameni Sfinți*, care odinioară erau *starurile porno* ale epocii lor.

Și chiar dacă nu suntem oameni care facem *acte explicite*, pe față, de curvie, duminica de astăzi ne atenționează că *desfrânarea inimii* e tot la fel de *explicită* și de *gravă* pentru Dumnezeu ca și *fapta în sine*.

Ce facem *în interiorul* nostru e tot la fel de important ca ceea ce facem *în afara noastră* și *în relațiile* dintre noi.

Vă rog *să citiți* sau *să audiați* textul aghiografic, în rezumat, al *Vieții Sfintei Maria Egipteanca!*

Să îl aprofundați *punându-vă în locul ei*.

Și dacă vi se pare că e *aproape de dumneavoastră* până la *convertire*...să vă puneți problema de ce nu sunteți *aproape de ea* și după aceea.

Și în fiecare fază a vieții ei să observați *determinarea*, lupta sa *ascetică* dar și *ajutorul lui Dumnezeu nespus de mare*, atunci când *s-a dat pe sine* cu totul *în mâna Sa*.

Până a ajuns *să se roage în văzduh* și *să fie plină de slava Sa*, Sfânta Maria a trecut prin iadul patimilor: de la 12 ani a început să se culce cu bărbați.

Și 17 ani și ceva de zile s-a desfrânat *fără ca să primească bani*, numai *din plăcere*, în comparație cu prostituatele de azi, care fac sex mai mult *pe bani* decât *din plăcere*.

Drumul spre Ierusalim l-a făcut tot desfrânându-se...

Nu s-a dus *pregătită pentru pelerinaj*.

Și, cu toate acestea, observăm *vitalitatea ei sufletească*, dorul ei după *viața autentică*, dacă a fost în stare *să renunțe la lume* pentru iubirea lui Dumnezeu.

Căci atunci când a dorit să intre în Biserică, la praznicul Înălțării Sfintei Cruci, harul lui Dumnezeu nu a lăsat-o să intre decât după ce s-a pocăit și s-a rugat Maicii lui Dumnezeu.

Și după ce a sărutat Sfânta Cruce a Domnului și a cerut ajutorul Maicii lui Dumnezeu...a locuit în pustiu 47 de ani.

Și tocmai de aceea e pusă acum viața sa în fața noastră ca să observăm *cum se luptă* cu „fiarele cumplite” ale patimilor și să vedem ce urmări *preaminunate* are *reală*, adevărata *asceză* în viața noastră și nu cea *doar din gură*.

17 ani s-a luptat cu patimile în mod cumplit.

A suferit din cauza frigului, a zădufului, a trăit zile întregi de slăbiciune și durere extremă, dar curățindu-se de patimi prin rugăciune și inexprimabilă răbdare și încordare.

Până la *rugăciunea în văzduh* sau până *să îți sape leul mormântul* trebuie să *îți domesticești* sufletul și trupul, *domesticire* care se numește *curățire continuă de patimi*.

Iar această *domesticire* a ființei tale leagă *crucea* de *scara* nevoițelor, Sfânta Maria Egipteanca arătând *modul practic* în care lupta *cu violența patimilor* are ca urmare, la nivel ontologic, *umplerea ta de pacea și de frumusețea* lui Dumnezeu.

De ce Biserică însă ne pune în față o *convertire excepțională*?

Pentru ca, în primul rând, fiecare dintre noi să avem un *reper imens* în față, pe care să îl urmăm *pe măsura noastră*.

În al doilea rând, pentru ca *să nu minimalizăm* niciodată efortul ascetic, *să nu bagatelizăm* durerea și chinul, umilința și simțământul neputinței.

În al treilea rând, pentru ca să îi credem pe toți *apți de mântuire*, dacă vor să se despartă de rău și să-L iubească pe El mai presus de toate.

Evangelhia zilei [Mc. 10, 32-45] ne vorbește despre *moartea și suferința* Domnului...și asta cu o duminică înainte de *Intrarea Lui în Ierusalim*, când a fost primit cu ramuri și flori.

Vom mânca pește de *Florii*, pentru ca să ne bucurăm împreună cu El.

Numai că bucuria noastră va fi *umplută de tristețe*, pentru că El nu a venit să *I Se slujească* ci ca El să *slujească* la mântuirea tuturor [Mc. 10, 45].

Și în limba greacă avem verbul διακονέω/*diaconeo*, de unde vine și *diacon* și *slujire*.

Pentru că diaconul e *slujitor* iar în tratatele de teologie dogmatică vorbim despre cele *trei slujiri ale Domnului* pentru noi.

Iar *învățarea noastră* de către Domnul, *suferința Lui pentru noi* și *împreună cu noi* și *conducerea noastră spre îndumnezeire* e modul dinamic nespus de profund prin care Domnul a condus, conduce și va conduce, ca *Slujitor al mântuirii noastre*, pe fiecare în parte pe *drumul mântuirii noastre*.

Și dacă nu uităm în fiecare clipă că *El e cu noi* și *nimeni împotriva noastră*, ne vom lăsa conduși spre Sine într-un mod paradoxal de frumos. Ne vom lăsa *mântuiți de Domnul* și *umpluți de bucuria Lui*. Amin!

Predică la *Intrarea Domnului în Ierusalim* [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁸⁹,

intrarea Domnului în Ierusalim înseamnă intrarea Lui în inima noastră!

Și intrarea Lui în inima noastră se face prin *virtuți*, prin florile și ramurile virtuților, prin care consimțim permanent *binelui dumnezeiesc*.

Și la început de primăvară, când florile se deschid și vitalitatea copacilor și a ierbii izbucnește în miresme puternice, îmbătătoare, *retrăirea* primirii Domnului în Ierusalim înseamnă *o minune imensă*, o bucurie extinsă la nivel social, pentru că oamenii *și-au deschis* atunci inimile spre Domnul lor, Cel îmbrăcat în smerenie, împlinind astfel profeția de la Zah. 9, 9...și ni le deschidem și noi acum, pentru ca să Îl primim pe același *Stăpân* și *Domn* al întregii creații.

Iar dacă venim cu ramuri de salcie și cu flori la Biserică, prin care ne exprimăm *bucuria inimii noastre*, arătăm prin aceasta că atunci când suntem *bucuroși* dorim *să fim împreună* și că atunci când *retrăim împreună bucuria* de *a-L recunoaște pe Domnul* și *a fi cu El* ne găsim ca *o comunitate*

⁸⁹ Predică scrisă în data de 15 aprilie 2011.

harică, ca o societate sfințită de har, în centrul căreia este *izvorul vieții și al bucuriei noastre*, Iisus Hristos, Dumnezeuul nostru.

Orașul și satul în postmodernitate suferă tocmai de *lipsa de coeziune*.

Dacă nici la marile sărbători religioase și naționale nu ne mai manifestăm *comunitar* atunci *anomia socială* crește.

Și observăm că scade continuu *puterea de înțelegere* a oamenilor vizavi de realitățile lumii de astăzi cât și *atașamentul lor față de tradițiile comunitare*.

Dacă nu mai faci colivă pentru pomenire, dacă nu mai înțelegi rostul rugăciunii și al milosteniei, dacă nu te mai simți *integrat* în bucuria sărbătorilor e semn că n-ai putut să faci față *acaparantei frici pentru ziua de mâine*.

Și observ cu și mai multă durere că românii sunt tot mai *demoralizați*, mai *înfricoșați* pentru viața lor și pentru *viitorul apropiat* și că spaima pe care nu știu cum să o gestioneze îi face *imorali, indiferenți față de ceilalți sau cruzi*.

În Evanghelia de astăzi [In. 12, 1-18] însă observăm cum *familia și comunitatea* slujesc voii lui Dumnezeu.

Familia Sfântului Lazăr, cel a patra zi înviat din morți, este o *gazdă primitoare* pentru Domnul și Apostolii Săi și Sfânta Maria, sora Sfântului Lazăr, *Îl pregătește* pe Domnul pentru înmormântare (v. 3 și v. 7).

Tocmai de aceea vorbeam în predica de duminica trecută despre acest praznic *vesel și trist* în același timp al *întâmpinării* Lui la intrarea în Ierusalim, pentru că El *merge spre moarte*...

Profeția s-a împlinit: El a intrat în Ierusalim pe *mânzul asinei* (In. 12, 15: πῶλον ὄνου/ *polon onu*, cf. GNT:)...dar arhieriei evrei căutau să-L omoare și pe El și pe Lazăr cel înviat (v. 10).

Numai că populația Ierusalimului *s-a deschis harului dumnezeiesc* la intrarea Sa în cetate și s-a manifestat comunitar: „au luat ramuri de finice și au ieșit într-o întâmpinare a Lui” (GNT, In. 12, 13).

Și când ieșim *din comoditatea noastră* spre altul sau *ne recunoaștem* ca făcând parte din *comunitatea Bisericii* atunci venim ca *să Îl întâmpinăm* pe Domnul cu bucuria inimilor noastre.

Bineînțeles: bucuria e *pe măsura* inimii.

Inima care a postit și s-a rugat și a trăit în ritmul sărbătorilor de până acum se bucură profund eclesial.

Inima care s-a trezit mai târziu se bucură pe măsura ei.

Fiecare ne bucurăm de Domnul și față de minunile lui Dumnezeu cu noi în modul nostru.

Iar primăvara *din jurul nostru* și *din noi* ne vorbește despre faptul că *sărbătoarea întâmpinării Lui* cu ramuri e o sărbătoare *a reîntineririi duhovnicești* continue.

Dar numai dacă familia *trăiește comunitar* sau dacă familia simte că *nu poate trăi fără Biserică* și fără *societate*, se simte datoră și față de *frumusețea Bisericii* și față de cea *a societății*.

Care e *frumusețea Bisericii*? *Venirea la slujbă* și *trăirea într-o bucurie a credinței ortodoxe*.

Iar dacă ne trăim viața *frumos* vom ști să cultivăm și pământul și florile și copacii și viile și să ne aranjăm casele de așa manieră încât *amprenta creștin-ortodoxă a spațiului locuit* să fie foarte vizibilă.

Însă *indiferența* față de vecinii noștri, față de cei cu care muncim și lângă care călătorim ne arată *lipsa noastră de omenie*.

Pentru că din *omenia* aceasta, adică din *dragostea, respectul și mila față de ceilalți* rezultă *bunul simț creștin*, adică *a-l respecta pe altul după cum ne spune conștiința noastră*.

Și iarăși constat, la modul foarte dureros, că nu ne mai manifestăm față de alții potrivit *conștiinței*

noastre, ci în modul foarte violent *al reticenței și al obrăzniciei*.

Și când ești *reticent față de toți* atunci ești mânat numai de *imaginea bună socială* și de *comoditatea proprie*.

Iar dacă *obraznicia* e prezentă atât în gesturile cât și în cuvintele tale înseamnă că te porți ca un *nerușinat* tocmai pentru că nădejdea ta *stă* în banii tăi, în funcția ta socială sau într-o anume agendă de prieteni.

Dar *manifestarea ortodoxă a oamenilor* e aceea în care ei se conduc după propria lor conștiință.

Și când *te lași condus de Dumnezeu* atunci vezi profund oamenii, ai reverență față de oamenii valoroși ai istoriei, respecti liniștea și frumusețea naturii și simți să faci ceva, la rândul tău, pentru posteritate, ceva care *să rămână* în urma ta.

Iar *ceea ce rămâne la modul fundamental* e ceea ce produce *coeziune*, ceea ce *înfrumusețează*, ceea ce-i *înalță pe oameni*.

În v. 16, Sfântul Ioan ne spune că Sfinții Apostoli *nu au înțeles*, la momentul când evenimentul s-a petrecut...clipa *specială*, minunată a întâmpinării Lui.

Nu au înțeles că era *o împlinire profetică*...

Și în același verset se continuă prin a se spune: „dar când S-a *preaslăvit* (ἐδοξάσθη/ edoxasti) Iisus, atunci și-au *reamintit* (ἐμνήσθησαν/ emnistisan) că acestea *erau scrise* (γεγραμμένα/ ghegrammena) pentru El și pe acestea *I le-au făcut* Lui” (In. 12, 16, cf. GNT).

Și istoria înregistrează atât faptele făcute *pentru Dumnezeu* cât și pe cele *împotriva Lui*.

Iar cele *împotriva Lui* sunt indescriptibile prin satanismul lor, prin neobrăzarea lor *deicidă*.

Și în *Săptămâna Sfințelor Patimi* care urmează sunt trecute în revistă atât exemple umane de *mare conștiință* cât și de *mare decadență*.

Iar fiecare dintre noi ne regăsim și *în bucuriile și în durerile* Domnului.

Pentru că *drumul mântuirii* înseamnă tocmai trăirea și de către noi *a bucuriilor și a durerilor* din dragoste pentru El, pentru Dumnezeuul nostru.

Concluzia acestei duminici e aceea că o *societate creștină* nu e cu adevărat *consolidată* dacă nu stă în *bucuria comuniunii și a împlinirii* *voii lui Dumnezeu*.

Pentru că *trăirea continuă în binele împlinirii* *voii lui Dumnezeu* dorește comuniunea și *comuniunea* este expresia *plinătății frumuseții* *personale*. Amin!

Predică la praznicul preadumnezeiesc al
Învierii Domnului [2011]

Prea iubiți frați și surori întru Domnul⁹⁰,

Hristos a înviat!

Vă cer *iertare* de la toți și Dumnezeu *să ne ierte* pe toți pentru Prea Sfânta Sa Înviere cea de a treia zi!

⁹⁰ Predică scrisă în data de 22 aprilie 2011.

Căci Hristos, Dumnezeuul nostru, a călcat/ a biruit cu moartea Sa *moartea tuturor*, moartea ca una dintre *consecințele devastatoare ale păcatului* și ne-a dăruit tuturor *viață dumnezeiască*.

Dar nu la modul *inconștient* ci *cu totul conștient*.

Pentru că prin Botez și prin toate Tainele și slujbele Bisericii, El *a sădit și sădește în noi viața* Sa cea veșnică, harul Său preadumnezeiesc, care ne umple pe noi de bucurie, de pace, de fericire dumnezeiască.

De aceea *viața ortodoxă e o viață divino-umană* și nu una *seculară*.

Noi trăim *în istorie*, dar nu ca unii care ne trăim existența după *mentalitatea și modul de viață al postmodernității*, ci *gândim și trăim conform minții eclesiale*, a teologiei divino-umane a Bisericii, care e *viața lui Dumnezeu cu oamenii în interiorul oamenilor și între ei*.

Acesta e motivul pentru care *ne-am curățit simțirile și adâncul ființei noastre* cu post, rugăciune, priveghere, nevoință, citiri teologice și duhovnicești, spovedire a păcatelor și împărtășire cu Viața lumii, cu Hristos euharistic în acest *Post Mare*: pentru ca *să ne umplem din destul de lumina Învierii Sale*.

Iar această ultimă săptămână *a durerii și a suferinței*, care a încununat *așteptarea Învierii Lui*, ne-a arătat că din *durerea ascezei răsare bucuria*.

Că *bucuria* postului răsare din *suferința* renunțării.

Și că tocmai acum ne bucurăm de *roadele* postului prelungit, dureros, epuizant prin care am trecut...și că ele sunt *preafrumoase* în cei care s-au *nevoit duhovnicește*, după *puterea lor*, în aceste sfinte zile premergătoare praznicului celui mare al Învierii Domnului.

Adică am ajuns *stăpâni pe noi* în măsura în care *am renunțat la noi*.

Iar renunțarea la exces, la relaxare, la ceea ce ne place și ne entuziasmează în mod păcătos își

găsește acum *validarea* prin aceea că *simțim bucuria Lui* pe măsura acestei *renunțări la păcate* dar și la *lucrurile necesare*, dar care și ele *îngreunează* omul.

Nu trebuie să fii *ascet* ca să îți dai seama că *niște kilograme în plus* dăunează sănătății, mersului, muncii tale.

Înțelegi *de la sine* lucrurile, pe măsură ce *te îngrași...*

După cum nu trebuie să fii *teolog* ca să îți dai seama că teologia Bisericii *îi sfîntește* pe oameni.

Dar că teologia aceasta care *îi sfîntește*, nu *îi sfîntește* pe oameni pentru că *stau toată ziua la televizor* și *cu mâinile în sân* ci pentru că *se nevoiesc să o citească* și *să o învețe*, pe de o parte iar, pe de altă parte, *să o trăiască în viața lor*.

Timpul trece dureros de repede...și rămâne în noi numai ceea ce *am strâns*.

Ce am strâns *cu greu...din greu...*

Și ceea ce este *al nostru* e tocmai *ceea ce suntem*. Ceea ce suntem ca oameni ai credinței, ai omeniei, ai muncii, ai vocației...

Toate Icoanele ortodoxe ne arată acest lucru: suntem ceea ce *am făcut împreună* cu Dumnezeu.

De aici și viața noastră *divino-umană*, adică viața noastră *plină de har*, plină de ajutorul și de mila Lui.

Și viața noastră *se umple de har* când *ne luptăm* cu patimile din noi, când acceptăm gândurile și voia lui Dumnezeu, când nu ne vedem *doar pe noi* în *oglindea zilei* ci pe toți cei din jurul nostru și din întreaga lume.

Ba, și mai mult: când nu suntem *distanți* față de cei care *au fost, sunt și vor fi* pe fața acestui pământ.

Pentru că numai atunci când *dorim și cerem* mântuirea tuturor suntem *proprii* bucuriei Lui.

Bucurie care *unește* și nu *desparte*, bucurie care *înfrățește*, care umple de *uimire* și de *frumusețe*.

Și sensul *mesei de Paști* e tocmai acesta: ca toți să fim împreună!

Și în familia și Biserica noastră fiind să ne gândim la *toți* ca la *noi* și la *noi* ca la *toți*.

Adică să nu considerăm că merităm *mai mult* decât oricare altul și că pentru toți, pentru *absolut toți* oamenii este *chemarea* spre Împărăția lui Dumnezeu.

Numai că ajungerea la *gânduri înalte*, *dumnezeiești*, la *mintea Ortodoxiei* se face pe drumul ascezei, al crucii.

Și ele se nasc *interior*, în inima și mintea noastră, pentru că se nasc pe măsura *curățirii noastre de patimi* și a *umplerii* noastre de har.

Acesta e motivul pentru care nu trebuie să *mimăm* bucuria, dacă ea *nu există* în noi, ci să *ne umplem de căință* și de *lacrimi*, de *recunoaștere* a păcatelor noastre, pentru ca bucuria să *țâșnească* din inima noastră.

Și, o, ce frumos *țâșnește* bucuria din inima *zdrobită de durere* a pocăinței!

O, ce frumoasă e această bucurie a *întoarcerii* omului la Dumnezeu și la sine, prin recunoașterea că *de la El și prin El și pentru El* este viața noastră!

Și pentru *bucuria lui Hristos* trebuie să trecem, împreună cu El, de la *moarte* la *viață*.

De la *moartea împreună cu El*, renunțând la păcate, la *viața împreună cu El* pentru a trăi *virtuos*.

Și cuvântul *virtute* din limba română vine de la substantivul *virtus* din latină, care înseamnă *tărie*, *putere*, *curaj*.

Și acesta vine la rândul lui de la cuvântul latin *vir*, care înseamnă *bărbat*, om *curajos* și cu *demnitate*.

Virtutea e curajul de a persista în bine.

Curajul duhovnicesc de a fi și *la bine* și *la greu* cu Dumnezeu și cu Biserica și cu întreaga *umanitate și creație*.

Pentru că *virtutea* nu dă bir cu fugiții, *nu dezertează* ci *se odihnește în bine*, adică în harul

dumnezeiesc al bucuriei, al curăției și al fericirii dumnezeiești.

În situația actuală însă, când sărăcia în România a devenit *dezumanizantă*, a vorbi despre bucurie te poate face să pari *nesimțit*, indiferent la durerile și nefericirea altora.

Numai că *bucuria Învierii Domnului*, bucuria pe care *o trăim* în ritmul vieții Bisericii trebuie să *o arătăm* în faptele noastre de inimă, de dragoste, prin cuvintele și gesturile noastre de umanitate, pentru ca cei pe care îi ajutăm, și îi sfătuim, și îi întărim să înțeleagă că nu vorbim despre bucuria care vine din faptul că noi avem *ceva mai mult decât ei* ci această bucurie vine din *asceză*, din curăția vieții personale.

Și, da, acesta e marele adevăr: nu te *încălzesc* banii cu adevărat ci *oamenii*!

Ei sunt cei care ne înțeleg, ne iubesc, ne poartă în ei, ne sunt recunoscători, ne pomenesc în rugăciunile lor.

Iar dacă *ne purtăm unii pe alții* și arătăm că nu suntem *indiferenți unii față de alții* ne alinăm și *sărăcia* și *singurătatea*. Pentru că ambele sunt *pline de tristețe*.

Și slujbele și bucuria Bisericii din aceste zile sunt o alinare, o încântare, o *împrimăvărare reală* a vieții noastre, care *se prelungește* într-un ou ciocnit cu altul, într-un pahar de vin, într-o bucată de prăjitură sau într-un fel de mâncare împărtășite împreună cu alții.

Vă dorim așadar, iubiții noștri, să vă lăsați inima să *vorbească* și altora!

Să spuneți și altora bucuria dumneavoastră dar și durerea dumneavoastră, pentru ca să-i bucurați pe alții sau să vă alinați nefericirea.

Dumnezeu e cu noi și nimeni împotriva noastră!

La mulți ani și multă împlinire dumnezeiască în această *bucurie a Învierii*!

Căci praznicul Învierii Domnului ține *până la Înălțarea Domnului* și nu doar *în ziua de Paști* și *două zile după*.

Fapt pentru care bucuria Învierii Lui să ne inunde pe toți și să ne facă să ne îmbrățișăm unii pe alții, dacă nu *cu brațele*, cel puțin cu *mâinile minții* și *ale inimii noastre*, în rugăciunea către Prea Sfânta Treime, către Tatăl, către Fiul și către Sfântul Duh, Dumnezeuul nostru, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Izvorul tămăduirii [2011]

Icoană pictată de Ioan Popa⁹¹.

Iubiți frați și surori întru Domnul⁹²,

dacă Prea Curata Fecioară Maria nu este
Născătoare de Dumnezeu atunci nu există nici

⁹¹ A fost *preluată* din locația:

<http://corinanegreanu.blogspot.ro/2010/04/izvorul-tamaduirii.html>.

Săitul pictorului e acesta: <http://www.iconsart.ro/>.

⁹² Predică scrisă în data de 28 aprilie 2011.

înviere a Domnului, pentru că astfel nu L-a născut pe *Dumnezeu întrupat* ci pe un om oarecare.

Însă credința noastră, credința ortodoxă, o mărturisește pe Maica lui Dumnezeu ca pe *Născătoarea de Dumnezeu* și ca pe *Pururea Fecioară*, ca pe Maica și Mireasa Fiului ei.

Și prin praznicul de astăzi, al *Izvorului tămăduirii*, auxiliat praznicului celui mare al *învierii Sale din morți*, Biserica lui Dumnezeu mărturisește încă odată *realitatea unirii ipostatice*, adică a unirii dumnezeirii cu umanitatea în persoana Fiului lui Dumnezeu întrupat și a *realității tuturor actelor mântuitoare* ale lui Hristos, Dumnezeul nostru.

Adică mântuirea noastră nu e un mit ci o *realitate divino-umană*, pentru că s-a petrecut în persoana lui Hristos Dumnezeu, a Fiului lui Dumnezeu întrupat din Fecioara Maria, potrivit profețiilor mesianice.

Și praznicul de astăzi, ca și cel al *Botezului Domnului*, vine după un praznic foarte mare, și vedem *realitatea* și *consecințele* economiei mântuirii lui Hristos concretizate în *sfînțirea apei*.

După praznicul *Nașterii Domnului* avem praznicul *Botezul Domnului* și *sfînțirea mare a apei* de la 6 ianuarie.

Acum, după praznicul *Învierii Domnului* și în *Săptămâna Luminată*, în *Vinerea Săptămânii Luminate*, a săptămânii pline de lumina și de bucuria Sa, avem *sfînțirea mică a apei*, Maica lui Dumnezeu fiind cinstită astăzi ca cea din care *ne izvorăsc* „curgerile harului” ei cel „mai presus de cuvânt” [Penticostar, ed. BOR 1999, p. 48].

Însă praznicul *Izvorului tămăduirii* nu o *singularizează* pe Maica lui Dumnezeu și nici nu vorbește despre ea *separat* de Fiul ei ci, dimpotrivă, ea *ne umple* cu harul ei tocmai pentru că e *Născătoare de Dumnezeu*, pentru că *harul ei* este *harul Fiului ei*.

Numai că *harul ei* este harul pe care îl primim prin intermediul persoanei ei *îndumnezeite prin efort*

personal și de aceea *harul ei* poartă *amprenta vieții ei asumate* pentru Dumnezeu.

Dacă poemul *Luceafărul* poartă *amprenta* lui Mihail Eminescu iar *Coloana fără sfârșit* poartă *amprenta* lui Constantin Brâncuși cu atât mai mult *mijlocirile* și *minunile* Maicii lui Dumnezeu, din iubire pentru noi, poartă *amprenta ei*, a curăției, a frumuseții, a maternității ei pline de sensibilitate și simplitate dumnezeiască.

Avem în limba română *culegeri cu minuni* ale Maicii Domnului dar și *culegeri de minuni* ale altor Sfinți.

Și observăm cum Maica lui Dumnezeu și Sfinții și Sfinții Îngeri a lucrat și lucrează *într-un anume fel* la mântuirea oamenilor.

Iar acest fel *personal* prin care Maica lui Dumnezeu și Sfinții *lucrează* în viața oamenilor ne vorbește despre *unicitatea fiecărei persoane umane* și despre modul *particular* în care fiecare dintre noi *acționăm* și *ne sfințim viața*.

De aceea unirea noastră cu harul lui Dumnezeu și manifestarea acestei *intimități* cu El în fapte, gesturi, cuvinte, scrieri are întotdeauna *prospețimea noutății personale*, pentru că fiecare acționăm *în felul nostru* deși ne bucurăm de *aceeași intimitate* cu El, prin har, pe care o au toți cei *botezați întru El*.

Și astăzi, cu toții, vom bea din apa sfințită de către noi, aici, în Biserică.

Și deși *toți vom bea* din ea, fiecare o vom resimți *într-un mod personal* și va lucra în noi *urmări harice*, sfințitoare, în măsura în care noi *tindem spre Dumnezeu și spre anumite lucruri într-un anume mod personal*.

Însă praznicul de astăzi ne spune altceva și mai profund: că actele Fiului lui Dumnezeu întrupat sunt *unice* dar cu *noutate sfințitoare veșnică*.

El S-a întrupat dintr-o singură Fecioară, care e *Născătoare de Dumnezeu* (pentru că Maica lui

Dumnezeu L-a născut pe *Fiul lui Dumnezeu* și nu o *persoană umană*), S-a născut, a trăit, a vorbit oamenilor, a murit, a fost îngropat, a înviat din morți *doar o singură dată*.

Tot ce *a făcut Hristos pentru noi* a făcut *doar odată* și această *singură dată* are o *putere mântuitoare continuă*, neschimbată, nediminuată, prin care *transfigurează* pe tot omul care vine în lume [In. 1, 9].

Și viața noastră pământească e tot *una singură*, pentru că nu există *reîntrupări succesive*, și de aceea viața noastră este *extrem de valoroasă*.

Murind și înviind cu Hristos Dumnezeu prin Botez, fiecare clipă a vieții noastre are *încărcătura duhovnicească* și *măreția mântuirii*.

Fiecare *clipă* a vieții noastre e *clipă a mântuirii*.

De aici și continua *încordare* pentru curățire, sfințire, adică pentru *a lupta cu patimile din noi*.

Și *rugăciunea de sfințire a apei mici* ne vorbește despre rostul ei *ascetic* în viața noastră:

„Și, prin gustarea și stropirea cu apa aceasta, trimite-ne nouă binecuvântarea Ta, care *spală întinăciunea* patimilor. Așa ne rugăm, *cercetează* neputința noastră, Bunule, și *tămăduiește* cu mila Ta bolile noastre cele sufletești și trupești” [Molitfelnic, ed. BOR 2002, p. 196].

Pentru că, la fel ca la 6 ianuarie, prin *apa sfințită* primim *harul lui Dumnezeu*, se reafirmă faptul că *materia poate fi umplută de har* și că ființa umană, implicit, nu numai că *se poate umple de har* ci că *a fi plin de har* înseamnă *a fi om deplin*.

Născătoarea de Dumnezeu e *cea plină de har*, de harul Fiului ei și de toată virtutea și frumusețea ascetică și mistică.

Iar noi suntem chemați spre aceeași *frumusețe dumnezeiască*, adică spre a deveni *făclii* pline de lumina Sa, *locașuri* ale Stăpânului, *fecioare înțelepte*, *sare* a înțelepciunii dumnezeiești, *fii ai lui*

Dumnezeu după har, pentru că astfel arătăm că am înviat cu Hristos și ne-am umplut de slava Sa.

Nu mulți au fost la Mormântul Domnului ca să vadă și să se spele pe față și mâini cu lumina aceasta minunată, care coboară anual în Mormântul Său, în Sâmbăta Mare, ca semn al realității Învierii Sale din morți.

De aceea, pentru toți, avem apa aceasta sfințită astăzi, care tămăduiește sufletul și trupul tot ca semn al realității Învierii Lui și al statutului Fecioarei Maria de Născătoare de Dumnezeu.

Și cu aceeași evlavie, închinându-ne Celui înviat din morți și Prea Sfintei Maicii Sale, să luăm și să gustăm această apă dumnezeiască, pentru ca să ne umplem de lumina Sa în mintea, în inima și în trupul nostru, căci e plină de harul Lui. Amin!

Predică la Duminica a 2-a după Paști
[2011]

Craniul Sfântului Apostol Toma⁹³

Iubiți frați și surori întru Domnul⁹⁴,

Hristos a înviat!

Duminica de astăzi e *duminica încredințării personale*.

Și cine nu e *încredințat deplin* de credința ortodoxă, cine mai are încă *dubii*, cine nu e *plin de bucurie trăind ortodox* încă nu trăiește *libertatea fiilor lui Dumnezeu*, adică credința care *ne mântuiește pe noi*, așa cum *i-a mântuit* și pe Părinții și Maicile dinaintea noastră.

Pentru că Evanghelia zilei [In. 20, 19-31] ne vorbește despre modul *cum s-a încredințat* Sfântul Apostol Toma de învierea Sa din morți (v. 28), cum s-a liniștit deplin, cum a văzut *clar* învierea Lui dar și despre *fericirea noastră*, a celor care *credem în El* și *ne încredințăm de El prin harul Său* fără ca să Îl fii văzut, ca Apostolii, *în carne și oase pe Domnul*.

⁹³ Imagine preluată din locația:

<http://www.johnsanidopoulos.com/2010/10/skull-of-holy-apostle-thomas-in-patmos.html>.

⁹⁴ Predică scrisă în data de 30 aprilie 2011.

Iar dacă el *a pipăit* trupul Său înviat și *a simțit* dumnezeirea Sa („iar el [Toma], simțind *cu mâna* firea [persoana] Ta *cea îndoită* [divino-umană]”, cf. *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 57), noi pipăim cu inima cuvintele Sale și ne unim cu Trupul și Sângele Său și ne bucurăm de toți Sfinții Lui, care s-au încredințat, fiecare dintre ei, de *realitatea* Lui și s-au umplut de *slava Lui* în viața lor.

Adesea e reluată supoziția „necredinței” Sfântului Apostol Toma.

Și acest lucru e afirmat într-un mod *stereotip*, ca și când Sfântul Apostol Toma ar fi fost *un necredincios*, un *rău-voitor* ca cei pe care noi îi vedem astăzi peste tot, care *s-ar fi luptat* cu confrății săi și *ar fi negat* învierea Lui.

Însă Toma dorea aceeași *încredințare* de care toți avuseseră parte.

Maica Domnului și Sfintele Femei Mironosițe au venit de mai multe ori la mormânt după Învierea Sa din morți și ele L-au văzut, pentru că El li *S-a arătat* și *le-a încredințat* de învierea Lui din morți.

Li S-a arătat lor, celor 10 Apostoli, fără Toma, și la alți ucenici ai Lui.

Mulți Îl văzuseră pe Hristos cel plin de slavă.

Iar Toma nu dorea *demonstrații* despre învierea Lui ci aceeași *încredințare* de care se bucuraseră mulți ai Lui.

Acesta e motivul pentru care *Sinaxarul zilei* spune despre „Duminica Tomii” că este „*înnoirea* Învierii lui Hristos și *pipăirea* Lui de către Sfântul Apostol Toma” (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 62).

Venirea din slava Sa la Apostolii Săi, adunați împreună în a 8-a zi, în același fel cum *îi încredințase* pe cei 10 [In. 20, 19-23], e o *înnoire a evidenței învierii Lui* și o *certificare a ei* și pentru Toma, care dorea și el *aceeași descoperire* a Lui de care se bucuraseră și ceilalți.

Iar Domnul nu l-a lăsat pe Sfântul Toma fără această *bucurie a revelării Sale*...și după ea *tânjim* cu toții.

Pentru că duminica de astăzi este o *atenționare părintească* a noastră ca nu cumva să ne mulțumim cu o *credință surogat*, falsă, care nu produce *întâlnirea harică* cu Dumnezeuul nostru.

Pentru că acesta e *marele adevăr al căutărilor umane*: toți vrem să-L găsim și să-L cunoaștem și să Îl iubim pe Ziditorul nostru și să trăim bucuria vieții dimpreună cu El.

Iar când mari genii, mari căutători ai Lui Dumnezeu și Sfinții Lui au strigat după El și au dorit *să Îl vadă pe El* au dorit *încredințarea de prezența Lui* și de *adevărata credință în El*.

Nu, Dumnezeiescul Toma nu este un *contra-exemplu* ci *exemplul cel mai deplin* pentru viața noastră!

Credința e o *căutare a lui Dumnezeu cu toată ființa noastră*, cu toată puterea de înțelegere, de iubire și de acțiune.

Omul care *crede* în El dorește *să creadă și mai mult* și, pe drumul credinței, avem multe *sincope*, multe *dileme*, multe *deznădejdi*, mari *căderi* și *fulminante urcușuri duhovnicești* dar care *aprofundează credința*, o *simplifică* și *produce în noi o încredințare* din ce în ce mai mare.

Și această *încredințare în El*, pe măsură ce *crește în noi*, ne face *să nu mai luăm seama la râsul lumii*, la *pericolele* de orice fel, la *frica de suferință*, *moarte* sau *demoni*, de *sărăcie* sau de *neiubire*, pentru că *slava Lui ne ocupă tot mai mult întreaga persoană* și ne face *să receptăm* tot ceea ce trăim *din perspectiva veșniciei* și nu a unei istorii lașe și plină de compromisuri.

Dacă unii *s-au încredințat de Dumnezeu* prin citire, alții prin *slujbele Bisericii*, alții printr-o minune, alții prin *mărturia cuiva*, alții prin *aprofundare teologică*, alții prin *suferință* sau alții prin *vederea slavei lui Dumnezeu*, cu toții, oricare ar fi gradul nostru de *încredințare* în realitatea și lucrarea lui Dumnezeu cu întreaga creație, am trăit și trăim această *încredințare* din *darul lui Dumnezeu* și nu pentru *nevoința noastră*.

Aceasta trebuie să fie *conștiința noastră recunoscătoare* față de Prea Curata Treime, Dumnezeuul nostru: că viața, credința, mântuirea noastră sunt *daruri* ale Sale, ale *marii* și *negrăitei Sale iubiri* față de noi, păcătoșii.

Iar dacă ne manifestăm astfel vizavi de viața noastră și de viața altora înțelegem *necesitatea mărturisirii credinței noastre față de alții* sau, mai bine-zis, *a încredințării noastre vizavi de alții*.

Și când spun asta mă refer la faptul că *nu îl uimești* pe om dacă îi turui versete, minuni, fragmente de rugăciuni și de slujbe...

Nu îl uimești când vrei *să intri cu forța* în viața lui și, în mod ostentativ, să îi propui modul tău de *a-L înțelege* pe Dumnezeu.

Dar îl uimești, îl cutremuri, *îl dezarmezi* când constată, după un anumit timp, că tu *trăiești* și *gândești ortodox* în fiecare moment al vieții tale.

Adică *îl uimești* dacă *îl ajuți când nimeni nu-l ajută*, când îi restitui portofelul pierdut pe care nimeni nu i l-ar mai fi restituit, când simplitatea și demnitatea ta îl umilesc instantaneu, când prietenia ta față de el e *conștiință vie* și clară și când rugăciunile și pacea și bucuria ta, reale și pline de har, îl umplu și pe el de slava lui Dumnezeu, cea care *îl încredințează* pe tot omul trăitor în această lume.

Când strigăm către Dumnezeu, în durerea și deznădejdea noastră, ca să ne scoată din iadul nostru, ne pregătim să înțelegem iubirea Lui cu noi și nevoia întregii lumi de iubirea Sa, de pacea și de blândețea Sa.

Dacă ne umplem de slava Lui și devenim *palate ale Stăpânului*, nu devenim *insensibili* la nevoia de frumusețe, de iubire, de candoare și de iertare a umanității ci, dimpotrivă, *extrem de sensibili* și *de grijulii* cu nevoile reale și profunde ale oamenilor.

Și oamenii *nu au nevoie*, în primul rând, de 5 mașini, de 7 case, de aur mult, de conturi multe, de

multă mâncare și de haine indecent de multe ci, în primul rând, de *încredere*, de liniște, de iubire, de candoare, de simplitate, de normalitate.

Și vedem în acest 2011 cum sărăcia *umilește în bine* și pe cei cu bani și pe cei fără ei, și cum ne face *să ne aducem aminte* că avem nevoie, în primul rând, de *o climă bună*, de *un aer bun*, de *un pământ curat*, de *o apă întăritoare*, de o mâncare pe care *să o simți că te hrănește* și de oameni care *să te înțeleagă*, să te sprijine, să te încurajeze spre planuri mari.

Cauți excesele, cauți uitarea în vicii, cauți *solipsismul indiferent* față de societate când *nu te simți al tău*, când nu te simți *agreat*, când nu te simți *al cuiva*, când nu ai *pentru cine lupta*.

Și într-un anume fel sunt *de înțelese* extremele, viciile, căderile: totul ni se pare *prea mult* și nu mai facem față *presiunii sociale* și *energiilor din noi*.

Căutăm *debușeuri*, ieșiri, salvări...dar în perimetrul *nefast* al depărtării de Dumnezeu.

Numai că și de acolo ne poate scoate Dumnezeu prin pocăință și reconsiderare a vieții noastre.

Dar când *căutăm* iertarea lui Dumnezeu vrem ca *să simțim* iertarea Lui față de noi. Și până *nu o simțim*, nu ne putem *bucura de liniște* și de *încredințare*.

Acesta e motivul pentru care *încredințarea* Sfântului Toma e *nevoia* fiecărui om.

Și mulți au dorit și căutat ani la rând această *încredințare*, au trecut prin diverse forme de religiozitate și multiple filosofii până au găsit *credința cea una, mântuitoare și sfînșitoare* a întregii lumi, *credința ortodoxă*.

Dar tot la fel de greu este *și să Îl găsești pe Dumnezeu în Ortodoxie*, fiind *ortodox* și să trăiești *împreună cu El* fără ca să fii *ispitit de extreme*.

Pentru că viața eclesială actuală în Ortodoxie nu e lipsită de *extreme*, de *priviri înguste*, de *derapaje*.

Și aceasta pentru că *nu integrăm*, nu devenim *tot mai încăpători*, nu vrem să *învățăm* de la Sfinții și teologii fiecărui secol în parte ci ne refugiem într-o viață cu orizonturi *parohiale, naționale* sau *fără legături reale*, vii, cu Tradiția de 2.000 de ani a Bisericii și de aceea nu ne bucurăm *cu toată bucuria* cu care ortodocșii *pot să se bucure*.

Pentru că bucuria ortodocșilor vine din cunoașterea Tradiției și din trăirea în ritmurile ei îndumnezeitoare.

Căci dacă vezi Biserica Ortodoxă, ca ortodox, drept *o instituție condusă doar de oameni*, cărora le vezi *decadența* cu minuțiozitate și teologia ortodoxă nu ți se pare *deloc congruentă* cu viața lor ești mai mult *un spectator neimplicat* decât *un experimentator, un încredințat de viața ei divino-umană*.

Ochii ortodocși, ochii profunzi ai ortodoxului, ochii care se curățesc ca să vadă tot mai profund apar în om atunci când el începe să vadă *minuni* în Biserică, când începe să vadă *nevăzutul* din *văzutul Bisericii*, când trece de la *Icoane* la *relația de prietenie* cu Sfinții și de la slujbele Bisericii ca *date neînțelese* la *experimentarea măreției lor teologice și duhovnicești*.

Ochii ortodocși sunt *un microscop foarte puternic care privește în lăuntrul lucrurilor*.

Una e *frunza Bisericii*, ceea ce vezi *pe afară* din Biserică și alta e când *frunza Bisericii*, teologia, viața și realitatea ei le vezi *microscopic*, în profunzime, când *plonjezi* în frunză, cu harul lui Dumnezeu, în viața Bisericii și vezi o lume incredibilă...sau când privești cu telescopul credinței ortodoxe universul și auzi cântecul lui cutremurător.

Da, există multe *nereguli*, mulți oameni care *își bat joc de vocația lor* în Biserică, oameni care nu știu ce e *Ortodoxia* dar sunt *printre noi*, însă cu inima lor *stau departe*, sunt mulți *deceționați* și mulți *ratați în credință*, pentru că au dorit *o credință după mintea lor* și *nu credința care îi sfințește pe ei*.

Sunt multe drame, multe și mari drame în Biserică.

Numai că, așa cum soarele se ivește după zile de ger și de ploaie, după cum iarba crește peste tot primăvara și nimeni nu o poate opri, după cum înfloresc peste tot florile pământului și umplu de miros îmbătător întreaga lume, tot la fel viața Bisericii e *mai sfântă* și *mai profundă* decât toți detractorii ei la un loc și *irumpe* în viețile oamenilor într-un mod paradoxal.

Și de aici *mâna întinsă* a lui Dumnezeu pentru tot omul...

Toți sunt chemați la *mântuire*, toți sunt *încurajați*, toți sunt *ajutați să înțeleagă* că *sfîntenia e normalitatea vieții umane*.

Și *minunarea* omului, oricare ar fi el, prinderea lui în *mreaja frumuseții Sale* înseamnă *începutul încredințării* de frumusețea Lui cea veșnică.

Mă rog lui Dumnezeu ca *să ne încredințăm*, cu toții, de sfîntenia, de bucuria, de pacea, de mila și de atenția Lui cu fiecare dintre noi și împreună cu El fiind să ne bucurăm dumnezeiește în toate zilele vieții noastre și în întreaga veșnicie. Amin!

crescând de la o zi la alta și devenind tot mai cuvioasă, mai inexprimabilă și să mă rog *pentru iertarea sa*, cu parastas și pomenire.

Par de necrezut și pentru mine *pașii interiori* pe care i-am făcut unul față de altul.

În primul rând, *el* față de mine...

Și modul cum *m-a ridicat* spre inima, conștiința, spre perspectiva lui atât de *abisală* și *cuprinzătoare* în același timp.

Însă cel mai mult în aceste zile sfinte, pe lângă *duioasa* și *bucuroasa sa prezență* în viața noastră, mă stăpânește *tristețea anonimatului* său postum.

În timpul comunismului era *un nimeni* pentru că fusese închis, pe nedrept, în pușcărie și pentru că *viața duhovnicească* sau „misticismul” (înțeles ca *cel mai nociv lucru* pentru sistemul politic ateu) nu valorau nimic.

După revoluție a fost *un nimeni* pentru că *nu a fost publicat* și nici *mediatizat*.

Și dacă *a fost publicat* nu a fost publicat la nivel *național* ci *provincial*.

Acum, după adormirea sa, și după ce am editat deja 7 volume online, în mod gratuit, din cele 10⁹⁶, cu operele sale și despre el, *anonimatul* său continuă să fie *foarte viguros*.

Însă nu pentru că *sfînțenia* și *experiența sa mistică* sunt „discutabile”, ci pentru că sfînțenia și experiența sa mistică sunt *prea mari* pentru a fi înțelese.

Și asta arată că marii Sfinți ai Bisericii trec și în timpul vieții, și după aceea, printr-un *anonimat* și printr-o *minimalizare enormă* până devin, la un moment dat, prin *vulgarizarea* lor, *asimilabili*.

Numai că *vulgarizarea* marilor Sfinți teologi și mistici ai Bisericii înseamnă *reducerea lor la câteva fraze* și la o *validare a lor de către anumite personalități duhovnicești*, în loc ca *persoana* și

⁹⁶ De aici se pot downloada, în mod gratuit, cele 10 volume ale *Operele* sale complete: <http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/>.

opera lor să dinamizeze Biserica, la modul exploziv, prin cercetarea și aprofundarea lor.

Tăcerea însă din jurul Dumnezeiescului Ilie ține însă și de numărul *foarte mic* de oameni care l-au cunoscut, într-o câtva, în ipostaza sa de *om duhovnicesc*.

El este un Sfânt mistic mirean, un mirean isihast cu viață ascetică trăită în familie, cu un singur ucenic (în persoana mea) care îl *popularizează* și îl *explică într-o câtva* și căruia i-a dăruit *întreaga sa operă*, pentru că smerenia lui abisală a fost *foarte discretă* cu detaliile despre viața și experiența sa.

Numai că acest *prea discret om al lui Dumnezeu* vorbește în mod extins despre *stări dumnezeiești atât de rare* încât nevoitori ortodocși care au trăit, ca el, *luni întregi în vedere extatică* sunt *foarte rari* în istoria Bisericii.

Pe de o parte, sunt trist, pentru că *nu se cunoaște* sau *nu se înțelege*, că acest om îmbrăcat în discreție și tăcere e *cel mai mare isihast și mistic ortodox* al secolului trecut și că el este *român* dar, pe de altă parte, înțeleg că *măreția sfințeniei* lui e atât de *neașteptată* și de *bulversantă* încât îi poate *descumpăni* și pe *mari oameni duhovnicești*.

Și voi încerca să explic de ce ne poate *descumpăni* Fericitul Ilie, cel pe care îl pomenim astăzi.

Pentru că nu avem Sfinți *recenți* pe lângă care *să îl situăm* și *să îl înțelegem*, într-o câtva, *prin similitudini*.

Ne-ar trebui Părinți ca Sfântul Dionisie Areopagitul, Sfântul Simeon Noul Teolog sau Sfântul Maxim Căsovolivitul, cu *perioade extatice ample*, adică *cu zile și săptămâni de viațuire în lumina dumnezeiască* și *în vederi extatice* pentru ca să înțelegem *unicitatea și raritatea* lui.

Pentru că Dumnezeiescul Ilie a plecat cu *rugăciunea inimii* de la zero, fără să știe nimic despre *pericolele* și *minunile* ei, ci doar *textul rugăciunii* și *cum să o spună în ritmul respirației*, era în pușcărie, era mirean, nu făcuse studii

teologice...și a ajuns după ani întregi de lupte cu demonii la vederi extatice din ce în ce mai mari și mai ample și la trăirea în slava lui Dumnezeu în mod continuu.

Adică nu *extaze de începători*, fulgerătoare, care te iau pe nepregătite ci *clipă de clipă trăia în lumina lui Dumnezeu*, în Împărăția Sa, rugându-se împreună cu Sfinții și cu Îngerii, primind descoperiri uluitoare și văzând modul în care va fi *transfigurată* întreaga creație la a doua venire a Domnului.

Și asta îi poate *descumpăni* pe cei care s-au nevoit ani întregi în viața preoțească sau monahală, care au studii teologice aprofundate dar care îți pot vorbi doar despre *bucuria duhovnicească la rugăciune* sau despre *simțirea curățirii lor de păcate*, adică despre *stadiile incipiente* ale vieții duhovnicești.

Și așa cum ni se pare *incredibilă* mâncarea Sfintei Maria Egipteanca în pustiu sau viața celui Sfânt ieromonah (am un lapsus acum), care câțiva zeci de ani a trăit numai cu Sfânta Euharistie, tot la fel pot părea *spusele mele* aceluia care l-au avut *profesor de engleză* sau *l-au văzut pe stradă* dar *n-au intuit nimic* despre viața lui mistică.

Însă în cei 10 ani ai mei de *prietenie sfântă* cu el am simțit din plin ce înseamnă să stai lângă *un munte* sau lângă *un soare* și să nu ai *replică* în fața harului rugăciunilor sale.

Când dorea să *înțeleag ceva* (și nu cred că *am înțeles ceva* la *înălțimea* pe care și-o dorea) era de ajuns să spună de două-trei ori, în sine, *rugăciunea inimii...*

Pentru că, în scurt timp, fără ca să *te atenționeze cu ceva* sau *fără să te aștepte...* simțeau cum *te străpungea* harul lui Dumnezeu ieșind din el ca un foc dumnezeiesc, ca o bucurie incredibilă, ca o luminare dumnezeiască, care *fixa* în tine înțelegerile pe care ți le explica dar care te făcea și să fii în stare de *veselie dialogică*.

Când *mă rog lui...revine* ceva din veselia aceasta dialogică extraordinară pe care am experimentat-o lângă el și pe care o *recunosc* ca pe o stare cunoscută, familiară.

Însă am și bucuria, uneori, ca să îl simt *atât de prezent* în mine și lângă mine încât *nu mai poți să te îndoiești* de prezența sa.

Pentru că se face cunoscut în modul în care *mi s-a făcut cunoscut pe pământ* dar cu o subtilitate și frumusețe și feciorie și mai mari, și mai accentuate.

Un Sfânt *prea paradoxal...într-o lume înăbușitoare* din punct de vedere ideologic.

Și caietele sale și tălmăcirile sale și mărturiile mele și alte altora, aprofundările teologice ale tuturor vor dovedi și mai mult paradoxurile sale.

Deși a ajuns la vederi extatice enorme în pușcărie a consimțit, din iubire și atenție pentru familia sa, ca să nu devină *monah* dar a trăit *ascetic* în viața de familie.

A *tăcut* în mod negrăit, cutremurător, despre sine și viața sa.

Nu a căutat publicitatea.

Nu a dorit să facă rău nimănui.

Însă a fost *avid* de tot ceea ce înseamnă teologie, filosofie, știință, poezie, cultură, politică, economie, istorie...făcând o sinteză colosală, foarte puțin *scrisă* însă (*boala Parkinson*⁹⁷ l-a afectat foarte mult în ceea ce privește scrisul și apoi, a doua boală enormă, a fost *orbirea totală*), din tot ceea ce a acumulat.

De aceea m-a învățat, de la sine, *să integrez* tot ceea ce cunosc și trăiesc în experiența mea duhovnicească, să nu am *apetență* pentru extremism, să am proiecte teologice și culturale *mari și laborioase*, care să se constituie în *nevoința* mea de zi cu zi și să prețuiesc oamenii în așa de mare măsură încât *să nu îi mint* în așteptările lor vitale, *profunde*.

⁹⁷ A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Boala_Parkinson.

Iar dacă uneori spunem (și pe drept cuvânt): *Dumnezeu nu se lasă mințit...* în toată viața și experiența Fericitului Ilie observăm tocmai acest lucru: el *s-a dăruit cu totul*, s-a nevoit cu totul...și Dumnezeu *și-a împlinit făgăduințele în el*.

Așa că, dacă ne smintim întru el sau considerăm că *nu se poate ajunge și azi* la experiențe dumnezeiești copleșitoare, viața lui, a celui *neștiut* și *minimalizat* ne spune contrariul: *întotdeauna se poate*, pentru că trebuie *să te nevoiești cu toată ființa ta*, în mod *real* și Dumnezeu răspunde *în mod real* și *prea frumos* marii tale iubiri. Amin!

Predică la Duminica a 3-a după Paști
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul⁹⁸,

*Apostolul zilei, care vorbește despre alegerea
și hirotonirea primilor Diaconi ai Bisericii (F. Ap. 6,*

⁹⁸ Predică scrisă în data de 6 mai 2011.

1-7) e pus în paralel cu *iubirea* și *grija* Sfintelor Femei Mironosițe, care au venit la mormânt ca să ungă trupul Său cu miresme (ᾠρώματα/ *aromata*) (Mc. 15, 43-47; 16, 1-8) și prin aceasta *Evangelhia zilei* fiind o *reconfirmare* a învierii Sale din morți.

De aceea, din nou: *Hristos a înviat!*...pentru că *praznicul Învierii Domnului*, ca și *Postul Mare*, e unul *de cursă lungă*.

E o *călătorie bucuroasă* spre înțelegeri teologice tot mai frumoase despre Hristos, Cel Înviat din morți pentru noi și despre rolul nostru în Biserica Sa.

Dacă Apostolul zilei arată că diaconatul este o *instituție dumnezeiască* în Biserică, de sine stătătoare (în limba greacă διακονία/ *diaconia* însemnând *slujire*...și de aici rolul diaconului de *ajutător/ de împreună-slujitor* cu preotul și episcopul în slujirea liturgică), *Evangelhia zilei* însă ne vorbește despre niște Femei Sfinte, care nu au făcut altceva decât *să cumpere miresme* pentru ca să Îi ungă trupul potrivit tradiției evreiești.

Numai că nu au cumpărat *miresme/ aromate* pentru că *așa era obiceiul* ci pentru că Îl ascultaseră și Îl iubeau pe Hristos și prin această *slujire a lor* plină de dragoste doreau *să își arate recunoștința* față de El.

Nu, nu e întâmplătoare *conexiunea* dintre Apostolul și *Evangelhia zilei*!

Ci e *un răspuns pertinent* la întrebarea: care este *rolul ierarhiei și al poporului credincios* în Biserică?

Dacă diaconii *îi ajută* pe preoți și pe episcopi în slujirea liturgică, învățătorescă și administrativă, poporul credincios trebuie să se implice *activ* în viața Bisericii *ajutând* ierarhia bisericească în ample forme.

Și trebuie *să-i învățăm* pe credincioșii noștri cu starea de oameni vii, energici, *implicați* în viața Bisericii.

Iar această *împreună-slujire* a ierarhiei cu *poporul credincios* se petrece pretutindeni în *viața reală* a Bisericilor și a Mănăstirilor ortodoxe, fără ca *să ne uităm* atribuțiile personale.

Bărbații și femeile credincioase sunt și astăzi *purtători de miresme* în Biserică, în comunitate și în lume. Pentru că prin ceea ce *sunt* și *fac* mărturisesc că sunt *martori* ai învierii lui Hristos.

Însă, cu precădere, femeile credincioase sunt *atente* și *implicate* în *bunul mers liturgic* al Bisericii.

Pentru că *pregătesc materia liturgică*, adică *prescuri, colivi și prinoase*, dar se ocupă și de *frumusețea, curățenia și întreținerea unei atmosfere evlavioase* în Biserică.

Și acolo unde bărbații și femeile nu sunt *implicați activ* în viața comunitară, în sensul să vândă lumânări sau să pregătească anafura sau să aducă ramuri de salcie sau să pregătească vasele pentru agheasmă sau să bată toaca și să tragă clopotul și, în special, să cânte în Biserică, se observă starea lor *de spectatori* și nu de oameni cărora *le pasă* de ceea ce se petrece *în Biserică* sau care nu se bucură *în mod real* la nivel comunitar.

Însă în Biserică și în comunitate e nevoie de *aportul tuturor*.

E nevoie de stabilitate, de respect, de bun simț, de împlinirea conștiințioasă a atribuțiilor personale.

Și când din ambele părți se observă *implicarea totală*, atât a preoților cât și a credincioșilor, se înțelege că *Biserica e a tuturor* și nu doar *a slujitorilor hirotoniți* ca să slujească în ea.

Și în România, la această dată, cu harul lui Dumnezeu, experimentăm din plin extinderea vieții bisericești în *comunitate și societate*.

Învățământul religios, modul de exprimare amplu al Bisericii în diverse medii de comunicare, construirea de noi Biserici, de cantine sociale, de instituții de învățământ și de sănătate, extinderea și diversificarea planurilor predicatoriale și catehetice

sunt tot atâtea *iradiieri reale* și *constante* ale vieții divino-umane a Bisericii în comunitățile ortodoxe, în societatea românească în ansamblu ei dar și dincolo de granițele țării, prin structurile eclesiale (mitropolii și arhiepiscopii) ale Bisericii Ortodoxe Române din diaspora.

Tot acest *angrenaj complex*, care îl presupune *viața bisericească*, are însă nevoie de *fiecare* dintre noi.

Și prin *fiecare carte citită*, prin *fiecare încercare de a lupta* cu patimile din noi, prin *fiecare milostenie* și *cuvânt bun* spus altora ajutăm la o tot mai dinamică și profundă viață bisericească.

Pentru că orice *schimbare în bine* a cuiva, cu ajutorul lui Dumnezeu, e o schimbare *în bine*, benefică, pentru comunitatea căreia îi aparține și pentru societate în general.

Iar rolul fiecăruia în Biserică este *rânduit de Dumnezeu* în mod liturgic, unii fiind *slujitorii hirotoniți* iar alții *credincioșii botezați și conduși spre mântuire* de către cei rânduiți de Dumnezeu spre a fi episcopi, preoți și diaconi.

Însă toți avem *același scop* în viață: moștenirea Împărăției lui Dumnezeu, pentru *a trăi veșnic împreună* cu Hristos Dumnezeu, Cel mort și înviat pentru noi.

Fără *moștenirea vieții veșnice* nu ne e de folos *hirotonirea întru preot*, cum nu ne e de folos nici *că ne-am botezat și am venit la Biserică*.

Dacă *nu ne-am schimbat viața* pentru ca *să ne umplem de slava Sa* nu am făcut *nimic bun* cu noi și cu viața noastră.

Și dacă înțelegem profund lucrurile Bisericii nu ne mai e *rușine* să batem clopotul (pentru că el e *o chemare la pocăință*), nu ne mai e rușine să postim, să ne închinăm, să venim constant la Biserică, să citim cărți sfinte, să ne spovedim și să ne împărtășim, pentru că *am devenit cu totul alții*.

Iar duminica de astăzi, când ne vorbește despre *Sfintele Femei Mironosițe*, ne vorbește despre *oameni schimbați* de întâlnirea lor cu Hristos Dumnezeu.

Pentru că pe fiecare zi *ne schimbăm* în Biserică, suntem *alții*, dacă dorim *noutatea mântuirii* în ființa noastră.

Și prin această *experimentare a vieții bisericești* înțelegem cu toții cât de *tainică* și de *anevoioasă* e mântuirea dar, în primul rând, că ea, mântuirea noastră, e o *umplere de viața lui Dumnezeu*, e o *schimbare a noastră* de către Dumnezeu și care este *foarte subtilă*, pe măsura deschiderii, a înaintării noastre în cunoașterea și iubirea Lui.

Iar dacă trecem de la *ceea ce se vede* la *ceea ce nu se vede* în Biserică, dar care *ne umple* de pace, de bucurie, de mirul frumuseții lui Dumnezeu, atunci învățăm să cinstim toată această *iconografie a vieții bisericești*, care ne conduce la o *viață sfântă* în comuniune cu Dumnezeu.

Fiindcă *ceea ce ne conduce spre El e dragostea de a-L cunoaște și mai mult și cunoașterea Lui și mai mare* ne umple de o tot mai *profundă atenție vizavi de Biserica Sa și de toți oamenii*.

Iar mirul care *contează* și despre care *vorbește în profunzime* duminica de astăzi e tocmai *aducerea noastră integrală* lui Dumnezeu, pentru ca El *să ne înfrumusețeze* cu frumusețea Sa cea veșnică.

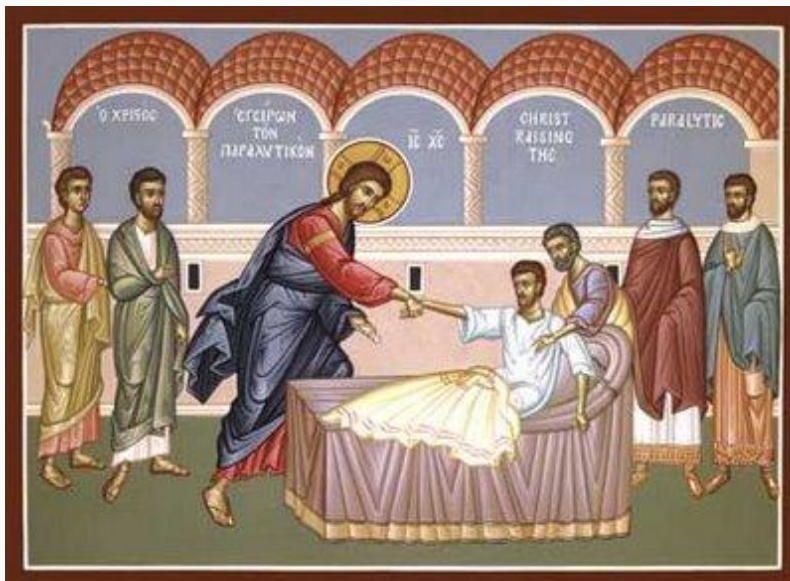
Dar pentru a ajunge la starea duhovnicească a *umplerii de frumusețea Lui* trebuie să începem cu iubirea față de viața și slujbele Bisericii, cu atenția la confrății noștri, cu grija față de curăția și dreptatea gândurilor, a sentimentelor și a intențiilor noastre.

De aici trebuie să pornim: de la *a vinde* ceea ce e *rău* în noi, de la *a ne depărta de patimi*, pentru *a cumpăra ceea ce e bun*, adică pentru *a face fapte frumoase* în viața noastră.

Iar dacă aruncăm răul din noi și ne umplem de faptele luminii Sale, Îl vom vedea pe Cel înviat a

treia zi din morți, Care ne va chema să moștenim
Împărăția Sa cea veșnică. Amin!

Predică la Duminica a 4-a după Paști
[2011]

Hristos a înviat,

iubiți frați și surori întru Domnul,

și a umplut toate de lumina Sa⁹⁹!...

Ne-a umplut pe noi și întreaga creație de lumina Sa, de harul Său, ca să înțelegem că totul în noi, totul în Biserică, totul în creație sunt *cu sens*.

Cu sens *dumnezeiesc*.

Că nimic nu e *la întâmplare*, aiurea, fără rânduială în existență. Adică toate duc *la El*, pentru că *întru El* sunt toate sensurile creației.

Și privesc cu bucurie și pace oamenii, cu atenție vie, cu nesațul de *a-i înțelege*.

Dar cu nespusă bucurie îi privesc cum vin *la Biserică*. Ce stare au în Biserică. Cum *se raportează* ortodocșii noștri la ceea ce *văd* în Biserică.

Și îmi dau seama cum mulți vin *cu dor* la Biserică, cu înflăcărare, ca la o *întâlnire de taină* cu Dumnezeu dar, în același timp, că nu mulți știu că ei *își urmează* sensul existenței venind la Biserică și că

⁹⁹ Predică scrisă în data de 13 mai 2011.

ei au venit la slujbă pentru ca *să se bucure* cu Dumnezeu și cu oamenii la un loc.

Și toți credincioșii noștri trebuie să știe acest lucru sfânt: că ei *slujesc* împreună cu preoții Liturghia, Botezul, Însmormântarea, Cununia, Maslul, prin prezența lor, prin starea lor interioară, prin rugăciunile și închinăciunile lor, prin cântarea lor, pentru că preoții slujesc *pentru ei și împreună cu ei* lui Dumnezeu.

Iar dacă fiecare *înțelege* acest lucru, anume că el, la Biserică, e *la muncă*, că e la *o muncă duhovnicească* și că trebuie să fie *atent* la toate detaliile prezenței lui la Biserică, atunci, cu siguranță, *nu se mai plictisește*.

Pentru că slujba Bisericii Ortodoxe e *o muncă veselitoare*, e *o destindere* a minții, a inimii și a trupului prin ceea ce vezi, prin ceea ce auzi, prin ceea ce miroși, prin mișcările pe care *le cere* închinarea trupească și duhovnicească în același timp.

Nu, rolul nostru, nu este acela de *a-i urmări* tot timpul, ca niște simplii *spectatori*, pe preoții din altar!

Rolul nostru nu e acela de *a căsca gura*, de a ne uita la ceas, de a ne uita la praful de pe pereți sau la hainele celor de lângă noi...ci de *a participa*, cu încordare, la taina care *se petrece*, la slujba care are loc, la *întâlnirea* dintre noi și Dumnezeu.

Preoții în altar *au treabă*.

Au *o treabă sfântă* la care credincioșii *participă*.

Prescurile aduse de credincioși, pomelnicele, lumânările, darurile aduse la altar pentru slujbă și pentru viața preoților sunt *o împreună lucrare* la întâlnirea cu Dumnezeu.

Dacă credincioșii aduc darurile de pâine și vin, iar preoții le pregătesc ca *daruri* ale Bisericii locale aduse lui Dumnezeu („Pe ale Tale dintru ale Tale, Ți le aducem, Doamnel!”), cu toții, preoți și

credincioși, ne rugăm, chemăm, *așteptăm* pogorârea harului Sfântului Duh peste ele și peste noi.

Aceasta e *lucrarea*, munca noastră *sfântă* în Biserică: ne pregătim interior pentru *a simți* lucrarea lui Dumnezeu întru noi și pentru a ne împărtăși cu Trupul și Sângele Lui.

Și numai simțind *adierea* bucuriei și a frumuseții harului Său în noi ne putem *apropia*, cu credință, cu cutremur și cu dragoste pentru *a ne împărtăși* cu Cel ce șade pe Heruvimi dar care S-a făcut om pentru noi și pentru îndumnezeirea noastră.

Nu, nu ne putem *dispensa* de nimic din ceea ce *se petrece* în Biserică!

Biserica are o anume formă și o anume orânduire internă...tocmai pentru ca *să ne suscite atenția*.

Tocmai pentru ca să dorim să știm *mai multe* despre de ce arată așa, ce e una sau alta din ea, ce sens au, de ce sunt acolo.

Sfintele Icoane din Biserică nu sunt *vestigii istorice* pe care le putem, la o adică, *arunca la coș*, ci *realități teologice*.

Așa cum, acasă, avem tablouri și fotografii cu bunicii, părinții, copiii noștri și ele sunt *semnele* unei *istorii iubite* de noi, la fel avem în Biserică *semnele istoriei mântuirii noastre*, mărturii despre cine sunt cei care *au crezut* în Hristos și sunt *vii*, împreună cu Domnul lor și al nostru, în ceruri.

Icoanele autenticilor închinători și trăitori pentru Dumnezeu sunt *în fața noastră* și *ne acoperă* de pretutindenii pentru ca să ne facă să ne dorim să fim *unii dintre ei*.

Pentru că *sensul* nostru e...*viața veșnică*, în Împărăția Lui, cu toți Sfinții Lui.

Sensul nostru e *să ne ridicăm* din *slăbănogeala*, din *paralizia lipsei noastre de activitate reală* (cu aluzie la Evanghelia zilei: In. 5, 1-15), fundamentală și *să ne zidim duhovnicește*, ca *ființe teologice*.

Tot ce se cântă și se rostește la strană sau se cântă și se rostește în altar *ne interesează*.

Mintea noastră trebuie să fie *într-o permanentă atenție*.

De aceea suntem *la o muncă duhovnicească*, care ne schimbă cu totul raportarea la viață, pentru că *teologia* de la strană și cea rostită din altar, care e una și aceeași, ne face mintea *să gândească*, ochii *învață să vadă iconic*, să vadă *dincolo* de ceea ce se vede, mirosul se învață cu tămâia frumoasă, cu mirul, cu mirosul de floare iar trupul *cu decența* și *evlavia* închinăciunii, a îngenuncherii, a conștiinței că suntem *creațiile Lui* și că suntem *făpturi firave*, slabe, neputincioase fără *ajutorul* și *mila Sa*.

Tot aprofundând această viață liturgică, viață cu slujbă și prin slujbă, ne umplem de dorul și de dragul de *a veni*, de *a reveni*, de *a ne bucura* în Biserica slavei Lui și de a trăi, ca în Biserică, pretutindeni.

De ce Bisericile noastre ortodoxe au slujbe *lungi* și *nu au scaune pentru toți*?

Pentru că Biserica ne învață că slujirea lui Dumnezeu nu e *un aperitiv*, nu e *o gustare de 5 minute* ci e *o masă împărătească*, la care trebuie să te întreții, cu toată ființa ta, *într-un dialog* cu Gazda și cu Oștenii Lui, adică cu Domnul și cu Sfinții Lui.

Și pentru că ai venit ca *să te bucuri activ*, așa cum se face la marile concerte (nu se stă jos ci se *dansează*, se țipă și se urlă în fața megastarului...degeaba), și la Biserică te bucuri *stând în picioare*, cu cuviință, îngenunchind cu cuviință, închinându-ne cu cuviință, fiind atenți și interiorizând totul *cu bucurie*, pentru că slujirea e *cu bucurie* și *pentru bucurie*.

Da, și de jos te poți bucura!

Iar dacă ești neputincios, bătrân sau slăbit de post și de slujbe, mai stai și jos. Trebuie să mai stai și jos, că *ai nevoie*.

Uneori *nevoie mare*...

Însă Biserica ne aduce aminte că *dinamismul* ascetic al slujbelor, adică *durutul* picioarelor, al spatelui, al inimii, al capului, oboseala și durerea sunt *lupta noastră pentru verticalitate*, pentru bucurie, pentru ieșirea din toropeală, din *fața tristă* spre *fața veselă*.

Adică chiar dacă am avea bani ca să umplem Biserica de scaune...Biserica nu e *pentru scaune* și *pentru confort* ci pentru *bucuria trăită în nevoie* sau pentru *bucuria care iese din exercițiile liturgice ale stării în picioare*, ale închinăciunii, ale rugăciunii, ale atenției, ale lăsării în urmă a vieții noastre cu care am intrat în Biserică.

După ce s-a terminat concertul cu Shakira¹⁰⁰ în ploaie, la București, oamenii plecau bucuroși, entuziasmați nevoie mare, că *a fost cool de tot* concertul.

Shakira își număra banii la hotel, organizatorii la fel, jandarmii plecau la unitatea lor...numai tinerii plecau *cu ce fel de bucurie* aveau ei pentru *ce-or fi înțeles* din concert.

Și ce *bucurie estetică* și *emoțională* le-a transmis Shakira pe ploaie în comparație cu *bucuria totală* a Bisericii?

Căci dacă tinerii ar gândi *mai mult* și dacă bătrânii ar fi *mai atenți* la viața lor n-am mai *vedea orice*, n-am mai cumpăra *oricum* și n-am mai fi *cine suntem*.

Pentru că *cine suntem* e *prea puțin* pe lângă *cine putem fi*.

Și cu Dumnezeu putem fi *oștenii Lui*, casnicii Lui, poporul Lui, slujitorii Lui, iubirea Lui.

Numai că trebuie *să ne ridicăm patul* (τὸν κράβαττόν/ ton cravatton) și *să umblăm* (In. 5, 8).

Și *a umbla* de aici înseamnă *a peripatetiza* în greacă.

Și peripateticianul ortodox, în comparație cu cel filosofic, e cel care peripatetizează/ care umblă/

¹⁰⁰ Shakira Isabel Mebarak Ripoll: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Shakira>.

merge/ *călătorește cu Dumnezeu și pentru Dumnezeu* prin această viață.

Și dacă vede oameni, îi vede ca *ai lui* Dumnezeu. Nu vrea să îi minimalizeze, să profite de ei, să le facă rău.

Și dacă muncește ca să câștige bani, pentru viața și familia lui, nu consideră că a făcut bani *de unul singur*, ci că ei sunt *darul* lui Dumnezeu în viața lui.

Tocmai de aceea, pe ortodox, nu *îl conduc* banii, pentru că banii sunt *pentru comuniune* și nu *idoli*.

Banii sunt pentru ca *să ne apropiem* unii de alții și pentru ca *să fim unii cu alții* și nu pentru ca *să ne distanțăm unii de alții*.

Și observăm că cei care *se distanțează* pe motivul funcției, al banilor, al relației de alții nu fac altceva decât să își piardă *legăturile firești* cu Dumnezeu, cu oamenii, cu creația în integralitatea ei.

Pentru că duminica de astăzi, aproape de *înjumătățirea* praznicului Învierii (18 mai 2011), ne vorbește despre *ridicarea* din boală, din nesimțire, din îndoială, din tristețe, din nemuncă, din ne iubire.

O ridicare din tot ce ne face *pasivi și indolenți*.

O ridicare la viață, la viața *cu gânduri înalte* și *sentimente profunde*, cu fapte generoase și multă candoare, cu multă delicatețe, atenție și bun simț.

Pentru că de *atenție și bun simț* ține *tăcerea* noastră la slujbe, dorința de a fi *bucuroși și împăcați*, de a cunoaște *tot mai multe* din viața și istoria Bisericii pentru ca să fim *tot mai alții*.

Iar *bunul simț* la care mă refer adesea înseamnă *să vorbim și să acționăm din interiorul* schimbărilor duhovnicești continue ale simțurilor noastre, prin care înțelegem ce e corect, ce e frumos, ce e bun, ce e durabil să facem, să spunem, să simțim.

Pentru că bunul simț al simțirilor bune e *bisericesc*, se trăiește în viața Bisericii și, datorită lui, înțelegem cum să pictăm Biserica, cum să o aranjăm, cum să slujim în ea, cum să îi primim pe alții în ea.

Pentru că bunul simț *teologic* e *măsura* noastră în toate.

Și dacă nu știm *până unde* ține seriozitatea, delicatețea, relația, slujba și unde încep derapajele religioase de tot felul nu știm să facem *diferența* între *adevăr* și *contrafacere*, între *frumos* și *chici*, între *seriozitate* și *perversitate*.

De aceea Domnul ne cheamă *în lumina Sa*, ne invită la o viață *activă*, energică pentru El, care e o viață pentru toți și pentru noi în același timp, adică ne cheamă *la slujire*.

Și Îl putem *sluji* pe El și în Biserică, și la serviciul nostru, și acasă și în societate.

Peste tot putem fi atenți, serioși, dinamici, frumoși.

Peste tot putem fi vii, autentici, complecși, încântători.

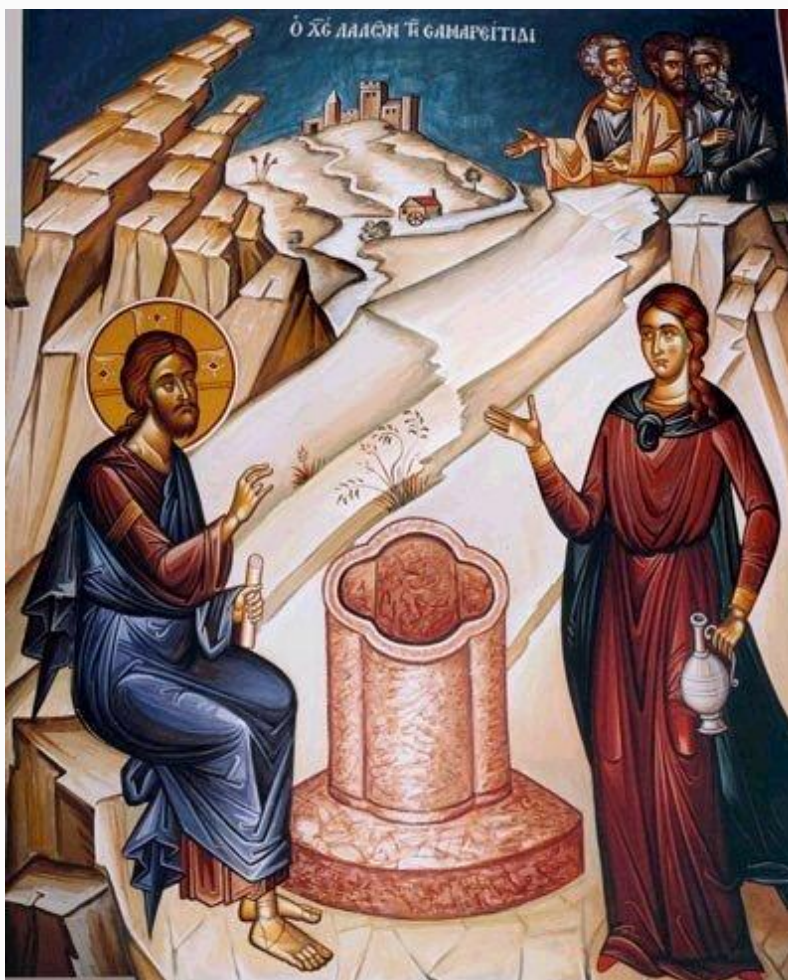
Trebuie să fim *eclesiali* pentru ca să fim și profesional, paternal, colegial *autentici*.

Și nu mă îndoiesc de faptul că mulți dintre dumneavoastră *înțelegeți* ce spun eu acum și *vă bucurați* că le spun, pentru că vă bucurați să auziți *adevărul* Bisericii *spus cu tărie*, pentru că el este *adevărul-adevărat* al umanității.

Toate *au sens teologic*, pentru că El este *sensul* tuturor sensurilor vieții și ale existenței.

Și El a înviat și a umplut toate de lumina Învierii Sale. Amin!

Predică la Duminica a 5-a după Paști
[2011]

Hristos a înviat,

iubiți frați și surori întru Domnul¹⁰¹!

Și mai înainte de toate vreau să observați faptul că *fântâna* unde Domnul vorbește cu Sfânta Muceniță Fotini¹⁰² are formă de *cruce* în iconografia ortodoxă, pentru că *apa vieții*, adică *harul lui Dumnezeu*, ne-a venit din Crucea și Învierea Domnului.

¹⁰¹ Predică scrisă în data de 20 mai 2011.

¹⁰² A se vedea:

<http://www.calendar-ortodox.ro/luna/februarie/februarie26.htm>.

Iar pentru ca harul *să țâșnească* în noi trebuie să ne facem *fântâni adânci* ale lui Dumnezeu prin asceza noastră de fiecare clipă.

Nu ne vom ocupa de data aceasta de *Evangelia zilei*, așa cum am făcut-o altă dată, ci de slujbele zilei din *Penticostar*.

Și aceasta, pentru ca să vedem cât regăsim aici *teologia praznicului Învierii Domnului* și *ce se spune* despre *femeia samarineancă*, despre *Sfânta Fotini*.

Slujbele zilei sunt trei: *Vecernia Mică*, *Vecernia Mare* și *Utrenia*, primele două slujindu-se *seara* și a doua *dimineața*, înainte de Sfânta Liturghie.

*Penticostarul*¹⁰³ e cartea din care *cântă* și *citește* cântărețul la strană...

La *Vecernia Mică* nu avem decât *o cântare* referitoare la Sfânta Fotini iar restul de 12 sunt ale praznicului celui mare al Învierii Domnului.

Zămislirea Domnului a fost „fără de sămânță” (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 176) și El „a ridicat fruntea unșilor Săi, [a celor]...ce slăvesc Crucea lui Hristos, îngroparea și slăvita înviere”(Ibidem).

Pentru că atât zilele liturgice de dinainte de Paști, cât și cele de după Paști vorbesc de această *înlănțuire reală* și *prea iubitoare* a evenimentelor mântuirii noastre.

Și de ce trebuie *să înșiruie*, de fiecare dată, *imnografii* și *teologii Bisericii* *toate evenimentele mântuitoare* ale economiei lui Hristos?

Pentru că numai Cel care Se naște, moare, e îngropat, învie din morți și Se înalță la Tatăl cu umanitatea noastră pentru *a ne mântui* pe noi e *Mântuitorul nostru* și nimeni altul.

Noi ne bucurăm să subliniem *dragostea noastră* pentru Domnul și *să Îi mulțumim*, de fiecare dată, pentru această *imensă dragoste* pentru creația Sa, pentru umanitate.

Și *ne aducem aminte* de cele pe care Domnul le-a făcut pentru noi și *Îi mulțumim pentru toate* și

¹⁰³ Idem: <http://ro.orthodoxwiki.org/Penticostar>.

ne rugăm Lui pentru toate în mod comunitar, pentru că toate ne vizează și ne sunt de folos.

Iar din aceeași cântare aflăm că Născătoarea de Dumnezeu este cea care *ne-a mijlocit* aceste bunătăți (p. 176) ale mântuirii prin faptul că *L-a născut* pe Mântuitorul lumii.

Răstignirea Domnului e numită în prima cântare de la stihoavnă drept „suire pe Cruce”. Și prin aceasta El a șters „blestemul nostru cel strămoșesc”, după care S-a pogorât/ coborât în Iad și i-a dezlegat de acolo „pe cei legați din veac” (pe cei ai Vechiului Testament), dăruind neamului omenesc „nesticăciune”, adică *posibilitatea îndumnezeirii personale*.

Și pentru că trăim cu *simțirea* miresmei nesticăciunii Sale, *a harului Său*, de aceea „cântând, slăvim Învierea Ta cea de viață făcătoare și mântuitoare” (p. 176).

Pentru aceea fântâna Sfântului Patriarh Iacov e sub formă de *cruce* în iconografie (nu și în realitate¹⁰⁴), pentru ca să se arate că nu Crucea omoară...ci ea *dă viață veșnică* lumii.

Nu crucea/ asceza *ne omoară*, ci *păcatele* și *patimile noastre*!

Rugăciunea, postul, privegherea, ascultarea, citirea, munca, toate făcute *cu chibzuință*, nu ne omoară *fizic* ci *ne schimbă în bine viața*.

¹⁰⁴ În realitate, cf. <http://calindragan.wordpress.com/2010/02/26/la-fantana-lui-iacov-in-nabulus/>, e așa:

Mântuitorul nostru este Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl „mai înainte de toți vecii” (p. 177).

Și El, „Dumnezeu fiind, om S-a făcut, ca să dea acum raiul *celui întâi zidit*”, Sfântului Protopărinte Adam, „și să izbăvească împreună [cu el] toată firea de *înșelăciunea șarpelui*”, a Satanei.

Și *înșelăciunea* e păcatul, *orice păcat*.

El S-a întrupat și a mântuit „*chipul celui căzut*”, al omului, „ca un lesne iertător”, ca un *repede iertător*.

Și cine iartă *repede*, iubește mult.

Și iubește mult pentru că *are grijă* de cel pe care *îl iubește*.

Și dacă *îl iartă*, atunci *îl crede în stare* de mântuire, de bucurie, de împlinire personală.

Și în finalul acestei ultime cântări din care am citat, Maica lui Dumnezeu e numită „*o ancoră a sufletelor noastre*”, adică cea de care *ne ținem* prin rugăciune, pentru ca să scăpăm de *potopul păcatului*.

Cântările, ca și *Icoanele* Bisericii, sunt *ferestre* spre Dumnezeu, spre Maica Lui, spre Sfinți, spre Îngeri.

Ele *ne stârnesc dorul* după Dumnezeu și după Sfinții Lui. Și, în același timp, *ne clarifică sentimentele* și *ni le umple de evlavie*.

Pentru că în fața Sfințelor Icoane nu ne rugăm *oricum*, după cum la strană și în Biserică nu cântăm *ce ne trece prin cap*, ci *cântările evlavioase* și *pline de teologie* ale slujbei pe care o slujim împreună.

Și acesta e motivul pentru care *aprofundăm* slujbele Bisericii: pentru ca să aflăm teologia lor plină de adevăr, de sobrietate, de concizie, de claritate, de evlavie.

Vrem să aflăm, tot mai mult, cum să *îi vorbim* lui Dumnezeu cu evlavia care I Se cuvine și *în termenii adevărului Lui*.

Pentru că *amănuntele* contează.

Și *amănuntele* fiecărei învățături a Bisericii trebuie *cunoscute, aprofundate, înțelese* și *crezute* cu

multă atenție și contemplație. Trebuie să te bucuri privind și înțelegând și să rămâi în ceea ce te bucuri și contempli. Să te bucuri în harul și în adevărul Lui.

Pentru că acolo unde e *adevărul* Lui e și *harul* Lui. Și nu putem fi neglijenți cu *părțile cele multe* ale adevărului Bisericii, cu multiplele dogme și învățături ale Bisericii, pentru că *toate la un loc* formează *adevărul Bisericii*.

„Firea cea învechită” (p. 177) a neamului omenesc a fost *slobozită/ eliberată din stricăciune* de Domnul. Din stricăciunea *interioară* și *exterioară*, adică de *păcat*, de *moarte* și de *robia satanică*.

Pentru că *stricarea* omului s-a produs din *lăuntru* lui, prin păcat, spre *în afara* lui.

Și ce facem *în noi* se repercutează *în trupul nostru* și *în afara noastră*.

De aceea „peștele de la *cap* se împute”...

Omul din sufletul lui *se împute*, se înnegrește, se satanizează. Tocmai de aceea tot de acolo începe *să se vindece*: prin conștientizarea păcatelor proprii și prin durerea, căința pentru ele.

Maica lui Dumnezeu, cea „cu totul fără prihană”, a primit de la Domnul „putere peste făptură și chivernisești cu puterea ta *toate*, precum voiești; că harul Duhului Sfânt, cel sălășluit în tine *în chip lămurit*, lucrează împreună cu tine în toate, totdeauna Preafericită” (p. 177).

Însă Maica lui Dumnezeu nu dorește *altceva* decât *dorește* harul Duhului Sfânt, pentru că e *plină de har* și de umilință și ascultare față de Prea Curata Treime.

Și când ne rugăm Maicii Stăpânului, ne rugăm ca uneia care *ne duce* la Stăpânul, pentru că este *împreună* cu El.

Și în ultima cântare a *Vecerniei Mici* ni se amintește că în săptămâna abia încheiată am sărbătorit *înjumătățirea* praznicului Învierii Domnului și că Fiul lui Dumnezeu este

„Înțelepciunea, Care *a alcătuit* lumea” (p. 177), pentru că toate „prin El s-au făcut” (In. 1, 3).

Vecernia Mare are 20 de cântări. Și începe tot cu *cântările praznicului*.

Și prima cântare vorbește despre Crucea „făcătoare de viață” a Domnului (p. 177), care îl face viu pe cel ce crede în El, și căreia ne închinăm, pentru că slăvim, deopotrivă, și „Învierea Ta cea de a treia zi”.

Închinarea și retrăirea Crucii nu exclude *slăvirea și retrăirea Învierii Lui*.

Hristosul nostru e Cel ce *a pățimit pe Cruce pentru noi* dar Care *a și înviat a treia zi dintre cei morți*. El este unul și același. Pentru aceasta Ucenicii au avut nevoie de *încredințare*. Și *încredințarea Învierii* face parte din *viața duhovnicească*.

Și pe Sfânta Fotini Domnul *a încredințat-o* că e *Mesia*. I-a dat argumente peste argumente despre dumnezeirea Lui până când i-a mărturisit *direct* realitatea Lui personală.

Crucea și Învierea Lui *au înnoit* firea noastră. Și „suirea la ceruri ne-ai arătat, ca un singur bun și de oameni iubitor” (p. 177), conexându-se altfel și *Înălțarea Domnului la Crucea și Învierea Lui*, pentru că spre *praznicul Înălțării Lui la cer* ne îndreptăm.

Ne închinăm „Învierii Tale celei din morți”, Doamne și grăim cu bucurie: „Atotputernice Doamne, slavă Ție!”.

Pentru că Crucea e *semnul atotputerniciei Lui* atâta timp cât prin ea *a șters întinăciunea păcatelor noastre*.

Și ceea ce părea *slăbiciune* a Lui era, de fapt, *cea mai mare tărie* asupra Satanei, a păcatului, a morții, a indiferenței.

A lucrat mântuire *în mijlocul* pământului, în fața tuturor, în tăcere, în ciuda nesimțirii satanice a unora, arătându-ne tuturor că *puterea adevărată*, reală, e *puterea sfînțeniei*, a curăției, a iubirii, a

iertării. Și că această *putere harică* e în veci izvorâtoare de *bucurie* și de *împlinire personală*.

Domnul e *învingătorul pentru noi*: subliniază cântările liturgice.

Și prima stihiră din *stihirile înjumătățirii* ne spune ceva interesant în ceea ce privește *calcularea* zilelor praznicului Învierii (pentru că nu calculează zilele până la *odovania praznicului Învierii*, de dinaintea *Înălțării*, ci până la Cincizecime): „Sosit-a înjumătățirea zilelor, care se încep de la mântuitoarea Înviere și se pecetluiesc cu dumnezeiasca Cincizecime”.

Iar din punct de vedere teologic e o subliniere *foarte importantă* pentru că se leagă *Învierea Domnului de Pogorârea Sfântului Duh*, adică de *trimiterea Duhului de către Fiul în lume*, a Duhului Sfânt Care *purcede* de la Tatăl și *Se odihnește* în Fiul.

Pentru că „înjumătățirea zilelor” „*strălucește* având strălucirile *din amândouă părțile* [și de la *Înviere* și de la *Cincizecime*] și unindu-le pe amândouă [praznicele]; și este prăznuită, arătând mai dinainte *slava* ce va să fie, a *stăpâneștii Înălțări*” (p. 178).

În a treia stihiră a *înjumătățirii* se vorbește despre apropierea *revărsării îmbelșugate* a Dumnezeiescului Duh peste toți, conform cu *făgăduința nemincinoasă* a Domnului (Ibidem), care este un alt eveniment în cursul iconomiei mântuirii noastre: „după moartea, îngroparea și învierea Sa, ajungând la *înjumătățire*, vestește, adevărind, *arătarea Mângâietorului*” (Ibidem).

Tocmai după aceste stihiri ajungem la „*idiomelele samarinencei*”, adică la cântările care se *intersectează* cu Evanghelia zilei.

De ce fântâna lui Iacov este *cruciformă* în iconografie? Pentru că întâlnirea cu Sfânta Fotini s-a petrecut la ceasul al 6-lea din zi, adică la *ceasul răstignirii Sale*, cf. Mt. 27, 45.

Și prima idiomelă a Sfintei tușează acest lucru: „Venit-a la fântână, în ceasul al șaselea,

Izvorul minunilor, spre a aduce *la viață* pe urmașa Evei, că Eva în acest ceas *a ieșit* din rai, din pricina amăgirii șarpelui”.

Și Domnul (El e „Izvorul minunilor” și nu *sticla de apă minerală* sau *plată*) a fost răstignit pentru noi la ceasul când Protopărinții noștri *au păcătu*it și au fost izgoniți din Rai, pentru ca iarăși *să ne bage în Rai* pe toți cei care dorim.

Și El i-a dat *apa harului*, a vieții, a bucuriei, a mântuirii, celei care căuta doar *apă de fântână*.

Sfânta Fotini e numită „înțeleaptă” aici, pentru faptul că *a alergat să Îl vestească* pe Hristos cetății sale, Sihar.

Pentru că *înțelepciunea* e o urmare a *conștientizării* a ceea ce trebuie spus și *făcut cu adevărat*.

Dar „apa credinței” duce la „apele Botezului” (p. 178). Iar în Botez trăim moartea și învierea Domnului, ridicarea noastră la viața cea nouă, duhovnicească, în Hristos.

Și Sfânta Fotini a strigat mulțimilor: „Veniți de vedeți pe Hristos, Care dăruiește lumii mare milă” (p. 179).

El a vorbit cu ea deși era *o femeie păcătoasă* (Ibidem). „Cel ce a spânzurat pământul peste ape” a vorbit cu femeia din Samaria cu intenția „să atragă spre Sine, cu adevărat, pe cea *vânată de luptătorul vrăjmaș*, și să adape cu *apa cea vie* pe cea *înflăcărată amarnic* după *lucruri netrebnice*” (Ibidem).

Avusese *cinci bărbați* și acum era cu *un al 6-lea*...

De aceea era *înflăcărată/ doritoare* de lucruri *netrebnice*, adică de *plăceri sexuale*.

Și ei i-a vorbit Domnul „ca un îndurat și de oameni iubitor”, pentru că El a venit și a căutat „oaia cea rătăcită” a umanității, „pierdută prin munții” părerii de sine.

Ca *să cobori* din gândurile *înalte* despre tine însuși...trebuie să devii *fântână de lacrimi și de căință*.

Iar fântâna lacrimilor e *crucificată* pentru că trebuie *să renunți la tine*...pentru ca *să te regăsești cu adevărat*.

El „a sărăcit *de bună voie* pentru noi” (p. 179), adică S-a întrupat și S-a umilit pentru noi întru toate pentru ca să ne învețe *umilința*.

„*De bună voie* ai suferit îngropare, ca un Însuși puternic, și ai înviat a treia zi, ca un Dumnezeu” (p. 180), ambele lucruri făcându-le ca Dumnezeu și om.

Iconomia mântuirii sau „rânduiala cea negrăită” (p. 180).

Sfânta Fotini nu a mai vrut apă, a lăsat vasul la fântână și a devenit *propovăduitoare* a lui Hristos în cetatea sa.

Utrenia e cea mai lungă slujbă în ceea ce privește cântările și conține 114 cântări. La Liturghie, *Penticostarul* prezintă 4 cântări.

Ne referim acum la unele *sublinieri teologice* ale Utreniei.

Învierea Domnului e o *certitudine*. El „cu adevărat a înviat...dăruind celor din iad viață și înviere” (p. 181).

El a înviat „ca un nemuritor”, adică ca *un Dumnezeu*, zdrobind „*cu tărie* puterea morții”, adică cu *tăria dumnezeirii* Sale.

Tot *iconomia mântuirii* e și „taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută” (p. 181), adică tot ceea ce a făcut Hristos Dumnezeu pentru mântuirea noastră.

Arhanghelul Gavriil era „Îngerul în alb” care a vestit femeilor Învierea Lui (Ibidem).

Prea Curata Fecioară a născut „nicidecum stricându-se fecioria” ei (p. 183).

În a doua cântare de la *cântarea I* se vorbește despre „norii cei duhovnicești” ai harului, care revarsă dreptate în lume.

Hristos e „Apa Vieții” (p. 183) și samarineanca a cunoscut milostivirea Lui (Ibidem).

El este „unul din Treime”, Care a fost văzut făcându-Se om (p. 184).

El nu a ars „pântecele cel nestricat” al Fecioarei Maria deși este „întru totul Dumnezeu și foc” (p. 184).

Domnul a coborât în „cămările iadului” (p. 183), „cu sufletul” (p. 184) unit cu dumnezeirea Sa și „toate sufletele Dreptilor din legăturile veșnice s-au dezlegat, slăvind cu laude puterea Ta *cea mai presus de minte*” (p. 184), de înțelegerea omenească și îngerească.

„Apa nemuririi” (p. 184) e apa harului Treimii care *izvorăște* în Biserică. Și noi, cei „înțeleniți” în „fărădelegile noastre”, cerem să fim adăpați cu „șuvoaiele sângiuirilor Tale” (Ibidem). Pentru că *din rănile Tale* curge *har* în noi.

„Apa cea vie, a nestricăciunii, care spală păcatele celor ce laudă slăvita și dumnezeiasca Ta *Înviere*” (p. 184).

Pentru că cei care sunt *în harul lui Dumnezeu* nu se *îndoiesc* și nici nu *neagă* ceva în Biserică în afară de păcatele împotriva adevărului lui Dumnezeu.

La Cincizecime „puterea Duhului” (p. 184), adică harul dumnezeiesc, s-a pogorât peste Sfinții Ucenici ai Domnului.

Și înainte de cântarea a 4-a, în „a înjumătățirii praznicului”, se face conexiune între predica Domnului despre *apa vieții* și *înjumătățirea praznicului*, adică a timpului până la Pogorârea Duhului Sfânt, *harul* fiind *apa vieții* propovăduită de Domnul.

Sfânta Fotini a primit „cunoștința puterii Tale” (p. 185) iar Domnul i-a „împodobit” pe Apostolii Săi „cu minuni” și i-a mărit „cu semne” (p. 186).

Hristos a luminat lumea (Ibidem) cu harul și adevărul Său, El fiind „Hrănitorul tuturor” (Ibidem).

Există și *cântări treimice*, ca aceasta de pildă: Fiule „ești de *aceeași fire* cu Tatăl cel fără de început și cu Preasfântul Duh, păstrând-o *cu Amândoi* și după Întrupare” (p. 187).

Dacă Sfântul Iona fusese aruncat în mare...noi suntem aruncați în „adâncurile inimii mării răutăților” (p. 187) noastre.

Iar Iosif, cel care L-a îngropat pe Domnul împreună cu Nicodim, e „cu bun chip” (Ibidem), adică cu *chipul evlaviei*. Care e *un chip interior*, care se vede și *pe afară*...pentru că evlavia nu e *de paradă*.

Sinaxarul zilei ne vorbește despre *jumătatea zilelor* până la praznicul Cincizecimii (p. 188). Iar cei 5 bărbați pe care i-a avut, într-o înțelegere duhovnicească, sunt *cărțile Pentateuhului* și al 6-lea este *Evanghelia* (p. 189).

Sfânta Fotini a avut 7 copii și ei au murit de moarte martirică în timpul împăratului Nero¹⁰⁵ (Ibidem).

„Colacul de piatră” al fântânii a vindecat „tot felul de boli, mai ales ale celor care *suferă de friguri*” (p. 189).

Moartea e numită drept „cumplitul tiran” la cântarea a 7-a (p. 190).

Femeia a cerut „dumnezeiescul Tău har...ca să nu mai fiu *stăpânită* de *uscăciunea necunoștinței*, Iisuse Doamne, ci *să vestesc* măririle Tale” (Ibidem).

Dacă te umpli de har, te umpli și de rugăciune și de mulțumire. Așa se explică de ce Sfinții isihăști nu se *mai satură* de *rugăciunea neîncetată*: pentru că *se umplu continuu de har rugându-se*.

Nașterea Domnului din Prea Curata Fecioară Maria e „înfricoșătoare” (p. 190) prin sfințenia și măreția ei nespusă.

El S-a lăsat „*hulit* de gloatele *celor fără de lege*” (190)...pentru că păcatul te scoate în afara

¹⁰⁵ A se vedea: <http://en.wikipedia.org/wiki/Nero>.

normalității creaturale. Când nu mai știi cine ești și ce trebuie să faci începi să hulești, să vorbești fără minte.

Hristos e *viața* noastră, a celor ce *credem* în El (p. 191) și *ne scoală* „pe noi, cei *căzuți* prin păcat” (p. 193).

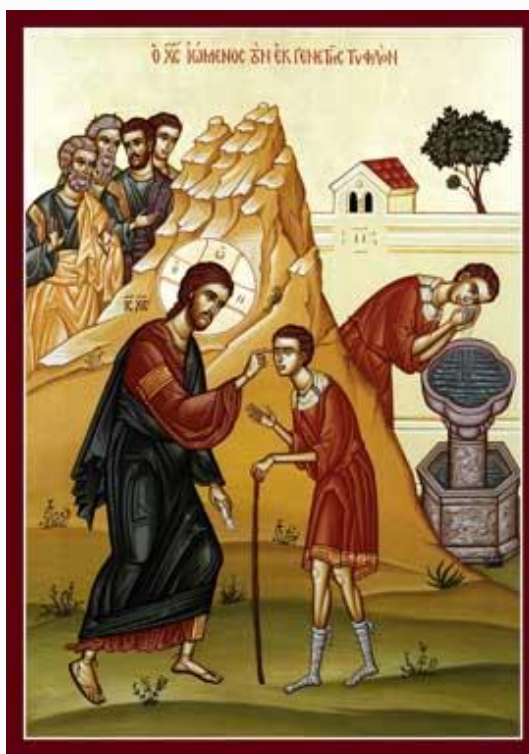
Fapt pentru care suntem chemați la *bucurie strălucitoare* (p. 194), pentru că (a 4-a cântare de la *Dumnezeiasca Liturghie*) Domnul a înviat și „puterea iadului a prădat” (p. 195).

Iar slujbele noastre sunt *lungi* și *obositoare* pentru că *teologia* și *bucuria* lor *ne obosesc* umplându-ne însă de *pacea lui Dumnezeu*.

Și cei care *nu au pacea*, doresc pacea cu nesaț, pe când cei care *o au...o* doresc *și mai plină de bucurie*.

De aceea vă doresc să fiți și *mai plini de bucurie* slujind lui Dumnezeu și oamenilor. Amin!

Predică la Duminica a 6-a după Paști
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul¹⁰⁶,
vă mărturisesc și acum,
cu aceeași bucurie sfântă:
Hristos a înviat!

Pentru că *Învierea Domnului e mărturisirea adevărului și a bucuriei de adevăr pe care noi ne clădim viața.*

Ne clădim viața pe *înviere*, trăim în *așteptarea* învierii, pentru că dorim *să înviem pururea* în harul Prea Sfintei Treimi la o viață și mai profundă, și mai plină de măreție dumnezeiască.

Duminica a 6-a după Paști însă, în istoria recentă a românilor, are o *conotație negativă* în mod nejustificat...pentru că *duminica orbului* a fost asociată cu primele *alegeri democratice* din

¹⁰⁶ Predică scrisă în data de 26 mai 2011.

România, pe care media le-a parafat ca *alegeri în orb*, fără *perspectivă*.

Numai că în această duminică, potrivit In. 9, 1-38, nu avem o Evanghelie care elogiază *orbirea*, lipsa de discernământ, prostia ci, dimpotrivă: *vederea profundă*, esențială, *vederea lui Dumnezeu*.

E adevărat că în calendarul nostru duminica de față e numită: „a orbului din naștere”. Numai că acesta, la întâlnirea cu Domnul...devine *fostul orb* din naștere.

Și pentru ortodoxul care are și accesează Sfânta Scriptură și vine la Biserică „problema” se rezolvă în trei minute: Evanghelia vorbește despre minunea vindecării unui *orb din naștere*, adică despre *un lucru foarte pozitiv*.

Numai că *vindecarea ochilor fizici* e al doilea lucru în iconomia acestei minuni.

Prima vindecare a fost *a sufletului* celui orb. I-a vindecat *ochii inimii* pentru ca să vadă profund și cu sufletul și cu ochii din cap.

Și am subliniat acest lucru pentru că fugim prea adesea doar după minuni *parțiale*. După minuni care să ne dăruie *sănătate* și *prosperitate*, dar nu în primul rând *minunea curățirii de patimi*.

Însă *curățirea de patimi* pleacă în primul rând de la curățirea de *necredință*, *neștiință*, *indiferență*.

Fiindcă atunci când nu știi *cine e Dumnezeu* tău, când nu știi *cum să Îi slujești* și când nu știi *cum vrea El să fii*...nu știi *nimic*. Și această *neștiință* e *boala ta supremă*.

De aceea teologia ortodoxă înseamnă *deparazitarea* de *necredință*, de *neștiință*, de *indiferență*, de *laxism moral*, de *impostură*.

Pentru că ea e cunoașterea care *atrage* harul vieții în noi, care ne umple de *bucuria adevărului* și *a harului Său*.

Prima *stihire a orbului* de la *Vecernia Mare* a zilei de astăzi *ne introduce* în starea sa de spirit:

„Cel ce s-a născut orb zicea *în cugetul său*: Au doară pentru *păcatele părinților* m-am născut fără vedere? Au doară pentru *necredința neamurilor* m-

am născut spre *dovadă*? Nu sunt în stare să întreb când este *noapte*, și când este *zi*. Picioarele mele nu mai pot *răbda* poticnirile de pietre; că n-am văzut *soarele strălucind*, și nici *chipul* Celui ce m-a zidit. Ci mă rog Ție, Hristoase Dumnezeule: *Caută spre Mine și mă miluiește!*” (Penticostar, ed. BOR 1999, p. 215).

Și bineînțeles că *empatizăm* cu cel în boală, cu cel cu handicapul nevederii, pentru că noi, cei care vedem de când ne-am născut înțelegem de câte lucruri e *privat* cel care se naște orb.

Însă, în același timp, noi, care avem *vedere* dar și *credință*, care vedem *prin credință* și *prin vedere*, înțelegem că nici vederea nu e *de ajuns*, că nici *sănătatea* nu e *de ajuns* pentru un om...dacă suntem orbi din cauza *necredinței*.

Fact pentru care nu „sănătatea e *mai bună* decât toate” ci „*dreapta credință*, care *ne mântuie*, este *adevărata sănătate*, de care cu toții *avem nevoie*”.

Și *fostul* orb din naștere a primit vederea lui Dumnezeu Cel întrupat, vederea credinței, vederea *profundă* a sufletului!

Pentru că Domnul nu a făcut altceva prin vindecarea orbului decât *să exemplifice* faptul că El este „Φῶς...τοῦ κόσμου/ Fos...tu cosmu” (In. 9, 5, cf. GNT) adică *Lumină a lumii*.

Și nu e *Lumină* doar pentru că *ne vindecă ochii* sau pentru că *ne dăruie darul vederii* de la începutul existenței noastre pământești ci, mai întâi de toate, pentru că *strălucește în noi* prin slava Sa și ne face *să ne trăim*, din plin, *apartenența* la creația Lui.

Nu știm *cine suntem*, iubiții mei, până când Dumnezeu *nu ne umple de slava Sa*!

Numai când suntem *învățați de Dumnezeu* cele ale Lui prin lumina Sa, prin slava Sa, ne înțelegem *valoarea* noastră ca *creaturi ale Lui din iubire* și *pentru iubire*.

Așa după cum mama ne învață ce e *iubirea maternală* și soția ne învață ce e *iubirea matrimonială* tot așa doar Dumnezeu *poate să ne învețe* cum e El *iubire* și ce înseamnă *să Îl cunoști pe El în slava Lui* și *cum arată*, la propriu, *viața divino-umană* a creștinilor ortodocși.

Pe mine nu mă miră faptul că alunecăm tot timpul spre *discuții sterile despre viața bisericească* și spre *moduri extremiste de viață* în Biserică.

Nu mă miră...pentru că înțeleg de ce oamenii nu au *gust* pentru *prea echilibrată și profundă* viață bisericească a Ortodoxiei.

Există un singur răspuns: nu au fost *învățați de Dumnezeu* cum *să-L iubească* și cum *să se iubească* unii pe alții.

Iar dacă El nu te-a *învățat*, nu te-a condus *să crești* în viața duhovnicească, nu te conduce *pas cu pas* în viața Bisericii Lui, de aceea nu ai *grijă* de cine *ești* și *ce faci*.

De ce? Pentru că ești *un ortodox*...care te simți *al nimănui*.

Și e cel mai *dramatic* acest sentiment de *singurătate*, de *neadaptare*, de *stinghereală* în Biserica lui Dumnezeu.

Numai că acest *a nu te simți bine în Casa lui Dumnezeu* nu vine *de la El*, ci *de la noi*. Și aceasta, pentru că încercăm să fim și cu *lumea* și cu *Dumnezeu* și cu *viața la întâmplare* și cu *supralogica dumnezeiască a Evangheliei*.

Ne enervăm de unii singuri, avem frisoane, ne zbatem, ne luptăm cu noi înșine, nu vrem să acceptăm adevărul despre noi, pentru că nu vrem *să ne decidem* pentru *simplitatea* și *frumusețea interioară* a vieții duhovnicești a Ortodoxiei.

Iar cei care s-au decis pentru ea *cu totul* nu mai au *lupte interioare*, motiv pentru care nu mai vor să „renoveze”, să „schimbe”, să „modifice” ceva în Biserică, pentru că știu că *problema numărul 1 a lumii* nu e *norul vulcanic* sau *razele ultraviolete* ci *patimile* din ființa lor.

Și când ai concentrare *doar la tine*, doar la boala ta, începi să vezi *calm*, cu liniște *claritatea* și *coerența profundă* a vieții, a istoriei, a veșniciei.

Când îți înfrângi *orgoliul* nu mai ai *întrebări* ci ai *mulțumiri*.

Când L-ai văzut pe *Cel ce vede toate* nu mai ai *fri* ci ai *mișcări interioare spre dragostea dumnezeiască*.

Și mișcărilor acestea ale minții și ale inimii, mișcări *duhovnicești*, ne fac să *ardem* de dragostea de Dumnezeu care are soluții *practice* vizavi de *mântuirea persoanei*.

Pentru că *stăpânirea* noastră de Dumnezeu e *mântuirea* noastră, e vederea noastră *reală*, în care mărturisim *credința întru El* (In. 9, 38).

Iar *marile minuni* ale Ortodoxiei sunt *minunile credinței*.

Sunt acelea în care cei care *nu vedeau* încep să *vadă* adevărul credinței iar cei care păreau că *îl văd* să se arate niște *orbi* și niște *insensibili* în fața avântului de dragoste și de fapte bune venit din partea *foștilor orbi*.

Și tocmai de aceea *ne cutremurăm*, când citim *Viețile Sfinților*, pentru că vedem *ce a făcut Dumnezeu din Sfinții Săi...*

Ne cutremurăm pentru că înțelegem *diferența* dintre *indiferența noastră viață* și *prea ardentă lor viață*.

Să nu ne prefacem că *vedem...acolo unde nu înțelegem nimic!*

Avem nevoie de *onestitate* și de *sfat*.

Avem nevoie să fim *noi înșine*. Amin!

Predică la Înălțarea Domnului [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul¹⁰⁷,
Hristos S-a înălțat!

S-a înălțat cu trupul în sânul Treimii, de unde nu S-a depărtat niciodată după dumnezeirea Sa, pentru ca să fie *Apărătorul nostru* în fiecare clipă a vieții noastre.

Sau, după cum spune condacul praznicului de față: „strigi celor ce Te iubesc pe Tine: *Eu sunt cu voi și nimeni împotriva voastră*”.

Și auzind o așa de mare *încurajare dumnezeiască*, tocmai de aceea trăim și noi, pe măsura noastră, *bucuria Sfinților Apostoli*, cărora li se făgăduise *primirea harului Sfântului Duh* în ființa lor sau *a suflării de viață a Mângâietorului lumii*.

Pentru că troparul zilei leagă *Înălțarea Domnului* de *Pogorârea harului Sfântului Duh*. Și

¹⁰⁷ Predică scrisă în data de 1 iunie 2011.

Înălțarea Sa la cer i-a *încredințat în mod deplin* că El este *Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul, Izbăvitorul lumii*.

Odată cu Înălțarea Domnului *se plinește/ se desăvârșește iconomia/* lucrarea mântuirii Fiului lui Dumnezeu pentru noi și, totodată, umanitatea asumată de Fiul în persoana Sa dumnezeiască devine *parte constitutivă* a Dumnezeului nostru treimic pentru totdeauna, lucru pe care condacul zilei îl spune în termenii: „și cele de pe pământ *unindu-le* cu cele cerești”.

Iar dacă Puterile cerești *s-au cutremurat* la zămislirea Fiului din Fecioară cu atât mai mult *s-au cutremurat* când au văzut pe Fiul că *aduce umanitatea Sa* în Treime.

Și prin tot ceea ce a făcut și face Fiul lui Dumnezeu pentru noi ne arată *dragostea Sa nemărginită* pentru oameni și pentru întreaga Sa creație.

Pentru că El *a compătimit și compătinește* cu noi, dându-ne, pe măsura dorinței noastre de sfințire, *ajutorul și harul Său* pentru a fi fericiți, *împliniți*.

Însă ne ajută să fim *împliniți la modul total*, adică prin *îndumnezeirea* noastră, asemenea *îndumnezeirii* umanității Sale și nu *în mod parțial*...și nu doar pentru *viața de acum*.

Pentru că El, Dumnezeul nostru, nu ne dorește doar *vii, performanți*, cu *daruri și capacități extraordinare* ci *Sfinți*, cu totul *înnoiți de har*, cu totul *frumoși*, cu totul *dumnezeiești*.

Și această *umplere a noastră de slava Lui* e mai mult decât tot ceea ce *se dorește* astăzi, în general, pe pământ.

Spre exemplu, mulți vor să devină *intelectuali* sau *oameni foarte bine pregătiți* într-un anume domeniu/ profesie.

Și pe premisa că mintea noastră e *capabilă*, prin ea însăși, să înțeleagă și să crească în înțelegere și, implicit, omul e capabil *să se autoeduce*, mentalitatea seculară accentuează ca *foarte pozitivă*

inteligența umană cerând tuturor *performanțe intelectuale*.

Biserica însă, fără să minimalizeze *puterea de înțelegere* a omului și fără să o *descurajeze* întrucâtva în *căutările ei*, accentuează faptul că Dumnezeu e Cel care *îl luminează* pe om și *îl întărește în certitudini și într-o viață virtuoasă*.

Pentru că Biserica noastră vorbește despre o *împlinire integrală a omului* și nu doar a *puterii sale de cunoaștere rațională*.

Pentru că atât *sănătatea trupului*, cât și *rațiunea*, *sentimentele* și *voința sufletului uman* trebuie să fie puse în *armonie reciprocă*.

Dacă avem doar *mușchi și bani*...nu avem și *adâncimi sufletești*, *crezuri*, *emoții*, *împlinire profundă*.

Iar dacă suntem doar *erudiți* dar *lipsiți de sentimente* știm *ce trebuie să facem*...dar nu ne hotărâm niciodată *să ne exprimăm inima*.

Pe când, dacă suntem doar *voință de fapte bune*, ne facem planuri, le visăm...și le lăsăm baltă...iarăși nu ajungem *la capăt* cu dorințele noastre.

Cu un trup bolnav nu poți fi *ascet* și nici nu poți să faci studii, să slujești, să ai o familie pentru care *să muncești*.

După cum cu un suflet *bolnav*, plin de patimi, nu ai *liniște* și *împlinire*, nu îți găsești locul, nu te simți *tu însuți*.

Acestea sunt motivele pentru care spovedim păcate referitoare la *trup* și la *suflet* și la *activitățile noastre curente*: pentru că spovedim *tot ceea ce ne urâtește sufletul și trupul*.

Și orice păcat e făcut și cu *sufletul* și cu *trupul* (pentru că urmările lor ating *ambele aspecte* ale ființei noastre), după cum asceza noastră, îndreptarea noastră e *trupească* și *sufletească*, pentru că *omul în integralitatea lui*, cu trup și suflet, trebuie înduhovnicit, umplut de slava necreată a lui Dumnezeu.

De aceea praznicul de astăzi accentuează *intrarea umanității Lui în slavă* sau *urcarea umanității Sale în Treime*: pentru că *mântuirea e pentru omul în integralitatea sa*.

Nu e de ajuns să avem *doar* trup frumos, îngrijit, bine îmbrăcat, lipsit de boli, capabil de muncă.

După cum nu e de ajuns nici să avem *mintebri* dar fapte *imorale*. Sau să fim *sentimentaliști* dar fără *prea multă chibzuință*. Sau porniți repede *spre mânie* dar nu *și spre iertare*.

Armonia trupului cu sufletul sau *exprimarea evlavioasă și coerentă* a sufletului prin intermediul trupului înseamnă *să trăim și să ne exprimăm credința, nădejdea și dragostea de Dumnezeu în termeni cuviincioși*.

Și *cuviința profundă* ne învață *cum* să reacționăm, să ne comportăm, să vorbim, să facem anumite gesturi în *contexte particulare*.

Pentru că această *coerentă activitate interioară a noastră* ne face *să simțim măsura* în gesturi, în cuvinte, în intenții, în priviri...

Și *măsura noastră în toate* ne e dată de modul în care Dumnezeu ne-a învățat și ne învață continuu să ne raportăm la *noutatea zilei*.

Pentru că zilele noastre și contextele noastre existențiale sunt *mereu altele*.

Avem mereu altceva *de făcut și de spus*. Altcuiva de făcut și de spus.

Însă în tot ceea ce facem nu suntem *singuri*, ci cu Hristos, și cu Tatăl, și cu Duhul Sfânt, cu Dumnezeul nostru treimic și cu tot cerul Său și cu toată lumea Sa.

Adică nu suntem *primii și nici ultimii* care ne bucurăm de dragostea și atenția Lui.

Nu suntem *de aruncat* ci pentru *comuniune veșnică*, pentru că fiecare dintre noi suntem chemați *la a fi împreună cu El și între noi*.

Iar pe cât ne descoperim *unicitatea* dar și *comunul* care ne leagă de toți oamenii și de întreaga creație, pe atât ne descoperim *felul de a fi*, care are

întrepătrundere cu toți cei care au trăit, trăiesc și vor trăi pe fața acestui pământ al lui Dumnezeu.

Și când ne gândim la *oameni*, din punctul de vedere al praznicului de astăzi, nu ne gândim *în mod statistic* ci din perspectiva *împlinirii personale*.

Nu ne gândim la *câți* oameni au fost, sunt și vor fi...ci la faptul că toți au *aceeași împlinire*: viața cu Dumnezeu și *în armonie cu toți oamenii* și cu *întreaga creație transfigurată* în care va domni veșnic Dumnezeu și *poporul Său credincios*.

Hristos *ne-a centrat atenția și așteptarea* pe Dumnezeul nostru treimic prin Înălțarea Sa la cer și nu pe cele care *se văd* în lumea de aici.

El *ne-a dat posibilitatea ridicării, a înălțării* minții, a sentimentelor, a voinței, a trupului nostru la cer prin *asumarea, îndumnezeirea și ridicarea* la nivelul Treimii a umanității Sale.

Și El S-a ridicat la cer pentru ca *să coboare* împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, în mod *duhovnicește*, în fiecare moment al vieții noastre bisericești și liturgice.

De aceea El e cu Tatăl și cu Duhul, de care niciodată *nu S-a despărțit* dar și cu noi, în toate zilele vieții noastre, pentru ca *să ne ridice* la viața Lui.

Și când vorbim de lucruri *mistice/ tainice* în Biserică și în viața noastră creștin-ortodoxă vorbim tocmai despre acest lucru: despre cum trăim *în, prin și întru* slava Dumnezeului nostru treimic.

Și de aceea nu ne simțim *singuri* chiar dacă de multe ori ne bântuie *o singurătate cruntă*.

După cum niciodată nu ne simțim *fără nădejde* atâta timp cât viața noastră are două *coperti*, aici și dincolo, și nu numai *aici*.

Însă nici *neiubiți* nu ne simțim, chiar dacă *neiubirea și lipsa de dialog* au ajuns *ziduri despărțitoare*, pentru că iubirea Prea Sfintei Treimi *ne umple din destul* în toate *reactualizările liturgice și monumentele Tradiției*.

Hristos S-a înălțat, iubiți frați și surori întru Domnul, pentru ca viața noastră în trup să fie una *cerească* și pentru ca de la Dumnezeu să primim *toată luminarea și tot ajutorul* în viața și activitatea noastră. Amin!

Predică la Duminica a 7-a după Paști
[2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul¹⁰⁸,
Hristos S-a înălțat!

Și duminica de astăzi, a celor 318 Sfinți Părinți de la Sinodul I Ecumenic¹⁰⁹ [Niceea, 325 d. Hr.], se referă tot la *persoana lui Hristos*, a Celui ce *S-a înălțat cu trupul* de-a dreapta Tatălui, pentru că Îi dogmatizează persoana ca fiind *deofință* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Și de aici rezultă că Cel ce S-a pogorât și S-a întrupat pentru noi este *Dumnezeu și om*, Fiul Tatălui după dumnezeire și Fiul Fecioarei după umanitate, și că El S-a înălțat la ceruri cu umanitatea Sa luată din Prea Curata Fecioară Maria, fără ca să Se despartă vreo clipă de Tatăl și de Duhul Sfânt după dumnezeirea Sa.

Întrupare mai presus de minte...Înălțare aidoma...

Numai că *persoana negativă* care a declanșat Sinodul este Arie¹¹⁰, preot și profesor de teologie în Alexandria Egiptului.

¹⁰⁸ Predică scrisă în data de 3 iunie 2011.

¹⁰⁹ A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Sinodul_I_Ecumenic.

¹¹⁰ Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arie_din_Alexandria.

El a negat *dumnezeirea* Fiului, socotindu-L o *creatură* și, prin aceasta, *desființând* Treimea și *deoființimea* persoanelor dumnezeiești.

Iar dacă Iisus Hristos nu este *Fiul lui Dumnezeu* și *deoființă* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, adică *împreună-veșnic* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt atunci întreaga iconomie a mântuirii e *negată* și noi suntem *încă în păcat*.

Iar Nașterea, Moartea, Învierea și Înălțarea Sa la cer nu au *nimic de-a face* cu noi.

Aceasta este *consecința fundamentală* a ereziei lui Arie.

Prima cântare a *Sfinților Părinți* de la *Vecernia Mare* rezumă discuția despre *hristologia ortodoxă* în comparație cu *hristologia eretică* a lui Arie: „Din pânțece mai înainte de luceafăr Te-ai născut [Ps. 2, 7], din Tată fără de mamă, mai înainte de veci, măcar că Arie Te-a socotit pe Tine *făptură*, iar nu *Dumnezeu*, cu nerușinare amestecându-Te pe Tine, *Făcătorul*, cu *făpturile*, agonisindu-și, ca un *nebun*, văpaia focului veșnic. Dar soborul cel din Niceea, *Fiu al lui Dumnezeu* Te-a propovăduit pe Tine, Doamne, împreună cu Tatăl și cu Duhul pe scaun șezător” (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 268).

Pentru că numai Fiul lui Dumnezeu, *născut din Tatăl* mai înainte de veci, *deoființă* și *egal* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Se putea întrupa și ne putea mântui prin tot ceea ce a făcut pentru noi și putea să ridice în Treime umanitatea *asumată* de Sine.

Creatura nu poate *să devină* niciodată *Dumnezeu*! Pentru că există *diferență de ființă* între Dumnezeu și oameni.

Însă oamenii, prin iconomia mântuirii lui Hristos, se pot *îndumnezei* prin slava Prea Sfintei Treimi într-o viață *de curăție* și *sfințenie*.

Și toți suntem chemați la *sfințenie*, la *asemănarea cu Dumnezeu* printr-o viață curată, pentru că *veșnicia fericită* înseamnă *comuniune* cu Dumnezeu Cel Prea Sfânt.

Iar dacă *standardele de civilizație* și de *prosperitate* ale acestei lumi ne cer să facem studii,

să cunoaștem legislația, să ne încadrăm într-un mod de a fi *civilizat și onest*, standardele *veșniciei* ne cer *comuniunea* cu Prea Sfânta Treime, Dumnezeuul nostru, care e o urmare a unei vieți trăite în *adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu și adevărata viață evlavioasă trăită împreună cu El și cu cei bine plăcuți ai Lui*.

În secolul al IV-lea creștin *teologia* nu era *ruptă* de *evlavie*, după cum nici acum *nu este*.

Pentru că *teologia* e *fundamentul vieții* și al *evlaviei ortodoxe*.

Viața ortodoxă e o viață trăită pe baza unei *raportări personale* la Dumnezeu, la Sfinți, la Biserică, la Tradiția ei *stabilite intim* în urma unei *cunoașteri evlavioase* a dreptei credințe.

Când *cunoașterea* dogmelor, a canoanelor, a vieților și a cărților Sfinților, a Tradiției ortodoxe e lipsită de *evlavie* și *de dorința de curățire continuă de patimi* se observă că ea e plină de *superbie*.

Și dacă *cunoști* doar pentru că *vrei să cunoști* și nu pentru că *vrei să îți sfințești viața* atunci te ocupi mai degrabă cu *limbajul*, cu *formele de expunere teologică*, cu grija la *detalii ne semnificative* și fără să te simți *una* cu ceea ce cunoști. Sau fără ca această *cunoaștere teologică* să te împingă la *fapte mari*, semnificative pentru tine și pentru Biserică.

Însă, fără doar și poate, nu poți să fii *un ortodox inconștient*.

Ortodoxul autentic e cel care devine *tot mai conștient* și *tot mai atent* la conținutul teologic, doxologic și soteriologic al credinței și evlaviei ortodoxe.

Și slujba zilei de astăzi ne arată acest lucru: că nu poți să fii *ortodox* și să mărturisești orice *îți trece prin cap* ca fiind *adevărat* ci trebuie *să cunoști* și *să judeci* mult până când ajungi *să gândești*, *să simți* și *să acționezi ortodox*, după cum nu poți să cunoști *multă teologie* și *să trăiești oricum*. Ci *teologia* trebuie *să se exprime* în viața ta și *să te călăuzească*.

Pentru că viața ortodoxă e *plină de adevăr* și de *atenție teologică*.

Arie „a sfășiat veșmântul” (*Penticostar*, ed. cit., p. 268) Domnului (aluzie la vedenia Sfântului Sfințit Mucenic Petru¹¹¹, Patriarhul Alexandriei Egiptului), pentru că nu l-a socotit drept *Fiul lui Dumnezeu*, drept *Unul din Treime*.

Această *idee teologică falsă*, în loc să lase *indiferente* Biserica și instituția imperială a secolului al IV-lea, le-a pus *pe jar*, le-a pus să cheltuiască mult timp, bani și energie pentru ca *teologia eretică* a lui Arie, brodată în jurul ideii că *Fiul lui Dumnezeu e creatură*, să fie eliminată din *atenția publică* a imperiului romeic.

Acest motiv ar trebui să îl avem și noi, adică pe acela de a *apăra* adevărul și evlavia ortodoxă, atunci când *dezbatem* fapte, idei, evenimente improprii vieții și gândirii ortodoxe.

Numai că nu trebuie să uităm că orice *dezbatere teologică* trebuie să fie *evlavioasă* și orice lucru care se face *pentru credință* trebuie să urmărească *stabilirea adevărului* și nu *eliminarea oponenților*.

Sfinții Părinți sinodali au urmărit *resublinierea* adevărului de credință al Bisericii, faptul că „Sfânta Treime este deoființă” (*Penticostar*, ed. cit., p. 270) și că „Fiul lui Dumnezeu este *deoființă* cu Tatăl [și cu Duhul Sfânt], împreună veșnic [cu El și cu Duhul Sfânt] și mai înainte de veci” (Idem, p. 271), adică nu e *creatură*.

Însă nu au dorit și să...*îl omoare* pe Arie.

Ei au dorit *dovedirea ereziei* lui Arie și *întoarcerea lui* din rătăcirea eretică.

Despre *moartea lui Arie* însă ne vorbește *Sinaxarul* zilei: „Arie, mergând la Biserică, undeva prin apropiere de stâlpul târgului, fiind cuprins de *dureri de pânțe*, a intrat într-o *umblătoare*

¹¹¹ Idem:

<http://www.calendar-ortodox.ro/luna/noiembrie/noiembrie24.htm>.

obștească [într-un veceu public]. Pedepsit fiind [de Dumnezeu], toate mădularele cele dinlăuntru și le-a dat afară, pătimind aceeași sfâșiere ca și Iuda [F. Ap. 1, 18], pentru aceeași trădare a Cuvântului” (Idem, p. 281).

O moarte urâtă, dezumanizată și la veceu...pentru *trădarea* Fiului lui Dumnezeu.

Și observăm că în *Sinaxarul zilei* se pune pe picior de egalitate *vinderea cu bani* a lui Iuda cu *mărturisirea eretică* a lui Arie, că Fiul e *o creatură*.

Cu alte cuvinte nu e *important* cum *Îl vinzi* sau cum *Te desparți de Hristos* căci *urmarea* e aceeași: *rămâi singur*.

Rămâi *părăsit* de harul lui Dumnezeu, de *adevăr* și începi să *mărturisești* hule, neadevăruri, erezii.

Și *depărtarea de Dumnezeu*, după cum se observă, se face prin *fapte* și prin *gânduri* și prin *gesturi de trădare*.

Tocmai de aici *importanța absolută* pentru mântuirea noastră ca să citim asiduu Sfânta Scriptură, Sfinții Părinți, dogmele și canoanele Bisericii, să cunoaștem Tradiția și teologia Bisericii.

Pentru că numai astfel ne putem *dezlipi*, pas cu pas, de fapte, gesturi și idei care nu sunt *pe placul* lui Dumnezeu, care sunt pline de *minciună*, prin care stăm *departe de dorirea și slăvirea* Lui.

Și cum să aflăm care sunt *ereziile*, dacă *nu le studiem*? Și cum să studiezi *ceea ce nu e bine*, dacă nu cunoaștem mai întâi *dogmele* drepte credințe, *adevărurile* Bisericii?

Concluzia logică: trebuie să cunoaștem deopotrivă *adevărurile Bisericii* și *învățăturile eretice*, neacceptate de Biserică. Pentru că știind *ce nu e bine să facem*, ne lipim cu totul de ceea ce am aflat că e *adevăr* al Bisericii.

Și viața în *adevărurile Bisericii* e o *viață evlavioasă*, o *viață în credință*, o *viață în sfințenie*.

Condacul zilei subliniază și el faptul că la Niceea nu s-a *inventat* o altă credință ci s-a mărturisit *credința apostolică* a Bisericii:

„*Propovăduirea* Apostolilor și *dogmele* Părinților au întărit Bisericii *o singură credință*; care purtând *haina adevărului*, cea țesută din *Teologia cea de sus*, drept *învață* și *slăvește* taina cea mare a *dreptei cinstiri* de Dumnezeu” (Idem, p. 280).

Pentru că la Niceea, și la Sinoadele următoare ale Bisericii Ortodoxe, s-a propovăduit *aceeași credință* a Apostolilor, pe care ei au primit-o de la Domnul.

Și când condacul vorbește de „haina adevărului”, care vine din *Teologia de sus*, vorbește despre *Revelația dumnezeiască* care e *baza propovăduirii* și a *dogmatizării credinței ortodoxe*.

Din acest motiv Biserica *nu inventează* în materie de credință ci *o propovăduiește pe cea primită* de la Domnul și *păstrată tradițional* în Biserică.

Pe care noi trebuie *să o cunoaștem*, *să ne-o asumăm* și *să trăim*, pe cât putem, la *nivelul exigențelor* ei.

Așadar, duminica de astăzi, situată între *Înălțarea Domnului* și *Pogorârea Sfântului Duh* ne certifică încă odată faptul că Fiul lui Dumnezeu e *Dumnezeu adevărat* și *om adevărat* și că El „S-a înălțat la ceruri, ca să trimită lumii pe Mângâietorul” (Idem, p. 268), pe Sfântul Duh.

Și astfel *așteptăm în credință*, și noi, *retrăirea* evenimentului copleșitor al pogorării Sfântului Duh peste Sfinții Apostoli, *pogorâre* ce s-a făcut și peste fiecare dintre noi în Sfântul Botez, care a fost *ușa noastră* de intrare în Biserică.

Însă *retrăim* bucuria Sfinților Apostoli *întru* harul și adevărul Treimii și cu *evlavie liturgică*.

Pentru că harul Sfântului Duh *a coborât* și *coboară* la cei care stau *în adevărul* propovăduit de Hristos și *trăit de Biserică* în mod neîntrerupt.

Aşa că trăim o duminică *bucuroasă*, plină de *teologie* şi de *aşteptare cuvioasă*.

Şi fie ca Domnul *să ne înveţe* pe fiecare dintre noi să ne bucurăm întru *adevăr* şi *sfinţenie* în toate zilele vieţii noastre. Amin!

Predică la praznicul Pogorârii Sfântului Duh [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul¹¹²,

bucurați-vă întru *mângâierea* și *bucuria cea dumnezeiască a lui Dumnezeu* față de noi, a Celui care nu ne-a lăsat pe noi *singuri* ci *mereu este cu noi!*

Pentru că Cel ce S-a înălțat de la noi la cer nu ne-a lăsat *orfani*, ci ne-a trimis nouă pe Duhul Sfânt, pe Mângâietorul, umplându-ne astfel de *viața lui Dumnezeu*, ca prin *viața* și *cuvintele Lui* să ne apropiem de El și să trăim întru El, să trăim *viața lui Hristos*, în Trupul Său mistic, Biserica, și să propovăduim *cuvintele vieții veșnice* revelate nouă de Fiul lui Dumnezeu.

Acesta e motivul pentru care noi nu despărțim *viața mistică în Hristos* de *propovăduirea Evangheliei*, ci cuvintele Lui ne duc spre El, spre împărtășirea euharistică cu El și trăind cu Hristos și în Hristos înțelegem *tot mai mult* cuvintele Sale, care sunt cuvintele Vieții și *ne hrănim duhovnicește* cu ele.

Și acest prea mare praznic al Cincizecimii e *ziua de naștere* a Bisericii lui Dumnezeu în istorie,

¹¹² Predică scrisă în data de 9 iunie 2011.

pentru că viața Prea Sfintei Treimi începe *să se pogoare* din această clipă preasfântă în cei care *Îl cunoșteau pe Hristos* și urmau cuvintele Lui.

Pentru că harul Duhului Sfânt *a coborât* în persoanele Sfinților Apostoli și *a rămas în ei* și în cei care *erau cu ei* și credeau în Hristos în mod total, sfânt, nefalsificat și nu a coborât harul Treimii în oameni care *nu Îl cunoscuseră pe Hristos* și nici *nu-L acceptau*.

Acesta e motivul pentru care noi ne uităm la *credința* și la *viața omului*, la mărturia lui *integrală* pentru ca *să certificăm* dacă *trăiește* sau nu *duhovnicește*.

Pentru că *viața cu Dumnezeu*, *viața întru simțirea harului Său* e o viață întru adevărul Său și în fidelitate față de Tradiția Dumnezeiească a Bisericii Lui, pentru că e o viață *de fiecare clipă* cu Dumnezeu, Care ne învață *la tot adevărul*, la *cunoașterea* și *recunoașterea integrală* a revelației Sale.

De aceea mărturia Bisericii Ortodoxe e aceasta: noi avem *viața lui Dumnezeu în noi* și *cuvintele Sale*, trăite, păstrate și tâlcuite de Biserică în mod duhovnicește.

Și de aceea suntem cei care trăim, *experimentăm viața cu Dumnezeu*, viața de sfințenie și nu doar *filosofăm* despre Dumnezeu.

Ci noi vorbim *despre Dumnezeu din interiorul vieții cu Dumnezeu*, din intimitatea cu Treimea Cea Preadumnezeiască.

Iar dacă înțelegem că *unirea firilor* în Hristos, dumnezeiască și omenească, ne-a făcut să avem, pe toți cei botezați, *o viață divino-umană* în Biserică, atunci ne bucurăm să mărturisim, din interiorul vieții cu Dumnezeu, despre *fericirea de a fi cu El*.

Și praznicul de astăzi e praznic *identitar* pentru ortodocși, fiindcă e ziua în care noi *certificăm*, prin propria noastră *experiență*, că *Dumnezeu e cu noi în fiecare clipă*.

Pentru că în fiecare clipă noi trăim *schimbările* lui Dumnezeu, *mângâierile* Lui, *strălucirile* Lui, *ajutorul* Lui, *scăparea* Lui, *mila* Lui, *bucuria* Lui *cea netrecătoare*, care nu e ca *bucuria evanescentă a lumii*.

Și astăzi s-au împlinit profețiile despre *vărsarea vieții* Lui în lume.

Despre cum viața lui Dumnezeu, slava Sa, prin lucrarea divino-umană a lui Hristos pentru noi, a ajuns *la îndemâna tuturor* celor care vor să trăiască cu Tatăl, cu Hristos și cu Duhul Sfânt într-o unire nedespărțită, propovăduind viața și cuvintele lui Dumnezeu.

Astăzi ne bucurăm întru Duhul Domnului, Care „toată rânduiala Bisericii o plinește” (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 314), o desăvârșește, o lucrează.

Și când auzim cântarea Bisericii că spune: „văzut-am Lumina cea adevărată; primit-am Duhul cel ceresc, aflat-am credința cea adevărată” (*Ibidem*), mărturisim *vocația* ortodocșilor de a fi *văzători de Dumnezeu* dar și *nevoia de împlinire* a acestei *vocații*.

Pentru că noi trebuie *să trăim*, în mod real, *întâlnirea cu Dumnezeu*, ca toți Sfinții de până la noi, pentru ca *să ne împlinim vocația ontologică*, aceea de *a vedea pe Dumnezeu și a fi cu El*.

Motiv pentru care mărturia aceasta nu e *spusă* din toată inima, nu e și *a noastră*, dacă nu ne facem *văzători* de Dumnezeu, *primitori* de Dumnezeu, *iubitori* de Dumnezeu, *înțelegători* de Dumnezeu, *simțitori* de Dumnezeu.

Simpla *cunoaștere și mărturisire a adevărului* nu te sfințește dacă ești *în afara vieții* cu Dumnezeu.

Dacă nu *crezi deplin și nu mărturisești* adevărul Lui din *mijlocul eforturilor de a te sfinți în iubirea Lui și în simțirea Lui*, atunci *simpla cunoaștere și mărturisire* a unor adevăruri dumnezeiești nu duce la *schimbări de anvergură* în persoana noastră.

Cu adevărat *colosală*, o schimbare de proporții produce intrarea vieții lui Dumnezeu în noi prin cunoașterea și mărturisirea adevărului Lui și prin împlinirea poruncilor Sale.

Și acolo unde Dumnezeu e prezent, unde El îl schimbă radical pe om, e o frumusețe copleșitoare, trăită prin acceptare și urmare a Lui, prin dăruire față de El.

O dăruire care nu rămâne neobservată...chiar dacă încerci să o ocultezi, să o bagi la index într-un fel sau altul.

Dar, în același timp, prin aceasta se arată și marea considerație pe care Dumnezeu o are față de oamenii care *I se dăruie Lui*.

Pentru că indiferent cine este cel care se convertește la viața cu El, Dumnezeu îl duce spre toată frumusețea Lui, ca și pe Sfinții de dinaintea noastră.

Și când înțelegem că El *nu ne ține mai prejos* decât pe cei de dinaintea noastră, că ne dă *același ajutor și aceeași bogăție a harului Său* ca să ne sfințim viața, ne umplem de bucurie negrăită, de veselie duhovnicească, simțindu-ne *copărtași cu toți Sfinții Săi* la bucuria Sa cea veșnică.

Ne plecăm genunchii în această zi preasfântă a Pogorârii Sfântului Duh și „Te laudăm pe Tine, Tatăl cel fără de început, și pe Fiul cel împreună fără de început, și pe Preasfântul Duh cel împreună-veșnic, Care luminează și sfințește sufletele noastre” (Ibidem).

Ne plecăm *genunchii trupului* pentru că ne plecăm, în primul rând, „genunchii sufletului” (Idem, p. 316).

Acceptăm cu totul voia Lui cu noi și dorim ca slava Lui să ne inunde și să ne învețe bucuria vieții cu Dumnezeu și cu oamenii.

Ne rugăm astăzi să fim învredniciți de strălucirea vieții lui Dumnezeu (Idem, p. 317) în viața noastră și să cunoaștem *tainele cele cerești* (Ibidem) ale vederii lui Dumnezeu.

Pentru că astăzi s-a pogorât de la Domnul *harul* Duhului Sfânt, care *coboară* și *rămâne* în adâncul ființei noastre, pentru ca să ne învețe *toată* *virtutea* și *toată gândirea* și *exprimarea teologică*.

Viața Lui *ne certifică* cuvintele Lui și cuvintele Lui *se înțeleg* prin trăirea *împreună* cu El.

De aceea Duhul Sfânt e numit „Vistierul bunătăților”, al tuturor harurilor dar și „Dătător de viață”, de viața cu Dumnezeu.

Pentru că *adevărurile daruri* și *harisme* ies din *viața cu Dumnezeu* și nu dintr-o *viață depravată* și dintr-o minte și inimă stricate de erezie și păgânătate!

Acesta e motivul pentru care nu poți să fii *un teolog brilliant* și, în același timp, *un păgân cu viața*.

Ci *teologul lui Dumnezeu*, vorbitorul *cu* și *despre* Dumnezeu, e cel care *cunoaște* adevărurile Lui *de la El*, pentru că trăiește împreună cu El și prin luminarea Lui adâncește continuu *multiplele* dar *unificatoare* Lui rațiuni.

Pentru că, în cele din urmă, toate cuvintele lui Dumnezeu și înțelegerile despre El ne duc *la El* ca la *izvorul lor* și ca la *împlinirea traiectoriei înțelegerii Lui*.

Cuvintele lui și înțelegerea Lui *ne duc* la El.

Și *ducerea la El* e o *rămânere* în El ca vedere, și bucurie, și înțelegere, și *minunare* de Dumnezeu.

Pentru că *minunarea de Dumnezeu* e semnul că El *te umple de viața Lui* iar tu nu mai știi *cum să lauzi* și *cum să te pătrunzi* de sfială și de umilință pentru atâta *bogăție* a harului și a cunoștinței și a lucrării care vine *din înțelegerea Lui*.

Venirea harului Duhului Sfânt în Sfinții Apostoli i-a făcut *propovăduitori* ai întregii lumi *ai vieții cu Dumnezeu*.

Dar niște propovăduitori curați, simpli, iubitori de Dumnezeu, care nu au făcut *partizane*, care *nu au rupt cămașa* adevărului cea *țesută de sus*, revelată, precum ereticii, ci oriunde au ridicat *Biserici vii* le-au făcut să fie *în unitate de har* și de *iubire dumnezeiască*.

Și poate că *cel mai important lucru* pentru zilele noastre e tocmai acesta: de a zidi Bisericele *în oameni* mai degrabă de a zidi Bisericele *lângă oameni*.

Pentru că *viața* Prea Sfintei Treimi se *extinde*, se *lățește*, capătă *anvergură mondială* de la Cincizecime și, prin Botez, *intră în fiecare* dintre noi și ne face *mădulare vii* ale Bisericii și pe aceste *mădulare vii* trebuie să *mizăm* mai întâi de toate.

Pe catehizarea, pe îngrijirea sufletelor credincioșilor noștri, pe modul în care ei trebuie să *se raporteze* la Dumnezeu, la Biserică, la ei înșiși și la lume trebuie să *mizăm*, pentru că *cuvintele* și *practica vieții cu Dumnezeu* zidesc Bisericele *de piatră*.

Închiderea în ei înșiși a oamenilor și *gesturile extreme*, suicidare, se produc tocmai pentru că oamenii nu sunt *întâmpinați* cu cuvinte și gesturi...cu gesturi și cuvinte *autentice*, prietenoase, umane, care să îi facă să se simtă *oameni*.

Și *viața* nu își pierde *sensul* când cineva decide să *își pună capăt* vieții, ci *viața* nu mai are *adâncime*, bucurie, stabilitate, pentru că *sensul*, doar el, nu mai pare *îndeajuns de mult* pentru un astfel de om.

Numai că, o *întâmpinare mai mare* din partea noastră, a tuturor, a confrăților noștri face ca *sensul vieții*, adică *bucuria vieții cu Dumnezeu și cu oamenii*, să fie o *realitate* și nu doar o *vorbă*.

Și fiecare dintre noi suntem *vinovați* când spunem *mai mult vorbe* decât *certitudini*, când nu dăm *curaj*, *nădejde*, *chef de viață*, *sens* vieții oamenilor prin *prezența*, *faptele* și *cuvintele* noastre.

Pentru că orice *demoralizare* a cuiva, orice *înșelare a încrederii* cuiva înseamnă o *întunecare* a sensului vieții unui om, pe când orice *ajutor esențial*, orice *luminare*, orice *bucurie reală*, *frumoasă* făcută cuiva înseamnă o *luminare* și *mai mare* a sensului vieții lui.

Și de aceea *îi iubim* și *îi cinstim*, și le suntem *recunoscători* celor care au făcut *ceva esențial*

pentru noi. Pentru că cei care au făcut *ceva esențial* pentru noi rămân în noi ca *fundamente vii* ale dezvoltării noastre duhovnicești și sociale.

Cei care *ni s-au dăruit*, ne-au făcut *mai vii*, mai bucuroși, mai umani.

Și în comparație cu recunoștința pe care o avem față de părinți, frați, bunici, rude, soți, prieteni, învățătorii și duhovnicii noștri înțelegem și recunoștința pe care trebuie să o avem față de *binefacerile lui Dumnezeu în viața noastră*, Care nu ne-a dat doar cuvintele Lui, ci și pe El și viața Lui, pentru ca noi să fim bucuroși, vii, plini de frumusețe sfântă.

Așa stând lucrurile, fiecare dintre noi trebuie să se bucure astăzi pentru că e *mădular al lui Hristos* și că e *plin de viața Lui* și de *luminarea* cuvintelor Lui.

Pentru că nu mai mergem orbecăind, în întuneric, ci am cunoscut *lumina vieții* și „cu suflare de foc” (Idem, p. 321) venită din cer ne-am umplut și laudăm Treimea Cea Preasfântă, pe Dumnezeuul nostru Cel preaveșnic, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la praznicul Prea Sfintei Treimi
[2011]

Preaiubiți frați și surori întru Domnul¹¹³,

întrebarea zilei e următoarea: De ce să-L lăudăm pe Dumnezeu într-o anumite zi, în luna Cincizecimii, când cântările praznicului Cincizecimii sunt *manifestare a dragostei* către Dumnezeu nostru treimic și fiecare zi e o *laudă* adusă Preadumnezeieștii Treimii?

Sau de ce să vorbim despre Prea Sfânta Treime acum, după pogorârea Sfântului Duh?

¹¹³ Predică scrisă în data de 12 iunie 2011.

Și răspunsul la această întrebare e *deplin teologic*: pentru că Biserica a vrut să exprime prin praznicul din luna aceasta, că harul primit de Apostoli la Cincizecime și de fiecare creștin în parte la Botez și în viața sa bisericească e *iubirea Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh* pentru noi, că noi suntem *împreună cu întreaga Treime* prin iconomia lui Hristos și pogorârea Duhului Sfânt și nu doar *cu Hristos sau cu Duhul Sfânt*.

Că harul sfințitor și mântuitor și îndumnezeitor al Bisericii e *unul și el e al Treimii*.

Și când vorbim despre creația lumii, despre mântuire, despre Biserică, despre cele de acum și despre cele ce vor veni *să gândim și să vorbim treimic* și nu doar despre *o persoana dumnezeiască sau alta*, în mod disparat.

Praznicul de astăzi e praznicul care *chintesențiază* raportarea noastră eclesială la Dumnezeuul treimic.

Pentru că în slujbele și rugăciunile Bisericii, dacă sunt pomeniți *Tatăl sau Fiul sau Sfântul Duh*, în mod *distinct*, sunt pomeniți pentru ca mai apoi să fie *văzuți împreună*, într-o *unire nedespărțită*.

Sau tocmai pentru aceasta *se binecuvintează* Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh: pentru ca să vedem *Treimea* dar și, în mod distinct, *persoanele Treimii*.

Și *atenționarea* acestui praznic preadumnezeiesc al zilei de față vizează *teologia și viața noastră liturgică*.

Pentru că *teologia vine de sus*, de la Dumnezeu, prin revelarea preaiubitoare a lui Dumnezeu față de noi, oamenii, care suntem creația Sa apărută din iubire.

Iar viața noastră liturgică nu trebuie *să își risipească atenția* ci să și-o *concentreze* asupra Treimii, adică asupra Aceleia de la Care, prin Care și pentru Care sunt toate câte există.

Și ne închinăm Treimii, într-un praznic *distinct* (deși noi ne închinăm *în fiecare clipă*

Treimii noastre Celei preaiubite), după Cincizecime, pentru ca să arătăm că prin harul *venit* de la Tatăl, prin Fiul întru Duhul Sfânt, ne înălțăm întru Duhul către Fiul, Care ne duce spre Tatăl.

Și ne închinăm Treimii întru harul Său, pentru ca să mărturisim că Mângâietorul, Duhul Sfânt nu e *separat* de Fiul și nici nu *Îi înlocuie* pe Fiul și pe Tatăl în viața noastră ci ne face *să Îi dorim* pe Tatăl și pe Fiul în viața noastră.

Așadar praznicul de astăzi e *o lecție de mare înțelepciune și de mare atenție cuvioasă*.

Pentru că înțelepciunea te învață să nu renunți la nicio *dogmă* și la nicio *învățătură* a Bisericii ci să le mărturisești *curat*, cu *conștiință curată*.

Iar dacă e vorba despre *cea mai sfântă dogmă* a Bisericii, care e ca sufletul în trup, fără de care trupul devine cadavru, atunci trebuie să avem cea mai mare *grijă* și *atenție* față de *dogma Treimii*, de *învățătura despre Dumnezeu*, fundamentul întregii lumi, al Bisericii și al mântuirii noastre.

Și când în ziua de astăzi *prăznuim Treimea*, când spunem că *Tatăl și Fiul și Sfântul Duh sunt Dumnezeul nostru*, pentru că *una e ființa Dumnezeirii* dar *sunt întreite persoanele dumnezeiești* ne manifestăm cu profundă înțelepciune.

Pentru că începem *cu începutul*.

Ne zidim mărturia *pe stâncă*.

Pe stânca *adevărului revelat* de Tatăl, prin Fiul întru Duhul Sfânt.

Pentru că astfel este *Dumnezeul nostru* și nu *în alt fel*: e *Treime de persoane*, *fără de început și împreună-veșnice*.

Și tot ce ne-a spus Fiul despre Tatăl și despre Duhul ne spune și Duhul despre Tatăl și despre Fiul, și Tatăl despre Fiul și despre Duhul.

Pentru că persoanele Treimii nu au *adevăruri antagonice* ci au *un singur adevăr*.

Și de aceea noi mărturisim „un Domn, o credință, un Botez” [Efes. 4, 5]: pentru că

Dumnezeul treimic ne-a revelat *o singură credință* întru care noi *ne-am botezat*.

Și ne-am botezat *întru Treimea cea deoființă și nedespărțită* și nu într-un *dumnezeu străin*.

Am murit împreună cu Hristos și am înviat împreună cu El întru Duhul Sfânt pentru ca să strigăm cu *îndrăzneală de fii* către Tatăl.

Și Tatăl ne vorbește mereu în inimă, prin Duhul Său Cel Sfânt (Care dintru Sine, dintru Tatăl purcede), despre Fiul Său Cel Unul-născut mai înainte de toți vecii.

Ne amintește că El Și-a dat Fiul pentru noi spre moarte, pe Cel ce S-a făcut ca noi, afară de păcat, pentru ca să ne mântuiască pe noi, pentru ca noi viață să avem și încă din belșug.

Și când Fiul le-a vorbit Apostolilor despre Duhul le-a spus despre *foc*, despre *apă vie*, despre *lumină*, despre El ca *Mângâietor* [In. 15, 26] al lor.

Însă nu le-a vorbit ca despre *un Mângâietor* care *L-ar înlocui pe Hristos în ei* ci ca despre Cel care *dăruie* harul Treimii, prin care întreaga Treime coboară în noi și ne mângâie, ne susține, ne întărește, ne bucură, ne ferește, pentru că ne *încredințează* despre sfințenia și adevărul tuturor celor mărturisite mai înainte.

De ce a pierit *teama* din Apostoli la Cincizecime și ei au început să vorbească *cu tărie* și *înțelepciune dumnezeiască* despre Tatăl și despre Hristos și despre Duhul Sfânt, despre Dumnezeuul nostru?

De ce *au preferat* Sfinții lui Dumnezeu *asceza curățirii de patimi* și *moartea* în locul *desfătărilor trecătoare*? Pentru că au fost *umpluți* de harul Treimii!

Acesta e *adevărul* despre *cum se sfințesc* oamenii: prin harul Treimii!

Au cunoscut în *ei înșiși* slava lui Dumnezeu, L-au purtat pe Dumnezeu prin *vederea, simțirea* și *purtarea în ei* a slavei Sale și de aceea nu au putut să renunțe la *împlinirea lor dumnezeiască* pentru o *dezamăgire de proporții*.

Pentru că moartea păcatului, moartea pe care o aduce *păcatul în noi* nu e nimic altceva decât o *dezamăgire temporală și veșnică*, o *dezamăgire fără leac...*

Și pentru aceasta, iubiții mei, ne-am adunat *cu evlavie*, *cu atenție evlavioasă* ca să ne închinăm Treimii.

Și prin această închinare evlavioasă să învățăm de la Ea că doar Ea este *începutul întregii învătări și a întregii noastre asceze*.

Pentru că numai când *gândești evlavios* înțelegi cum să te nevoiești cu *smerenie văzătoare de Dumnezeu*.

Pentru că tot *efortul credinței* noastre nu este pentru *a face slujbe lungi și frumoase*, predici elaborate și o asceză la punct și virgulă ci scopul *credinței* noastre e acela de *a ne face potire, case, sălașuri* ale Treimii.

Asta vrea, de fapt, să ne spună praznicul de față: că Ortodoxia este *experiența slavei lui Dumnezeu* trăită în mijlocul preamăririi Lui.

Că dacă trăim *cu adevărat ortodox* ajungem să fim nu numai vorbitori despre Dumnezeu ci și *intimii lui Dumnezeu*, cei întru care *Dumnezeu sălășluiește*.

Pentru că rugăciunea Cincizecimii și a praznicului Prea Sfintei Treimi se concentrează în strigarea: *vino, Duhule Sfinte și Te sălășluiește întru noi!*

Și dacă Duhul Sfânt vine și locuiește la noi, în noi, atunci e *atras* de teologia, de curăția, de evlavie, de bucuria, de smerenia, de iertarea și de tot *corul de frumuseți* al virtuților dumnezeiești pe care ni le-am agonisit.

Pentru că Cel Preacurat și Preasfios și Preasmerit și Preasfânt, Mângâietorul, Duhul Adevărului, Duhul lui Hristos, Care purcede *din Tatăl și Se odihnește în Fiul* din veci și până în veci, nu vine și nu rămâne la noi dacă *nu consimțim cu viețuirea sfântă* pentru tot restul vieții noastre.

Fiindcă *viața duhovnicească* nu e o *mașină cu care te lauzi*, nu e o *diplomă pe care o fluturi pe la nas altora*, nu e o *viață de o clipă...ci o viață pentru întreaga viață...și întreaga veșnicie...*

Viața duhovnicească e viața *unde coboară* harul Treimii, unde coboară Duhul împreună cu Fiul și cu Tatăl, prin harul Său, unde seriozitatea și cuminența și sfiala și curăția și bunătatea și evlavie și iertarea sunt *la ele acasă...și nu sunt de fațadă*.

Ele sunt *în casă*, sunt *în lăuntrul* nostru, pentru că Treimea e *în noi* prin slava Sa.

Și de aceea este *zi preasfântă* și *preafrumoasă*, e ziua lui Dumnezeu, cea pe care o sărbătorim acum și prin *nemuncă*.

Însă dacă autoritatea statului a decis ca această zi să fie *nelucrătoare*, atunci, pentru noi, ea să fie *duhovnicească*.

Și să fie *duhovnicească*, plină de bucurie, pentru că Dumnezeu nostru treimic e *Bucuria care ne iubește pe noi* și *Iubirea care ne mângâie pe noi* și *Frumusețea care ne înfrumusețează pe noi*. Amin!

Cuprins

1. Predică la Duminica a 27-a după Rusalii [Lc. 13, 10-17] (2-9)
2. *Recunoștința mântuitoare*. Predică la Duminica a 29-a după Rusalii [Lc. 17, 12-19] (10-16)
3. Despre *neîntâmpinarea* ortodocșilor la *Întâmpinarea Domnului* (17-26)
4. Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [Lc. 18, 10-14] (27-34)
5. Predică la Duminica a 6-a după Paști [In. 9, 1-38] (35-44)
6. Predică la Duminica tuturor Sfinților (45-51)
7. Predică la Duminica a 2-a după Rusalii (52-59)
8. Predică la Duminica a 7-a după Rusalii (60-68)
9. Predică la Duminica *dinaintea* Înălțării Sfintei Cruci (2009) (69-78)
10. Predică la Duminica a 20-a după Rusalii (2009) (79-86)
11. Predică la Duminica a 23-a după Rusalii (2009) (87-94)
12. Predică la praznicul *Nașterii Domnului* (2009) (95-100)
13. Predică la *Întâmpinarea Domnului* (2010) (101-107)
14. Predică la Duminica a 9-a după Rusalii (2010) (108-110)
15. Predică la Duminica a 18-a după Rusalii [2010] (111-117)
16. Predică la Duminica a 20-a după Rusalii [2010] (118-124)
17. Predică la Duminica a 24-a după Rusalii [2010] (125-134)
18. Predică la Duminica a 25-a după Rusalii [2010] (135-144)

19. Predică la pomenirea Sfântului Apostol Andrei, *cel dintâi chemat* la apostolat [30 noiembrie 2010] (145-155)
20. Predică la Duminica a 28-a după Rusalii [2010] (156-163)
21. Predică la Duminica a 29-a după Rusalii [2011] (164-171)
22. Predică la Duminica a 31-a după Rusalii [2011] (172-177)
23. Predică la Duminica a 32-a după Rusalii [2011] (178-182)
24. Predică la Întâmpinarea Domnului [2011] (183-189)
25. Predică la Duminica a 17-a după Rusalii [2011] (190-198)
26. Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [2011] (199-207)
27. Predică la Duminica a 34-a după Rusalii [2011] (208-215)
28. Predică la Duminica Lăsatului sec de carne [2011] (216-224)
29. Predică la Duminica Ortodoxiei [2011] (225-231)
30. Predică la Duminica a 3-a din Postul Mare [2011] (232-238)
31. Predică la Duminica a 4-a din Postul Mare [2011] (239-243)
32. Predică la Duminica a 5-a din Postul Mare [2011] (244-247)
33. Predică la *Intrarea* Domnului în Ierusalim [2011] (248-252)
34. Predică la praznicul preadumnezeiesc al Învierii Domnului [2011] (253-258)
35. Predică la Izvorul tămăduirii [2011] (259-263)
36. Predică la Duminica a 2-a după Paști [2011] (264-270)
37. Paradoxurile sfînteniei. Predică la pomenirea de 6 ani a Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu [4 mai 2011] (271-276)
38. Predică la Duminica a 3-a după Paști [2011] (277-282)

39. Predică la Duminica a 4-a după Paști [2011] (283-289)
40. Predică la Duminica a 5-a după Paști [2011] (290-301)
41. Predică la Duminica a 6-a după Paști [2011] (302-306)
42. Predică la Înălțarea Domnului [2011] (307-312)
43. Predică la Duminica a 7-a după Paști [2011] (313-319)
44. Predică la praznicul Pogorării Sfântului Duh [2011] (320-326)
45. Predică la praznicul Prea Sfintei Treimi [2011] (327-332)

© *Teologie pentru azi* | 2012
<http://www.teologiepentruazi.ro/>

Cartea e proprietatea *Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș*.

Ediția de față e una *gratuită*.

Ea nu poate fi *tipărită* și *comercializată* fără *acordul direct* al autorului.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

© *Teologie pentru azi*